2024

Pedagógiai program

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Petőfi Sándor Tagintézménye

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú

Tartalom

I. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA 6

1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, ezek megvalósítását szolgáló feladatok 8

1.1 Pedagógiai alapelvünk: 9

1.2 Értékek 11

1.3 Pedagógiai céljaink: 11

1.4 Iskolánk által preferált értékekből, célokból adódó feladatok: 14

1.5 Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere 16

1.5.1 Képzőművészet 16

1.5.2 Színművészet-bábművészet 16

1.5.3 Táncművészet 18

1.5.4 Zeneművészet 18

1.6 Kulcskompetenciák 20

1.7 Pedagógiai eljárásaink iskolába készülő gyermekek számára 20

1.8 Pedagógiai eszközeink 21

2 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 27

2.1 Iskolánk gyermekideálja 27

2.2 Iskolánk nevelőtestülete kiemelten az alábbi feladatokat határozta meg 28

2.3 Az iskola feladatainak fő szervezeti formái 32

2.4 Műveltségi területhez kapcsolódó személyiségfejlesztés 33

2.5 Alapfokú Művészetoktatáshoz kapcsolódó személyiségfejlesztés 35

3 Egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, és teljes körű egészségfejlesztési program 36

3.1 Az egészség fogalmának különböző megközelítései: 36

3.2 Az iskola egészségnevelési elvei 36

3.3 Az egészségnevelés témakörei, szaktárgyi koncentrációja 38

3.4 Az egészségnevelési program kiemelkedő feladatai hónaponként 40

3.5 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása 44

4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 45

4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok 47

4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai 47

4.3 A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai 48

4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai 48

4.5 Az alapfokú művészeti oktatás közösségfejlesztő feladatai 49

5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai 49

6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység - Egyénre szabott tanulási lehetőségek 52

6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek 53

6.2 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység 54

6.3 A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei 57

6.4 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása 98

6.5 A tanulók szociális hátrányainak enyhítését szolgáló tevékenységek 100

6.6 A gyermek és ifjúságvédelem iskolai feladatai ... 102
6.7 Egyéni munkarend bevezetése ... 103
7 A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje ... 104
7.1 A diákönkormányzat jogkörei: ... 104
7.1.1 A diákönkormányzat döntési jogköre ... 104
7.1.2 A diákönkormányzat egyetértési jogköre ... 104
7.1.3 A diákönkormányzat véleményezési jogköre ... 104
7.1.4 A diákönkormányzat javaslattételi jogköre ... 105
8 Környezetnevelési program ... 106
8.1 Természetvédelem meghatározása ... 106
8.2 A környezeti nevelés célja: ... 106
8.3 A környezeti nevelés elvei és feladatai: ... 106
8.4 Kapcsolattartás a környezeti nevelésben ... 109
8.5 Feladatok havi bontásban ... 110
9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel ... 111
9.1 A szülők pedagógusok együttműködésének formái ... 111
9.2 Kapcsolat a tanulókkal ... 112
9.3 Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel ... 113
10 Vizsgaszabályzat a tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozóan ... 114
10.1 A vizsgaszabályzat hatálya, célja ... 114
10.1.1 A vizsgaszabályzat célja ... 114
10.1.2 A vizsgaszabályzat hatálya ... 114
10.2 A vizsgafeladatok, illetve vizsgatételek elkészíttetése ... 115
10.3 A tanulmányok alatti vizsga iratai és kezelésük ... 116
10.4 A tanulmányok alatti vizsga részei ... 116
10.5 Az írásbeli vizsga szabályai ... 117
10.6 A szóbeli vizsga szabályai ... 118
10.7 A gyakorlati vizsga szabályai ... 119
10.8 Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje ... 119
10.8.1 vizsgatantárgyak követelményrendszere ... 119
10.8.2 Az értékelés rendje ... 119
10.8.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei ... 121
11 A felvételi eljárás, az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai ... 124
12 A tiltott és használatában korlátozott tárgyakra vonatkozó előírások ... 128
1. A HELYI TANTERV bevezetése ... 130
2. A választott kerettanterv megnevezése ... 130
2.1. A választott kerettanterv tantárgyai és kötelező minimális óraszámai ... 130
2.2. A NAT2020 tantárgyai és kötelező óraszámai ... 131
2.3. A szabadon tervezhető órakeret elosztása ... 133
2.3.1. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola ... 133
2.3.2. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Petőfi Sándor Tagintézménye ... 135
2.3.3. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kölcsey Ferenc Tagintézménye ... 136
2.3.4. Alapfokú Művészeti Iskola szerkezeti felépítése: ... 137
2.4. A tanulók heti és napi terhelése-kötelező, nem kötelező választható iskolai foglalkozások ... 138
2.5. Az előírt tananyag és követelmények ... 142

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásánál a 501/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szabályozást alkalmazzuk. 142

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 143

4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 143

4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 144

4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 144

4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása 145

5. Mindennapos testnevelés 145

6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai 147

6.1. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 147

7. Esélyegyenlőtlenségekből adódó nehézségek enyhítése - felzárkóztatás 148

8. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógia módszerek - projektoktatás, témahét témanap 150

9. Hagyományok, éves rendezvények 154

10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái 157

10.1. Alapelvek: 157

10.2. Az ellenőrzés és értékelés módjai tanítási órán: 158

10.3. A tanulók teljesítményének értékelése félévkor és tanév végén: 159

10.4. Értékelési formák az alsó tagozaton 160

10.5. Értékelési formák felső tagozaton 161

10.5.1. Írásbeli feladatok értékelése 162

10.5.2. Szóbeli értékelés: 163

10.6. Értékelési formák a művészeti oktatásban 163

10.6.1. A beszámoltatás formái 164

10.6.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei 164

10.6.3. A minősítés, értékelés fokozatai: 165

11. A magasabb évfolyamra lépés feltételei: 165

12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása 166

13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei 167

14. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei 167

14.1. A magatartás értékelésének elvei 167

14.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei 168

15. Jutalmazás, büntetés iskolai elvei 170

15.1. Jutalmazás: 170

15.2. Büntetés: 171

16. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek 174

17. Intézményi innováció, pályázatok 175

Záradékok 179

***1. sz. melléklet* 183**

Az osztályozó-és javító vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei 183

13 ZENEMŰVÉSZETI ÁG 295

14 FAFÚVÓS TANSZAK 295

15 Furulya 295

16 Klarinét főtárgy 301

17 RÉZFÚVÓS TANSZAK *306*
18 Trombita főtárgy 306
19 BILLENTYŰS TANSZAK *309*
20 Zongora 309
21 ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE *313*
22 Billentyűs tanszak: szintetizátor–keyboard 313
23 A KLASSZIKUS ZENEI OKTATÁS KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐ TANTÁRGYA *316*
24 Szolfézs 316
25 A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG TANTÁRGYAI *323*
26 NÉPTÁNC TANSZAK 323
27 A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG TANTÁRGYAI *326*
28 GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK 327
29 A SZÍN- ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG TANTÁRGYAI *334*
30 SZÍNJÁTÉK TANSZAK 334
2. sz. melléklet **346**

Kötetek:

1. sz. kötet: helyi tantervben előírt tananyag és tantárgyi követelményrendszer
   1.1.sz. kötet: SNI helyi tantervben előírt tananyag és tantárgyi követelményrendszer
2. sz. kötet: helyi tantervben előírt tananyag és tantárgyi követelményrendszer – Alapfokú Művészeti Oktatás
3. sz. kötet: helyi tantervben előírt tananyag és tantárgyi követelményrendszer- Petőfi Sándor Tagintézmény
4. sz. kötet: helyi tantervben előírt tananyag és tantárgyi követelményrendszer- Kölcsey Ferenc Tagintézmény

Jogszabályi háttér:
2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
7/2014. (I. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
196/2019. (VIII. 1.) Korm. rendelet egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet A nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól

I. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

„Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére
és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

/Szent-Györgyi Albert/

Tanulóinknak egy életre szóló ajándékot, útravalót kívánunk adni, mert valljuk, hogy mindenféle paradigmaváltás ellenére léteznek egyetemes emberi értékek, amelyekre stabil tudás építhető. Ha válaszolni kívánunk korunk kihívásaira, tudomásul kell vennünk, hogy ma már nem elegendő a tanórákon kifogástalanul tevékenykedő és az előírt viselkedésmintákat követő gyerekeket nevelni. Fel kell készíteni őket versenyekre, a rájuk váró küzdelmekre, amelyek átszövik életünket, gazdaságunkat, mindennapjainkat.

Mindent meg kell tennünk, hogy egészséges, önmagukban bízó, képességeiknek és adottságaiknak megfelelően teljesítő tanulókat bocsássunk ki az iskola kapuján. Akik önismeretük révén el tudják dönteni, hol kezdődnek és meddig terjednek adottságaik és képességeik. Hol húzódnak lehetőségeik és korlátaik határai. Mikor érdemes kockázatot vállalni, mikor szükséges ezek elől kitérni. Hogyan lehet a sikerből hajtóerőt nyerni, s a kudarcok után felállni és újra- és újra kezdeni.

Hangsúlyozzuk tehát a komplex személyiségfejlesztés felvállalását, amely az intellektuális fejlesztés mellett az erőteljesebb nevelési funkciók vállalását is jelenti.

Tanulóinknak nyolc év áll rendelkezésükre ahhoz, hogy képességeiket megismerjék, érdeklődésüknek megfelelően tevékenységi területeket válasszanak maguknak. Megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, a világot, s az abban zajló természeti és társadalmi jelenségeket.

Megújulásra, önművelésre képes tanulókat kell nevelnünk, akik képesek lesznek az élethossziglani tanulásra, amit megkövetel a felgyorsult, kitágult világ, a tudományok gyors fejlődése, az információáradat.

Fontos feladatunk tehát a tudás értékének helyreállítása, megbecsültetése. A tudás, az ismeretszerzés egyénre szabottan bővíthető. Megszerzése elsősorban szorgalom és kitartás kérdése.

Mindenkit a képességei csúcsai közelébe szeretnénk eljuttatni. Nem kell, nem is lehet mindenkinek mindent azonos szinten tudnia, de mindenki találja meg a helyét valahol a rendszerben, s valamiben érezze magát sikeresnek, fontosnak. Megismerjük tanítványaink képességeit, alkalmazkodunk szükségleteihez.

Célunk, megtanítani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat, kedvvel, örömmel ismereteket szerezni, kitartással eljutni a kitűzött célig.

Az iskolai és a tradicionális hagyományaink, értékeink megóvása továbbvitele fontos feladatunk ebben az értékvesztett világban. Az évezredek alatt felhalmozódott kincseket bűn eldobni, meg kell tartani, és mellé kell tenni az újakat.

Pedagógiai hitvallásunk alapja: Tanulóink sokoldalú, korszerű tudást nyújtó gyermekközpontú nevelésben részesülve képesek legyenek megújulásra, önművelésre, pozitív jövőkép megfogalmazására. E célhoz vezető úton vállalunk státuszunknál fogva alapozó feladatokat, biztosítva ezzel annak lehetőségét, hogy a továbbtanulás során a gyermeki személyiség teljessé váljék. Valljuk, hogy a sokoldalú személyiség kibontakoztatásához sikeresen hozzájárul a művészeti képzés is. Intézményünk az alapfokú művészetoktatással bővítette alaptevékenységeinek körét. Az iskola a táncművészet, a képző- és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet, zeneművészet területén kívánja biztosítani a tanulók számára alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását, készségeik, képességeik fejlesztését.

1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, ezek megvalósítását szolgáló feladatok

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő- oktatómunka áll, amely biztosítja tanulóink tovább haladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően. Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.

A tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk.

A tanulóbarát, családias légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük

fejlődését segíti. Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, fizikai és lelki egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos önfejlesztés képességének megvalósulását.

1.1 Pedagógiai alapelvünk:

- Oktató-nevelő munkánk során törekszünk tanulóink személyiségének sokoldalú harmonikus fejlesztésére.
- Tanulóinkat felkészítjük az önálló ismeretszerzésre, önművelés igényére, ezért tanulási képességeit, készségeit úgy fejlesztjük, hogy helyt álljanak a középiskolában, később tudjanak beilleszkedni a társadalomba.
- Alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításával, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges tanulási képességek kiművelésére
- Szeretnénk, ha társadalmilag hasznos, egyénileg sikeres emberekké válnának tanulóink.
- Szabad, félelemmentes légkörben, a kor követelményeinek megfelelő erkölcsi és emberi tulajdonságokat közvetítünk tanulóink felé.
- Minden iskolai tevékenységünket a gyermekek „okos" szeretete hatja át.
- Felkaroljuk a tehetségeseket, de a hátrányos helyzetűek számára is esélyt kívánunk teremteni hátrányaik leküzdésére.
- Minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képességei és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét.
- A változó körülményekhez igazodni tudó, fejlett kommunikációs képességgel rendelkező, az idegen nyelvet beszélni képes és az informatikához értő egyének kiművelésére törekszünk.
- Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, akik felé az európai humanista értékeket közvetítve szeretnénk, hogy társadalmunk hasznos tagjaivá váljanak.
- Testileg-lelkileg kiegyensúlyozott, a környezetvédelemre nagy figyelmet fordító szemléletet formálunk, mert nélküle nem létezhet társadalmi jövőkép.
- Megalapozzuk a konstruktív életvezetés, az egyéni életpálya-építés és egészséges életmód készségét.
- Tanulóink vallásuknak megfelelően részt vehetnek az egyházak által szervezett hitoktatáson.
- **az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a választott művészeti területen a teljesítményorientált beállítódást**
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő művészeti területen a továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztását

alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzésének kifejlesztését, valamint művészeti környezetük megismerésének és megóvásának igényét.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul.

A tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítjük előnyben, a *digitális technológiával támogatott oktatási módszer*ek rendszeres alkalmazását beillesztjük a nevelés-oktatás folyamatába.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával valósítjuk meg.

Az iskolai légkör bizalmi jellege - a tanulóval szemben támasztott elvárások elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön.

Az **aktív tanulási** alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazását a tanév folyamán alkalmazzuk.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával támogatja. A tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekinti. A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban alkalmazzuk

A tanulói együttműködésen alapuló tanulást ösztönözzük, az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapnak a differenciált tanulásszervezési eljárások.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról. Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Az értékelés során figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat.

A különböző értékelési típusok (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a

készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

1.2 Értékek

Az egyetemes, általános emberi értékek közvetítése:

- humanizmus
- hazafiság, nemzeti identitás megtartása
- nyitottság, tolerancia más népek, kultúrák szokások iránt
- egymás segítése, az együttérzés képességének fejlesztése
- önállóság, önfejlesztés, felelősség önmagunkért és másokért
- a természet, a környezet szeretete, védelme
- a másság elfogadása.

Az értékek közvetítése terén a következőkre törekszünk:

- az emberi méltóság tisztelete (elnyomás, háború) negatív diszkrimináció elitélése
- saját érdek érvényesítése mellett a közösség érdekeinek figyelembe vétele
- alkotó, fegyelmezett munkavégzés
- a helyes magyarságtudat elsajátíttatása a tanulókkal
- egészséges életre való felkészítés
- örökérvényű értékek, normák megismertetése, fejlesztése (igazság, jóság, szépség stb.)
- a keresztyén emberi értékek megbecsülése a lelkiismereti, vallásszabadságot figyelembe véve
- a szülők, nagyszülők, felnőttek, idősek megbecsülése, tisztelete.

Munkánk során a nevelés két funkcióját helyezzük előtérbe:

a) az ismeretközvetítést – a tanulók érdeklődésének felkeltésével, az önálló tanulás képességének kialakításával arra törekszünk, hogy alkalmazni képes tudással rendelkezzenek

b) a szellemi, erkölcsi, szociális értékek megismertetését.

1.3 Pedagógiai céljaink:

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek / kompetenciáknak a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja. Az alapfokú nevelés – oktatás szakasza az 1. évfolyamon kezdődik, és a 8. évfolyam végéig tart. A szakasz két részre tagolódik, melyek a következők: alsó tagozat (1- 4. évfolyam), felső tagozat (5 – 8. évfolyam). Az érvényes Köznevelési Törvény szerint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók, iskolai oktatását vállaljuk fel. (Köznevelési törvény 4. §. 13. pontja szerint) Iskolánk anyagi, szociális helyzetétől, családi

háttértől, származástól függetlenül egyformám szívesen fogadja beiskolázási körzete valamennyi tanköteles korú gyermekét. Alapvetőnek tartjuk, hogy a hátrányos helyzetben lévő, illetve az cigány kisebbséghez tartozó tanulók számára biztosítsuk az esélyegyenlőséget, illetőleg az esélyegyenlőtlenség csökkentésére törekedjünk. (hatékony felzárkóztatási munka).

Ennek érdekében célunk:
Célok az alapfokú nevelés-oktatás alsó tagozat szakaszára (1 – 4. évfolyam):

- az iskolába lépő kisgyermekben óvja és fejlessze a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt;
- az iskola adjon teret a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának;
- az iskola segítse a gyermek természetes – saját ütemű - fejlődését, érését;
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában élményszerű tanulással elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen;

Célok az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozat szakaszára (5 – 8. évfolyam):

- folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban
- vegye figyelembe, hogy a 10 -12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz; az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik,
- vegye figyelembe, hogy 13 – 14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra;
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek felelősségteljes, és törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását;
- a tanítási – tanulási folyamat strukturált tudást közvetítsen: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás és magasabb műveleti szintű alkalmazás képességének kialakításával;
- tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;

- segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarati és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történeti, társadalmi, politikai, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képzése;
- fejlessze a tanulókban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét;
- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon;
- a tárgyi tudás mellé a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és a mások számára hasznosítani tudja;
- a gyermekekben alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és siker-orientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága;
- a „tanulás tanulása” és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása minden gyermek számára elérhetővé váljon
- az informatika alkalmazása és az idegen nyelv tanulása iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alapműveltség kialakításához

Az alapfokú művészetoktatás kezdő szakaszában célunk, hogy

- a művészeti képzés a beiratkozott kisgyermekben alakítsa ki, óvja és fejlessze a tevékenység, a megismerés, a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot
- tegye fogékonnyá a tanulót a választott művészi terület értékei iránt
- az iskola nyújtson motivációt és adjon teret a gyermek művészeti tevékenységéhez
- az iskola segítse a gyermek speciális képességeinek fejlődését
- a művészetoktatási intézmény gazdag tevékenységrepertoárja fejlessze a növendékek speciális művészi képességeit

Az alapfokú művészetoktatás második szakaszára célunk, hogy

- folytassa a kezdő szakasz művészeti nevelő- oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését

- vegye figyelembe, hogy 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás
- magas színvonalú és sokrétű művészeti tevékenységgel fejlessze a tanulók alkotókészségét és kreativitását
- tudatosítsa a gyermekben a művészi értékeket, erősítse meg az alkotó magatartási mintákat, pozitív szokásokat és a gyermek jellemét formálva szolgálja az akarati tulajdonságokat
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a kitartó művészi tevékenységre nevelés, a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarati, a nyelvi-kommunikációs, az esztétikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása
- fejlessze a tanulókban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját
- a művészeti tevékenység középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon
- a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudásukat önmaguk és mások számára is hasznosítani tudják
- a tanulóinkban alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény – és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága
- segítsük őket abban, hogy minden növendék kialakíthassa önfejlesztő stratégiáját, és hogy perspektivikus jövőképe legyen

1.4 Iskolánk által preferált értékekből, célokból adódó feladatok:

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás 1. szakaszára alsó tagozat (1 – 4. évfolyam):

- a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon;
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezáltal motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsa elő érzelemvilágának gazdagodását; a reális önértékelést,
- adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- alapozza meg a tanulási szokásokat;
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását differenciált tanulásszervezéssel, és egyéni bánásmóddal,
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;

- erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat; a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás 2. szakaszára felső tagozat (5 – 8. évfolyam):

- fejlessze a tanulókban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- tudatosítani a tanulókban a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát;
- tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;
- a demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra
- a nemzeti, a nemzetiségi azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt;
- erősítse a Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztessen más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, meg-becsülésére;
- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására;
- tegye fogékonnyá a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt;
- a test és a lélek harmonikus fejlesztése;
- a szocializáció folyamatainak elősegítése;
- az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése;
- a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítása, elmélyítése;
- a tanulók kapjanak folyamatos visszajelzést a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minősítéséről.

<u>Pedagógiai feladatok az alapfokú művészetoktatásban:</u>

- támogassa az egyéni művészi képességek kibontakoztatását
- törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális – kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből adódnak
- a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését
- fejlessze a tanulókban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a művészeti tevékenység harmonikus, konstruktív gyakorlásához szükségesek
- a választott művészeti szakterületen értékteremtés és értékalkotás
- tegye a növendéket fogékonnyá és aktívvá a speciális művészeti területen a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítására
- a tanulók kapjanak folyamatos visszajelzést művészeti tevékenységük eredményességéről, teljesítményéről és alkotó munkájuk minőségéről

1.5 Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere

1.5.1 Képzőművészet

Az alapfokú képzőművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek, gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai érzékenységet fejleszti, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képzőművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A képzőművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészeti kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében, és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

A képzőművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.
- Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.
- Ismertesse meg a kommunikáció művészeti formáit, a képzőművészet műfaji sajátosságait.
- Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására

1.5.2 Színművészet-bábművészet

Az alapfokú színművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, ismereteik gyarapítására, művészi kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság

megszerzésére és gyakorlására, figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait előzetes ilyen irányú tapasztalatait.

A képzés lehetővé teszi a színművészet területén:

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt,
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését,
- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széleskörű alkalmazását,
- alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését,
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését,
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését,
- azt, hogy a tanulók az élet más területén elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják,
- minél több élő és felvett színházi előadás megtekintését,
- a színházi-drámai formával való kísérletezést, a színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását,
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, a létrejött előadást bemutathassák, a közös alkotómunka örömteli együttlétét,
- az önkifejezést,
- az önértékelést, annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

<u>A bábjáték tanszak nyújtson lehetőséget:</u>

- minél változatosabb bábos tevékenységformákban való részvételre,
- az önkifejezésre
- a tanulók másutt szerzett ismereteinek (pl. tánc- és mozgásművészet, dráma, történelem, irodalom és vizuális kultúra) alkalmazására, esetenként integrálására.
- a bábjátékos technikákkal való kísérletezésre, továbbá a bábjáték mint művészi kommunikációs forma megtapasztalására.
- a bábszínpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerésére: tér, idő, kép, ritmus, tempó
- a tanulók képesség és adottság szerinti differenciált foglalkoztatására,
- az önértékelésre annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat bábos tanulmányaik során hasznosítani is tudják
- arra, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák
- minél több élő és felvett bábelőadás – köztük társaik által készített produkciók – megtekintésére
- az alapvető bábszínpad – technikai eljárások megismerésére
- bábos és maszkos játékok kulturális tradícióinak megismerésére

- a tanulók bábjátékokkal kapcsolatos aktív szókincsének bővítése
- önkifejező játék által fejlődjön manipulációs készségük
- bábok mozgatásával, térbe helyezésével fejlődjön mozgáskoordinációjuk, térérzékelő, kommunikációs és kapcsolatteremtő képességük.

Az alapfokú képzés során a tanulók a bábjáték mint komplex kifejezési formát ismerjék meg a bábkészítés, a bábmozgatás, a (színpadi) játék stb. szintéziseként. Az 1-2-3. évfolyamokon az egyszerű mozgatási és színpadtechnikai módok megismerése és azok játékos alkalmazása a cél, míg a 4-5-6. évfolyamokon a kísérletező-kutató munka és a nagyobb technikai tudást igénylő, esetleg bemutatóval végződő felkészülés a jellemző.

1.5.3 Táncművészet

A táncművészeti oktatás célja:

- Felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.
- A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja :

- Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására.
- Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt.
- Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.
- A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
- Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket.

1.5.4 Zeneművészet

Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességének fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

- A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.
- Lehetőséget ad az egyetemes kultúra az európai műveltség, a nemzeti – népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, fogékonyság alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.
- A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A zeneoktatás feladatai

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei írás és olvasás készségeinek megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A növendék zenei ízlésének formálása.
- A tanulók aktív társas - muzsikálásra nevelése.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendék rendszeres, céltudatos, igényes, hatékony munkára nevelése.

1.6 Kulcskompetenciák

A tanulási területeken átívelő általános kompetenciák, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

A kompetenciák (NAT 2020)

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia.
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

1.7 Pedagógiai eljárásaink iskolába készülő gyermekek számára

Az iskolába készülő gyermekek számára „ISKOLACSALÓGATÓ” néven nyílt napot szervezünk, ahol betekinthetnek az iskola életébe, játékos foglalkozásokon keresztül megismerkedhetnek a leendő első osztályos tanító nénikkel

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az ismeretek elsajátításának folyamatában az induktív és deduktív út konstruktív alkalmazásával törekszünk a konvergens és divergens gondolkodás képességének fejlesztésére;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségnevelési program gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban •a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával;

- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával;
- a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló fejlesztésére szolgáló gyakorlati - pedagógiai eljárások és módszerek alkalmazásával,
- az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.)
- heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínálunk tanulóinknak, az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti meg önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét;
- a kooperatív tanulási technikák alkalmazásával fejlesztjük az önálló tanulási módszereket,
- az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás átadásával a szocializációs folyamatokat segíti elő;
- a tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképességüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik;
- az iskolában folyó nevelő – oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.

1.8 Pedagógiai eszközeink

***A) a meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei*:** az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló;

B) a tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás;

C) a magatartásra ható módszerek:

- ösztönző módszerek
- kényszerítő módszerek: felszólítás, követelés, parancs, büntetés
- áthelyezés másik iskolába (kivételes esetben!), tanuló kizárása az iskolából (csak a tankötelezettség korhatárán túl!)

- gátlást kiváltó módszerek (ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni): felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, fenyegetés, tilalom, átterelés, elmarasztalás;

D) nevelési módszerek különböző formái, eszközei a következők lehetnek:

- *nyelvi (verbális) eszközök* (az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk):
- beszéd, beszélgetés (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz; tartalmát tekintve lehet: szabad beszélgetés vagy irányított beszélgetés, szervezettség alapján lehet: spontán vagy tervezett, formája alapján: egyéni vagy csoportos), interjú;
- nem nyelvi (non verbális) eszközök (az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki; a nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly) vagy helyettesíthetik (fenyegető mutatóujj korhalást) közleményeiket: arckifejezés (mimika), szemmozgás, tekintet, testközelség, térközszabályozás, testhelyzet, testtartás, mozdulatok (gesztusok), kulturális jelzések,
- szociális technikák. ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkori beidegződés) majd az iskolai közösségben, ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában,
- technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez.: ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit: fejlesztő interjú, fejlesztő beszélgetés,
- szociális készségfejlesztő technikák: a tanulók problémamegoldó és v készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése: minta- és modellnyújtás, megerősítés

Alapelvek	***Célok***	***Feladatok***	***Eljárások***	***Eszközök***
Felkészítjük tanulóinkat az önálló ismeretszerzésre, ennek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása	A tanulás tanítását minden pedagógus tekintse kiemelt feladatának!	Tanulási módszerek megtanítása	Diagnosztikus, formatív és szummatív mérések elvégzése	Szummatív mérésekhez megyei ill. országos standarizált tesztek, diagnosztikus, formatív méréshez iskolai szinten készített tesztek
Jó képességű tanulóinknak lehetőséget teremtünk tehetségük kibontakoztatásához.	A képességfejlesztés és tehetséggondozás minden tantárgy keretében legyen kiemelt szempont a pedagógusnak!	Segítsük a tehetséges gyereket a saját önfejlesztő stratégiájuk kialakításában.	Tanórai, tanórán kívüli tevékenységben való részvétel, tanulmányi versenyeken való szereplés.	Kreativitás-fejlesztő egyéni programok
Iskolánkban két idegen nyelv közül választhatnak tanulóink	Az idegen nyelv tanulása iránti igényt minden tanulóban keltsük fel!	Minél több tanuló legyen képes a középiskolában folyó idegen nyelv eredményes tanulására.	A tanulói stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont legyen az életkori jellemzők figyelembe vétele.	A modern nyelvoktatási technikák, módszerek és eszköztár alkalmazása.

Támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdésében.	Akadályozzuk meg, hogy a hátrányok esélyegyenlőtlenséget eredményezzenek!	Hatékony felzárkóztató munka, napközi otthonos elhelyezés.	Differenciált foglalkoztatás egyéni haladási ütemhez igazított terhelés.	Felzárkóztatás, csoportos foglalkozás, egyéni korrepetálás.
Lépést tartunk az informatikai forradalommal.	Minden pedagógus tudja alkalmazni saját tantárgya oktatása terén az informatikai eszközöket.	Tanórán és azon belül megtanítjuk a számítástechnika alapjait.	Minden tanulónak lehetővé tesszük az egyéni tanulási utak érvényesítését.	Már alsó tagozatban megismerkednek a számítógéppel, barátkoznak játékos képességfejlesztő programokkal.
Alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében. A tanári kompetenciák fejlesztésében kiemelt célként jelenik meg a differenciáltoktatásra törekvés, az önálló tanulási eljárásainak, módszereinek elsajátíttatása	Munkánkat a következetes követelés, az igényesség, a tanulók méltóságának tiszteletben tartása, türelem igazságosság jellemezze!	Demokratikus tanár – diák viszony kialakítása. Oldott hangulatú tanítási órák.	A tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányának növelése.	A szemléltetés, cselekvés és az aktivizáló módszerek alkalmazása minden pedagógus számára kötelező.
A kompetenciák fejlesztését valamennyi tantárgy és műveltség-terület kitűntetett kötelességének tekinti	Tudatosan tervezze és valósítsa meg minden pedagógus tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon a kompetenciák fejlesztését!	A programok tartalmát beépíteni a különböző tantárgyak, illetve műveltségterületek tananyagába, a tanári tanmenetekbe, a tanórák anyagába.	Összehangoljuk a tantárgyi, a műveltség-területi valamint az osztályfőnöki, modulok tematikáját.	Az életkori sajátosságoknak megfelelő aktivizáló kooperatív módszerekkel dolgozunk. Preferáljuk az aktív tanulást, az egyénre szabott tanulási lehetőségeket.
Erősítjük a személyes és társaskapcsolati kompetenciát. Megalapozzuk az ember és .a természeti környezet helyes kapcsolatát	Az emberismeret az etika és a pszichológia alapfogalmainak, értelmezési kereteinek bemutatásával járuljon hozzá a tanulók önismeretének elmélyítéséhez! Nyújtson betekintést az embert másokhoz és önmagához, a társadalomhoz és a természethez fűző szellemi kapcsolatok világába! Tanuljanak meg a fiatalok globálisan gondolkodni és lokálisan felelősséggel cselekedni!	Kiemelt feladatunk: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, a környezetért érzett felelősség, más kultúrák megismerése és elfogadása, a humánus, értékeket védő magatartás, valamint a demokratikus intézményrendszer használatához, az egyenlő bánásmóddal és esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek és képességek fejlesztése.	Az egyes tanulókat és csoportjaikat aktivizáló módszerekkel (koopetarív tanulási technikák) alkotó folyamatokat kezdeményez a pedagógus. Az egésznapos nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztés teljes folyamatát, biztosítva a tanulóknak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét;	A programcsomagok elemei, modulok, epochák.

Pozitív életfilozófiát közvetítünk, megalapozzuk a konstruktív életvezetés és egészséges életmód készségét. Kiépítjük a jóléti modell alapelemeit: 1./egészségcentrikusság, 2./alkotáscentrikusság, 3./minőségcentrikusság 4./kultúracentrikusság	A kommunikációs - és viselkedéskultúra elsajátíttatásával alakítsuk ki tanítványainkban a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét! Tudják helyesen megítélni az emberi kapcsolatok jelentőségét és minőségét!	Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmintákat. Választási /döntési helyzetekben felelősen cselekedni.	A környezettudatos magatartást, a pozitív életvezetési és kulturált társas kapcsolati formák elsajátítását lehetővé tevő játékoktól a drámapedagógiai eszközökön át a valós élet problémáinak kezeléséhez mintákat adó szituációk megélésével segítjük a kompetenciák fejlődését.	Gazdag tevékenység-repertoár kialakításával gyakorló terepet biztosítunk az életszerű tapasztalatok megszerzéséhez.
Reális önismeret és életszemlélet-formálással segítjük a továbbtanulási / pályaválasztási döntések kialakítását, a tudatos életpálya-építést, az egyéni karrierprogramok megvalósítását.	Pozitív énkép és reális önfejlesztő stratégiák kialakítása minden tanulóban. A tanuló legyen képes énképébe, önreflexióiba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, a tanulást segítő beállítódásokat, (attitűdök), motívumokat	A pedagógusok sajátítsák el és adekvát módon alkalmazzák a tanulómegismerési eljárásokat és módszereket! Alakítsuk ki tanítványainkban az önmegismerés és önkontroll; az önmagukért vállalt felelősség, az önállóság; az önfejlesztés igényét és képességét! A felső tagozat 7.8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.	A tanulómegismerési technikák és eljárások elsajátítása és szükség szerinti alkalmazása az iskola belső mérési-ellenőrzési programjának megfelelően.. A pályaorientációs és életpálya-tervezési tevékenység során a helyi megvalósítás színterei és módjai: - Pályaorientációs nap - "A Siker kulcsa" - az intézmény volt tanulóinak személyes élménybeszámolója - 7. és 8. osztályosok szülei bevonásával pályaválasztási tanár-diák-szülő rendezvény szervezése - Lehetőség szerint üzemlátogatások felső tagozatosok számára; prioritással a hiányszakmákra - - Pályaválasztási kiállítások szervezett látogatása - Tanműhely látogatások	Vizsgálati módszerek, tesztek rendszerbe állítása, a tapasztalatok fejlesztő hatású visszacsatolása. Az eljárások alkalmazásához szükséges professzionális tudás megszerzése. A Kisvárdai Tankerületi Központ EFOP 3.2.5 "Pályaorientációs tevékenység Kisvárdán és vonzáskörzetében" projektje keretében létrehozott, a tanulók MTMI tantárgyak iránti érdeklődését elősegítő programok alkalmazása: - MTMI szakkör - Robotika szakkör - Internetes vetélkedő
A testi, szellemi és lelki fejlődés harmóniájának integrációja a személyiségben.	Fejlesszük a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat: rugalmasság, kreativitás, önállóság, döntéshozatal, cselekvőképesség, magabiztosság, kritikus szemlélet, felelősségtudat!	Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.	Emberléptékű következetes követelés. Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.	Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése. A kultúrált és egészséges életvitel kialakítása.

A NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését:	Cél: Az emberi élet harmóniájának megtalálása, a boldogságélmény megélése, a konstruktív életvezetés az egyén hasznára és a társadalom javára. Sokoldalú kompetenciákkal bíró ifjúság nevelése, akik a felnőtt életben megtatálják helyüket és boldogulásukat.	Kiemelt fejlesztési feladataink: - énkép, önismeret, - hon-és népismeret, - európai azonosságtudat - egyetemes kultúra, - aktív állampolgárságra, - - demokráciára nevelés, - gazdasági nevelés, - környezettudatosságra nevelés, - a tanulás tanítása, - testi és lelki egészség, - felkészülés a felnőtt szerepekre	A sokoldalú módszertani kulturáltság és változatos eljárások gazdag tárházából minden fejlesztő hatású adekvát eljárás alkalmazható. A pedagógus munkája a professzionális mesterségből ezáltal válik alkotó művészetté.	A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszereket és eszközöket; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformákkal.
A kompetencia központú matematikatanítás alapja a matematika specifikus készségek, képességek, motívumok és attitűdök fejlesztése.	A mindennapi pedagógiai munkánk fejlesztő jellegű legyen!	Az egyéni fejlesztési szint felmérése, személyre szabott tanulási módszerek keresése	Egyénre szabott fejlesztési módok kidolgozása, differenciálás.	Mérőlapok, feladatlapok, differenciált feladatok a gyorsan, az átlagosan, a lassan haladó tanulók számára.
A mennyiségi oktatás helyett a minőségi oktatás előtérbe helyezése a matematika órákon.	Biztosítsuk az alkalmazható tudást minden tanuló számára!	Szakmai és módszertani megújulás a már jól bevált hagyományos módszerek mellett.	A hatékony tanulási technikák megismertetése a nevelőkkel.	Differenciálás Kooperatív technikák Projektek
A releváns tudás kialakítása a matematikai-logikai, az idegen nyelvi kompetencia területen.	Juttassuk el a tanulókat a realisztikus, azaz a mindennapi életben előforduló szituációkban való alkalmazás képességéhez!	Szelektálni kell a tantárgyi tartalmak között azon témakörök hangsúlyosabb megjelenítésével, amelyek jobban elősegítik a megszerzett tudás alkalmazását és továbbfejlesztését, a készség és képességfejlesztést.	A kompetencia alapú idegen nyelvi és matematika oktatás bevezetése.	A gyakorlati életből vett problémák, feladatok megoldása. Az idegen nyelv funkcionális elsajátítása.
A hatékony matematikatanulás érdekében megfelelő tanulási környezet és csoportok kialakítása.	A tanulási környezet indítson aktív, konstruktív elsajátítási folyamatokat a tanulókban!	Egyensúlyt kell találni az egyéni tanulás, a felfedeztetés, a problémamegoldás, a szervezett oktatás és irányítás között.	Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.	Szituációs játékok Gyakorlati életből vett problémák megoldása. Viták indítványozása
A nyelvtudás nem a műveltség része csupán, hanem a mindennapi élet szerves része: -munkahelyhez segít -az információ áramlást biztosítja -bekapcsolódást enged a nemzetközi gazdasági, kulturális életbe	Használható nyelvtudás megszerzése, amely biztosítja, hogy a nyelv segítségével a tanuló a való életben cselekedni, tevékenykedni tudjon.	A tanulók idegen nyelv – használati képességének fejlesztése: -a beszéd -az írásbeli szövegalkotás -a szövegértés fejlesztése.	Az információcsere érdekében a tanuló interakcióban, interjúban vesz részt. Egyszerű közlések lényegét megérti, szövegek lényegi tartalmát kiszűri. Nyomtatványokat ki tud tölteni, üzeneteket képes küldeni írott formában.	Nyomtatott és hallott szövegek feldolgozása. -magazinok -interjúk -tévéműsorok -filmrészletek -történetek, mesék -levelek -szerepjátékok

Kiemelten fontos a produktív nyelvi tevékenységek fejlesztése, ezeken belül a szóbeliség prioritást élvez.	A beszédfejlesztés fő céljai: -interakció -összefüggő beszéd	A tanuló az alapvető szükségleteinek kielégítése céljából egyszerű közléseket tud tenni, felszólítani, kérni, utasításokat adni. Személyekről, tárgyakról, helyekről egyszerű közléseket tud tenni.	Betanult szerepeket el tud játszani. Csoportos páros felkészülés után interakcióban vesz részt Felkészülés után ismerős, személyes témában informál..	A párban ás csoportban dolgozzák fel az adott témákat, szituációkat.
Az írásbeli szövegalkotás fejlesztése is alapvetően fontos a mai modern világunkban	Növekedjen a tanuló kreatív íráskészsége, ezzel képes lesz meglévő ismereteit ötletesen, újszerűen, szokatlan funkcióban használni.	Tudjon írni: -üzeneteket -feljegyzéseket -életrajzot -magánlevelet -egyszerű történéseket	Ajánlott nyelvi tevékenységek: -vázlatkészítés -életrajz írása -élménybeszámoló -üzenet -feljegyzés írása -történet tömörítése	Minták, vázlatok, produktumok elemzése, alkotása. Gyakorlás
A szövegértés a beszédértés és az olvasás kompetenciáját foglalja magában.	A cél, hogy a tanuló fő vonalaiban képes legyen megérteni a köznyelvi beszédet, a legfontosabb információkat ki tudja szűrni, tudjon követni részletesebb instrukciókat. Továbbá, hogy megértse a közlésekben kifejezett érzelmeket.	A legfontosabb feladat, hogy a hétköznapi témákról szóló szövegeket megértse a tanuló. Hosszabb szövegeket hallva, olvasva a kívánt információt megtalálja, megértse.	Mindenféle szövegtípus hallgatása és olvasása a megfelelő nyelvi szinthez igazodva. -hírműsor -filmrészlet -interjú -történetek, mesék, -versek	Autentikus olvasott és hallható anyagok.
A nyelvórákon lehetőség nyílik az általános kompetenciák és a kommunikatív nyelvi kompetencia integrált fejlesztésére.	A cél, hogy növekedjen a tanuló -kreativitása -önismerete, önbecsülése -váljon autonóm személyiséggé -legyen képes együttműködésre -fejlődjenek interkulturális kompetenciái	Fontos arra felkészítenünk a gyermekeket, hogy legyenek képesek érdeklődően, empátiával, segítő szándékkal fordulni más népek képviselői felé. Az emberi élethelyzetek sokfélesége és az alapvető emberi azonosságok eltörölnek országhatárokat.	Az interkulturális tudatosság kialakítása. Ehhez ismernie kell a saját és más kultúrák különbözőségét, a kisebbségi kultúrákat és tudjon összevetéseket készíteni azáltal, hogy önmagát egy nagyobb kultúra részének tekinti.	Az adott nemzet életét bemutató autentikus anyagok, azok sokszínű feldolgozása.
Az értékelés kompetenciákra irányuljon és kommunikatív nyelvhasználat során történjen. Fontos összehasonlítási szempont a tanuló korábbi teljesítménye. Lényeges az önértékelés, mely az autonóm nyelvtanulók fontos mércéje.	A megszerzett nyelvtudás fenntartása egy életen át tartó folyamat. A bizalommal teli légkör növeli a tanuló önbizalmát, önbecsülését, önismeretét. Cél, hogy az értékelés, fejlesztő jellegű legyen.	Az értékelésnek fontos része legyen -az önértékelés -a társak értékelése. Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges. Figyelembe kell venni az eltérő kiindulásinyelvi szinteket.	Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.	A tanuló portfóliót készít,/ a tanuló összes munkája összegyűjtve/ -ünneplés -dicséret -oklevél -naplóvezetés /erősség,gyengeség/ -közös értékelés

2 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség fejlődését 3 tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. A személyiség jellege, kialakulása, tehát az örökletes és környezeti hatások, illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és eredője. Az egyénben az adottságok, mint diszpozíciók jelennek meg, melyek génjeiben, azok kódjában benne van.
A környezeti hatások-társadalom, nevelési intézmények, család- befolyásolják azt, hogy az adottságból mi, mikor és milyen mértékben miképpen valósul meg. Ezek közül legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása. Az oktatás része, és nem kizárólagos tartalma a nevelésnek.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok négy területe:

a) az értelem kiművelése
b) segítő életmódra nevelés
c) egészséges és kulturált életmódra nevelés
d) szakmai képzés alapozása

A személyiségfejlesztésből adódó iskolai feladataink iskolánk gyermekideáljának személyiségéből fakadnak.

2.1 Iskolánk gyermekideálja

Milyen legyen, milyenné legyen az általunk nevelt gyermek?
Legyen nyitott, magabiztos, barátkozó természetű, szorgalmas, tisztelettudó, szófogadó, kitartó, együttműködő.
Amennyiben a gyermek nem felel meg az általunk elképzelt ideálnak, nevelő-oktató munkánk minden egyes legkisebb fázisában is azon munkálkodunk, hogy személyisége az évek során, illetve az iskola falait elhagyva érje el vagy közelítse meg az általunk elképzelt ideált.
Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlesszük.

Komplex személyiségfejlesztésre törekszünk

A fentiek megvalósítása érdekében:

- A pénzügyi lehetőségektől függően biztosítjuk a tanulás számára az optimális környezetet.
- A tananyag (ismeret) elsajátíttatása mellett a megértése, alkalmazásra és komplex műveleti szintű alkalmazásra helyezzük a hangsúlyt.
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatási módszerek, szervezési formák (osztály, kiscsoport, nívócsoport), tehetséggondozás és felzárkóztatás biztosítása igény szerint.
- Széleskörű személyiségfejlesztés változatos tevékenységi formákkal, lehetőségekkel életkornak és érdeklődésnek megfelelően.

- Fejleszteni tanulóinkban az önálló tanuláshoz, ismeretszerzéshez, problémamegoldó gondolkodáshoz szükséges alapvető készségeket, képességeket (pl.: beszéd, írás, olvasás, gondolkodási-, matematikai stb.)
- Kialakítani az önálló tanulás képességét.
- Kialakítani és fejleszteni a kulturált magatartás, a viselkedés, a kapcsolattartás, az együttműködés képességét.
- Kialakítani és fejleszteni a helyes, választékos kommunikáció készségét.
- Kialakítani és fejleszteni az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismereteket, szokásokat.
- Kialakítani és fejleszteni az általános erkölcsi és akarati tulajdonságokat.
- Kialakítani és fejleszteni a hagyománytiszteletet, az anyanyelv tiszteletét.
- Fejleszteni a tanulók önismeretét, reális énképének kialakítását.

2.2 Iskolánk nevelőtestülete kiemelten az alábbi feladatokat határozta meg

Értelmi nevelés feladata, hogy a tanuló:

- Legyen sokoldalúan művelt;
- Legyen érdeklődő, nyitott;
- Legyen kreatív, önálló gondolkodásra képes;
- Legyen folyamatos önművelésre igényt érző és képes;
- Legyen kötelességtudó kötelező és vállalt feladataiban;
- Legyen megismerő, érdeklődő, problémamegoldó képessége fejlett;
- Igyekezzen a legjobb tudásának és képességének megfelelően teljesíteni;
- Legyen önálló a tanulásban és ismerje annak hatékony és helyes módszereit;
- Rendelkezzen alapvető kognitív képességekkel, mint pl.: felismerő, összehasonlító, kombinatív;
- Olvasás, írás, verbális és nem verbális értelmezés;
- Kommunikatív készség (pl.: helyes, kifejező, kulturált magyar nyelv használata)
- Elvont, az ismereteket analizáló, majd újra szintetizáló gondolkodás.
- /Házi tanulmányi versenyek szervezése/

A tanulás tanítása feladatai:

- A tanuló érdeklődjön a tananyag iránt;
- Tudja hogyan hasznosíthatók a könyvtári és más információforrások;
- Tanulja meg hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok,
- Ismerjen különböző tanulási módszereket, tanulja meg hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint szövegek, meghatározások, képletek.

Az erkölcsi nevelés feladatai:

- Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen,
- Lássa be, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelességeit,

- A szabályokat minden körülmények között be kell tartani (kivéve szélsőséges eseteket),
- Tudatosuljon benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos;
- Legyen toleráns a mássággal szemben;
- Tartsa be a társadalmilag elfogadott viselkedési és magatartásnormákat;
- Csoport- és közösségtudata pozitív magatartásformákon alapuljon;
- Segítő- és alkalmazkodó készsége legyen fejlett, viselkedése kulturált;
- Társaival legyen megértő, együttműködő, szükség esetén egészségesen versengő a viszonya.
- /Helyes magatartási példák példaként állítása. Kéthetenkénti rendszeres ügyeleti értékelés, a pozitív illetve negatív értékek kidomborításával./

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben,
- felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban.
- Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát.
- Képes egyszerű közösségi szabályok követésére,
- bekapcsolódik közös tevékenységekbe és
- követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást.
- A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről.
- Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel.
- Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés feladatai:

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- /Bereg és városunk hagyományainak kutatása, hagyományok megőrzése. Hazánk értékeinek megismerése, megbecsülése, hagyományok ápolása a tanulmányi kirándulások alkalmával./

- Ismerje nemzeti ünnepeink időpontját, vegyen részt érzelmi azonosulását segítő tevékenységben. A megemlékezések és ünnepségek előkészítésekor egy-egy osztály minden tanulóját bevonjuk.

Fenntarthatóság, környezettudatosság nevelés feladatai:

- A tanuló képes legyen eligazodni szűkebb és tágabb környezetében;
- Ismerje, tisztelje, ápolja és óvja nemzeti értékeinket, anyanyelvünket;
- Védje a természet és környezet értékeit;
- Ismerje és becsülje meg más népek értékeit, hagyományait;
- Tisztelje az egyetemes kultúra eredményeit;

A testi és lelki egészségre nevelés feladatai:

- A tanuló megjelenése, környezete, felszerelése tiszta, ápolt, gondozott,
- Önértékelése helyes;
- Önbizalma megalapozott, önbecsülése reális legyen;
- Én-tudata kiteljesedjen a humánum, az erkölcsös magatartás és fegyelmezettség normáival;
- Legyen kötelességtudata önmagával szemben;
- Tartsa tiszteletben és méltányolja mások tudását, véleményét, nézetét, meggyőződését;
- Becsülje szüleit, nevelőit;
- A társadalmi normáknak megfelelően tudjon szabadon élni a jogaival;
- Fejlett test- és mozgáskultúrával, illetve ennek rendszeres igényével rendelkezzen;
- Helyes napirendet, életritmust alakítson ki magának;
- Étkezzen és öltözködjön helyesen, esztétikusan, praktikusan, egészségesen és kulturáltan;
- Fejlesszük társadalmi tudatát, hazafiságát, helyes világszemléletét;
- Szeresse, védje hazáját, annak értékeit, kincseit, hagyományait, hírnevét.
- /Cimbora gyermekközösség, Kaláka gyermekközösség, Diákönkormányzat és ezek programjaiba való bekapcsolódás./

Pályaorientáció, szakmai képzés megalapozásának feladatai:

- A tanulónak legyen elképzelése jövőjét illetően; sajátítsa el az életpálya építés alapjait;
- Ismerje az élethosszig tartó tanulás fogalmát;
- Rendelkezzen a mindennapi életben felhasználható képességekkel és készségekkel;
- Alkotótevékenysége, kreativitása kiteljesedhessen a választott vagy legfejlettebb készségterületeken vagy tárgykörökben (tehetséggondozás);
- Legyen reális elképzelése a továbbtanulás vagy pályaválasztást illetően;
- Legyen lehetősége a felzárkózásra, különösen az alapvető készségek és ismeretek tekintetében.

- Pályaorientációs projektnap-Pályaorientációs célú tanítás nélküli munkanap szervezése:
- A tanulók sikeres pályaválasztásának elengedhetetlen összetevője a széles körű tájékozódás a továbbtanulási lehetőségekről, az időszerű munkaerőpiaci viszonyokról, és a szakmákkal való mélyebb megismerkedés. Lehetőséget biztosítson az iskolánk tanulói számára, hogy fokozottabb és koncentráltabb figyelemmel foglalkozhassanak a pályaorientációval, a pedagógusok aktuális és releváns információkkal támogathassák a tanulók és a szülők tájékozódását és döntéseit.
- Az iskola pályaorientációs és pályaválasztási feladatainak eredményes ellátása érdekében szükséges a tantestület valamennyi tagjának bevonása, külön kiemelve az osztályfőnökök szerepét.

A családi életre nevelés feladatai:

- A harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése;
- Ismeretek közvetítése a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről;
- Ismeretek a szexuális kultúra kérdéseiről, a felelős párválasztásról, a családi szerepekhez kapcsolódó feladatokról

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség feladatai:

- Alakuljon ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás)
- Ismerje a közösségi élet sajátosságaiból adódó korlátokat, és ennek tudatában alakítsa tevékenységét

Gazdasági és pénzügyi nevelés feladata:

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén;
- Ismerkedjen meg a fogyasztóvédelmi jogokkal.
- Épüljön be az energiatakarékosság cselekvéseibe, gondolkodásába

Médiatudatosságra nevelés feladata:

A tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.
A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.
Legyen képes különbséget tenni a történetek és a valóság között.

2.3 Az iskola feladatainak fő szervezeti formái

Feladataink nagy része iskolán belül, tanítási időben, tanórai keretek között zajlik, nappali formában.
Vannak tanítási időben, tananyaghoz kapcsolódó, de iskolán kívüli tevékenységi formák (pl.: kirándulás, úszásoktatás, könyvtári óra, stb.).
Tanórákhoz kapcsolódó vagy tananyagot kiegészítő kötelező szabadidős tevékenység
(pl.: múzeumlátogatás, színház, mozi, sportrendezvény, stb.).
Tantervi anyagot kiegészítő fakultatív szabadidős tevékenység
(pl.: tanulmányi séta, kirándulás, túra, stb.).
Közösséggé formálást segítő fakultatív jellegű szabadidős tevékenység
(pl.: iskolai zenés/táncos rendezvény, klubdélután, stb.).
Fakultatívan választható képességfejlesztés (pl.: szakkör, önképzőkör, sportkör,
stb.).
Tanítási órán kívüli, de intézményesített oktató/nevelő tevékenység (pl.: napközi, tanulószoba).

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott **személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.**
Közvetlen (direkt) nevelési módszereink alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolata révén hat a tanulóra (követelés, gyakorlás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés, elbeszélés, bemutatás, magyarázat, tanulói önálló elemző munka, stb.)
Közvetett (indirekt) nevelési módszereink alkalmazása során a nevelői hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül (közös tevékenység megszervezése, közös célok kijelölése, hagyományok kialakítása, nevelő részvétele a tanulók közös tevékenységében, stb.).

2.4 Műveltségi területhez kapcsolódó személyiségfejlesztés

A Nemzeti Alaptanterv egyes műveltségi területei lehetőséget biztosítanak a további fontos személyiségjegyek kifejlesztésére. Az adott szaktanár számára ez egyrészt lehetőség, másrészt felelősség.

Magyar nyelv és irodalom:

A magyar nyelv- és irodalomtanítás egyidejűleg műveltségközvetítést, kompetencia- és személyiségfejlesztést, morális és érzelmi nevelést is jelent. A kompetenciafejlesztés az önálló tudás kialakításában, a közösségbe való beilleszkedésben nyújt segítséget. A morális és érzelmi nevelés – a kompetenciák fejlesztésével együtt – lehetőséget teremt arra, hogy a tanuló átgondolt ítéleteket alkosson, képes legyen sokoldalúan megindokolni véleményét vagy éppen változtasson azon, hogy művelt, kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségként szűkebb közösségének felelős tagja legyen. (NAT 2020)

Idegen nyelv:

A nyelvtudás és a nyelvhasználat segítségével elért tudás erősítheti a saját nemzeti azonosságtudatot, valamint az európai közösséghez tartozás érzését. Az idegen nyelvek ismerete a tudásalapú társadalomban elengedhetetlen. Jelentős szerepe van a körülöttünk lévő világ múltjának, jelenének és jövőjének megismerésében, hozzájárul a tanuló jövőbeni munkavállalói kompetenciáinak sokrétű fejlesztéséhez. (NAT2020)

Matematika:

Megismerje a matematikai gondolkodás természetét és a matematika alapvető sajátosságait;
fejlessze a szövegértését, a szövegalkotó és absztrakciós képességét a matematika nyelvének és szimbólumainak szóbeli és írásbeli alkalmazása során.
Fejlessze a számolási készségét, a modellezési, a problémamegoldó és döntési képességét;
alkalmazható tudásra tegyen szert.(NAT 2020)

Történelem és állampolgári ismeretek:

A történelmi ismeretek egyfelől megalapozzák a történelmi műveltséget, amely a tanulót hozzásegíti nemzeti identitása erősítéséhez, valamint ahhoz, hogy azonosulni tudjon kultúránk alapértékeivel. A történelemtanulás során a tanuló különböző tevékenységeket, műveleteket végez, így elsajátítja azokat a kompetenciákat, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy megértse a múlt és a jelen társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális jelenségeit.
A történelemtanulás arra ösztönzik a tanulót, hogy elgondolkodjon az emberi értékekről, illetve az élet alapvető dilemmáit megjelenítő olyan fogalmakról, mint például az igazságosság, hűség, hatékonyság, empátia és felelősség. A tantárgy keretében a tanuló elsajátítja a tudatos és felelős állampolgári léthez szükséges alapvető ismereteket, a szociális

kompetenciák fejlesztése révén megismeri és gyakorolja azokat az eljárásokat, készségeket, amelyek a társadalmi részvételéhez, mindennapi boldogulásához szükségesek. (NAT 2020)

Természettudomány és földrajz:

Megalapozza a természettudományos műveltség mindennapi életben felhasználható képességeit és ismereteit, elősegíti a természettudományos és műszaki életpályák választását. A tanulás-tanítás tervezése során figyelembe kell venni a tanulónak a természetes gyermeki kíváncsiságtól a tudományos megismerés képességének megszerzéséig jellemző személyiségfejlődését. A tanulók aktív részvételére épülő tanulási módszerekkel a tartalmi tudás és a képességek együttes fejlesztését, a tudás közösségi interakciókban történő építését kell lehetővé tenni. (NAT 2020)

Etika/hit és erkölcstan:

A tantárgy középpontjában az erkölcsi nevelés áll, amely a tanuló erkölcsi érzékének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztését jelenti. A tanulás folyamán az erkölcsi kategóriák jelentéstartalmának folyamatos gazdagítása, szükség esetén újraértelmezése, élethelyzetekre vonatkoztatása, valamint az ezekből következő etikai kérdések felvetése történik. A tananyag alapvető értékeket közvetít: a segítés, megértés, együttérzés, törődés, szabadság, felelősség, igazságosság, becsületesség, méltányosság, tolerancia, önazonosság. Ezek a tanuló lelkiismeretének fejlődését szolgálják.(NAT 2020)

Művészetek:

Művészi alkotások el- és befogadása (alapvető esztétikai értékek elfogadtatása); környezetünk művészeti értékeinek ismerete, védelme; egyéni képességek szerint alkotóművészeti készségek kibontakoztatása: (önálló esztétikai értékrend kialakítása).(NAT 2020)

A tanórai keretek között, mindenki számára elérhető művészeti nevelés célja olyan képességek fejlesztése, melyek elősegíthetik a harmonikus társadalmi együttélést, azaz a művészeti tantárgyak a művészet eszközeit a személyiség egészének fejlesztése érdekében használják fel.
A művészeti tanóra egyrészt keretet biztosít a művészet különböző területeinek megismerésén keresztül az érdeklődés felkeltésére, az esztétikai alapfogalmak elsajátítására, ízlésformálásra, másrészt a mérlegelő gondolkodás és a minőségi alkotómunka iránti igény kialakítására.(NAT 2020)

Technológia:

A tanulási folyamat gamifikált környezetben, hagyományos és digitális alkotóműhelyekben, csoportos tevékenység keretében valósul meg, ahol lehetőség nyílik rá, hogy a tanulók segítsenek egymásnak, ugyanakkor tanuljanak is egymástól. A tevékenység mozgatórugója az alkotás iránti vágy és a kész alkotás felett érzett büszkeség. Az ember környezet átalakító

tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése, az ehhez kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdések feltárása, az etikus magatartás kialakítása a tudás elsajátításának elválaszthatatlan részét képezi. A tantárgy sokféle és különböző bonyolultsági szintű feladat segítségével közvetíti a környezet-átalakítás eljárásainak, folyamatainak, technológiáinak összefüggéseit, s mindehhez biztosítja, hogy a tanulók technológiai készségeinek kialakítása aktív tanulás keretében valósuljon meg.(NAT 2020)

Testnevelés és egészségfejlesztés:

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület elsősorban a személyes és társas kompetencia fejlesztése révén járul hozzá az általános kompetenciákban és a nevelési-oktatási célokban megfogalmazott törekvések megvalósulásához. Hangsúlyos szerepet kapnak a szomatikus egészséggel, a társas-érzelmi jólléttel, a biztonsággal, az emberi kapcsolatokkal összefüggő kompetenciák. Az iskolai fejlesztés kiterjed a jó időszervezésre, a konstruktív kooperációra, valamint a testi jóllét és a motoros teljesítőképesség kialakítására is.A testmozgás, a testnevelés és a sport eszközeivel fejlessze önismeretét, érzelmi-akarati készségeit és képességeit, alakítson ki szabálykövető magatartásmintákat; fejlessze társas-érzelmi jóllétét, társas-közösségi kapcsolatait, stressztűrő és -kezelő képességét!(NAT 2020)

Az osztályfőnök feladatai a személyiségfejlesztésben:
Intézményünkben az osztályfőnökök állnak érzelmileg legközelebb a gyermekekhez. Az osztályfőnöknek figyelnie, koordinálnia kell a gyermekek személyiségfejlődését. Jóindulatú tanácsaik nagyban befolyásolják a tanulók személyiségfejlődését. Ezért fontos az egyes osztályokhoz a legmegfelelőbb nevelő kiválasztása. Folyamatos együttműködés a szülői házzal.
Osztályfőnöki órák: a témaválasztás illeszkedjen a tanulók életkori sajátosságaihoz, a személyiségfejlesztés feladataihoz; a személyiségfejlesztő program kidolgozása egységes rendszerbe foglalja az intézményi személyiségfejlesztést.

2.5 Alapfokú Művészetoktatáshoz kapcsolódó személyiségfejlesztés

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját.

A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágakban megjelennek.
A művészeti nevelése megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos kiemelt feladataink:

- az önismeret, önelfogadás, önértékelés képességének kialakítása, fejlesztése;
- az alkotókészség fejlesztése;
- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása, a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása;

3 Egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, és teljes körű egészségfejlesztési program

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
Iskolánk a Magyar Vöröskereszt bázisiskolája (2005.)

3.1 Az egészség fogalmának különböző megközelítései:

- Az egészségügyi Világszervezet /WHO/ meghatározása szerint az egészség a teljes testi, szellemi és szociális jólét állapota és nem csupán a betegség illetve a testi nyomorékság hiánya.
- Az emberiség egyik legfontosabb kincse.
- Biológiai szempontból: az egyén egészség érzetét testi és lelkei egyensúlya, munkakészsége, munkakedve, a szűkebb és tágabb környezettel való viszonya alakítja ki. Ezek eredményezik a határozott életvezetést, az életrend kialakítását és a lelki harmóniát.

3.2 Az iskola egészségnevelési elvei

Minden ember joga és vágya, hogy egészséges, boldog életet éljen. Az egészség a legfőbb érték, az iskola minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
Az egészségmegőrzés magában foglalja a szervezet működésével, a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek bővítését.
Az egészség és a környezeti nevelés középpontjában a tanulók szemléletének formálása, az egészséges életvitel és a környezettudatos magatartás szokásrendszerének kialakítása áll.
A tanulók egészséges fejlődéséhez biztosítani kell mozgásigényük kielégítését, fokozatos fejlesztését.
A sport aktív szerepvállalásra nevel, sajátos eszközeivel önkifejezésre, önmegvalósításra ad lehetőséget.
Az iskolának sokféle mozgási, sportolási lehetőséget kell kínálnia diákjainak.

Pozitív jövőkép kialakítása tanítványainkban.
Az egészségnevelés elválaszthatatlan a természet- és környezetvédelemtől.
A választott módszerek alkalmazkodjanak a tanulók életkori sajátosságaihoz, az érzelmeken áthassanak, alapozzon a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, korszerű technikai ismeretére, és legyen benne sok játékos elem.
Az intézmény dolgozóinak példamutatása, a környezet esztétikuma, tisztasága, az iskola környezetbarát működése a legfőbb nevelőerő.
Az egészség- és környezetnevelő program sikeres megvalósításának nélkülözhetetlen eleme a széleskörű partnerkapcsolatok kialakítása.
A tanulók nevelésén keresztül a családok szemléletét is formáljuk.
Az egészségnevelési programot az iskola az egészségügyi szolgálattal (település orvosa, védőnő) közösen hajtja végre.

Az iskolai egészségnevelés célja:

A növő gyermekkorban és a serdülőkorban lévő tanulók higiénés tudását olyan szintre kell emelni, amely lehetővé teszi, hogy mindazokat a forrásokat igénybe vegye és használni tudja, amelyek az egészségi állapotának javítására szolgálnak és amelyek számára biztosítottak.
Képessé kell tenni őket arra, hogy a tanult humánbiológiai ismeretek alapján egészségi állapotukat illetően maguk tudjanak hatékony döntéseket hozni.
Ennek eléréséhez el kell sajátítani:

- az egészséges emberi szervezet jellemzőit,
- a fenyegető veszélyeket, a betegség, a rossz egészségi állapot tüneteit és ezekre való helyes reagálási módot,
- a mozgásszegény és a rendszeres testedzés élettani hatásait a különböző szervrendszerekre
- a személyi higiénia, a tisztálkodás, testápolás helyes módját, elmulasztása esetén a megjelenő betegségeket:
- a tisztálkodási eszközök higiénéjét, a helytelenül alkalmazott kozmetikai szerek ártalmait
- a káros szenvedélyek egészségkárosító következményeit
- a nő és a férfi élettani és pszichés különbségét
- az egyén és a társadalom felelőssége az egészséges környezet megvalósításáért
- környezetbarát viselkedés; a Föld élőlényeinek ismerete, az élet tisztelete állat és növényvédelem
- a természetjárás fiziológiai, pszichikai előnyeit
- az elsősegélynyújtás alapelemeit.
-

Az egészséges életre nevelés feladata:

A tanulók optimális fizikai fejlődéséhez szükséges feltételek és tevékenység biztosítása. A higiéniás kultúra megalapozása, az ehhez nélkülözhetetlen ismeretek elsajátítására, és rendszeres gyakoroltatása. A tanulók egészséges életmódjának, napirendjének szervezése.
Fizikai és pszichikai edzettségük fokozása, testi és szellemi teherbíró képességük fejlesztése.
Az öntevékeny egészségvédelem szokásrendszerének kialakítása.

Ezek a feladatok a tanórán és órai foglalkozásokon kívül, szakkörön valósulnak meg. A nevelő hatások a tanulók személyiségében integrálódnak, így gyermekeink világukban használható ismeretekkel tudnak eligazodni.

3.3 Az egészségnevelés témakörei, szaktárgyi koncentrációja

Tantestületünk minden tagja – beosztástól és szaktárgytól függetlenül – érezze saját feladatának az egészséges életmódra nevelést, együttműködve az iskola orvosával, védőnőjével.
Tantárgyaink azonban tantervi anyaguktól függően különböző mértékben foglalkoznak az egészséges életmódra neveléssel.

Személyi higiénia
Szaktárgyi realizálódása: az osztályfőnöki – biológia órák, napközi otthoni foglalkozások, 1-4 osztályok tantárgyai /környezetismeret/

- érzékszervek megismerése, rendeltetésük, ápolásuk szükségessége
- testápolási, tisztálkodási módszerek, szokások kialakítása
- szájhigiénia
- tisztaság elmulasztása – betegségek föllépése
- helyes öltözködési szokások
- tisztasági csomagok megléte

Rendszeres testedzés
Szaktárgyi realizálódása, testnevelés – földrajz –biológia órák, napközis szabadidős foglalkozások.

- a mozgás-szervrendszer, légző- keringési szervrendszer
- teherbíró-képesség növelése
- általános ellenálló képesség növelése
- a pszichés jólét elősegítése, a szorongás és a stressz oldása
- sportolási lehetőségek szabadidőben
- tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok
- egészségvédelem szokásrendjének kialakítása, egymás segítése
- az ideális testsúly fenntartása

Korszerű táplálkozás
Szaktárgyi realizálódása: biológia, kémia órák

- a természetben meglévő táplálékforrások, tápanyagok ismerete
- egészséges táplálkozás, étkezési szokások kialakítása
- az emésztés élettana
- ételeink energiatartalmának és a szervezet energiafelhasználásának egyensúlya
- a tápanyagaink szervezetre gyakorolt élettani hatásai
- a helytelen táplálkozás és következményei, az alaptápanyagok szükségesnél nagyobb mennyiségű bevitele /cukor, koleszterin, só/

- egészséges táplálkozással megelőzhető betegségek ismerete /szív- és érbetegségek, gyomor panaszok, vesebetegségek stb./

Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése

Szaktárgyi realizálódása: osztályfőnök, biológia órák

- dohányzás – alkohol – kábítószerek károsító hatásai az egyes szervrendszerekre
- miért kezdenek az emberek ilyen anyagokat fogyasztani
- milyen társadalmi, élettani és egyéb hatások befolyásolják
- osztályfőnöki órán, a DADA program keretében, a rendőrség szakemberének előadása a káros szenvedélyekről, annak a fiatal szervezetre gyakorolt és, tudatmódosító hatásáról
- Gyermekjóléti Szolgálat szociális munkásának megelőző tevékenysége

Család, társas kapcsolatok

Szaktárgyi kapcsolata: osztályfőnöki órák, 1-4 osztályok tantárgyai

- az emberi életkorok fiziológiai pszichológiai jellemzői
- a családok típusai, családon belüli szerepek
- gyermek, majd serdülő a családban
- önelfogadás és a másság elfogadása a társas kapcsolatban

Bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése:

- A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal
- lehetőséget biztosítunk, hogy a rendőrség szakembere, aki rendelkezik az előírt kompetenciákkal, előadást tartson a bántalmazás és az iskolai erőszak témakörében, ismertesse annak következményeit a bántalmazóra és a sértett fél esetében egyaránt/Iskola rendőre program/
- Szükség esetén esetmegbeszélést tartunk, ahol a szülő a pedagógus, gyermekvédelmi szakember és rendőrségi szakember is részt vesz

Biztonság – balesetvédelem

Szaktárgyi kapcsolat: fizika, kémia, természetismeret, testnevelés, technika órák, szakkörök

- alapvető biztonsági szabályok az iskolában és a lakásban
- a közlekedés alapszabályai
- elektromos berendezésekkel való bánás
- veszélyes anyagok tárolása, kezelése
- az elsősegélynyújtás elsajátítása, gyakorlása

3.4 Az egészségnevelési program kiemelkedő feladatai hónaponként

Szeptember
Személyi tisztaság ellenőrzése, tisztasági csomagok megléte, tartalma
Esztétikus tantermek kialakítása, virágosítás, ülésrend kialakítása
Tankönyvek, füzetek borítóval való elláttatása.
Balesetek megelőzése, gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, személyi biztonság.
A tantárgyakhoz kapcsolódó balesetvédelmi oktatás
A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak megismerése. Az iskola berendezésének megfelelő használata. Hogyan játszunk biztonságosan? Személyi biztonság. Egyedül a közlekedésben. A szabályok szerepe és fontossága. Az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek gyakorlása.
Módszerek: Videó film megtekintése, előadás a rendőrség bevonásával, kerékpáros gyakorlópályán történő közlekedés, közlekedési TOTÓ kitöltése, rajz készítése „Mit jelent a biztonság?" címmel.
Értékelési módok: Gyermekrajzok bemutatása, a közlekedéssel és balesetvédelemmel kapcsolatos feladatok értékelése
Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok
Várt eredmények: Ismerje fel és értse a közlekedési jelzéseket. Ismerje a segélyhívó telefonszámokat és azt, hogyan kell a bejelentést megtenni. Játék közben egymás és saját testi épségére vigyázni kell. Tudja, hogy a segítségnyújtás és a segélykérés alapvető kötelesség. Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető követelményeit. Meg kell tanulniuk a lehetséges veszélyek és kockázatos helyzetek felismerését és kezelését.

Október
„Tiszta környezetért" verseny meghirdetése.
Csecsemőápoló, elsősegélynyújtó szakkör megszervezése.
Diákönkormányzat egészség- és környezetvédő bizottságának megalakítása, feladatának tervezése.
A helyes napirend – a szabadidő „értelmes" felhasználása
A helyes napirend kialakításának módja a tanulás, pihenés váltakozása. A napirend tervezésének alapvető feladata az időmérleg betartása.
Módszerek: Beszélgetés, a tanulók tapasztalatainak csoportosítása. Pihenési módok. Napirendek készítése.
Értékelési módok: A helyesen összeállított napirendek az osztály faliújságjára kerüljenek ki.
Felelősök: Osztályfőnökök
Várt eredmények: A helyes napirend lehetőséget ad a mozgásra, a tanulásra, a szórakozásra és háttérbe szorítja az egyoldalú informatikai eszközök használatát.Az ember nem csak alvással pihen. Az idő okos kitöltése, a tevékenység-váltás pihenteti a testet és a lelket.

November
„Egészségnevelési projekt hónap" feladatainak teljesítése, tervezett program alapján:
- személyi tisztaság ellenőrzése

- „sétálok az egészségemért” – egy osztályfőnöki órán
- évfolyamonkénti. tanulószobai és napközis sportdélután
- biológia, természetismeret, osztályfőnöki órákon egészségmegőrző témák feldolgozása
- rajzos feladatok a hónap jegyébe
- bekapcsolódás a Városi Vöröskereszt munkájába
- egészséges ételreceptek gyűjtésé, kiállítás rendezése
- egészséges ételek elkészítése otthon, kóstolók szervezése
- mézkóstolás, a méz egészségre gyakorolt hatása
- mentálhigiéniás előadások szervezése
- a helyes száj és fogápolás

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadások, plakátok készítése az adott témában, könyvek ajánlása, kiállítás rendezése az osztályok, tanulók munkaiból
Értékelési módok: Rajzok, képek, plakátok, egészséggel, személyi higiéniával kapcsolatos TOTO, az egészséges életmódot bemutató osztályfaliújságok alapján.
Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok.
Várt eredmények: Figyelem felkeltése, az egészség fontosságának tudatosítása. A személyi higiéné szabályok betartásával betegségeket előzhetünk meg.

December
Testápolás - személyi higiéné – öltözködés-- fogak ápolása
Alsó tagozat: Ismerjék meg az évszakoknak és életkornak megfelelő öltözködési szabályokat. Tisztálkodás fontossága. A tisztálkodás eszközei. Mese a fogról. Miért fontos, hogy fogaink egészségesek legyenek?
Felső tagozat: A testápolás alapja a tisztaság. A bőr, a haj, a köröm ápolásának módjai. A kozmetikai szerek használatának veszélyei. A bőrbetegségek.A kamaszkorban különös figyelmet igényel a személyes higiénével való fokozott foglalkozás.
Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás az öltözködés kultúrájának változásairól, testápoló szerek bemutatása, könyvek ajánlása. Fogászati szűrővizsgálatok lebonyolítása (egész évben folyamatos). Plakátok rajzok készítése az egészséges fogakról
Értékelési módok: A elkészült művekből kiállítás készítése. A legeredményesebb munkák jutalmazása.
Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok, fogorvos.
Várt eredmények: sok rágni való, édességek minél ritkább fogyasztása, édes üdítők kerülése. Gondos fogápolás. Fluoridok alkalmazása: A bőr, mint a külvilág és a belső szervezet határa kettős szerepet tölt be. Az egészsége nem lehet közömbös senki számára. Az öltözködést ne a szépségideáloknak való megfelelés motiválja, hanem a célszerűség.

Január
Az étrend és a mozgás szerepe az egészség megőrzésében
Alsó tagozat: Ismerjék meg a helyes táplálkozási szokásokat, mozgás szerepét az egészség megőrzésében. A mozgás a gyermek alapvető igénye.

Felső tagozat: Az étrend összeállítás követelményei: a tápanyagok mennyisége és aránya. A mozgás és a sport szerepe: erőnövelő, állóképesség és ügyességfokozó, keringés és légzésjavító, személyiség-fejlesztő. A rendszeres testmozgás megtervezése: a téli sportok.
Módszerek: Táplálkozási tanácsok. Előadás a táplálkozás és a mozgás összefüggéseiről. A rendszeresen sportolók beszámolója a mozgás pozitív hatásairól. Helytelen táplálkozással kapcsolatos betegségek gyűjtése.
Értékelési módok: Táplálkozási kérdőívek kitöltése. Versenyek szervezése.
Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök
Várt eredmények: A tanulók legyenek fittek. A fittség olyan testi és lelki állapot, amelyet rendszeres testedzéssel, célszerű táplálkozással és kedvező életmóddal lehet megszerezni.

Február
„Hogyan éljünk?" Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése. Egészséges és biztonságos élet. Veszélyeztető tényezők: élvezeti szerek, környezeti hatások, reklámok, hirdetések. Pozitív Én bemutatása, helyem az iskolában, az osztályban. Kísértésnek kitéve: dohányzás, alkohol, veszélyes és tiltott szerek. A legális és illegális szerek, függőség, hozzászokás, fogalma, törvényi szabályozása.
Módszerek: Előadások, videofilm, szakkönyvek, beszélgetés.
Értékelési módok: Kérdőív kitöltése: Véleményed a veszélyeztető tényezőkről.
Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök, védőnő, iskolaorvos, rendőrség (DADA program)
Várt eredmények: Az egészségmegőrző szokások kialakítása. A függőség válfajai és fokozatai, társadalmi megítélésük. Ismerjék fel azokat a társadalmi helyzeteket, amelyekben – legális vagy tiltott – „anyagokkal" kínálhatják őket, és hogy ilyen esetekben megfelelő döntést tudjanak hozni.

Március
Kortárskapcsolatok- szexualitás
Alsó tagozat: Az önismeret fejlesztése az osztály, támogató légkörében. A csoportba tartozás, befogadás, kölcsönös megbecsülés, konfliktuskezelés Helyük a kortárs-csoportban: Lehetőségek, kilátások.
Az érzelmi kapcsolatok tudatosítása. A barátság és szerelem ismérvei, azonosságok és különbségek.
Felső tagozat: A kortársak pozitív befolyásoló szerepének hangsúlyozása, figyelem felhívás a negatív hatás formáira. A megfelelő ellenállókészség kialakítása. Nemi szerepek vállalása. A választás ízlés és értéktükröző mivoltának megláttatása.
Módszerek: Beszélgetés, irodalmi szöveg, idézet-gyűjtemény, előadás, szerep és szituációs játékok
Értékelési módok: Önismereti feladatlapok megoldása.
Felelősök: Iskolaorvos, védőnő, szaktanárok, osztályfőnökök
Várt eredmények: A nemi érés tudatosulása, a nemi identitás kialakulása. Ismerjék a serdülőkor biológiai aspektusa mellett a szexualitás társadalmi és érzelmi változásait. Nemi szerepek = viselkedési programok tudatosulása. Tudják a felmerülő problémákat

Április

Egészséges környezet és védelme
Alsó tagozat: A környezet állapota és az egészség közötti összefüggés megláttatása. A természeti és az épített környezet védelme.
Az érintetlen környezet szépségeinek megláttatása. A környezet megóvása, ápolása. Természeti értékeink.
Felső tagozat: A jelen hatása a jövőre. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan".
Módszerek: Poszter készítése a jövő „beteg Földjéről", kiállítás szervezése, ötletbörze, környezetünk parkosítása, kirándulás.
Értékelési módok: A legjobb munkák értékelése könyvjutalommal történik.
Várható eredmények: Az egészség megőrzése. A közvetlen környezetünk megóvása.

Május
Egészség – betegség

Vöröskeresztes Világnap (ünnepi megemlékezés)
Alsó tagozat: Az egészség ismérvei. A betegségek tünetei. A testi-lelki változások.
Felső tagozat: Az egészség feltétele az egészséges életmód.
„Legyen tiéd a sport!" projekt nap szervezése iskolai szinten.
Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás, a vöröskereszt működésének megismerése, rejtvények megfejtése. Tavaszi sportversenyek
Értékelési módszerek: A megoldott rejtvények össze-gyűjtése, jutalmazása.
Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok
Várt eredmények: Az egészség, mint érték, épüljön be az iskola mindennapjaiba.

<u>Együttműködési lehetőségek</u>

- ÁNTSZ – gyermekintézmények ellenőrzése
- Pedagógiai Szakszolgálat – tanulási zavarokkal küzdő tanulók vizsgálata, szükség esetén pszichológus igénybevétele
- Logopédia – beszédhibák korrigálása
- Gyermekjóléti Szolgálat – nehéz szociális körülmények között élő gyermekek segítése.
- szülők, szülői közösségek
- az iskola-egészségügyi szakemberek (nyomon követik a tanulók testi fejlődését (testsúly, testmagasság, vérnyomás, stb.). Külön hangsúlyt fektetnek az érzékszervi elváltozások vizsgálatára (látás, hallás vizsgálata), valamint a mozgásszervi rendellenességek kiszűrésére (lúdtalp, gerincferdülés). Szükség esetén – az iskolaorvos javaslatára – a tanulóknak lehetőségük van gyógytestnevelésen való részvételre és szükség esetén szakorvoshoz történő átirányításra (szemészet, ortopédia, kardiológia)
- iskolai büfé árukínálatának ellenőrzése az iskola-egészségügyi szolgálat által

3.5 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az ***elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, környezetismeret, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:
a tanulók ismerjék meg:

- a korszerű elsősegély elsajátításának jelentőségét, saját ténykedésük lehetséges életmentő értékét,
- az újraélesztés fogalmát és az időhatáraiból folyó emberi kötelezettséget,
- az alapvető életműködések biológiai lényegét és funkcionális anatómiai áttekintését,
- az alapvető életműködések legfőbb zavarait,
- az újraélesztés ABC-jének értelmét,
- az elsősegélynyújtás általános szabályait sajátítsák el,
- az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készséget, hozzáállást,
- az alapvető életműködések zavarainak felismerését,
- az újraélesztés ABC-jéből az „A” és „B” betűkkel kapcsolatos teendőket,
- a legfontosabb egyéb elsősegély-nyújtási tudnivalókat,
- a segélyhívás helyes módját.

legyenek képesek:

- a légút-biztosítás szabályos elvégzésre, hangsúlyozottan beleértve a stabil oldalfekvés önálló létesítését,
- a légzés, illetve a vérkeringés megszűnésének megállapítására,
- a szájból-orrba befújásos lélegezetés elvégzésére,
- egyszerű sebvédelemre és visszeres vérzés csillapítására,
- ütőerek nyomáspontjainak felkeresésére és ütőeres nyomókötés alkalmazására,
- balesetek, betegek megfelelő ideiglenes nyugalomba helyezésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

a) elméleti
b) gyakorlati foglalkozások

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának színterei:

1-6.osztályban tantárgyi keretek között /környezetismeret, testnevelés, technika/ valósul meg az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása. Egyszerűbb sérülések, sebek ellátásának gyakorlati tudnivalói.

7-8.osztályban az alapismeretek elsajátítása csoportfoglalkozásokon történik, szakkör keretében, elméleti és gyakorlati foglalkozások formájában, megtervezett tematika szerint.
Az elméleti foglalkozások heti 1 alkalommal, 2 órában, vázlat és tankönyv segítségével zajlanak. A biológia oktatására használt segédeszközök, szemléltető eszközök, alapvető anatómiai ismeretek elsajátítását tesznek lehetővé.
A gyakorlati képzés témánként 2x2 órában történik, az ismeretek elsajátításán kívül rendkívül fontos a mozzanatok begyakorlása, mindenki számára lehetőséget adva a tanultak egyéni bemutatására. Az iskola-egészségügy pályázati forrásból rendelkezik Ambu-babával, így az újraélesztés jól begyakorolható. Sebimitációs készlet, kötszerek a sebellátás bemutatását, segítik.

4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Közösségi nevelésünk fő feladata, hogy iskolánkban jól funkcionáló közösségek alakuljanak, és azokban eredményesen tevékenykedő, közösségi tulajdonságokkal rendelkező, jól szocializált személyiségek nevelkedjenek. Közösség fejlesztésünk magában foglalja mind az egyénnel, mind a csoporttal való foglalkozást, mely során gazdagítjuk gyermekeinket olyan tulajdonságokkal, értékekkel képességekkel, melyek személyiségük kiteljesedését biztosítják, ugyanakkor gazdagítjuk a közösséget is.
Gyermekeink személyisége döntően az iskolai közösségeinkben formálódik. E közösségek közvetítésével veszik át tanulóink a társadalmi értékrendet, és követik az elfogadott viselkedésmintákat.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

• tanórák – szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák

• tanórán kívüli foglalkozások – napközi, séta, kirándulás, szakkörök

• diák-önkormányzati munka

• szabadidős tevékenységek

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

• az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,

• véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,

• a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),

• a másság elfogadásához,

• az együtt érző magatartás kialakulásához,

• a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésével, viselkedésével,

beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti – nemzetiségi, és etnikai kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket. Váljon érzékennyé környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok toleráns kezelése és megoldása terén.
- Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.
- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi-épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módját.
- Kapjon kellő mennyiségű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes ellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésre.

Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tananyag elsajátítása:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit, járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez, ezzel is segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának / fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet, ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztessen az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meg-határozó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére, és személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon figyelme a szexuális kultúra, a magatartás kérdéseire, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- kapjon átfogó képet a munka világáról, alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.

4.2 Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A tanulóközösségek, a közösségi élet kialakulása, a tanulóknak a közösségbe beilleszkedése nem valósítható meg kizárólagosan a tanórai foglalkozások keretében. Szükséges olyan együttlétek kialakítása, amely mentes a tanórák kötöttségétől, az ismeretek számonkérésének feszültségétől.

Ilyen közösségfejlesztésre alkalmas tanórán kívüli lehetőségek iskolánkban: napközis foglalkozások, szakkörök, tanulószoba, művészeti csoportok, énekkar, tanulmányi, kulturális és sportversenyek, ünnepélyek, megemlékezések, könyvtári foglalkozások, diáknapok, múzeumlátogatások, mozi, színházi előadások megtekintése, kirándulások

4.3 A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzatok a tanulók irányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének megszervezésére minden tagintézményben diákönkormányzat működik.

Feladata:

- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységek szervezése,
- a meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése

Az iskolai hagyományok szellemében a diákönkormányzat feladatai közé tartozik:

- a Mikulás és a farsangi disco megszervezése
- a fordított nap programjainak megszervezése és lebonyolítása
- „Veréb” és „Véreb”- avatók magszervezése
- javaslatok előterjesztése az Eötvös-hét programjaira vonatkozóan
- véleményalkotás: tanulók nagyobb közösségét érintő döntések meghozatalakor

4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglakozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.
A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a felnőtt vezetők elfogadása.
- Tartós aktivitásra ösztönzés.
- Erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése.
- Olyan csoportok kialakításának segítsége, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

Az iskolai hagyományok a tanulók mindennapi életének sarok kövei, melyek révén intézményünk tényleges diákjaivá válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését.

4.5 Az alapfokú művészeti oktatás közösségfejlesztő feladatai

Iskolánk arculatának megfelelően olyan közösségi programokat igyekszünk szervezni növendékeinknek, amelyek a tanórákon túl is erősítik bennük az iskolánkhoz való tartozást (közös koncert- és kiállítás látogatások, farsang, szakmai témájú kirándulások*).*

A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:

- az iskolai tanulói közösség egyéni arculatának kialakítása;
- a közösség hagyományainak megismertetése;
- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, összehangolása;
- a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

A két terület fejlesztését (személyiségfejlesztés+közösségfejlesztés) egységben látjuk. A nevelésben nem választható szét az egyéni személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés, ezért a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok is ezt a szemléletet tükrözik.
A művészeti nevelés egyéni és csoportos munkát tételez fel. A csoportban azonban önálló egyéniségek személyiségfejlesztése folyik. Célunk az, hogy az önálló személyiségüket megtartva közösséggé formáljuk a kezdeti heterogén csoportokat.

5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Elemezzük, hogy a szervezet hatékony működéséhez milyen erősségek, lehetőségek állnak rendelkezésre, illetve milyen gyengeségek, veszélyek nehezítik az oktató-nevelő munkát. Olyan iskolát szeretnénk, ahol a pedagógus fontosnak érzi magát, megtalálja azt a tevékenységet, amelyhez a legjobban ért és azt lelkesedéssel teszi.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:
Az intézmény pedagógusai heti 40 órás munkaidőkeretben végzik munkájukat. A heti munkaidőkeret első napja (ellenkező írásos hirdetmény hiányában) mindenkor a hét első munkanapja, utolsó napja a hét utolsó munkanapja.

A nevelési-oktatási és a pedagógiai szakszolgálati intézményekben pedagógus-munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (a továbbiakban: kötött munkaidő) a főigazgató által – az e törvény keretei között – meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni, a munkaidő fennmaradó részében a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogosult meghatározni.

A teljes munkaidő hatvan százalékában – azaz huszonnégy órában – (a továbbiakban: neveléssel-oktatással lekötött munkaidő) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el, A kötött munkaidő fennmaradó részében a pedagógus a nevelés-oktatást előkészítő, nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lát el.

A kötelező óraszámban ellátott feladatok az alábbiak:

a) a tanítási órák megtartása
b) a munkaközösség-vezetői feladatok ellátása,
c) osztályfőnöki feladatok ellátása,
d) iskolai sportköri foglalkozások,
e) énekkar, szakkörök vezetése,
f) differenciált képességfejlesztő foglalkozások (korrepetálás, tehetséggondozás, felzárkóztatás, előkészítők stb.),
g) magántanuló felkészítésének segítése,
h) könyvtárosi feladatok.

Nevelési-oktatási intézményben a pedagógus számára a kötött munkaidőnek neveléssel-oktatással le nem kötött részében

a) foglalkozások, tanítási órák előkészítése,
b) a gyermekek, tanulók teljesítményének értékelése,
c) az intézmény kulturális és sportéletének, versenyeknek, a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése,
d) heti egy órát meghaladó részében a tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítésével összefüggő feladatok végrehajtása,
e) előre tervezett beosztás szerint vagy alkalomszerűen gyermekek, tanulók – tanórai és egyéb foglalkozásnak nem minősülő – felügyelete,
f) a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos feladatok végrehajtása,
g) a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtása,
h) eseti helyettesítés,
i) a pedagógiai tevékenységhez kapcsolódó ügyviteli tevékenység,
j) az intézményi dokumentumok készítése, vezetése,
k) a szülőkkel történő kapcsolattartás, szülői értekezlet, fogadóóra megtartása,
l) az osztályfőnöki, kollégiumi tanulócsoport-vezetői munkával összefüggő tevékenység heti két órát meghaladó része,
m) pedagógusjelölt, gyakornok szakmai segítése, mentorálása,
n) a nevelőtestület, a szakmai munkaközösség munkájában történő részvétel,
o) a munkaközösség-vezetés, tanszakvezetés heti két órát meghaladó része,
p) az intézményfejlesztési és intézményi önértékelési feladatokban való közreműködés,
q) környezeti neveléssel összefüggő feladatok ellátása,
r) iskolai szertár fejlesztése, karbantartása,
s) hangszerkarbantartás megszervezése,
t) különböző feladatellátási helyeken történő alkalmazás esetében a köznevelési intézmény telephelyei közötti utazás,
u) a pedagógiai program célrendszerének megfelelő, az éves munkatervben rögzített, tanórai vagy egyéb foglalkozásnak nem minősülő feladat ellátása,
v) a gyakornok felkészülése a minősítő vizsgára, valamint

w) pedagógus-továbbképzésben való részvétel rendelhető el.

Az osztályfőnököt – a munkaközösség vezetőjével konzultálva – a főigazgató/ tagintézmény-igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnöki munka tartalma

Iskolánkban a hagyományos osztályfőnöki munka három fő területet ölel fel. Az osztályfőnök teendőinek, kötelezettségeinek egy része adminisztrációs jellegű munka. Ilyenek az e-naplóval, anyakönyvekkel, bizonyítványokkal kapcsolatos munkák, a pályaválasztásnak, tanulmányi versenyeknek, felzárkóztatásnak, hiányzásnak a nyilvántartása, ezekkel kapcsolatos összesítések és statisztikák.

Az osztályfőnöki munka másik része irányító, vezető jellegű feladat. Az osztályfőnök facilitátor szerepet tölt be. Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi. Felelős az osztálya viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítésétől, a rendezvényeken, ünnepségeken tanúsított magatartásukig. A teljes tanévre megtervezi, lebontja és határozott pedagógiai céllal tartja az osztályfőnöki órákat, tehát irányítja az osztályközösség nevelését.

Az osztályfőnöki munka harmadik része szervező, összehangoló funkció.

Az osztályfőnök feladata, hogy kiemelt figyelmet fordítson a lemorzsolódással érintett tanulókra. Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.
Kik azok a tanulók, akiknél komplex rendszerszintű intézkedésre lehet szükség?
- Azok a tanulók, akiknek az átlageredménye hármas alatti és 1.1-nél többet rontottak az előző értékeléshez vsionyítva.
Folyamat:

1. az érintett tanulók kiválasztása (osztályfőnök és szaktanárok együttműködése)
2. Az eredményes tanulás akadályainak, a gátló tényezőknek a feltárása és kezelése
3. A problémafeltárás után a lehetséges további intézkedések megtétele:
    - ha a probléma a gyermek családjában van, jelzés a családvédelem, gyermekvédelem felé,
    - ha szociális helyzet romlása az ok - jegyző, egyéb más támogatási rendszer stb.
    - osztályon belüli bántalmazás - a megfelelő pedagógiai intézkedések meghozatala az osztályfőnök és az osztályban tanító pedagógusok és az intézmény vezetése részéről,

- hibás pedagógiai eszközök, módszerek, technikák alkalmazása pedagógusok esetében (motiváló értékelés, hatékony tanulásszervezés hiánya stb.) - ebben az esetben az intézményvezetés feladata - tanóra látogatása, szaktanácsadók igénybevétele a hatékony pedagógiai módszerek és eszközök alkalmazására,
- ha a tanuló mentálisan mutat olyan tüneteket, amely gátolja őt a képességeinek megfelelő tovább haladásban (pl. visszahúzódó, gátlásos, félénk, stb) - megfelelő szakember, pl.: pszichológus bevonása vagy egyéb más szakember igénybevétele. Mindenképpen szükséges családlátogatás ezeknél a tanulóknál.
- a problémák feltárása mellett az egyéni fejlesztésre, felzárkóztatásra, tanórai differenciálásra is figyelnek pedagógusaink

4. Iskolánk az előírt tanulmányi követelmények szintjeit figyelembe véve törekszik valamennyi tanlóval elsajátíttatani a kötelező tananyagot. Az egyéni képességek objektív feltérképezése után olyan reális követelményeket támaszt, amely az iskolai kudarcok megelőzését szolgálják a kevésbé motivált diákok körében is.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra,
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére..
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység - Egyénre szabott tanulási lehetőségek

kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

1. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

2. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
3. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni. A tehetség felismerésére, különböző pedagógiai helyzeteket kell teremtenünk. Ne csak az elméleti tantárgyakban keressük a tehetségeket.

A tehetség-képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- nívócsoportban történő matematikai oktatás
- szakkörök szervezése érdeklődés szerint
- tanulmányi versenyek szervezése
- tanulmányi versenyekbe való bekapcsolódás
- kulturális rendezvények látogatása
- sportversenyek
- művészeti oktatás
- iskolai könyvtár.

Az Eötvös József Alapítvány alapító okiratában, foglaltak szellemében anyagilag is támogatni kívánjuk az iskolai tehetséggondozást, a tanulók részvételét a személyiségét pozitív irányban elősegítő programokban.(pl. Hozzájárulás a tehetséggondozó nyári táborok részvételi díjához, többnapos országos verseny költségeihez.)
A képességfejlesztés és tehetséggondozás hatékony fokozását szolgálja az összehangolt iskolai tanítási struktúra (tanórai + tanórán kívüli foglalkozások). Tanórán differenciált tanulásszervezéssel, csoportbontással, egyénekre készített feladatlapokkal, egyéni foglalkozással kívánjuk megvalósítani a tehetséges tanulók képzésének feltételrendszerét. Fokozott figyelemmel, történik a kiemelkedő képességű tanulók versenyekre való felkészítése, tehetséggondozó nyári táborozások szervezése, lebonyolítása, továbbtanulásra előkészítő foglalkozások szervezése.
Minden diákunknak lehetőséget nyújtunk a megmérettetésre, a házi tanulmányi versenyek megszervezésével. Évfolyamonként értékeljük a teljesítményeket és ünnepélyes eredményhirdetésen jutalmazzuk az évfolyam legjobbjait.
Tanulóink versenyzését azzal is segítjük, hogy biztosítjuk a megyei, országos versenyekre történő utaztatást, hogy ennek költsége ne a szülőt terhelje.
Kiemelkedő szakmai munkánkat igazolják a versenyeredmények, a tanulók neveltségi szintjének, társadalomba való beilleszkedésének megvalósulása, továbbtanulási, felvételi eredmények.

Az alapfokú művészetoktatás egyik legfontosabb feladata a tehetségek felkutatása, gondozása, kibontakozásuk elősegítése. Éppen ezért a művészeti iskola egész nevelési-oktatási programja a tehetséggondozás célját szolgálja.
A különösen tehetséges tanulók az egyes csoportok produkcióiban központi szerepet kapnak, ezzel a csoport számára is erős motiváció alakulhat ki tehetségük még jobb alkalmazására.
A szakirányú továbbtanuláshoz a felkészítést az iskola természetesen biztosítja.

Ahhoz, hogy a tanuló az adott művészeti ág területén minél nagyobb tudást birtokoljon, szükséges a rendszeres részvétel különböző művészeti rendezvényeken, kiállításokon, fesztiválokon, versenyeken, bemutatókon. Ösztönözni kell a tanulókat a rendezvényeken való részvételre, és lehetőséget kell nyújtani számukra a megyei és országos szintű bemutatókon történő megjelenésre.
Számos fellépési lehetőséget nyújtunk diákjaink számára a saját szervezésű és befogadó intézményekkel közösen lebonyolított rendezvényeken egyaránt, külön figyelemmel a művészeti pályára készülő tehetséges tanulókra.

6.2 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkt. 4.§.(3))
A BTM-es tanulók fejlesztése egyénre szabottan történik a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő szakemberek (fejlesztőpedagógus).

Dimenziói: neurózis, agresszivitás, indulati élet, önérvényesítési törekvések, kapcsolatteremtési és kapcsolatmegtartási nehézségek, kritikátlanság. Az alkalmazkodó képesség zavara speciális folyamatban jön létre.

A) Figyelemzavar tünetei

- a tanuló nem figyel a részletekre, iskolai feladataiban figyel0metlenségre utaló hibákat vét,
- nehezére esik figyelmét fenntartani mind a feladatai, mind a játék közben,
- gyakran nem veszi észre, ha beszélnek hozzá,
- gyakran nem követi az utasításokat, nem fejezi be az iskolai feladatokat,
- nehézségei vannak feladatainak megszervezésében,

- nem szereti, kikerüli, megtagadja azoknak a feladatoknak az elvégzését, amelyek tartós szellemi erőfeszítést követelnek,
- gyakran elveszíti iskolai felszereléseit (pl.: ceruza, füzet stb.)
- figyelme külső ingerekre könnyen elterelődik,
- napi tevékenységében gyakran feledékeny.

B) Hiperaktivitás tünetei

- a gyermek matat, fészkelődik a székén,
- gyakran felugrál helyéről,
- össze-vissza rohangál olyan helyzetekben, ahol annak nincs semmi értelme,
- szabadidejében nem tud csendesen játszani,
- állandó mozgásban van, - sokat beszél.
- Impulzivitás tünetei - a gyermek hamarabb válaszol, mint ahogy a kérdés elhangzik,
- nem bírja kivárni sorát,
- gyakran félbeszakít másokat.

C) Agresszivitás Az agresszív gyerekek rosszul ismerik fel a különböző szociális helyzeteket, ok-okozati, előzmény-következmény összefüggéseket. Problémamegoldó képességük szegényes. Úgy érzik, hogy a világ összeesküdött ellenük, nem fogadja be őket. Ezért támadólag lépnek fel az őket segíteni kívánókkal szemben is. Az agresszív gyerek nevelésében a következő úton érhetünk el sikereket:

- játékban, munkában olyan cselekvést választunk, melyben elfogadható bizonyos fokú agresszió (pl. küzdősport) ill. annak levezetése,
- csökkentjük a negatív hatásokat, az okokat, melyek agressziót váltanak ki,
- fejlesztjük a gyerek egyéb, pozitív készségeit (pl. empátiáját, nagylelkűségét),
- rajzterápiával, zenével segíthetjük az indulatok feldolgozását,
- jól megválasztott történetek, mesék eljátszásával erősíthetjük az elfogadás érzését.

Ezek a gyermekek a fejlődés potenciális lehetőségével rendelkeznek, tehát munkánkat akkor tartjuk sikeresnek, ha szakszerű foglalkozásaink segítségével lemaradásuk csökken, teljesítményük emelkedik, közösségükben tudnak kapcsolatokat teremteni.

Tanulási kudarc kialakulását megelőző tevékenységünk

A tanulásra való képesség, tanult képesség, amelynek kialakulása és működése személyiségbeli előfeltételektől függ, és tanulás közben végzett gyakorlás során, tapasztalatok szerzése és feldolgozása közben jön létre. A tanulási képességnek nincs befejezett állapota, de van minőségi különbsége.

Feladataink (valamennyi osztályfőnök feladata képzett szakembereink vezetésével)

- Ismerje meg a gyermekek kapcsolatait, érzelmi kötődéseit.
- Tárja fel, milyen speciális nevelési igénnyel rendelkeznek a nevelés - oktatás (egészségügyi, mentálhigiénés, szociális stb.) terén.
- Tünetleltárt (problémaprofilt) készítsen, amely tartalmazza a szomatikus, az intellektuális állapotot, a klinikai jellegű tüneteket, a családi, környezeti jellegű problémákat, a közösség ellen irányuló viselkedéseket.

- Jelölje ki az elsődlegesen fejlesztendő, korrigálandó területeket, a fejlesztések illetékességi körét – szakértői vélemény alapján.
- Szükség esetén az illetékes szakszolgálat segítségét kérje.
- Állapítsa meg, hogy az adott gyermek mely problémája igényel egyéni korrekciót / terápiát, melyik oldható meg csoportos foglalkozás keretében, milyen segítő módszereket kell alkalmaznia a gyermek iskolai osztályában, családjában.
- Tűzze ki a kontroll időpontokat. Legyen az értékelése, a diagnosztizálása és visszacsatolása folyamatos.

A figyelem- és cselekvésszervezési nehézségek esetén is ezeket az eljárásokat követjük.

Fejlesztő pedagógiai ellátás

1. képességfejlesztő foglalkozások (fejlesztőpedagógus)

A tanulási, magatartási zavarral küzdő tanulók rehabilitációja:
gyógypedagógus/pszichológus által vezetett egyéni foglalkozások,

- képességfejlesztő programok, korrekció,
- reedukáció (újratanítás)

2. tantárgyi felzárkóztató foglalkozások (megfelelő szakos pedagógus)

A pedagógussal szemben a következő elvárásokat fogalmazzuk meg:

- ismerje fel a részképesség-zavar gyanúját
- tudjon differenciáltan oktatni, nevelni
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit
- a teljesítmény mérésénél adjon előnyt a hátránnyal küzdőknek, önmagához képest is nézze a fejlődést
- a hátrányt nem jelentő képességterületen erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit
- nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására

Elvárások az osztályfőnökkel szemben

- a szülővel kiemelten figyelmesen és tapintatosan viselkedjen, foglalkozzon
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal
- szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét
- gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, a pályaválasztásáról
- szükség esetén a tanuló iskolai magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő **pedagógiai tevékenység területei** a következők:

- A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján fejlesztjük és, értékeljük.

- az *egyéni munkarendben tanulókkal* kapcsolatos pedagógiai tevékenység: egyéni foglalkozás keretében történő (Nkt. 27. §) felkészítés beszámoló, egyéni foglalkozás, korrepetálás, számonkérés
- kis létszámú csoportok szervezése a többi gyermekkel, tanulóval együtt, illetve külön foglalkoztatható tanulók számára
- gyógytornász, gyógypedagógus, logopédus bevonása
- egyéni továbbhaladás

6.3 A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A Nemzeti alaptanterv a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igény tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek alapján szervezzük meg:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszakokat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igény tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A Nkt. 4.§ 25. pontja alapján:
sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának programja a helyi tanterveinkhez kapcsolódva

Iskolánk speciális feladata, – biológiai-pszichológiai és/vagy környezeti okokra visszavezethető – a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását biztosító a Pedagógiai Szakszolgálat által javasolt képzés teljes vagy részleges együttnevelés formájában.

Pedagógiai programunkban alapul vesszük, hogy a fogyatékos gyermek minden más gyermekkel közös emberi tulajdonságokkal rendelkezik, hogy ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él. Ezért egészséges személyiségfejlődésük megalapozásához, fejlesztéséhez, biztosítjuk a nevelésükhöz, oktatásukhoz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket. Különös hangsúlyt fektetünk a sajátos tanulásszervezési megoldásokra, az elsajátítható tudás, a kialakítandó képességek alapozásár

Alapelveink

- Az egyéni különbségeket toleráló, befogadó iskolai környezetben nevelünk.
- Kialakítjuk a sérült gyermek erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezetet.
- Előtérbe helyezzük a sajátos értelmi képességéhez és személyiség-állapotához igazodó nevelést, oktatást.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igényű tanulók ellátásához szükséges többletszolgáltatásokat: fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs pedagógiai ellátást.
- Intézményünk helyi tanterveihez igazodva a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiben foglaltakat figyelembe véve szervezzük nevelő-oktató munkánkat.

Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatására intézményünk az alábbi célokat és feladatokat tűzi ki:

Céljaink:

- Bontakoztassuk ki képességeiket a fogyatékosságból eredő hátrányok megelőzésére, csökkentésére, kompenzálására.
- A fejlesztés során megvalósítjuk a számukra megfelelő tartalmak közvetítését; segítjük a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való beilleszkedést.
- Az iskolai fejlesztést (tartalmak, követelmények) a fejlődés lehetséges üteméhez igazítjuk.
- Fejlesztésünk individualizált, támaszt nyújtunk az egyéni, csoportos, tanórai foglalkozásokon is.

Feladataink:

- A tematikus tervekben, a fejlesztési naplókban (negyedévente) kijelöljük a fejlesztésre vonatkozó célokat, feladatokat, megfogalmazzuk a tapasztalatokat, értékelünk
- Rehabilitációs foglalkozások szervezése is szükségszerű, melyek individuális jelleggel egyéni vagy kiscsoportos formában valósítunk meg, egyéni fejlesztési terv alapján (gyógypedagógusi kompetencia).
- A tantárgyi tartalmak, a feladatok megvalósításához szükség esetén hosszabb idősávot, időkeretet biztosítunk.

- Szükség esetén - a tananyagtartalmak megfelelő átalakításával (individualizálásával), a követelmények kialakításával - igazodunk a fejlődés üteméhez. Számba vesszük a tartalmak kijelölésekor az egyes területek módosulásának lehetőségeit: elhagyás, egyszerűsítés, új területek bevonása.
- Biztosítjuk a szükséges pedagógiai feltételeket: speciális tankönyvek, tanulási segédletek, tanulást segítő eszközök.
- Kompetencia-alapú oktatással, differenciált, nyitott, egyéni, és kiscsoportos tanulásszervezéssel segítjük elő, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.
- A tanuló érdeklődését, motiváltságát segítjük: a feladatok választhatóságával, megoldási lehetőségek keresésével, önálló tanulási technikák gyakoroltatásával.
- A személyiség- és közösségfejlesztés segítségével járulunk hozzá a SNI-s tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyeinek növeléséhez.
- Az esetmegbeszélésünk kiterjed a sérült tanuló megfigyelésének, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezésére, a diagnózis értelmezésére, a tanuláshoz szükséges eszközök, módszerek kiválasztására, a részeredmények értékelésére.
- A tanulók értékelésének alapja a tanuló önmagához mért fejlődése. Kiemelt hangsúlyt kap a motiváló célú értékelés, mely a megerősítést szolgálja, valamint a fejlesztő értékelés a tanulási folyamatban. Az értékelés során figyelembe vesszük az egyéni fejlesztési terv követelményeit.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel való kapcsolattartásra: szülők bevonásával, tanácsadással, segítségnyújtással a családi neveléshez, a tanuló fejlődésének, eredményeinek meghatározásával.

1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a tartósan kedvezőtlen környezeti hatások miatt a neurológiai érés lelassulása folytán tartós, átfogó tanulási problémákat mutatnak.

Az enyhe értelmi fogyatékosság (enyhe intellektuális képességzavar) diagnosztizálása orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat. Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb/eltérő fejlődése, valamint az adaptív funkciók érintettsége.

Az enyhe értelmi fogyatékossághoz sok esetben társul más fogyatékossági típus is:

- hallássérülés,
- látássérülés,
- mozgáskorlátozottság,
- autizmus spektrumzavar.

Mindezek befolyásolják az ellátási szükségletet, a taníthatóságot és a gyermek jövőjére vonatkozó előrejelzéseket.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési-oktatási szempontú jellemzői

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek oktatását-nevelését-fejlesztését ellátjuk iskolai osztály és/vagy a többi tanulóval részben vagy egészben együtt.

A tanulói szükségletek ismeretében szakmai támogatás igényelhető (amennyiben nincs az intézménynek saját státuszban lévő gyógypedagógusa):

- A fenntartó által működő utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatoktól;
- pedagógiai szakszolgáltatást nyújtó intézményektől; valamint
- pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményektől.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési folyamatát meghatározó irányelvek és szempontok:

- tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon vagy (korábban) oligofrénpedagógia szakon végzett gyógypedagógus vesz részt a nevelési-oktatási és/vagy fejlesztési folyamatban, valamint szükségszerűen más szakirányon végzett gyógypedagógus és/vagy egyéb szakember (pszichológus, orvos, szociálpedagógus stb.);
- a tanórák mellett az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kötelezően részt vesznek az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozáson, amelynek célja a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően;
- a gyógypedagógus a partnerekkel együtt (tanuló, pedagógus, szülők stb.) egyéni fejlesztési tervet állít össze, amely konkrét, mérhető és rövid idő alatt elérhető célokra bontja le a távlati fejlesztési célokat;
- az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokat dokumentáljuk, az elért eredményeket összehasonlítjuk a kiinduló állapottal, a pedagógiai diagnosztika eszközeivel pontos és mérhető információkat gyűjtünk, ezek alapján módosítjuk az egyéni fejlesztési tervet;
- a tanuló általános fejlettségi állapotának, tanulási képességeinek leginkább megfelelő tanulási tempó és absztrakciós szintet biztosítjuk, amely tanulási területenként/tantárgyanként eltérő lehet;
- a fogalmak lassú érlelése, a sokrétű és intenzív tapasztalatszerzés, az elvonatkoztatás lépéseinek szemléltetésén alapuló folyamat a fogalmak fokozatos „bővítését” teszi lehetővé;
- a megtanultak számbavétele, rendezése és kérdések/problémák segítségével a még nem ismert válaszok keresése. A saját élmények, korábbi tapasztalatok/tudás összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel;
- a gondolkodás rigiditása miatt a kérdéseket egyszerűsítjük, a feladatelemeket kis lépésekre bontjuk vagy analógiákat alkalmazunk, ezzel hozzájárulunk a tanulóban már meglévő tudáselemek megerősítéséhez, a továbblépéshez;

- a különböző képességeket fejlesztő eljárásokat és feladatokat összehangoljuk, a tanuló érdeklődésének és motiváltságának elősegítése érdekében (pl. feladatok választhatósága, több megoldási lehetőség keresése, az önálló tanuláshoz szükséges technikák elemeinek fokozatos elsajátítása, a metakognitív folyamatok állandó megerősítése, az egyéni tanulási utak feltárása);
- a tanulásra rendelkezésre álló időt változatosan strukturáljuk, az időtartamokat rugalmas változtatjuk
- az elsajátítás folyamatában alkalmazott eszköztár (pl. számológép, szótár, IKT-eszköz, gondolattérkép stb.) alkalmazását megtanítjuk, majd felhasználjuk a pedagógiai folyamat minden szakaszában;

A tanuló fejlődését támogató feltételek:

- megfelelő osztálylétszám;
- az aktív tanulás biztosítása;
- a szükségleteknek megfelelő tanulásszervezési mód kiválasztása;
- a személyre szabott tanulás lehetősége;
- differenciálás alkalmazása;
- együttnevelés során a kéttanáros modell alkalmazása és/vagy a pedagógus-gyógypedagógus szoros együttműködése, rendszeres konzultációja;
- fejlesztő értékelés (tanulást támogató értékelés) alkalmazása.

Összességében véve a cél az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kompetenciafejlesztése a következő területeken: kommunikációs képességek, kognitív képességek, orientációs képességek, kreatív képességek, motoros képességek és szociális képességek.

Nevelési-oktatási szakaszok és kiemelt pedagógiai feladatok

Az alapfokú képzés első szakaszának (alsó tagozat: 1–4. évfolyam) feladatai

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek számára az óvoda–iskola átmenet megkönnyítésének lehetséges útja például az egyéni előrehaladású nevelés és oktatás vagy az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb idő megjelölésének lehetősége.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára az 1–4. évfolyamon a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzékleti tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően módosítjuk a pedagógiai folyamatot. Az iskolába lépéskor a tanulók átlagosan 5-10 percet képesek koncentrálni, ezért a tanóra felépítésénél erre odafigyelünk. Várhatóan a 4. évfolyam végére sem tudnak egy teljes tanórát koncentráltan végig dolgozni. A tanulók iskolakészültsége eltérő, ezért a tanulási feladatok jellege, összetettsége és a

megvalósításhoz szükséges idő különbözik. Az alsó tagozat 1. évfolyamán javasolt – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. Érdemes élni az előkészítő szakasz meghosszabbításával is. A nagyobb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tanulási tevékenységre készteti a tanulókat. A nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Az alapfokú képzés második szakaszának (felső tagozat: 5–8. évfolyam) feladatai

Kiemelt feladat az alsó tagozat módszertanának további alkalmazása, hogy lehetővé váljon az alkalmazható tudás megszerzése. Fontos, hogy a tanulás iránti motiváció az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében – megfelelő tanulási környezetben – hosszabb ideig megmarad, mint a többségi tanulóknál, így erre még felső tagozatban is lehet építeni. A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik továbbá az önálló tanulási tevékenység. A tanulás-tanítás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is. Ezek a gondolkodásbeli szintkülönbségek egyéni fejlettségtől függően az értékelési területek és szintek (kognitív, affektív, pszichomotoros) megválasztását is befolyásolhatják.

A Nat alkalmazása az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során

A Nat alkalmazását az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztendő területek

Differenciálást – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztendő területeket a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Értékelés (tanulási eredmény)

Az értékelést a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Állapotmegismerés, szakértői vélemény

A szakértői bizottság komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít. A szakértői vizsgálat a szülő kérelmére, illetve ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Amennyiben a megyei illetékességű szakértői bizottság a vizsgálat alapján sajátos nevelési igényt, ezen belül enyhe értelmi fogyatékosságot állapít meg, javaslatot tesz a tanuló különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, a szükséges szakemberre és annak feladataira.

A szakértői véleménynek tartalmaznia kell:

- az ellátás intézményes módjára vonatkozó javaslatot: külön- vagy együttnevelés, együttnevelés esetében részleges vagy teljes integráció;
- a kijelölt nevelési-oktatási intézmény megjelölését;
- a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos sajátos követelményeket, fejlesztési feladatokat;
- a fejlesztési feladatok ellátásának javasolt időkeretét;
- a kötelező felülvizsgálat idejét;
- a szükséges szakemberre vonatkozó javaslatot; valamint
- tartalmazhatja a javaslatot az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítésre.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

2. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló (tanulási, figyelem- és magatartás-szabályozási zavar)

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz, **részben idegrendszeri fejlődési zavarokat, részben a magatartás-szabályozás más zavarait.** Az idegrendszeri fejlődési zavarok nagy csoportjából ebbe a kategóriába tartozik a specifikus **tanulási zavar és a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD).**

- A (specifikus) **tanulási zavar** egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben. Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget

is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara. A specifikus tanulási zavar iskolai alulteljesítést eredményez, de nem minden iskolai alulteljesítés mögött áll specifikus tanulási zavar. Bár a (specifikus) tanulási zavarral küzdő gyerekek adott területeken gyenge teljesítményt produkálnak, nehézségeik ellenére bizonyos tanulási területeken akár kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, bizonyos területeken tehetségesek. Ez a paradox tanulási helyzet számtalan feszültséget, meg nem értést indukál mind az érintett tanulóban, mind a szülőben, pedagógusban.

- Az **olvasási zavar** (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.
- A **helyesírási zavar** (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.
- Az **íráskivitelezés** (íráskép) **zavara** (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.
- A **számolási zavar** (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következményesen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.

– A hétköznapi nyelvhasználatban is egyre gyakrabban felbukkanó **ADHD** kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul **figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar**), mely

- **figyelemhiánnyal** és/vagy
- **túlmozgással** (hiperaktivitás) és **impulzivitással** jellemezhető.

- A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat.

- Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet.

- Az ADHD számos erősséggel is együtt jár. Az érintett tanulók kreatívak, kíváncsiak, lelkesek és kockázatvállalók, sikerorientáltak, szokatlan és eredeti ötleteikkel, javaslataikkal értékes tagjai a tanulóközösségnek. Számukra érdekes témákban elmélyült érdeklődést mutatnak és kimagasló teljesítményre is képesek lehetnek. Megfelelő támogatás mellett hihetetlen energiáikkal rengeteg feladatot ellátnak, pozitív értelemben motorjai lehetnek a tanulási folyamatnak.

- Az ADHD hátterében a végrehajtó funkciók gyenge és/vagy eltérő szerveződése áll, amely a munkamemória (rövid távú emlékezetben megtartott elemek és az ezekkel való mentális műveletvégzés), a viselkedésgátlás (gátlás kontroll), a kognitív flexibilitás (rugalmas váltás) és a figyelem működését befolyásolja.

- A viselkedésszabályozás problémái ADHD-ban az érzelmi kontroll gyengeségében, az önmaguk vagy mások felé irányuló agresszióban, szorongásban, az én-szabályozás gyengeségében, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció (saját tudásról való tudás, kognitív önreflexió) eltérő fejlődésében mutatkoznak meg. Minthogy a magatartás-jellemzőkben hasonlóság figyelhető meg a magatartásszabályozási zavarral, fontos hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer-működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara, és nem kizárólag környezeti ártalom húzódik meg.

– A **magatartásszabályozási zavar** is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt

- **impulzuskontroll-zavar**t (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
- **diszruptív** (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
- **diszszociális** (normasértő, agresszív, megbotránkoztató) **viselkedészavarokat** értünk.

- A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak. Szakszerű állapotfelmérés és intervenció szükséges ahhoz, hogy az érintett tanuló és tanulóközösség hatékony tanulása megvalósulhasson. Az ADHD és a magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

- Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó állapotok gyakran együttesen is előfordulnak, illetve más idegrendszeri fejlődési zavarokkal is együtt járhatnak (komorbiditás). A tanulási zavar gyakran együtt jár figyelemhiányos/hiperaktivitás zavarral (ADHD), nyelvfejlődési zavarral vagy fejlődési mozgáskoordinációs zavarral. Megfelelő intervenció hiányában a hosszú távon fennálló tanulási kudarcok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (szorongásos, kényszeres zavarok, érzelem- és magatartásszabályozási problémák) alakulhatnak ki. A fenti zavarok együttesen súlyos és tartós tanulási problémákhoz vezethetnek.

- Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók gyakran élnek át kudarchelyzetet, sikertelenséget, elutasítást, amelynek következtében az iskolai teljesítményelvárások iránti

közömbösség vagy ellenállás, önértékelési zavarok, különböző jellegű és mértékű társas interakciós és alkalmazkodási problémák alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladtával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő. Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkoznak, hogy a tanulók általában fáradékonyabbak, a változásokra érzékenyebbek, nehezebben tűrhetnek zajokat, szenzorosan könnyen túlterhelődnek, nehezen viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra, fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei

- Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanulót, iskolai alulteljesítés esetén, folyamatos gyógypedagógiai megsegítésbe részesítjük, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében valósítunk meg. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi habilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történik. Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetségazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatban, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével.

- Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában vagy intenzív terápiás és oktatási céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. beszédfogyatékossággal társulva logopédiai osztályban, tagozaton vagy gyógypedagógiai intézményben) történhet.

- A fejlesztés hatékonyságának érdekében azegyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszert valósítunk meg.

- A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet fordítunk, a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerésere, tehetségük gondozására, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

- A tanulók fejlesztésében törekszünk:
  - a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
  - a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;

- a fejődési dinamika nyomon követésére.

- A tanulás-tanítás folyamatában kiemelten kezeljük
  - a tananyag adaptálását;
  - tanulásmódszertani elemek beemelését;
  - változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítását;
  - a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztását, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulást;
  - az értékelési eljárások megválasztását, a fejlesztő értékelést ;
  - a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatását az egyéb pszichés fejődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
  - az egyéni tanulási utak megismerésének szükségességét, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
  - a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevételét;
  - az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztését;
  - a környezet illesztését a gyermek szükségleteihez;
  - érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítását;
  - átlátható és érthető szabályok kialakítását.

- További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

- Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladatunk a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál figyelembe vesszük és a tantárgyi tartalmakat a tanulói sajátosságokhoz illesszük. Tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

- A pozitív énkép és önértékelés kialakítása érdekében a tanulóval szemben támasztott elvárásokat már a tanulási folyamat elején ismertetjük! Ehhez az elváráshoz igazítjuk azokat az alkalmazott mérési és felmérési stratégiákat, amelyek a várt és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

- Az alapelvek megvalósítása érdekében feladatunk:

– az optimális és támogató tanulási környezetet alakítunk ki az előzetesen felmért szükségletek alapján;

– felmérjük az előzetes tudást;

– felmérjük az érdeklődést, a motivációs bázist;

– énhatékonyságot erősítjük az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;

– módszertani sokrétűséget valósítunk meg;

– differenciálás megvalósítása:

- a feladatok megoldásához hosszabb idősávokat, tágabb kereteket jelölünk meg ott, ahol erre szükség van;

- a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához igazítjuk;

- segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;

- értékelésünk személyre szabott és fejlesztő ;

– a különbözőségeket az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekintjük;

– a gyógypedagógus, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenységét valósítjuk meg.

• E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek a tanulási környezetet is illesztik a tanuló egyedi jellemzőihez, és az ehhez igazodó, a képességtartományok mindkét határán − tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte − kihívást jelentő feladatok megtervezését támogatják.

• Feladatunk a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarctűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

• A pedagógusaink olyan tanulási tapasztalatokra, tanítási módszerekre és támogató stratégiákra támaszkodnak, amelyek figyelembe veszik

– a tanulók azonosított tanulási szükségleteit,

– érdeklődését,

– tehetségét,

– célkitűzéseit,

– kulturális hátterét.

- Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelemkoncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segítjük a tanulás konszolidációját, biztosítjuk a megfelelő terhelést, valamint a figyelem fenntartását.

Olvasási zavar

- Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

- **Fő célkitűzéseink:**

  a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel;

  b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;

  c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;

  d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;

  e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;

  f) szövegértési stratégiák kialakítása;

  g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;

  h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;

  i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolattérképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépírással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;

  j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;

  k) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;

  l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

- **A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:**

  a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,

  b) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,

  c) modalitásspecifikus integráció fejlesztése,

  d) különböző észlelési funkciók fejlesztése.

Íráskép zavara

- Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

- **Fő célkitűzéseink:**

  a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);

  b) a különböző írásformákat tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztjük.

- **A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:**

  a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;

  b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;

  c) a mozgáskoordináció fejlesztése;

  d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;

  e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;

  f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;

  g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;

  h) a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Helyesírás zavara

- A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségszintű elsajátíttatása.

- **Fő célkitűzéseink**:

  a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;

  b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;

  c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;

  d) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

- **A célzott képességfejlesztésünk kiemelt területei:**

a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;

b) beszédpercepció fejlesztése;

c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;

d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;

e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

Számolási zavar

- A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

- **Fő célkitűzéseink:**

a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;

b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;

c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;

d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;

e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;

f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;

g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;

h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

- **A célzott képességfejlesztésünk kiemelt területei:**

a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;

b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;

c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;

d) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;

e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

- A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

- **Fő célkitűzéseink:**

  a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;

  b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;

  c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;

  d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;

  e) fokozott egyéni bánásmód;

  f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;

  g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;

  h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;

  i) feladatkivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;

  j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

- **A célzott képességfejlesztésünk kiemelt területei:**

  a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;

  b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;

  c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;

  d) a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;

  e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;

  f) koncentráció fejlesztése;

  g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;

  h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;

  i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

- A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

- **Fő célkitűzéseink:**
  a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
  b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
  c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
  d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

- **A célzott képességfejlesztésünk kiemelt területei:**
  a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,
  b) érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
  c) kommunikáció fejlesztése,
  d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
  e) megküzdési képesség fejlesztése,
  f) figyelmi működés fejlesztése.

- Eszközei lehetnek:
  - kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
  - a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
  - tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
  - sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
  - együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

A Nat alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

A Nat alkalmazását az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat, középiskola)

- Az alapkészségek biztos kialakítását, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompetenciákat, készségegyütteseket és tudástartalmakat

megalapozzuk, valamint a tanulási motiváció felkeltését és fenntartását az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelten kezeljük

- A különbségek feltárását, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztését az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakaszban valósítjuk meg.

- Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulóknak kedvező, a Nat-ban javasoltak alkalmazása megfelelő.

- A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a Nat-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény)

Az értékelést a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Állapotmegismerés – szakértői vélemény

- Az állapotmegismerés fogalom gyógypedagógiai pszichodiagnosztikai tevékenységre utal. Átfogó – bio-pszicho-szociális – szemléletet képvisel, melynek keretében korszerű tesztekkel és vizsgáló eljárásokkal történik meg a keresztmetszeti kép és az élettörténet feltérképezése, a diagnózis megállapítása és a támogatási, fejlesztési terv elkészítését megalapozó javaslat kialakítása. A specifikus tanulási zavar, valamint a figyelem- és magatartásszabályozás zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel, melynek során a komorbiditások/társuló zavarok, fogyatékosságok megállapítását is szem előtt kell tartani. Az ADHD és a magatartásszabályozás zavarai alá tartozó diagnózisok megállapítása pszichiátriai szakorvosi kompetencia, melyet a szakértői vizsgálat felhasznál az SNI státusz megállapításához vagy kizárásához. A szakértői vélemények akkor tudnak valódi segítséget, támpontot nyújtani a pedagógusoknak, ha elkészítésük és értelmezésük valódi teammunkán alapul.

Habilitáció/rehabilitáció

Habilitáció/rehabilitáció a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

3 Látási fogyatékos, gyengénlátó tanuló

- A látássérülés a látószerv (a szem, a látóideg és/vagy a látásért felelős agykérgi/kéreg alatti területek) sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodóképességét, kihat személyiségének alakulására.

- Gyógypedagógiai szempontból azok a tanulók látássérültek, akiknek látásteljesítménye az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) vízus: 0 – 0,3 közötti. Látássérült az a tanuló is, akinek centrális látótere legfeljebb 20°.
- Ezen belül:
  a) vakok azok a tanulók, akiknek látóképessége teljesen hiányzik (vízus: 0);
  b) aliglátók azok a tanulók, akik minimális látással rendelkeznek (vízus: fényérzés – 0,1);
  c) gyengénlátók azok a tanulók, akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0,1 – 0,3).
- A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie
  - a látássérülés kórokáról, kialakulásának időpontjáról;
  - a szemészeti állapot prognózisjavuló vagy romló tendenciájáról;
  - a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről;
  - a gyermek intellektuális képességeiről;
  - a látássérülés személyiségre gyakorolt hatásairól.
- A látássérüléshez gyakran társulhat egyéb fogyatékosság is (mozgás-, hallás- és intellektuális képességzavar, autizmus spektrumzavar stb., illetve mindezek halmozott megjelenése). A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a tanulók állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.
- Az érésben és fejlődésben késést mutató gyermekek számára az óvoda–iskola átmenet megkönnyítésének lehetséges útja például az egyéni előrehaladású nevelés és oktatás vagy az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb idő megjelölésének lehetősége.
- Az alkalmazandó irányelvek elkülönülnek a vak, a gyengénlátó és a halmozottan sérült látássérült gyermekek esetében.
- Intézményünkben gyengénlátó tanulókat fogadunk.

A látássérült tanulók iskolai fejlesztése

A látássérült tanulók tanulásának és tanításának alapelvei, céljai és kiemelt feladatai

- A látássérült tanulók nevelése, oktatása során több fontos feladat megoldását vállaljuk a mindenkire vonatkozó általános feladatokon túl: erkölcsi nevelés, nemzeti öntudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, önismeret és a társas kultúra fejlesztése, családi életre nevelés, testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, pályaorientáció, gazdasági és pénzügyi nevelés, médiatudatosságra nevelés, a tanulás tanítása, valamint ezeken túl az esélyegyenlőség

biztosítását a látássérülésből és az esetleg csatlakozó fogyatékosságból adódó hátrányok leküzdésével.

- A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe vesszük, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más – haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási – beállítódás is jellemzi. Fontos az összes érzékszerv – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tudatosítása és tanítása.

- A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén jelent eltéréseket, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás stb.) is. Más a tanulási környezet, hangsúlyosabban egyénre szabottak a tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele alapvető.

Nevelési-oktatási szakaszok és kiemelt pedagógiai feladatok

- A látássérült tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) alkalmazott szakaszolással.

- A képzési szakaszok tervezésekor – az ép tanulókhoz hasonlóan – a látássérült tanulók nevelése során is figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat. Az eltérő életkori jellemzők miatt a személyiségfejlesztés speciális feladataink a következők.

- Az alsó tagozaton:
  - fejlesztjük az önállóság iránti igényt elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén;
  - felkeltjük az érdeklődést a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával;
  - tudatosítjuk az érzékszervek használatának fontosságát;
  - a látássérülés megértésével és elfogadásával megalapozzuk a pozitív énkép és az önbizalom kialakulását
  - felkészítjük a gyermeket az inkluzív közösségbe való beilleszkedésre;
  - az egészségvédő viselkedési szokásokat alakítunk ki, (higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme.)
- A felső tagozaton:
  - önállóságát tovább fejlesztjük a tanulási és a mindennapi élet tevékenységeiben;
  - a látásteljesítménnyel rendelkező tanulók esetében a látás kihasználását maximálisan segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igényt alakítunk ki
  - a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé irányítjuk érdeklődését
  - erősítjük a céltudatosságot, kitartást az önálló tanulás és a pályaorientáció céljából;

- kialakítjuk az önfejlesztés igényét különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában;
- törekszünk az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítására;
- tovább fejlesztjük az egészségvédő magatartást, az egészséges életmód iránti igény kialakítását

A többségi iskolában történő együttnevelés

- A többségi iskolában történő együttnevelés minden esetben egyéni döntésen alapul, esetenként egyéni felkészítést igényel. Az együttnevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

  - A látássérült tanuló vegyen részt olyan egyéni fejlesztésekben, amelyekre állapotából fakadóan szüksége van. Ezen minden olyan egyéni felzárkóztató, tehetséggondozó, rehabilitációs és habilitációs célú külön foglalkozást értünk, ami az intézmény rehabilitációs keretéből – az osztályfőnök, a szaktanárok, a délutános nevelő, a szülő észrevételei és javaslatai alapján – a tanuló órarendjébe illeszthető. Ennek megvalósításához a szakértői javaslat nyújt támpontot, illetve igénybe vehetők a látássérült tanulók speciális iskoláiban létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények által biztosított szolgáltatások. A vak és gyengénlátó tanulók különnevelését ellátó intézményekben működő egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények integrációt támogató tevékenysége kiterjed a látássérült tanulókra, családjukra és pedagógusaikra, az őket befogadó közösségekre, esetenként a látássérült tanulókkal kapcsolatba kerülő egészségügyi, hivatali dolgozókra.
  - A befogadó többségi iskola tantestületének a speciális iskolák nyújtanak segítséget a látássérült tanuló nevelésére, oktatására vonatkozó információk átadásával. Különösen jelentős az osztályfőnök szerepe az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.

A gyengénlátó és a látásukat praktikusan jól használó aliglátó tanulók iskolai fejlesztése

A Nat alkalmazása

A Nat alkalmazását a gyengénlátó és a látásukat praktikusan jól használó aliglátó tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

4. Hallássérült, nagyotthalló

A hallási fogyatékos (továbbiakban: hallássérült) tanuló

- Hallássérülésnek nevezzük a hallószerv valamely részének veleszületett vagy szerzett sérülését, illetve fejlődési rendellenességét, amelynek az éptől eltérő hallásteljesítmény lesz a következménye.

- A hallássérülés gyűjtőfogalom. Hallássérült személyek a nagyothallók, a siketek és a cochleáris implantátumot (továbbiakban: CI) viselők. A cochleáris implantátum a belső fülbe ültetett hallásjavító eszköz. A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje nem feltétlenül korrelál életkorával, hallásállapotával.

A hallássérült tanulók fejlesztésének alapelvei

- A hallássérült gyermekek, tanulók speciális oktatását-nevelését-fejlesztését elláthatja hallássérültek speciális gyógypedagógiai intézménye, többségi általános iskola, vagy más, speciális szolgáltatást nyújtani tudó intézmény. Ebben az esetben a speciális, szakspecifikus ellátást a hallássérült gyermekek és tanulók megsegítésekor a hallássérültek pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógus (szurdopedagógus) látja el.

- A hallássérült tanuló fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, segédeszközzel való ellátásának, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik.

- A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát. A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő-oktató pedagógus számára.

A Nemzeti alaptanterv (továbbiakban: Nat) alkalmazása a hallássérült (siket és nagyothalló) gyermekek nevelésében-oktatásában

A Nat alkalmazását a hallássérült (siket és nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

- A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével. Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer- és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembevétele stb.), az óraszervezésben, a teljes tantestület szemléletváltozásában. A gyógypedagógus partner a megoldásokban. Az iskola akkor válik valódi befogadóvá (inkluzív iskola), amennyiben a tanítási programok, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

- A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:
  - egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
  - csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul; esetenként a két pedagógus (többségi és gyógypedagógus) közösen vezeti az órákat;
  - részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti.
- Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:
  - Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
  - Külön gondot fordítunk arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
  - A pedagógusok az értékelésnél figyelembe veszik a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.
  - Az értékelés nem tartalmaz olyan követelményt, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú

memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás stb.). Az értékelésnél az egyéni fejlesztési terv követelményeit vesszük figyelembe.

- Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:
  - segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
  - konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
  - a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
  - megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.
- Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:
  - tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek- és szülői közösségek, valamint az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;
  - konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;
  - hospitál a gyermek osztályában;
  - segítséget nyújt a befogadó intézmény pedagógusainak tanórai munkájához;
  - nyomon követi a gyermek fejlődését;
  - egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek nyelvi és kommunikációs kompetenciáját;
  - esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában részt vevő szakemberek munkáját;
  - rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.
- Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére. Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás). Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékosság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A hallássérült tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai – módosításokkal – megegyeznek a Nat pedagógiai szakaszolásával.

A hallássérült tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásai

A hallássérült tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásai a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Állapotmegismerés, szakértői vélemény

- A hallássérült tanulók iskolai ellátásának, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs fejlesztésének alapja a szakértői vélemény. A szakértői vélemény tartalmazza a vizsgálat célját, előzményeit, a diagnózist/diagnózisokat és a komplex szakértői vizsgálat eredményeit, megállapításait. A hallássérülés területén nem megyei, hanem országos szakértői bizottság működik. A diagnosztikus munka a tradicionális hazai komplex diagnosztikai eljárás rendszerét követi. A szakértői vélemény javaslatot tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy a tanuló együttnevelés vagy különnevelés keretében folytassa-e tanulmányait, megjelölve a nevelési-oktatási intézményt. Kitér a szakemberszükségletre, a rehabilitációra vonatkozó időkeretre, a rehabilitáció által érintett területekre, valamint az egyéni kedvezményekre, mentesítésekre.

- Az egyéni fejlesztési tervet megalapozó legfontosabb felmérések hallássérülés esetében a következők: hallásvizsgálat, nyelvi-kommunikációs képesség/készség, nonverbális kommunikáció, pszichomotoros fejlettség, egyéni állapotmegismerés, adaptív magatartás, szociális érettség, átfogó mentális képesség (intelligencia), viselkedési problémák, bizonyos esetekben: motoros készségek, szenzomotoros integráció, magatartás, személyiségi jellemzők.

Differenciálás

A differenciálást a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

5. Mozgásszervi fogyatékos

Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartjuk mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-: csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató-: izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges. A mozgáskorlátozott tanulók osztályozására még nem jött létre egységes és teljes rendszer. A mozgásszervi károsodás orvosi szempontú rendszerezése, a keletkezés ideje, a kóreredet, a klinikai képet meghatározó fő tünet jellege és súlyossága szerinti differenciálás egyféle rendszerezési lehetőség.

A mozgáskorlátozottság tényéből fakadó személyiségvonások, nevelési-oktatási sajátosságok

Mozgáskorlátozott tanulóknál átalakulhat a külvilágról való információfelvétel módja és lehetősége. A megismerő tevékenység észlelésen és önindította, aktív mozgáson alapul. A gondolkodási struktúra kialakulásának a gyermeki felfedező tevékenység az előfeltétele. A cselekvés a gondolkodás eredeti létformája. A cselekvés képességének alapja pedig a mozgás. A mozgás összetevőinek (térbeliség, időbeliség, dinamika, koordináció, impulzus) egyedi

vagy halmozott sérülése esetén nem válik lehetővé vagy akadályozott lesz a cselekvéses ismeretszerzés, tapasztalás. Mozgáskorlátozott kisgyermekeknél a mozgásos tapasztalatszerzés akadályozott voltából eredően az ismeretszerzés minőségileg és mennyiségileg is eltérhet a tipikusan fejlődő társaik tapasztalataitól. Mindez megzavarhatja a mozgáskorlátozott tanuló környezetre való ráhatását, illetve nehezítheti a külvilágban lévő ok-okozati összefüggések megértését. Megváltozhatnak a környezethez való alkalmazkodás és aktív ráhatás lehetőségei és formái. Nehezített a környezet állandóan változó feltételeihez való alkalmazkodás.

Az akadályozott helyváltoztatás és korlátozott kézhasználat miatt a taktilis érzékelés zavart lehet, emiatt a mozgáskorlátozott kisgyermek jóval kevesebb tapasztalatot szerez. Nehezítetté válhat minden olyan tevékenység, amihez a tárgyak tulajdonságait vesszük alapul (összehasonlítás, válogatás, relációk, sorba rendezés, mérés stb.).

A fejkontroll hiánya nehezíti a vizuo-motoros és az akusztiko-motoros teljesítményt, súlyos esetekben beszédészlelési, beszédmegértési problémákat eredményezhetnek, illetve jelentős mértékben befolyásolják az írás és az olvasás folyamatát.

A mnesztikus funkciók terén problémát jelenthet *a) a tartós figyelem kialakításának, fenntartásának nehézsége*: megváltozott organikus feltételek korlátozzák a mozgáskorlátozott gyermekek figyelemmegosztását, figyelemkoncentrációját; *b) a különböző jelrendszerek (kódok) használata*: a beérkező információk hiányos voltából adódóan a kódolás nem pontos, melynek következtében téves, hiányos összefüggések képződhetnek; *c) az emlékezeti teljesítmény csökkenése*: a munkamemória kapacitásának eltérése, a munkamemória és tartós memória gyengesége.

A felső végtag tartási és mozgási funkcióinak, illetve a kézfunkció érintettsége esetén számolhatunk a manipuláció és a grafomotoros készség éretlenségével. Akadályozott lehet a manipuláció, a tárgy- és eszközhasználat; a tárgyakért való nyúlás, azok megfogása, majd elengedése. Illetve módosulhat a ceruzafogás, a megfelelő írásnyomaték létrehozása, illetve a rajzolás és az írás során nehezített lehet a pontos alakformálás, méretezés.

A verbális és a nonverbális kommunikáció eltérő mértékű akadályozottsága áthatja az egész nevelési-oktatási folyamatot. A mozgáskorlátozottsághoz kapcsolódó beszédzavarokat két csoportra lehet osztani: a) a *beszédmegértési zavarokra,* b) a *beszédmotorium zavarára*, A mozgáskorlátozottság tényéből fakadóan számos *egészségügyi, szociális és emocionális* nehézséggel is találkozhatunk tanulóinknál. Jellemző lehet a fizikai és a szellemi teljesítőképesség fáradékonysága, a diszkomfortérzés megélése, a motiváció ingadozása, esetleg viselkedészavarok, önértékelési zavarok jelenhetnek meg. Eltérő lehet a tanulók egészségi állapota.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának alapelveit a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának céljai, kiemelt feladatai

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának céljai, kiemelt feladatait a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

A Nemzeti alaptanterv alkalmazása a mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során

A Nemzeti alaptanterv alkalmazását a mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Állapotmegismerés

A mozgáskorlátozott gyermekek vizsgálatára az erre specializálódott szakértői bizottság jogosult. A bizottság legfontosabb feladata, hogy a fogyatékosság megállapításától kezdve megfelelően segítse a mozgáskorlátozott tanulót. Ennek értelmében a szakértői bizottság a korai fejlesztésen, az óvodai nevelésen, az általános és középfokú iskolai tanulmányokon át egészen a felsőfokú tanulmányokig figyelemmel kíséri, segíti a mozgáskorlátozott gyermekek, fiatalok sajátos nevelési igényüknek megfelelő ellátáshoz, fejlesztéshez jutását.

A komplex vizsgálatot követően *szakértői vélemény* készül, mely szükséges ahhoz, hogy a mozgáskorlátozott gyermek, tanuló a sajátos nevelési igényének megfelelő ellátásban, fejlesztésben és kedvezményekben részesülhessen. Ennek hiányában az intézmény nem jogosult az ellátás megszervezésére és az ehhez kapcsolódó finanszírozás igénybevételére. A vizsgálat részeredményeit, tapasztalatait a vizsgálatot végző szakemberek megbeszélik, a szülővel ismertetik. A szakértői véleményben rögzítésre kerülnek a gyermek, tanuló személyes adatai, a diagnózisa, a vizsgálati eredménye, sajátos nevelési igényének megfelelő ellátási módja, gyakorisága, óraszáma, a fejlesztési tanácsok és a kontrollvizsgálat időpontja. Arról, hogy a mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek, tanuló ellátását szomatopedagógia vagy konduktor szakképzettségű személynek kell-e végeznie, a szakértői bizottság szakértői véleménye ad iránymutatást. A szakértői véleményt a szülők, a vizsgálatot kérő szakember és/vagy intézmény, a javasolt intézmény, a megsegítést nyújtó egyéb intézmény és a jegyző kapják.

Az intézményi ellátás kezdetén, majd minden tanév első hónapjában a szomatopedagógus a funkcionális diagnosztika eszközrendszerével (károsodások és a tevékenykedő képesség felmérését célozza) és a pedagógiai diagnosztika lehetőségeivel feltérképezi a mozgáskorlátozott tanuló aktuális mozgásállapotát és pedagógiai szükségleteit, majd ezt egyezteti, megbeszéli a tanuló osztályfőnökével. Mindezek alapján egyéni rehabilitációs tervet készít a tanévre vonatkozóan, melyet minimum félévkor felülvizsgál, és ha szükséges, módosít.

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

A mozgássérült tanulók egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásai a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

6 A beszédfogyatékos tanulók

- Beszédfogyatékosok csoportjába tartozik minden olyan tanuló, aki a beszéd és/vagy nyelv receptív folyamatainak (beszédfeldolgozás, beszédértés, nyelvi megértés) vagy expresszív folyamatainak (beszéd és nyelvi kifejezés, produkció) szerveződésében súlyos fejlődési eredetű vagy szerzett zavart mutat. Ez a zavar különböző klinikai képekben jelenik meg, és életkor szerint is eltérő jelleget mutathat. A verbális kommunikáció súlyos zavara, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus alakulása, jelentős eltérése miatt az ilyen tanuló a társadalmi beilleszkedés szempontjából akadályozott.

- A beszéd- és nyelvi zavarok diagnosztikus kategóriái az iskolába lépéskor és az iskoláskorban jellemzően az alábbiak:

Beszédzavarok

- Hangképzési zavarok
- Rezonanciazavarok (hipernazalitás, hiponazalitás)
- Beszédfolyamatossági zavarok (dadogás, hadarás)
- Artikulációs zavarok (beszédhanghibák)
- Beszédmozgászavarok (verbális diszpraxia)

Auditív feldolgozási zavarok

- Az érintett tanulók a hallható jelek feldolgozásában mutatnak súlyos zavarokat, ez jellemzően a beszédfeldolgozásban, így a beszédértésben is komoly gondot okoz. Felderítésükre nem minden esetben kerül sor iskoláskorig, mivel az auditív információfeldolgozás zavara nem feltétlenül társul a kifejező beszéd zavarával, így a környezet számára kevésbé feltűnő az atipikus fejlődés. Jelentős számban csak a már kialakult tanulási zavar következtében, sokszor csak 2-3. osztályban kerülnek felismerésre az érintett tanulók beszédfeldolgozási zavarai.

Nyelvi zavarok

- A nyelvfejlődési zavart mutató tanulók mindannyian küzdenek a *nyelvi kifejezőkészség* különböző nyelvi szinteken megjelenő zavarával (expresszív nyelvi zavarok). Ez a beszéd- és nyelvi kifejezészavar érintheti a nyelv hangrendszerét, a beszédhangejtést, az aktívan használt szókincset, annak jelentését, a nyelvtani összefüggések kifejezését, a mondatalkotást, valamint a nyelvhasználatot (pragmatika). A nyelvi kifejezés zavara mellé társulhat a *nyelvi feldolgozás, nyelvi megértés* különböző nyelvi szinteken és különböző súlyosságban megmutatkozó zavara (receptív nyelvi zavarok) is.

- A *nyelvi feldolgozás, nyelvi megértés zavarai* a különböző nyelvi szinteket külön-külön és együtt is érinthetik, így pl. a nyelv hangzórendszerét (fonológia), a szókincsét (lexika), a nyelvtani szerkezeteket (morfológia, szintaktika), a nyelvi jelentést (szemantika) és a nyelv mindennapi helyzetekben való alkalmazását – pl. képes beszéd – (pragmatika). Leggyakrabban a szókincs és a grammatika feldolgozási zavarával találkozunk. A fonológiai zavara pedig jelentős szerepet játszik az írott nyelvi zavarok egy formájának, a fejlődési

diszlexiának a kialakulásában. A nyelvi feldolgozás, megértés zavarai minden esetben gyengébb nyelvi kifejezési lehetőséget is jelentenek, így általában expresszív zavarral is társulnak (ez nem mindig jelenik meg külön a diagnózisokban). A feldolgozási és kifejezési zavar társult jelenléte minden esetben súlyosbítja a tüneti képet. A nyelvfejlődési zavar fent említett különböző formáit a következő diagnosztikus kategóriarendszer foglalja össze:

– Expresszív nyelvi zavarok:

- expresszív fonológiai zavar,
- expresszív morfológiai zavar,
- expresszív szintaktikai zavar,
- expresszív szemantikai zavar,
- expresszív pragmatikai zavar.

– Receptív nyelvi zavarok:

- receptív fonológiai zavar,
- receptív morfológiai zavar,
- receptív szintaktikai zavar,
- receptív szemantikai zavar,
- receptív pragmatikai zavar.

- Beszédfogyatékos SNI-besorolást csak azok a gyermekek/tanulók kaphatnak, akik elsődleges nyelvi zavarral küzdenek, vagyis expresszív és/vagy receptív nyelvfejlődési elmaradásuk hátterében sem intellektuális képességzavar, sem hallásfogyatékosság, sem autizmus spektrumzavar, sem mozgáskorlátozottság nem áll.

A beszédfogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

- A törvényben a beszédfogyatékos SNI tanulók csoportján belül leírt zavarok mindegyike – még gondos fejlesztés ellenére is – végigkíséri a tanulók egész iskolai pályafutását, és természetükből adódóan más-más területen, de markáns teljesítményhátrányt jelentenek. A beszédfejlődési zavarral küzdő tanulók a társult zavaroktól eltekintve szinte minden esetben jobb teljesítményt nyújtanak az írott nyelvhez kötődő feladatokban (pl. olvasás, szövegértés-szövegalkotás). Az írásbeli szövegalkotás és szövegértés kompetencia esetükben akár teljesen tipikus fejlődést is mutathat. Ugyanakkor a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók a nyelvi megértés és/vagy kifejezés zavara miatt a szóbeli és az írásbeli nyelvi teljesítmények terén egyaránt akadályokkal küzdenek. A beszédzavarok esetében ritkán társul az alapproblémához specifikus tanulási zavar. A nyelvi zavarok másodlagos következménye iskoláskorban szinte minden esetben különböző súlyosságú specifikus tanulási zavar, más néven verbális tanulási zavar. A nyelvfejlődési zavar következtében kialakuló tanulási zavarok elsősorban az olvasás-írás tanulása során jelentkeznek, ezen belül a dekódolás (olvasástechnika) és a szövegértés is jelentősen eltérő fejlődést mutathat. Tágabb értelemben azonban a teljes szövegértés-szövegalkotás kompetenciát érintik. Vagyis minden verbális

tanulási folyamatban jelentős teljesítményeltéréshez vezetnek (lásd egyéb pszichés fejlődési zavarok leírása), amit nem magyaráz a tanuló intelligenciája, egyéb, nem verbális kognitív képességei vagy szociokulturális helyzete. Így a tanulónak a tankönyvek leckéinek feldolgozásában éppen úgy akadálymentesítésre lesz szüksége, mint a kötelező olvasmányok vagy a szöveges példák esetében. A következményes viselkedési zavarokkal az írásbeli, illetve a szóbeli kommunikáció nehezítettségével arányosan mind a két csoportban találkozhatunk. Ezek megelőzése a nevelő-oktató munka és a habilitációs-rehabilitációs fejlesztő beavatkozások fontos feladata. A beszéd- és nyelvi zavarokhoz társuló fejlődési zavarok közül a figyelem- és aktivitászavarok, a szenzoros integrációs zavarok (leírását lásd Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei című fejezetben), a hallássérülés (lásd A hallási fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei) esetei fordulnak elő leggyakrabban.

A beszédfogyatékos (beszéd- és nyelvi fejlődési vagy szerzett zavarral küzdő) tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

Befogadó attitűd, együttműködési feltételek

- A beszédfogyatékos gyermek integrációjának előfeltétele az iskolaközösség (szülők, pedagógusok, kortársak) érzékenyítése, a verbális kommunikáció sajátos helyzetének és a sikeres kommunikációs lehetőségek bemutatásával.
- Az iskolai integráció sikerének érdekében, a szülői ház és az iskola összehangolja a beszédfogyatékos gyermek számára legmegfelelőbb nevelési-tanítási környezet kialakítását.

A logopédus és a többségi pedagógusok szerepe

- A sikeres integráció alapfeltétele, hogy a habilitációs-rehabilitációs munkát végző logopédus az egyéni fejlesztési terv elkészítésében és megvalósításában együtt működik az osztálytanítóval és a szaktanárokkal. Segíti a kollégákat a verbális tanulnivaló mennyiségének, összetettségének sérülésspecifikus szempontok mentén való meghatározásában, a beszéd- és nyelvi szempontú akadálymentesítésében, a tanuló képességstruktúrájának, terhelhetőségének leginkább megfelelő feldolgozási és számonkérési mód kialakításában, valamint a feladatokra fordítható idő kijelölésében.

Nevelési-oktatási folyamat

- befogadó iskolaként biztosítjuk a feltételeket ahhoz, hogy a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló aktívan vehessen részt az osztály- és az iskolaközösség életében, megmutathassa tehetségét, erősségeit.
- A közösség elismeri az SNI tanuló tanulásra és részvételre irányuló erőfeszítéseit, és önmagához képest mérlegelve pozitív, előremutató és motiváló értékelést ad.

- Az iskola kezdő szakaszában a kultúrtechnikák elsajátítása előtt széles alapú készség-képességfejlesztéssel azok kognitív nyelvi előfeltételeinek megteremtését biztosítjuk.
- A nyelvfejlődési zavarok és a verbális diszpraxia esetében az írott nyelv szokásosnál lassabb ütemű, kis lépésekben történő, időben is elnyújtott kialakítására van szükség, annak érdekében, hogy az írott nyelvi szimbólumok elsajátításához vezető kettős elvonatkoztatási utat (elvonatkoztatni a beszélő személyétől és a beszéd vokális elemeitől) a beszéd-/nyelvfejlődés zavarával küzdő gyermek is képes legyen követni.
- A gyermek életkorának megfelelően fejlesztjük önismeretét Az erősségek és gyengeségek tudatos felismerésével alakítjuk ki a számára legmegfelelőbb megküzdési stratégiákat, a későbbi önálló tanuláshoz vezető úton.
- Változatos, az egyes tantárgyak nyelvi sajátosságaihoz igazodó tanulási, tananyag-feldolgozási stratégiák kialakítására, folyamatos fejlesztésére törekszünk
- A pozitív önkép kialakítás érdekében, megkeressük azokat az iskolai, sport-, művészeti vagy egyéb tevékenységeket, melyekben a gyermek sikeres lehet.
- A habilitációs-rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésre biztosított időkeretben a nyelvi képességek (fonológiai tudatosság fejlesztése, szókincs aktivizálása és bővítése, grammatikai készségek fejlesztése, nyelvhasználat alakítása), az írott nyelvi képességek (olvasástechnika, szövegértési és szövegalkotási képesség egyaránt) és felső tagozattól az adaptálható tanulási technikák tanítása (pl. pókhálóábra, idővonal, gondolattérkép készítése) egyenlő súllyal szerepel.
- A habilitációs-rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos fejlesztő órákon az általános korrepetáló jellegű feldolgozás helyett szaktárgyi szövegek esetén is a sérülésspecifikusan hatékonyabb nyelvi szempontú feldolgozás a terápiás cél: egy-egy tárgy alapszókészletének, szó- és mondatfordulatainak megértéséhez és használatához segítsük hozzá a nyelvi zavarral küzdő tanulót.

Kommunikációs-nyelvi akadálymentesítés

- A mindennapi kommunikációs helyzetekben és a tanórai munkában oldott, biztonságos légkört biztosítunk, a gondolatok kifejtésére többletidőt, amely segíti a beszédfélelem csökkenését és jelentősen növeli a teljesítményt, a beszéd- és nyelvi zavarok esetében egyaránt).
- Az órai munkát és a házi feladatokat is a szükséges többletidőhöz igazítjuk.
- Az osztályban, tanulócsoportban kialakított jó szokások, világos együttélési, együttműködési keretek segítik a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló eligazodását a mindennapi kommunikációs helyzete

- A nyelvi zavart mutató tanulók számára a szóbeli és írásbeli instrukciók pontosak, egyszerűek és konkrétak. Meggyőződünk arról, hogy a tanuló helyesen értette-e a feladatot. Csak így biztosíthatjuk, hogy szaktárgyi tudásáról, kompetenciáiról reális képet kapunk, melyet nem fed el a gyenge olvasási, szövegértési képesség.
- A beszéd- és nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók szóbeli számonkérését lehetőség szerint minimalizáljuk. A beszédzavarral küzdők számára ez a megfelelő írásbeli tevékenységekkel vagy alternatív számonkérési módok egyikével váltjuk ki.
- A gyenge helyesírási készség, a lassú és pontatlan íráskivitelezés és a gyenge verbális emlékezeti funkciók indokolják, hogy az íráskészséget alapfokon már használó nyelvi zavarral vagy verbális diszpraxiával küzdő tanuló az órai jegyzeteit laptoppal, más digitális eszközzel készíthesse, a táblai vázlatokat lefotózhassa .

Nevelési-oktatási szakaszok és kiemelt pedagógiai feladatok

A befogadó nevelés-oktatás minden életkorban az osztálytanító/osztályfőnök, a szaktanárok, a gyógypedagógus és a szülők hatékony együttműködését feltételezi. A négy együttműködő fél által összehangoltan tervezett nevelési-oktatási támogatás kezdetben jó szokásokat alakít ki a tanulóban, később felruházza a megfelelő tanulási és kompenzációs stratégiákkal, és megtanítja, hogy ezekkel tudatosan bánjon. A képességei keretein belül biztosítja a tanuló megfelelő önértékelésének, önbizalmának alakulását, ezen keresztül a lehető leggördülékenyebb társas beilleszkedést, és utat nyit a sikeres társadalmi integrációhoz.

Az alapfokú képzés első szakaszának (1–4. osztály) feladatai

- Az alsó tagozatos tanuló életkori sajátosságainak leginkább az aktív, cselekvéses tanulási helyzetek felelnek meg. Az ilyen változatos kihívások hosszabb ideig tartják fenn a tanulók motivációját, figyelmét, ezért a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló számára is igen előnyösek. Az alsó szakaszban rövidebb feladatokat tervezünk az érintett tanulók számára, és több feladatváltással frissítjük figyelmüket.

- A beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók képességei egymástól is jelentősen eltérhetnek, ezért – főként az alsó tagozaton – a feladatadás, a módszerválasztás, a számonkérés és az értékelés egyéni differenciálását igénylik. Figyelünk arra, hogy bizonyos nyelvi/írott nyelvi zavarral küzdő tanulók például a matematikai szimbólumok és műveletek tanulásában kifejezett tehetséget mutatnak, míg az olvasás-írástanulásban nagy nehézségekbe ütköznek. A preventív felzárkóztató készségfejlesztés mellett az ő tehetséggondozásuk már az alsó tagozaton megkezdődhet, ami a tanuló számára sikerélményt és egyben az önbizalom növekedését is biztosítja. Ugyanakkor a feladatadásban a matematika terén is ügyelni kell a nyelvi akadálymentesítésre, főként a szöveges feladatok és a magyarázatok terén.

Az alapfokú képzés második szakaszának (5–8. osztály) feladatai

- Törekszünk arra,, hogy a tanulási folyamat a kognitív, affektív és pszichomotoros elemek kiegyensúlyozott alkalmazására épüljön az általános iskola felső tagozatán is. Minden

tantárgyban a szaktanár a gyógypedagógussal egyeztetve prioritásokat jelölj ki az egyes témakörökön belül. Ehhez és a tanuló egyéni adottságaihoz illeszkedve válasszák meg a feldolgozás lehetséges útjait. A szövegértés-szövegalkotás alapkompetencia fejlesztése a beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanuló számára korántsem zárul le az alapfokú képzés alsó szakaszában. A nyelvi/írott nyelvi feldolgozás mint eszköztudás fejlesztését a teljes általános iskolai szakaszban folytatni szükséges. Az egyes tantárgyaknak jellemzően saját szaknyelve, ezzel együtt önálló szó/fogalomkészlete és tipikus nyelvi fordulatai vannak. A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló külön segítséget igényel a különböző tantárgyakban szükséges szaknyelvi feldolgozáshoz. Nem pusztán korrepetálásra van szüksége az egyes leckék megtanulásakor. Ennek érdelében a szaktanár és a gyógypedagógus szorosan együttműködik.

- A beszédfejlődési zavarral küzdő tanuló számára a szóbeli feleletek, a nyelvi és írott nyelvi zavarral küzdő gyermek számára a szóbeli és írásbeli megnyilatkozások egyaránt szorongást keltenek. A nyelvi zavar jellegzetessége, hogy a tanuló nehezen tudja verbális formába önteni az egyébként számára érthető gondolatokat, összefüggéseket is. Fontos tehát olyan alternatív számonkérési módok kidolgozása, melyek alkalmazásával meggyőződhetünk arról, hogy a tanuló hogyan, milyen mélységben érti az adott jelenségeket és összefüggéseket. Számonkérésként megfelel montázs, képregény, animációs film (az érintett tanulók általában jó képességeket mutatnak a vizuális átlátásban), de akár idővonal, pókhálóábra vagy kérdéssor készítése, esetleg dramatizálás is.

- Az alapfokú oktatás második szakaszában kezdhetünk bele az egyéni tanulási és kompenzációs stratégiák tudatos felépítésébe. Érdemes minél több feldolgozási és mnemotechnikai stratégiát megtanítani és gyakorolni a tanulóval, illetve vele együtt kiválasztani, hogy az egyéni képességeknek és az egyes tantárgyak jellegének milyen tanulási, feldolgozási technikák felelnek meg a legjobban. Ennek gyakorlását nemcsak a habilitációs-rehabilitációs órakeretben, hanem „élesben”, a szakórákon is biztosítani szükséges. A középfokú tanulmányok megkezdéséig kell kialakítanunk az önálló tanulás minél szélesebb körű lehetőségét. Ide tartoznak a digitális segédeszközök is.

A Nat alkalmazása a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

A Nat alkalmazását a beszédfogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztési területek

A Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztési területeket a beszédfogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Értékelés (tanulási eredmény)

Az Értékelés (tanulási eredmény) a beszédfogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Állapotmegismerés, szakértői vélemény

- A szakértői vélemény a szülők kérésére vagy a szülők egyetértésével megtett multidiszciplináris diagnosztikai út végét összefoglaló leírás. Az állapotmegismerés a mennyiségi és a minőségi eredmények leírását egyaránt tartalmazza. Konklúziója a sajátos nevelési igény diagnózisa, mely a beszédfogyatékos SNI tanulók esetében nemcsak az értelmesség, hanem a kommunikáció, a beszéd- és nyelvi képességek széles spektrumú vizsgálatára is támaszkodik. Az iskoláskorban – még akkor is, hogyha a tanuló már nem beszédfogyatékosság, hanem egyéb pszichés fejlődési zavar diagnózist kap (verbális vagy specifikus tanulási zavar) – továbbra is szükséges az alapprobléma, vagyis a beszéd-/nyelvi készségek kontrollmérése, hiszen minden esetben a tanuló elsődleges zavara szabja meg a fejlesztés alapirányát. A szakértői vélemény az SNI-ellátás alapdokumentuma. Mint ilyennek tartalmaznia kell:

  - az intézményes elhelyezésre vonatkozó javaslatot, ezen belül a külön- vagy együttnevelés javaslatát;
  - az ellátást biztosító nevelési-oktatási intézmény pontos kijelölését;
  - a sajátos nevelési-oktatási követelményeket;
  - a fejlesztés területeit;
  - a fejlesztés időigényét, óraszámát;
  - az ellátó szakember képzettségét;
  - az igényelhető többletjogokat, pl. felmentéseket;
  - a kötelező felülvizsgálat idejét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitációt a beszédfogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

7. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok (a szövegben az autizmus kifejezés mindig a teljes spektrumra utal) az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei.

Autizmus spektrumzavar minden értelmi szinten előfordul, jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intellgencia mellett éppúgy, mint intellektuális képességzavarral (értelmi fogyatékossággal) együtt járva. Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képességek hiánya jellemzően egész életen át megmarad, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. Az időben megkezdett sérülésspecifikus fejlesztés nagymértékben hozzájárulhat az állapot pozitív kimenetéhez.

A halmozottan sérült autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok gyakran társulnak egyéb problémákkal, amelyek az ellátási szükségletet, taníthatóságot és a gyermek jövőjére vonatkozó előjelzéseket jelentősen befolyásolják.

Gyakori társuló állapotok:

a) intellektuális képességzavar (értelmi fogyatékosság) mint a leggyakoribb társuló fejlődési zavar;

b) beszéd-, érzékszervi, mozgás- vagy egyéb fogyatékosság;

c) ADHD (figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar);

d) epilepszia;

e) alvási és étkezési nehézségek, zavarok;

f) egyes pszichiátriai zavarok (pl. szorongás, depresszió);

g) viselkedésproblémák (pl. agresszió, önbántalmazás, súlyos passzivitás).

A fejlesztésnél szem előtt tartjuk, hogy a tanítás lehetséges módszertanát illetően a tanuló autizmusa az elsődlegesen meghatározó tényező. Általában a szükségletek egyéni kombinációjához hangoljuk a járulékos zavar speciális szempontjait és az autizmusspecifikus pedagógiai módszereket.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei, az aktív tanulás támogatása

a) Az autizmusspecifikus nevelés-oktatás során figyelembe vesszük a tanuló egyéni szükségleteit.

b) A tanuló sérülésspecifikus támogatását a habilitációs-rehabilitációs órákon és az iskolai élet minden színterén, valamennyi tanórai és tanórán kívüli helyzetben megvalósítjuk, mivel a szociális interakciók, a kommunikáció értését és használatát kívánó helyzetek átszövik az iskolai életet.

c) Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót fogadó köznevelési intézmény valamennyi közösségét (munkatársak, szülői közösség, kortárs közösség) informáljuk az autizmussal kapcsolatos alaptényekről és a támogatás alapvető stratégiáiról.

d) Az iskolai élet minden területére kiterjesztjük a támogatás alapvető stratégiáit, módszereit (pl. egyénre szabott motivációs rendszer, strukturált környezet, vizuális környezeti támpontok, zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelem, a beszédet kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, pl. írott, képes vagy tárgyi szimbólumok).

e) Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása érdekében a tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi szakember tájékozott annak tartalmáról. Az egyéni fejlesztési terv megvalósulását az autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végzett gyógypedagógus koordinálja a tanuló és a szülők folyamatos bevonásával.

f) A családdal való folyamatos együttműködés a sikeresség egyik alapfeltétele. Célja a család terheinek csökkentése, a kölcsönös információnyújtás, a módszerek otthoni és intézményi alkalmazása közötti folyamatosság biztosítása, a tanultak általánosításának elősegítése.

g) Törekszünk arra, hogy a tanuló pozitív tapasztalatokat szerezzen a közösségben való részvételről. Ennek érdekében a tanuló teljesítményét, erőfeszítését értékeljük, biztosítjuk a rendszeres pozitív visszajelzéseket

h) A távlati célunk az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori életminőség, a szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális-kommunikációs nehézségek, a viselkedésszervezés és a gondolkodás sérülésének speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.

i) A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanultak egész életen át történő megfelelő alkalmazhatósága, különös tekintettel a következő területekre: önkiszolgálás és önellátás, spontán kommunikáció, tanulás, munkavégzés, szabadidő, társas kapcsolatok, közösségi élet, felnőttkorban funkcionális tantárgyi készségek (pl. pénzhasználat valódi élethelyzetben, menetrend elolvasása és értelmezése, az írás kommunikációs célú használata).

j) A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében az információkat szelektáljuk, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

k) A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.

l) A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához

   - az ön- (esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése,
   - a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
   - a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
   - az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

Speciális módszerek az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók fejlesztésében

a) Iskoláskorban a többségi és a speciális oktatásban egyaránt hatékonyak a különböző viselkedéses stratégiák, mint pl. a láncolás, a modellnyújtás, a feladatanalízis módszere, a problémamegoldó stratégiák tanítása, promptolás, azaz megfelelő szintű segítő kulcsinger alkalmazása, szociális történetek, kortárs segítői programok és a videoalapú beavatkozási stratégiák.

b) Szükség szerint egyéni motivációs és jutalmazási rendszert alakítunk ki.

c) A struktúra és a vizuális környezeti támpontok (pl. napirendek, vizuális időjelzők, folyamatokat megjelenítő vizuális algoritmusok) elősegítik az autizmussal élő gyermekek, tanulók autonómiáját és önállóságát, csökkentik a tanulók függőségét más személyektől, valamint lehetővé teszik a tevékenységrepertoár bővülését, a rugalmasabb alkalmazkodást, csökkentik a változásokkal szembeni ellenállást és szorongást.

d) A szociális sérüléssel összefüggő tanítási nehézség miatt megkeressük az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott instrukciók, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.).

Tanulási környezet

A tanulási környezet meghatározó eleme a pedagógusok kommunikációjának stílusa és tartalma:

a) Az autizmussal élő tanulók gyakran szó szerint értik a beszédet, ezért pedagógusaink pontosan és konkrétan fogalmazzák meg közlendőiket.

b) A szokásosnál több időt biztosítunk a hallottak feldolgozására, mert az autizmus esetében a verbális információ feldolgozása gyakran lassabb a szokásosnál.

c) Természetesnek tekintjük a gyermekek közötti eltéréseket viselkedésben, teljesítményben, és rámutatunk az autizmussal élő tanulók erősségeire, pozitív tulajdonságaira.

d) Az autizmussal élő tanulók szociális naivitásuk, szokatlan társas viselkedésük miatt fokozottan kitettek az iskolai bántalmazásnak. A bántalmazás megelőzésére különösen nagy figyelmet fordítunk.

e) Integrációban az autizmus spektrum pedagógiája szakirányos gyógypedagógus feladata az intézményi közösségek informálása és folyamatos támogatása, a kortárs segítők felkészítése és a kortársakkal való együttműködésben rejlő egyéb lehetőségek kiaknázása, a habilitációs, rehabilitációs fejlesztés biztosítása, a családdal való folyamatos kapcsolattartás megszervezése, kooperációban a gyermek pedagógusaival.

A Nat alkalmazása az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

A Nat alkalmazását az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

A kulcskompetenciák fejlesztése

A kulcskompetenciák fejlesztését az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Az egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlások

Az egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlásokat az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Az iskolai fejlesztés szakaszai

Az alapfokú képzés első szakaszának (alsó tagozat: 1–4. évfolyam) feladatai

Óvoda–iskola átmenet

Az átmenetek az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek, tanulók számára különösen nehezek.

Fontos, hogy az *óvoda* részletes tájékoztatást nyújtson az iskola számára a gyermekről a következő területeken:

a) stressz megelőzésének és kezelésének stratégiái;

b) szenzoros ingerekre adott reakció;

c) szociális készségek, felnőttekkel és kortársakkal való együttműködés;

d) érdeklődés és motiváció, tanulási stílus (beleértve az egyénre szabott jutalmazási rendszert);

e) kommunikációértés és -használat (beleértve a használt AAK eszközt, ha van ilyen, és a használat módját);

f) önkiszolgálás, önállóság (beleértve a szervezést-kivitelezést segítő vizuális stratégiákat, ha a gyermek használja azokat).

Az *iskolának* meg kell ismernie a gyermek egyéni szükségleteit, és fel kell készülnie a gyermek fogadására.

Amennyiben az intézmény még nem fogadott autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót, szükséges a teljes iskolai közösség (fenntartó, kortársak, munkatársak, szülők) alapinformációkkal való ellátása. A gyermek egyéni szükségletei szerint biztosítani kell az autizmusspecifikus eszközök alkalmazását (pl. szenzoros védelem, napirend, egyénre szabott jutalmazási rendszer, kommunikációs eszköz). A gyermeket fogadó tanítókat segíteni kell az autizmusspecifikus szempontok megismerésében, alkalmazásában: a kommunikáció és beszédstílus adaptálása, vizuális stratégiák alkalmazása, stresszmegelőzés és -kezelés, a követelmények és feladatok egyéni differenciálása terén.

Az 1–4. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Egyes tanulóknál az automatizált alapkészségek eléréséhez tágabb időkeret biztosítása szükséges, pl. a sikeresen befejezett 1. évfolyam ismétlése.

Korai diagnózis esetén az autizmusspecifikus fejlesztés első szakasza egybeeshet a korai fejlesztés és az óvodai nevelés időszakával.

Célja a gyermek/tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása

Fejlesztési területek:

a) Kommunikáció/szociális viselkedés

b) Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás

c) Kognitív fejlesztés

d) Viselkedésproblémák kezelése

Az alapfokú képzés második szakaszának (felső tagozat: 5–8. évfolyam) feladatai

Átmenet az alsó és felső tagozat között

Az autizmus spektrumán jellegzetesen gyengébb értő olvasás, a kommunikációs és nyelvi nehézségek és a grafomotoros gyengeség valamennyi belépő tantárgynál nehézséget okozhat.

A változások okozta stressz kezelésének nehézsége mellett megjelenhet a másság felismerése, megélése, a kortársakhoz való kapcsolódás nehézségének fokozódása.

Az átmenet támogatásának stratégiái:

a) Az új tanárok felkészítése a tanuló fogadására.

b) Kortárssegítő program működtetése.

c) A tanuló felkészítése a változásokra a család bevonásával.

d) Saját tanulási ütem és stílus jóváhagyása.

e) Számítógép használatának engedélyezése kézírás helyett.

f) Hosszabb időkeret biztosítása a feladatok megoldására.

g) A tanulási feladatok strukturálása, pl. egyszerre egy probléma prezentálása.

h) A képességeket meghaladó feladatok kerülése, sikerélmény biztosítása.

Az 5–8. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Az adott nevelési-oktatási szakasz célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.

Fejlesztési területek:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével;
- egészségmegőrzés, szexuális nevelés;
- a szociális-kommunikációs kompetencia fejlesztése, különös tekintettel a kortársakkal való kapcsolatteremtésre;
- énkép, önismeret fejlesztése;
- érzelmek megértésével és kifejezésével kapcsolatos tudás fejlesztése;

- spontán, funkcionális kommunikáció kiterjesztése;
- kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra;
- a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek bővítése;
- önellátás körének bővítése;
- munkára nevelés megalapozása.

Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztendő területek

Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztendő területeket az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Értékelés, célok, tanulási eredmény

Értékelés, célok, tanulási eredményt az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Állapotmegismerés – szakértői vélemény

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló iskolai ellátásának, habilitációs, rehabilitációs fejlesztésének alapja a szakértői vélemény.

A szakértői vélemény tartalmazza a vizsgálat célját, előzményeit, a diagnózist/diagnózisokat és a komplex szakértői vizsgálat eredményeit, megállapításait.

A szakértői véleményeken szereplő, az autizmus spektrumába tartozó diagnózisok a következők lehetnek: pervazív fejlődési zavar, gyermekkori autizmus, Asperger-szindróma, egyéb pervazív fejlődési zavar, másként nem meghatározott pervazív fejlődési zavar.

A szakértői vélemény javaslatot tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy a tanuló együttnevelés vagy különnevelés keretében folytassa-e a tanulmányokat, valamint hogy tankötelezettségét iskolába járással vagy egyéni tanrend keretében teljesítse-e.

A szakértői vélemény kitér a szakemberszükségletre, a rehabilitációra vonatkozó időkeretre, valamint az egyéni mentesítésekre.

A szakértői vélemény tartalmazza továbbá a rehabilitációs javaslatot, mely általában a fejlesztés fő irányait, területeit jelöli ki hosszabb távra. Ezeket az irányokat a tanulót ellátó szakembereknek a részletes pedagógiai felmérést követően konkrét célokra kell bontaniuk.

Az egyéni fejlesztési tervet megalapozó legfontosabb felmérések autizmus spektrumzavar esetében a következők: intellektuális képességek felmérése, a kommunikáció, a nyelvi és beszédkészségek felmérése, az adaptív funkciók felmérése, az egészségi állapot felmérése.

A szakértői véleményben meghatározott átfogó célokhoz, fejlesztendő területekhez a következő részterületek informális felmérése alapján tűzhetők ki konkrét, mérhető, operacionalizált célok:

- a motiváció lehetőségei,

- a szimbólumértés szintje,
- szenzoros reakciók,
- kommunikációértés és -használat, kommunikációs funkciók,
- szociális készségek,
- kognitív készségek,
- mozgás: finommotoros és nagymotoros készségek,
- szabadidős készségek (önálló és társas),
- önkiszolgálás, önállóság és rugalmasság a mindennapokban.

Az egyes részterületek felmérését a gyermek, tanuló ellátását végző intézményben a gyógypedagógus végzi, a szakvélemény ezekre általában nem tér ki. A szakvélemény szerinti ellátáshoz azonban szükség van a részletes pedagógiai felmérésre.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációt, rehabilitációt az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Pedagógiai program részét képző Helyi Tanterv tartalmazza

Együttműködés a családdal és más partnerekkel

A családdal és más partnerekkel való szoros partneri együttműködés az autizmusspecifikus ellátás alapja. Fontos, hogy a családtagok és az ellátásban részt vevő szakemberek kölcsönösen informálják egymást a tanuló fejlődésével kapcsolatban, és támogassák egymást a közös célok elérésében. Kívánatos, hogy a szakemberek kiemeljék a pozitív eredményeket az esetleg eltérő viselkedések és teljesítmények mellett, és segítsenek a reális jövőkép kialakításában. Az összehangolt nevelési célok, a következetes elvárások, a tanuló viselkedésének és teljesítményének közös értékelése nagymértékben hozzájárul a felnőttkorra való sikeres felkészüléshez.

Az együttnevelésben résztvevő pedagógusok:

Együttműködést, team munkát valósítunk meg a többségi pedagógusok, a gyógypedagógus és a pedagógiai szakszolgálat között.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező **pedagógus** alkalmazása az együttnevelés során, aki

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;

- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, akik iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A **gyógypedagógus** egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából.

6.4 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Célunk, hogy speciális körülmények és módszerek segítségével képessé tegyük a tanulókat arra, hogy eleget tudjanak tenni a tantervi követelményeknek.
A pedagógus alapvető feladata a tanuló szociokulturális helyzetének, fejlettségének, igényének a figyelembevétele. Munkája során segítse - bármely oknál fogva- a tanuló hátrányos helyzetének felismerését, vizsgálatát, felzárkóztatását, ezáltal a tanulási kudarc megelőzését.
Ennek feltétele, hogy az 1. osztályban tanító pedagógus időben felismerje és a belső jelzőrendszeren keresztül (tanító – gyermek- és gyermekvédelmi felelős, tagintézmény-igazgató, főigazgató) információt adjon a szükséges intézkedések megtételéhez, kérje a diagnosztikai vizsgálatot. Az első osztályos tanulók szűrése, a vizsgálóeljárások (DIFER, logopédiai vizsgálat) kiértékelése és szükség esetén továbbítása a megfelelő szakemberekhez. Minden évfolyamon tanító pedagógus feladata, hogy folyamatosan figyelemmel kísérje és jelezze a megfelelő szakembereknek a tanulási nehézség gyanúját és tájékoztassa a szülőt a felmerülő problémáról.
A Pedagógiai Szakszolgálat és a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata szerint egyéni vagy kiscsoportos fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk a mindenkor érvényes törvényi szabályozásnak megfelelően.

Tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink többirányú segítséget vehetnek igénybe:

- a tanulásban akadályozott tanulók részére a felzárkóztatás és képességfejlesztés céljából habilitációs, rehabilitációs célú foglalkozásokat szervezünk gyógypedagógusaink vezetésével, melynek célja a jól működő képességek tudatos fejlesztése, illetve a hiányzó képességek fokozatos kiépítése.
- továbbképzések szervezése pedagógusok számára a problémák felismerésére.
- a napközi otthon; tanulószoba megszervezése
- a felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások, a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése; tanácsadás
- gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus foglalkoztatása;
- képesség-kibontakoztató program;
- esélyegyenlőség biztosítása;

- kapcsolattartás szakintézményekkel
- sokszínű tevékenységformák alkalmazása a tanítási órán:
- • differenciált tanulásszervezés,
- • kooperatív technikák, projekt-módszer,
- • tevékenységközpontú pedagógiák,
- • individuális tanulás előtérbe helyezése,
- • fejlesztő értékelések alkalmazása,
- • IKT eszközhasználat,
- • a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása.
- A sérült gyerekek képességének figyelembe vétele az értékelésnél.

A Pedagógiai Szakszolgálat konkrétan megnevezi a magatartászavar és a tanulási probléma okát.

A vizsgálati eredményt minden pedagógusnak meg kell ismernie, aki a gyermekkel foglalkozik.

A tanulási nehézséggel küzdő tanulót a Pedagógiai Szakszolgálat és a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság véleménye alapján a főigazgató mentesítheti az értékelés és minősítés alól, vagy számára egyéni tovább haladást engedélyez.

Szakértői vélemény alapján a tanuló az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesíthető az osztályzattal történő értékelés alól, helyette szöveges értékelés alkalmazandó.

Írásbeli, szóbeli felelet esetén hosszabb felkészülési időt kell ezen tanulók számára biztosítani. Szükség esetén az írásbeli beszámolót szóbelivel, a szóbelit írásbelivel kell felváltani. /pl. dyslexiás tanuló, dadogó tanuló/

Iskolán belüli ellátása:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése; eseti felzárkóztató órák tervezése
- a napközi otthon; tanulószoba megszervezése
- a felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése; tanácsadás
- gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus foglalkoztatása;
- képesség-kibontakoztató program;
- szociális és életviteli kompetenciák fejlesztése;
- esélyegyenlőség biztosítása;
- sokszínű tevékenységformák alkalmazása:
- differenciált tanulásszervezés,

- kooperatív technikák, projekt-módszer,
- tevékenységközpontú pedagógiák,
- individuális tanulás előtérbe helyezése,
- fejlesztő értékelések alkalmazása,
- IKT eszközhasználat,
- a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása.

Iskolánk felzárkóztató programja, szervezeti formái:

 Egyénre szabott képességfejlesztő foglalkozások

Azoknak a tanulóknak, akiknek a teljesítményében, tanulási képességében, és haladási ütemében hosszabb–rövidebb ideig zavarok jelentkeznek, lehetőségük van egyéni vagy kis csoportos fejlesztő foglalkozásra. Ezt a tevékenységet pedagógus vagy fejlesztő pedagógus végzi.

 Tanórai és tanórán kívüli felzárkóztatás

A készség és- képességfejlesztés alkalmassá teszi a tanulót a tananyag befogadására, a felzárkóztatás segít pótolni a hiányokat.

6.5 A tanulók szociális hátrányainak enyhítését szolgáló tevékenységek

Cél: a szociális hátrányokból eredő lemaradás csökkentése, a tanulók egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, tanulási, továbbtanulási esélyeik növelése.

Alapelveinkből fakadóan a szociális hátrányok enyhítése közös kötelesség és feladat.

Iskolánk biztosítja a helyi szociális intézményrendszer és a pedagógiai háttérintézmények (pl. gyámügyi igazgatás, gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, cigány kisebbségi önkormányzat, alapítvány) szolgáltatásainak elérését. A gyermekek nevelésénél kiemelt területek a személyes és környezeti higiénia igényének kialakítása, táplálkozási szokások és ehhez kapcsolódó ismeretek elsajátítását, helyes értékrend és viselkedéskultúra alakítását a társadalomba való beilleszkedés tükrében.

A hátrányok enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységként alkalmazzuk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítését segítő pedagógiai rendszer elemeit:

Feladatok, tevékenységek

- A gyerekek egészséges fejlődését biztosító nevelési légkör létrehozása: mindenfajta kirekesztést elutasító, a társadalmi beilleszkedést segítő, elfogadó magatartásformák és készségek kialakítása.
- Az indulási hátrányok csökkentése, zökkenőmentes átmenetek támogatása, az alapozó időszak megnyújtása.
- A magyar nyelven folyó roma kisebbségi nevelés-oktatás megvalósítása.
- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, egyéni képességeik kibontakoztatására fordítható, differenciált fejlesztést biztosító 1-3 fős foglalkozások megszervezése a köznevelési törvénynek megfelelően.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.

- Differenciálás:

  − a segítségadás módjában, idejében

  − az alkalmazott módszerekben

  − tananyag tartalmában

  − tanítási, tanulási ütemben
  − számonkérés, értékelés módjában, ütemében Fejlesztés
  tanórai keretben:
  − egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés, differenciált oktatás

  Fejlesztés lehetőségei tanórán kívüli keretben:
  − egyéni, kiscsoportos felzárkóztató foglalkozások

  − egyéni fejlesztő foglalkozások 4 műveltségi területen (magyar nyelv és irodalom, matematika, természetismeret, idegen nyelv)

  − napközi, tanulószoba keretében egyéni segítségadás

  − az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
  − tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök lehetőségének megteremtése, a továbbtanulás irányítása, segítése.
- Az eredményes fejlesztés érdekében a szülőkkel aktív, kölcsönös nyitottságon alapuló kapcsolattartás.
- Fejlesztő értékelés
- Gyógypedagógiai, pszichológiai, logopédiai, gyógytestnevelési ellátás lehetőségének biztosítása együttműködve a szakszolgálatokkal.
- Személyes, egyéni tanácsadás gyerekeknek, tanulóknak, szülőknek.
- Célirányos tanulásszervezési eljárások, kompetenciaalapú programok, projekt, témahét alkalmazásával a HH, HHH, BTM és SNI gyerekek integrációjának segítése.
- Napközi, tanulószoba biztosítása. Szabadidős tevékenységek megszervezése.
- Pályázatokkal, alapítványi támogatásokkal növeljük azon gyermekek táborozási, üdülési esélyeit, akik ezt anyagi helyzetük miatt nem tehetnék meg.
- Segítő kapcsolatok fenntartása szülőkkel, szakszolgálatokkal, önkormányzatokkal, civil szervezetekkel.
- Rendszeres iskolába járás folyamatos ellenőrzése, ösztönzése.
- Családi életre, egészséges életmódra nevelés, mentálhigiénés, személyiségfejlesztő programok szervezése.
- Pályaorientációs programok szervezése szülők és tanulók részére.

6.6 A gyermek és ifjúságvédelem iskolai feladatai

a) Minden pedagógus, kiemelten az osztályfőnök, közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásban, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
   A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.
b) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszűntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
   - pedagógiai szakszolgálattal,
   - gyermekjóléti szolgálattal,
   - családsegítő szolgálattal,
   - polgármesteri hivatallal,
   - gyermekorvossal,
   - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

c) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
   - a felzárkóztató foglalkozások,
   - az indulási hátrányok csökkentése,
   - a tehetséggondozó foglalkozások,
   - a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
   - a pályaválasztás segítése,
   - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
   - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
   - a családi életre történő nevelés,
   - a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
   - csökkenteni azon tanulók arányát, akik egy vagy több éves késéssel, vagy egyáltalán nem fejezik be általános iskolai tanulmányaikat, lemorzsolódnak
   - a mulasztások fokozott ellenőrzése és az illetékesek értesítése;
   - pótolni a megfelelő otthoni tanulási lehetőségek hiányát;
   - lehetőséget adni a gyermekeket körülvevő közeg kulturális jellemzőinek, különféle negatív környezeti hatásoknak csökkentésére;
   - az iskolai étkezési lehetőségek,
   - az egészségügyi szűrővizsgálatok,
   - a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
   - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
   - a szülőkkel való együttműködés,
   - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgáltatásokról.

6.7 Egyéni munkarend bevezetése

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt - az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével - az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

- a tanuló mentesül a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel alól; felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel;

- a sajátos nevelési igényére (SNI) tekintettel egyéni munkarendű tanuló, vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM), erre tekintettel egyéni munkarendű tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni;

- a tartós betegségre tekintettel egyéni munkarendben tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról az iskola köteles gondoskodni;

- a tanuló az iskola főigazgatójának előzetes engedélyével részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon;

- a tanuló kérelemre, a főigazgató engedélyével felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásokra

- az iskolában az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához az iskolában osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint;

- a külföldi tartózkodásra tekintettel egyéni munkarendben tanuló esetében a félévi minősítés a főigazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

Ha az egyéni munkarend tartama alatt a tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Az egyéni munkarend engedélyezése iránti kérelmet az Oktatási Hivatal közigazgatási hatósági eljárás keretében bírálja el. Az egyéni munkarend engedélyezésével kapcsolatos eljárás kérelemre indul. A kérelmet a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló nyújthatja be. A szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők esetében mindkettejük aláírása szükséges, akkor is, ha a szülők külön élnek.

7 A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

7.1 A diákönkormányzat jogkörei:

1. Döntési jogkör
2. Egyetértési jogkör
3. Véleményezési jogkör
4. Javaslattételi jogkör

7.1.1 A diákönkormányzat döntési jogköre

A nevelőtestület véleményének kikérésével dönt: /Nkt. 48. § (2) és 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet 120. §/

- Saját működéséről
- Saját közösségi életük tervezésében, szervezésében
- Tisztségviselőik megválasztásában
- A diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- Hatáskörei gyakorlásáról
- Egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- Az iskola tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működéséről
- Az intézményen belül működő tájékoztatási rendszer, szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőségének, munkatársainak megbízásáról

7.1.2 A diákönkormányzat egyetértési jogköre

Az intézményben működő élelmiszert árusító egység nyitvatartási idejének megállapítása.

7.1.3 A diákönkormányzat véleményezési jogköre

A Nkt. 48. § (4) a-d pontjai alapján:

- Az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt /Nkt. 25. § (4)/
- A tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt
- Az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- A házirend elfogadása előtt
- A tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- A tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
- Tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- Egyéb foglalkozások formáinak meghatározásához
- A könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kialakításához
- Az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben:
    - A tanuló által létrehozott dolog /Nkt. 46. § (1)/
    - A diákönkormányzattal való kapcsolattartás
    - Ünnepélyek, megemlékezések rendje

        - Benntartózkodás rendje
        - Fegyelmi eljárás
- Az adatkezelési szabályzat elfogadásakor /Nkt. 43. § (1)/

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni. /20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 120. § (6)/

A véleménynyilvánítás fórumai:

- Az évente kétszer (a tanév elején és a névadó héten) összehívott iskolagyűlés / diákközgyűlés
- Kéthetente tartott Diáktanácsülések (DT-gyűlések)
- A diákönkormányzat bizottságainak ülései
- Osztályfőnöki órák

7.1.4 A diákönkormányzat javaslattételi jogköre

- a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben
- az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő személyét illetően /Nkt. 48. § (3)/

8 Környezetnevelési program

8.1 Természetvédelem meghatározása

Olyan tudatos, szervezett, intézményesített emberi tevékenység, amelynek célja a természet élő és élettelen értékeinek feltárása, fenntartása, kezelése és megőrzése.
Az élővilág védelme, a táj védelme, és ezek egymásra hatása.

Környezetvédelem: olyan szervezett, intézményesített emberi tevékenység, amelynek célja az ember termelő tevékenységéből eredő káros hatások megelőzése és kiküszöbölése az élővilág és az ember károsodás nélküli fennmaradása érdekében.

8.2 A környezeti nevelés célja:

- Ismerjék a tanulók a globális környezeti problémákat, azok elkerülésének lehetőségét életkori sajátosságuknak megfelelően.
- Kapcsolódjanak be környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Kutassák fel lakóhelyükön és környékén, a felmerülő környezeti problémákat, keressék azok megoldásának lehetőségét.
- A természetes és mesterséges környezet esztétikumának alakítása.
- Takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés (energiatakarékosság, papír újrahasznosítás, vízpazarlás).

8.3 A környezeti nevelés elvei és feladatai:

A nevelést a következő tevékenységformák szolgálják: a tantárgyi órák, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek.
A környezeti nevelés egyik lehetősége, hogy az adott tananyag tanítása során a tanár minden alkalommal megbeszélje a tanulókkal a környezet- és egészségvédelemmel kapcsolatos kérdéseket. Az összes tantárgyra kiterjedő, összehangolt tanórai környezeti nevelést kezdő lépésnek tekintjük iskolai programunk elindításában. Meggyőződésünk, hogy az a tény, hogy tanulóink a különböző tantárgyak óráin és több tanár közvetítésével találkoznak a környezet és egészségvédelem kérdéseivel, bemutatja számukra, hogy az élet minden területén fontos problémáról van szó. A szennyezések és következményeik megismertetése mellett a megelőzésről, az egyén és közösség felelősségéről, a gazdasági és társadalmi vonatkozásokról is megfelelő hangsúllyal legyen szó az órákon. A következtetések és feladatok megfogalmazásakor mindig elérhető célt és megoldható problémát kell a gyerekek számára felkínálni.
A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A diákok feladatként kapják, hogy nézzék a televízió és hallgassák a rádió környezeti és természeti problémákkal kapcsolatos adásait,

gyűjtsék e témában az újságcikkeket. Ezeket a tanórákon közösen dolgozzuk fel. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

A környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:

- Szakkörök, egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére.
- „A Föld napja", Madarak, fák napja alkalmából történő megemlékezés vagy vetélkedő, akadályverseny.
- Terepgyakorlatok szervezése a felső tagozatban.
- Osztálykirándulások alsó- felső tagozatban.
- Irodalmi és rajzpályázatok a Világnapokhoz kapcsolódva.
- Versenyzési lehetőségek.
- Együttműködés a könyvtárakkal, művelődési központtal, múzeummal, természet- és környezetvédő civil szervezetekkel.
- Tanulók bevonása a helyi környezeti akciókba

Hosszú távú célok:

Diákjaink váljanak környezettudatos állampolgárrá.
Ennek érdekében ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást, életvitelt,
- a környezet (természetes és épített) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét,
- akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét, védelmét,
- a sokféleség őrzését, a rendszerszemléletet,
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét,
- és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

Rövid távú célok, feladatok és sikerkritériumok:

Rövid távú célok	*Feladatok*	*Sikerkritérium*
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: Több környezeti nevelési tartalom az órákon. Változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.

Rövid távú célok	*Feladatok*	*Sikerkritérium*
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrjárat szervezése (DÖK), rendszeres udvari szemétgyűjtés. Szelektív hulladékgyűjtés – egyelőre csak a papír folyamatos gyűjtése, tárolása, elszállításának megszervezése.	Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések.	Nem lesznek nyitva felejtett csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az iskola víz és villany-számláján szereplő fogyasztás mennyisége.
A tanulók ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	Osztályfőnöki órákon ismerjék meg az adott település természeti értékeit! Tanulmányi kirándulásokon vagy az erdei iskolában ismerjék meg az ország védett területeit, műemlékeit! Szervezzenek kiállításokat, vetélkedőket, előadásokat a „jeles napokra”!	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon egyre többször téma a szülőföld értékei.
Legyenek a tanulók környezetük, szülő-földjük védelmezői!	Faültetés, madáretetés, az épületben lévő virágok gondozása, ápolása, pótlása. „Örökbefogadási” akciók: 1-1 fát, területet, szobrot, partszakaszt, stb., amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák.	A tanuló kötődik környezete egy darabjához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét – megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	Az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó anyag és CD-k beszerzése. Internet-hozzáférés biztosítása.	Egyre több gyerek kér feladatot, jár a könyvtárba, ír kiselőadást, végez gyűjtőmunkát, tudja használni a szakirodalmat. Szép eredményeket érünk el különböző versenyeken.

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani sokszínűségre van szükség. Olyan módszereket kell választani, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek:

- kooperatív tanulási technikák
- játékok
- modellezés
- riport módszer
- kreatív tevékenységek
- közösségépítés
- művészi kifejezés

8.4 Kapcsolattartás a környezeti nevelésben

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is. Az iskolának a következő tanévben – az alábbiakat figyelembe véve – ki kell dolgoznia részletesen is az iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

Az iskolán belüli együttműködés

Tanárok

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Ennek részeként a tanterv és tanmenetek elkészítésekor meg kell fogalmazniuk, hogy saját szakterületükön miként tudnak többletet adni a környezeti neveléshez.

A legfontosabb tényező az, hogy a *tantestület tagjait partnerként megnyerjük a környezeti nevelési munkához, ennek érdekében a következőket tesszük:*

- tantestületen belüli, környezetvédelmi vonatkozású továbbképzés szervezése,
- új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése: témanap rendezése évente. A víz világnapja alkalmából ezen a napon minden tanóra anyaga a vízhez kapcsolódjon,
- a nevelőtestület éves kirándulásain minden alkalommal tudatosan kell tervezni környezetvédelmi, környezeti nevelési vonatkozású eseményeket,
- az osztálykirándulások alkalmával biztosítani kell minden évfolyamon, hogy a meglátogatott területeken található tanösvényeket tanulóink meglátogassák.

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.

Tanárok és diákok

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek áttekintése a természettudományi munkaközösség feladata.

Tanárok és szülők

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

8.5 Feladatok havi bontásban

Szeptember

- Tantermek, és az iskola környezetének rendezése.
- Természetismeret, környezetvédő szakkörök szervezése, programok elkészítése.
- Szeptember 16. az Ózon Világnapja. Ismerkedés a globális környezeti problémákkal.
- Szeptember 23. Takarítási Világnapra a tantermek dekorálásának befejezése.
- Őszi terepgyakorlat szervezése:
  5. évfolyam – az erdő életközössége
  8. évfolyam – a Nyírség geológiája, természetes növényzete.

Október

- Hulladékgyűjtés megszervezése lehetőségeink szerint.
- Október 4. Állatok Világnapja /állattörténetek, állat-felismerési gyakorlat, rajzok-fotók, kiállítás készítése/.
- Gyalog- és kerékpár túrák szervezése, esztétikus környezetbe. /a mozgás, a friss levegő felüdít/.

November

- Részvétel a savas eső programban.
- A csapadék kémhatásának mérése egy hónapon keresztül, a szélirány megfigyelésével.

December

- Téli madárvédelem!
- Állandó madaraink megismerése, helyes gondozása.
- Etetők, odúk készítése kirakása. Folyamatos figyelemmel kísérésük, az etetők feltöltése tél folyamán.

Január

- Zuzmótérkép készítése
- A környező fák zuzmófedettségének mérése. Zuzmófajták azonosítása.

Február

- Iskolai környezet, tantermek rendbetétele.
- Hagyomány: a 8. évfolyam tanulói egy cserép növénnyel gazdagítják az iskolát.
- Környezetvédelmi versenyekre készülés.

Március

- Március 22. a Víz Világnapja. Megemlékezés az iskolafalon.
- Virágosítási akció-„ Zöld kertészek délutánja”
- Rajz pályázat készítése lehetőség szerint.
- Vizes élőhelyek vizsgálata szakkörön.
- Látogatás a vízmű telephelyére.

Április

- Április 22. a Föld Napja. Megemlékezés ünnepi műsorban.
- Tavaszi terepgyakorlatok szervezése:
  6. évfolyam – ismerkedés a Szatmár-Bereg tájvédelmi körzettel.
  7. évfolyam – Botanikus kert, Vadaspark Nyíregyháza.

Május – június

- Madarak és fák Napja. /május 10./ Játékos vetélkedő szervezése.
- Osztálykirándulások keretében ismerkedés hazánk élővilágával, földrajzi nevezetességeivel.
- Június 5. Környezetvédelmi Világnap.

Környezeti nevelőmunkánkat segíti az iskolai könyvtár.
A Világnapokat csodálatos könyvekkel, folyóiratokkal szemléltetik a könyvtár szakkörösei.

9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

9.1 A szülők pedagógusok együttműködésének formái

a) A tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan a tájékoztató füzeten illetve elektronikus naplón keresztül tájékoztatják.
b) A szülőket az iskola életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
   - iskola főigazgatója legalább évente egyszer az SZK ülésen,
   - osztályfőnök évente kétszer az osztályok szülői értekezletén. Új módszert vezetünk be, erősítjük az online kapcsolattartást.
c) Szülői értekezlet
   Feladata: szülők és pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, szülők tájékoztatása
   - országos és helyi közoktatás politika változásairól
   - helyi tanterv követelményeiről
   - az osztályközösség céljairól, feladatairól, problémáiról, annak megoldásairól

- iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
- tanulók tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról
- szülők kérdéseinek, javaslatainak összegyűjtése, továbbítása az iskola főigazgatója felé.

d) Fogadó óra: (szülők, pedagógusok, közös megbeszélése egy-egy tanuló egyéni fejlesztése érdekében).
e) Az iskola honlapján is tájékoztatjuk a tanulókat és szülőket
f) A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók esetén családlátogatást is alkalmazzuk

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik iskolánk főigazgatójával, nevelőtestületünkkel.

Törekszünk az iskola és szülők közötti szoros együttműködésre szabadidős programok szervezése során is.

- Tanulmányi kirándulások
- Mikulás, farsang megrendezése
- Javító, szépítő munkák szervezése
- Kerékpár túrák, stb.
- Sport délután.
- Gyermeknap
- Családi napok szervezése: szüreti kavalkád, karácsonyi kavalkád, farsangi karnevál, ”Hozd magaddal szüleidet!” Sportnap , Húsvéti kavalkád

9.2 Kapcsolat a tanulókkal

Törekszünk a jó diák-tanár kapcsolat kialakítására. Olyan légkört teremtünk, ahol a tanulók nyíltan, őszintén véleményt mondhatnak, kérdéseket tehetnek fel, bátran kiállhatnak saját igazuk mellett. Fontosnak tartjuk iskolánkban az információk áramlását.
Ennek érdekében:

1. A tanulókat, az iskola életéről, az aktuális feladatokról iskolánk főigazgatója, a DÖK vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják
   - főigazgató, évente kétszer az iskolagyűlésen
   - DÖK vezető; kéthetente megbeszélésen.
   - Osztályfőnök; folyamatosan osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan szóban, illetve írásban tájékoztatják.
3. Havonta, az aktualitásoknak megfelelően egy-egy osztály dekorálja a Kaláka és a Cimbora falat.
4. Minden héten a Diáktanács ügyeletet tart. Itt a tanulók egyénileg feltehetik kérdéseiket, elmondhatják véleményüket, javaslataikat az iskolai élettel kapcsolatosan. Képviselőjük továbbítja a főigazgatóhoz ezeket.
5. Kéthetente értékeljük tanulóink iskolai viselkedését. Élünk a dicséret és elmarasztalás lehetőségével.

Pedagógus és tanuló együttműködésének lehetőségei az alapfokú művészeti iskolában

- tanár-növendék közös kiállítások
- a tanult művészeti ágban nehezen fejlődő, de tanulásra alkalmas tanulót másik művészeti ág/tanszakra irányítása

Szaktanári, tanulói, szülői közös tevékenységet igénylő feladatok, programok, szervezése (bemutatók, nyílt napok, táborok, tanulmányi kirándulások);
a tanulók bevonása az iskolai rendezvények szervezésébe;

9.3 Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

Iskolánk szoros kapcsolat kialakítására törekszik azokkal a társintézményekkel, melyek társadalmi és szakmai igényeket közvetítenek felénk, akik együttműködésükkel segíthetik célunk elérést.

- Optimális az iskolánk és az óvoda kapcsolata. Az átmenet megkönnyítése érdekében együttműködési megállapodást kötöttünk a kapcsolattartás programszerű megvalósításáért Játékország Óvodáival. Pl.: Iskolacsalogató szervezése.
- Városi Könyvtárral mindennapos a kapcsolatunk (rendkívüli irodalom órák; versenyek stb.)
- A Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium, Baptista Lónyay Menyhért Szakgimnázium és Szakközépiskola rendezvényein kölcsönösen részt veszünk. Pályaorientációban folyamatosan együttműködünk., pályaorientációs nap rendezvényére meghívjuk ezeket az intézményeket ,látogatjuk a nyit napokat
- Rendszeres és folyamatos a kapcsolatunk a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, illetve a Humán Szolgáltató Családsegítővel.
- Feladatellátási helyünk ágazati és ágazatközi partnereivel programszerű együttműködésekkel rendelkezik. Együttműködési megállapodást kötöttünk a BEREGTÖT-tel
- Jó az együttműködésünk az egyházakkal, (katolikus-református) kölcsönösen segítjük egymás munkáját, részt veszünk egymás rendezvényein.
- A rendőrséggel napi kapcsolatban állunk. (Közlekedés biztosítása, felvilágosító előadások tartása stb.)
- Szakmai segítséget kapunk a versenyek lebonyolításához a Nyíregyházi Egyetemtől.
- Szakmai-pedagógiai munkában szorosan együttműködünk a tankerület dolgozóival
- A fenntartóval korrekt kapcsolatra törekszünk. A kölcsönös bizalom jegyében közös munkálkodást szorgalmazunk.

10 Vizsgaszabályzat a tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozóan

10.1 A vizsgaszabályzat hatálya, célja

10.1.1 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012.EMMI rendelet 64. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgáik lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló és javítóvizsga)

- követelményeit,
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

10.1.2 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- pótló és javítóvizsgákra

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója/ tagintézmény-igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanuló tevékenységének, munkájának pedagógiai értékelésével kapcsolatos szabályok, ezen belül a tanulmányok alatti vizsga lebonyolításának részletes szabályait a 20/2012. EMMI rendelet VI. fejezetének 64-78.§-a tartalmazza.

A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályairól szóló rendelkezések egyértelműen elkülönítik a főigazgató és a vizsgabizottság elnökének feladat- és felelősségkörét. A főigazgató/tagintézmény-igazgató felel a vizsga törvényes előkészítéséért és zavartalan

lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért, a vizsgabizottság elnöke pedig a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért tartozik felelősséggel. (20/2012.EMMI 66.§)

A főigazgató/tagintézmény-igazgató intézményi feladatai a tanulmányok alatti vizsgák során

10.2 A vizsgafeladatok, illetve vizsgatételek elkészíttetése

A főigazgató/ tagintézmény-igazgató a vizsga előkészítéséhez tartozó teendője a vizsgafeladatok, illetve vizsgatételek elkészíttetése. A vizsgaprogram alapján megállapítható, hogy évfolyamonként, tantárgyanként és vizsgarészenként milyen vizsgafeladatokat kell elkészíttetni.

A főigazgató/ tagintézmény-igazgató megbízása alapján akár az illetékes szakmai munkaközösség, vagy a megfelelő szakképesítéssel rendelkező vizsgáztató tanár készítheti el a helyi tanterv vizsgakövetelményekre épülő vizsgatárgyak írásbeli feladatlapjait, továbbá a feladatok megoldásához szükséges segédanyagokat és a javítási, értékelési útmutatókat.

A főigazgató/ tagintézmény-igazgató a szóbeli vizsga helyi vizsgakövetelményekre épülő tételsorait a kérdező tanárral készítteti el.

A főigazgató/ tagintézmény-igazgató által jóváhagyott írásbeli, szóbeli tételeket, feladatokat, a vizsga kezdetéig a vizsgázók számának megfelelő mennyiségben kell sokszorosítani és iskola bélyegzőjével ellátni.

A tanulmányok alatti vizsga objektivitása megköveteli a vizsgafeladatok, illetve vizsgatételek biztonságos elhelyezését, hogy azokhoz illetéktelen ne férhessen hozzá.

A vizsga helyszínének, körülményeinek biztosítása

A vizsga helyszínének megválasztását és a körülményeknek, feltételeknek az egyes feladatok elvégzéséhez megfelelő kialakítását meghatározó tényezők:

- a jogszabályban foglalt vizsgarészekre vonatkozó eljárási szabályok,
- az egyes feladatokkal érintett vizsgázók létszáma,
- a vizsgafeladatok jellege és tartalma.

A fenti keretek között a vizsga helyszínét úgy kell megválasztani, hogy a körülmények, feltételek:

- segítsék a vizsgázó munkáját, a tudásának megfelelő maximális eredmény elérését,
- tegyék lehetővé a vizsgabizottság számára a vizsga objektív, a szakmai és a mérés-értékelési szempontoknak is megfelelő lebonyolítását és értékelését,
- biztosítsák a vizsga jogszerűségét, tisztaságát és hitelességét.

A fentieknek megfelelően az épületen belül a vizsgát lehetőleg olyan teremben, helyiségben, környezetben kell lebonyolítani, ahol a zavaró körülmények kizárhatók, illetve mérsékelhetők.

A helyszín előkészítésének és a felügyeletnek a vizsgafeladat teljesítésére rendelkezésre álló időn belül, valamint a feladatok előtti és közötti várakozási idő alatt, a vizsgateremre és a környezetében a vizsgázók által használt valamennyi területre, helyiségére (folyosók, mosdók) ki kell terjednie. A feltételeknek lehetővé kell tennie a vizsgaközi szüneteknek nyugodt körülmények között, pihenéssel való eltöltését is.

10.3 A tanulmányok alatti vizsga iratai és kezelésük

A vizsga iratai közé tartoznak mindazok a dokumentumok, amelyek a vizsga előkészítése, lebonyolítása során keletkeznek. Így:

- a vizsgák időpontjáról való írásbeli tájékoztatás
- a vizsgabizottság tagjainak megbízása,
- igazolások a mentesítésekről,
- a törzslapok,
- osztályozó ívek,
- jegyzőkönyvek,
- az írásbeli, a szóbeli vizsgarész feladatlapjai,
- a tanulók produktumai (a piszkozatok is).

A tanulmányok alatti vizsgák iratainak kezelésére is alkalmazni kell a 20/2012. EMMI rendeletének VII. fejezetében foglaltakat.

„A tanulmányok alatti vizsgákról tanulóként és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani.
A jegyzőkönyvön fel kell tüntetni a vizsgát lebonyolító intézmény nevét, OM azonosítóját és címét.
A jegyzőkönyv tartalmazza:

a) a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születéskori nevét, lakcímét, annak az iskolának a megnevezését, amellyel tanulói jogviszonyban áll,
b) a vizsgatárgy megnevezése mellett
c) az írásbeli vizsga időpontját, értékelését,
d) a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket,
e) vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását. (20/2012. EMMI rendelet 104.§)

10.4 A tanulmányok alatti vizsga részei

A vizsgarészek meghatározásánál a helyi tanterv felsorolt elemeiből, a tantárgyak sajátosságaiból indulunk ki, szem előtt tartva azt is, hogy az értékelésnek objektívnek, megbízhatónak és érvényesnek kell lenni.

A vizsgarészek meghatározása:

A tantárgy neve	A vizsga részei	
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli	szóbeli
Történelem	írásbeli	szóbeli
Állampolgári ismeretek		szóbeli
Hon –és népismeret		szóbeli
Matematika	írásbeli	
Első élő idegen nyelv	írásbeli	szóbeli
Fizika		szóbeli
Kémia		szóbeli
Biológia		szóbeli
Földrajz		szóbeli
Ének-zene		szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati	
Digitális kultúra	gyakorlati	
Testnevelés	gyakorlati	
Természettudomány		szóbeli
Etika/Hit-és erkölcstan		szóbeli
Technika és tervezés		szóbeli

10.5 Az írásbeli vizsga szabályai

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.EMMI rendelet 67.§-a rendelkezik:

A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli vizsgafeladatokat/tételeket.
A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.
Az írásbeli vizsgán csak az intézmény bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon, lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az intézmény gondoskodik.
A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.
A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként hatvan perc.
A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, a főigazgató/ tagintézmény-igazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani. A pótló vizsga harmadik vizsgaként – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – is megszervezhető.
A20/2012. EMMI rendelet 69. § (2.) részletesen szabályozza továbbá

- az írásbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság kezelését és annak következményeit,
- a tanulónak fel nem róható okból a vizsgáról elkéső tanuló ügyének kezelését,
- a tanulónak felróható okból a vizsgáról elkéső tanuló ügyének kezelését,
- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó tanuló ügyének kezelését.

10.6 A szóbeli vizsga szabályai

A szóbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012. EMMI rendelet 70.§-a részletesen ismerteti.
A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották. A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket.
A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
A felkészülésre vizsgatárgyanként legalább húsz perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára.
A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként tizenöt percnél több nem lehet.
Ha a vizsgázó a húzott tételből teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.
Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó kérésére a főigazgató engedélye alapján:

- a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen, vagy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie.

Egy vizsganapon egy vizsgázó számára legfeljebb három szóbeli vizsgát lehet tartani.

10.7 A gyakorlati vizsga szabályai

A gyakorlati vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012. EMMI rendelet 72.§ részletesen ismerteti.
A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke javaslatára a főigazgató/ tagintézmény-igazgató hagyja jóvá.
A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.
A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról.
A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.
A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket.
Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.

10.8 Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

10.8.1 vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található helyi tanterv követelményrendszerével.
Az osztályozó- és javító vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei az *1. sz mellékletben* található.

10.8.2 Az értékelés rendje

A tanulmányok alatti vizsgák értékelési és eljárás rendje megegyezik a helyi tantervben rögzítettekkel. Attól eltérni csak egyedi elbírálás alapján, a főigazgató/ tagintézmény-igazgató engedélyével lehet.

A mérőlapok, feladatlapok átlagos időbeli terjedelmére, a feladatok számára és a pontszámok meghatározására vonatkozó ajánlás:

Évfolyam	Időtartam (perc)	Feladatjellemző	
		Feladatszám	Feladatelemek (pontok) száma
1-4.	15-25	5-6	20-30
5-6.	25-35	6-8	30-50
7-8.	25-40	8-10	50-60

A vizsgafeladatok tartalma, formája, típusa
A vizsgafeladatok tartalmának megadásakor arról kell dönteni, hogy a feladatok között milyen arányban szerepeljenek a minimum és az optimum szintű követelményekhez, illetve az egyes témakörökhöz, tartalmi területekhez kapcsolódó feladatok. Az arányok megadásánál tekintettel kell lennünk arra is, hogy a helyi tanterv mennyi időt szán egy-egy témakör tanítására, továbbá az adott témakörben szereplő tudáselemek fontosságára.
A feladatlap és a feladatok jellemzői, feladattípusok

A feladatlap jellemzője, hogy hány feladatból, illetve részfeladatból áll. A homogén teszt feladatainak számára irányadó lehet a mérőlapok átlagos terjedelmére vonatkozó táblázat.

A tesztekben szereplő feladatok formájuk szerint a következők lehetnek:
Feleletválasztós feladatok
Egyszerű választásos feladatok
Igaz-hamis típusú feladatok
Összetett választás (a helyes betűk felsorolásával);
Négyféle asszociáció
Struktúra-funkció, illetve ábraelemzés
Illesztés (párosítás, besorolás - két halmaz közti kapcsolat)
Nyílt végű, feleletalkotó feladatok
Rövid választ igénylő feladatok
Hosszabb választ igénylő feladatok
Ábrakészítés vagy - kiegészítés

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatantárgy kivételével - a teljes vizsgára kapható pontszám 60%–ával egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-ával azonos.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

a) jeles (5): kilencven százaléktól;
b) jó (4): hetvenöt százaléktól;
c) közepes (3): ötven százaléktól;
d) elégséges (2): harminc százaléktól;
e) elégségtelen (1): harminc százalék alatt.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.
Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

10.8.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom
Szóbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam(ok) tananyagát kéri számon. A szaktanárnak tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. Minden tétel három feladatból áll: A vizsga során az adott évfolyam anyagában szereplő ismeretanyagról ad számot a vizsgázó.

Magyar nyelv
Írásbeli vizsgaforma, amely 75%-ban az adott évfolyam tananyagát kéri számon.
Az írásbeli feladatlap 5-10 feladatból áll, amelyben a szövegértési feladatban szereplő feladattípusok illetve gyakorlati jellegű feladatok szerepelnek (tesztes, nyitott mondatok, láncfeladatok). Az írásbeli vizsgán szerepelnie kell legalább egy gyakorlati írásbeliséggel kapcsolatos feladatnak, amelyben a fogalmazási készség mellett a helyesírás is szerepet kap.

Értékelés: az elkövetett helyesírási hibákért pontlevonás jár (a helyesírási hibák számítása az általános elvek alapján történik). Az érdemjegy adása az általános százalékos értékelésnek megfelelően történik.

Történelem
A történelem vizsga írásbeli és szóbeli részből áll.
Az írásbeli vizsgarész egy rövid válaszokat igénylő részből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak.

A szóbeli vizsgán nyolc-tíz tételből kell húzni a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtenie a kapott tételt.

Hon és népismeret: A szóbeli vizsgán nyolc-tíz tételből kell húzni a tanulónak, amelyekre válaszolva örökségeinkről, hagyományainkról, nagyjainkról számolhat be.

Állampolgári ismeretet: A szóbeli vizsgán nyolc-tíz tételből kell húzni a tanulónak, amelyek kapcsán a gyermek megmutathatja, hogy mennyire ismeri lakóhelyét, illetve milyen mértékben készült fel a felnőttkorra.

Idegen nyelvek
Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.
Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév vagy tanévek tananyagát. Így az írásbeli vizsga a következő részekből áll: nyelvhelyesség és –szövegalkotás, olvasott szöveg értése és az íráskészség (esetleg ezek helyett olvasásértés). A tanuló – a szövegalkotás feladat kivételével – nem használhat segédeszközt, a fogalmazási feladat megoldásakor szótár használata megengedett. Az írásbeli vizsga 45 perces. Az írásbeli vizsgára akkor kerül sor, ha a tanuló a jó, jeles osztályzatért felel.

A szóbeli vizsga két részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témában, egy szituáció eljátszása.

Matematika
A matematika vizsga egy 45 perces feladatlap írásbeli megoldásából áll.
Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább öt, de legföljebb tíz feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%–át érinti. A feladatok közül két feladat az alapműveletek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább három (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb rutinfeladatok.

Fizika
A fizika szóbeli vizsgán nyolc-tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tételek az adott félév vagy tanév tananyagát tartalmazzák.

Természettudomány
A szóbeli vizsgán a tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli vizsgán a természettudomány szakkifejezésekre, az összefüggések, a tananyagban való jártasságra kell a hangsúlyt fektetni.

Biológia
A szóbeli vizsgán a tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli vizsgán a biológiai szakkifejezésekre, az összefüggések, a tananyagban való jártasságra kell a hangsúlyt fektetni.

Kémia
A szóbeli vizsgán tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A tételekben 3 kémiai fogalom és egyszerű számítási feladat is szerepel.

Földrajz
A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. Különböző földrajzi térképeken való tájékozódás, térképi információk, topográfiai fogalmak alkotják a szóbeli vizsga egyik részét. A szóbeli tételben megadott szempontok alapján tudjon bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájakat, legfontosabb országokat.

Ének–zene
A szóbeli vizsgán a vizsgázónak a tanult dalokból egy maga által összeállított, (10 népdalból vagy műdalból álló listából, melyet az adott félév vagy tanév tananyagából gyűjtött) a vizsgabizottság választása alapján egy éneket el kell énekelnie. Az értékelés szempontjai: stílszerű előadásmód, dallami és ritmusbeli pontosság.
Vizuális kultúra:.
A gyakorlati vizsgán a különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet. Szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt.

Technika és tervezés
Az szóbeli vizsga tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb tantárgyi követelményeit tartalmazza.(előtérbe kerül a modellezés, a közlekedés, közlekedési rendszerek, lakás, lakókörnyezet)

Digitális kultúra

A vizsga egy feladatlapon szereplő feladatok gyakorlati megoldásából áll. Időtartama 45 perc.
A gyakorlati feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak:
Legalább két, de legfeljebb öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat egy összetett problémamegoldást ellenőriz. A többi feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusaiból könnyebb feladat megoldását várja el (rutinfeladatok).

A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép

Testnevelés
A vizsga típusa: gyakorlati vizsga. A vizsga testnevelés tantárgyból teljes mértékben az adott évfolyam az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók – az úszás kivételével – a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati vizsga sportágankénti bemutatásának teljes hossza 45-60 perc. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, röplabda, kosárlabda, labdarúgás közül.
A testnevelés vizsgán a tanuló megfelelő tornafelszerelésben jelenhet meg.

Az osztályozóvizsga-tárgyak részei és követelményei a házirend 4. számú mellékletében olvashatók.
Az alapfokú művészeti iskola vizsgakövetelményei annak helyi tantervében találhatók.

11 A felvételi eljárás, az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

1. Iskolánk a beiskolázási körzetből – melyet a fenntartó határoz meg (a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szakmai alapdokumentumban meghatározottakban szereplő) – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás: Az Nkt. 45. § (2) bekezdése értelmében a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A beiratkozás során az Oktatási Hivatal mindenkori eljárásrendje érvényes.
Ha a szülőknek nincs eltérő szándéka, a körzetes gyermeket iskolánk hivatalból felveszi.
Ha a felvételi kötelezettség teljesítése után további felvételi kérelmeket is teljesíteni tudunk, a jelentkezők szülei az intézmény elektronikus KRÉTA-felületén adhatják le ilyen irányú kérelmeiket. A iskola a körzetébe nem tartozó gyermekek felvételére döntést hozunk, és erről írásban értesítjük a gyermeket nevelő szülőt és az érintett gyermek kötelező felvételét biztosító általános iskola vezetőjét.
Az első évfolyamba történő személyes vagy az e-KRÉTA felületen történő beiratkozáskor el kell juttatni az intézménybe a kötelező alapadatokat:

- a gyermek neve
- születési helye, ideje
- édesanyja neve
- állandó lakcíme,
- szülő/ törvényes képviselő neve
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét

3. Iskolaváltás esetén az adott évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
    - a tanuló alapadatait
    - a szülő személyi igazolványát;
    - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
    - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

    Az iskolába jelentkező gyermekek felvételére az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

    - Életvitelszerű ottlakás/körzetes
    - Szakértői bizottság/Kormányhivatal által kijelölt tanuló
    - Testvére az intézményünk tanulója
    - Munkáltatói igazolás alapján a szülőjének az iskola körzetében található
    - Az adott évfolyam osztályainak létszáma

    A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány

bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni. Amennyiben a tanuló az adott osztályban tanított idegen nyelvet nem tanulta, a szülőnek kell gondoskodnia az idegen nyelvre történő felzárkóztatásról, hogy a gyermek legfeljebb a következő tanév végéig osztályozó vizsgát tegyen. Osztályozó vizsga más iskolában is beszerezhető. A tankönyvek beszerzéséről a szülő köteles gondoskodni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről az iskola főigazgatója dönt. Sajátos nevelésű osztályba a „Tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság" által kiadott szakvélemény alapján írható be a gyermek.

A tanuló az iskolával a beiratkozás napjától tanulói jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony megszűnik:

a. Az átvétel napján, ha a tanuló másik iskolában folytatja tanulmányait.
b. A nyolcadik évfolyam elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján.
c. Annak a tanévnek az utolsó napján, melyben a tanuló betölti a 16 évét.

4. Az alapfokú művészeti iskolába történő felvételről, a tanulói jogviszony keletkezéséről az 20/2012.EMMI rendelet 22-23.§ rendelkezik. A felvétel, átvétel helyi szabályai:

A tanulói jogviszony

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik, és jelentkezés lap benyújtásával történik. Felvételi korhatár: 6 évtől 14 éves korig.

Felvétel

A jelentkezőt szaktanárok hallgatják meg, s javaslatot készítenek a főigazgatónak, a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra vegyék fel a jelentkezőt.

Ha a jelentkező az alapfokú művészetoktatási intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a szaktanárok különbözeti vizsga alapján döntenek. „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjá"-nak az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

A különbözeti vizsga során a vizsgázót minden olyan tantárgyból meg kell hallgatni, és értékelni kell, amelyek az „átlépett" évfolyamokon szerepelnek. A főtárgy, a kötelező tárgy és a választható tárgy osztályba sorolása eltérhet egymástól.

A felvételi vizsgák idejét és helyét az iskola főigazgatója határozza meg és hozza nyilvánosságra – a tagintézményekben, a tanév rendjében meghatározott időben

Képző- és iparművészeti ág tanszakán: ábrázoló és formázó készség, színek ismerete és használata, manuális adottság.

Táncművészeti ág tanszakán: dinamikai, plasztikai és ritmikai képességvizsgálat.

Beiratkozás

A beiratkozás feltételei:

- szakmai alkalmasság
- tanuló-nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatás
- szülői nyilatkozat

- a térítési díj befizetése

Az új növendékeknek a művészeti iskolába be kell iratkoznia. A régi növendékek a bizonyítványuk beadásával regisztráltatják magukat. A regisztráció hagyományosan a tanévnyitó ünnepséget követő nap.

Az újonnan felvett 14 éven aluli gyermeket a szülő íratja be, vagy a szülő írásbeli nyilatkozatának bemutatása mellett a gyermek iratkozik be. A beírást a főigazgató szervezi, abban a művészeti iskola szaktanárai közreműködnek.

Átvétel

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. A szülő által megírt átvételi kérelemhez be kell mutatni az elbocsátó iskola igazolását a térítési díj befizetéséről, továbbá a könyv-, stb. eszközök kölcsönzésének rendezéséről.

A vendégtanulói jogviszony

A művészeti iskola tanulója az előírt követelményt - az iskolák közötti megállapodás alapján - más alapfokú művészetoktatási intézményben is elsajátíthatja vendégtanulói státuszban. A vendégtanulói jogviszony már meglévő tanulói jogviszony mellett jöhet létre, a tanulói előmenetel és továbbhaladás szempontjából kapcsolódik a tanulói jogviszonyhoz (önálló bizonyítvány megszerzését nem teszi lehetővé).

A tanulmányi kötelezettség teljesítése

Felmentés

A főigazgató részben vagy egészben felmentheti a tanulót a kötelező foglalkozások látogatása alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos helyzete vagy rendkívüli körülmények ezt indokolttá teszik.

A felmentés történhet év végi beszámolási kötelezettség előírásával, illetve ennek elengedésével. A felmentés legfeljebb egy-egy tanév időtartamára szólhat. Kiskorú tanuló felmentéséhez a szülő egyetértése szükséges.

Összevont beszámoló

A tanuló kérelmére engedélyezhető, hogy egy vagy több tantárgynak több évfolyamra megállapított tantervi követelményét egy tanévben teljesíthesse. Az összevont beszámoló engedélyezését május 10-ig írásban kell kérni. A kérelemről a főigazgató az érintett pedagógus véleménye alapján dönt. Kiskorú tanuló kérelméhez a szülő beleegyezése szükséges.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.

Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előző évfolyamra előírt minimális követelményeket teljesítette. A magasabb évfolyamba lépésről a nevelőtestület

dönt az év végi osztályozó értekezleten, ahol előzetesen áttekinti a szaktanár által megállapított év végi osztályzatokat. Formai feltétel: az érdemjegyeket, szorgalomjegyeket és a mulasztások számát tartalmazó bizonyítványba és törzslapra az ennek megfelelő záradék kerül.

A tanulmányok folytatása

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, a főigazgatójától május 10-ig írásban kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanazon az évfolyamon folytathassa. A főigazgató a szaktanár meghallgatása után dönt. Ebben az esetben a tanuló osztályzatot nem kap. A bizonyítványba és a törzslapra a "nem osztályozható" bejegyzést kell írni.

Az előző osztályban folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akinek igazolt és igazolatlan mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összes óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította, és a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ugyanabban az osztályban tanulmányokat folytatni egy-egy tárgyból is lehet. Ilyenkor a tanuló a többi tárgyból magasabb osztályba léphet.

Az osztályfolytatás a tanulói jogviszony fennállása alatt egy évfolyamon egy alkalommal engedélyezhető.

A tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszony

- ha a szülő, illetve a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon,
- az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát (a művészeti alapvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó továbbképző évfolyamot követő művészeti záróvizsga letételének napján, illetve ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján (a záróvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján, ha a tanuló nem iratkozik be a következő tanévre,
- ha másik alap-, közép- vagy felsőfokú művészetoktatási intézmény át-, illetve felvette,
- ha a tanuló év végén főtárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- ha a tanuló jogviszonyát fizetési hátralék miatt a főigazgató, a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,
- ha a tanuló igazolatlanul 10 tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

12 A tiltott és használatában korlátozott tárgyakra vonatkozó előírások

1. **Tiltott tárgyak köre**

   A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 7. § (1) bekezdés b)–j) pontja szerinti nevelési-oktatási intézménybe a tanuló által nem vihető be

   a. közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti közbiztonságra különösen veszélyes eszköz,
   b. azon tárgy, amelynek birtoklása
      ba) a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényben vagy
      bb) a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben foglaltak szerint büntetendő, vagy a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére nem értékesíthető termék.

2. **Használatában korlátozott tárgyak: a telekommunikációs eszközök – különösen a mobiltelefonok –, a kép- vagy hangrögzítésre alkalmas eszközök és az internetelérésre alkalmas okoseszközök**

   a. Használatában korlátozott tárgyakat a tanuló csak saját felelősségére hozhat be az iskolába.
   b. A használatában korlátozott tárgyakat az intézménybe érkezéskor haladéktalanul ki kell kapcsolni és az 1. tanítási óra kezdetére – 7^{45} óra - kikapcsolt állapotban el kell helyezni a tanulóknak az erre a célra rendszeresített tároló dobozba. A használatában korlátozott tárgyak állapotáról az átvevő pedagógus meggyőződik, esetleges sérülés esetén az eszközről fotót készít.
   c. Az órát tartó pedagógus a tároló dobozt az első óra után a tanári szobában elzárja a megőrzésre kijelölt zárható szekrényben.
   d. Az utolsó órát tartó pedagógus beviszi a tárolódobozt az órára és a tanóra végén visszaadja a diákoknak a használatában korlátozott tárgyakat.
   e. Délutáni időszakban a 16 óráig iskolában tartózkodó tanulók (szakkör és egyéb foglalkozások) csak pedagógusi engedéllyel, indokolt esetben kapcsolhatják be és használhatják a használatában korlátozott tárgyakat.
   f. A tanulószobán tartózkodó tanulók a tároló dobozban helyezik el a kikapcsolt készülékeiket.
   g. Ha a tanulónak napközben sürgősen értesíteni kell a szülőjét, abban az esetben az iskolatitkári irodában található telefont igénybe veheti.

A tiltott és használatában korlátozott tárgyakra vonatkozó előírások betartásának ellenőrzése, a használat szabályainak megszegésére alkalmazandó intézkedések

Ha arra utaló információ merül fel, hogy a tanuló az intézmény területén tiltott tárgyat tart birtokában, a pedagógus valamint a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott alkalmazott jogosult ellenőrizni, azzal, hogy

a) felszólítja a tanulót annak igazolására, hogy a tiltott tárgy nincs a birtokában, és ezzel egyidejűleg

b) értesíti

ba) a nevelési-oktatási intézmény rendjének fenntartásában közreműködő személyt,

bb) az általános rendőri szervet és

bc) a tanuló szülőjét.

Ha arra utaló információ merül fel, hogy a tanuló az intézmény területén

a) tiltott tárgyat vagy

b) használatában korlátozott tárgyat engedély nélkül tart birtokában, akkor a szabályok betartását a pedagógus jogosult ellenőrizni, azzal, hogy elsősorban felszólítja a tanulót a tárgy átadására.

Amennyiben felszólítás ellenére a tárgyat nem adja át, azt a tanulótól a pedagógus átveszi és átadja a főigazgatónak/főigazgatóhelyettesnek/tagintézmény-igazgatónak, aki elhelyezi azt a páncélszekrényében. A telefont a tanuló 1 hét után kaphatja vissza, illetve azonnali hatállyal, amennyiben a tanuló törvényes képviselője személyesen kéri.
A használati szabályok megszegése főigazgatói figyelmeztetést von mag után.

A szabályokat többször megszegő tanulók egyéb figyelmeztető intézkedésekben (osztályfőnöki, és főigazgatói fegyelmező intézkedések) is részesülhetnek.

a tiltott és használatában korlátozott eszközök kártérítési felelőssége

a) Az átvett tárgyat az átvétel időpontja szerinti állapotban kell visszaadni.
b) A használatában korlátozott eszközök átvétel időpontja előtti és átadása utáni állapotáért, valamint elvesztéséért az iskola felelőséget nem vállal.

II. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. A HELYI TANTERV bevezetése

- Az 5/2020. (I. 31.) kormányrendelet által módosított a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján kiadott kerettantervek alapján készült el az iskola helyi tanterve, amely a 2020/2021-es tanévtől került bevezetésre.

2. A választott kerettanterv megnevezése

A Nemzeti alaptantervben foglalt szabályozásnak megfelelően a pedagógiai szakaszok, tantárgyi kerettantervek iskolatípusok közül pedagógiai programunk az alábbiakat tartalmazza:

Kötet száma	Pedagógiai szakasz, iskolatípus
1.	**Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** Általános iskola 1-8
1.1	**Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** Általános iskola SNI
2.	**Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** Alapfokú Művészeti Iskola
3.	**Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** Petőfi Sándor Tagintézménye
4.	**Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** Kölcsey Ferenc Tagintézménye

2.1.A választott kerettanterv tantárgyai és kötelező minimális óraszámai

Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban

	A	B	C	D	E
1	Tanulási területek *(tantárgyak)*	Nevelési-oktatási szakaszok évfolyamai			
2		1–2.	3–4.	5–6.	7–8.
3	Magyar nyelv és irodalom (irodalom, magyar nyelv)	14	10	8	6
4	Matematika − (matematika)	8	8	8	6
5	Történelem és állampolgári ismeretek − (történelem, állampolgári ismeretek,			5	5

	hon- és népismeret)				
6	Etika / hit- és erkölcstan	2	2	2	2
7	Természettudomány és földrajz – (környezetismeret, természettudomány, integrált természettudomány, biológia, kémia, fizika, földrajz)	0	2	4	12
8	Idegen nyelv – (első és második idegen nyelv)	0	2	6	6
9	Művészetek – (ének-zene, dráma és színház, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret)	8	7	5	5
10	Technológia – (technika és tervezés, digitális kultúra)	2	4	4	3
11	Testnevelés és egészségfejlesztés – (testnevelés)	10	10	10	10
12	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	0	0	2	2
13	Kötelező alapóraszám	44	45	54	57
14	Szabadon tervezhető órakeret	4	4	2	3
15	Maximális órakeret	48	49	56	60

A tanulók heti kötelező alapóraszáma és maximális óraszáma évfolyamonként

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2	alapóraszám	22	22	22	23	27*	26*	28*	28*
3	maximális óraszám**	24	24	24	25	28	28	30	30

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	**Változat**
Technika és tervezés	D modul

2.2.A NAT2020 tantárgyai és kötelező óraszámai

5/2020(I.31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről szóló 110/2012 (VI.04.) Kormányrendelet módosításáról alapján

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
2		*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
3	**Magyar nyelv és irodalom**								
4	magyar nyelv és irodalom	**7**	**7**	**5**	**5**	**4**	**4**	**3**	**3**
5	**Matematika**								
6	matematika	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**								
8	történelem					**2**	**2**	**2**	**2**
9	állampolgári ismeretek								**1**
10	hon- és népismeret*						**1**		
11	**Etika / hit- és erkölcstan**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
12	**Természettudomány és földrajz**								
13	környezetismeret			**1**	**1**				
14	természettudomány**					**2**	**2**		
15	kémia							**1**	**2**
16	fizika							**1**	**2**
17	biológia							**2**	**1**
18	földrajz							**2**	**1**
19	**Idegen nyelv**								
20	első élő idegen nyelv				**2**	**3**	**3**	**3**	**3**
22	**Művészetek*****								
23	ének-zene	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**
24	vizuális kultúra	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
25	dráma és színház*							**1**	
27	**Technológia**								
28	technika és tervezés	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	
29	digitális kultúra			**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**								
31	testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)					**1**	**1**	**1**	**1**
34	**Kötelező alapóraszám**	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**26**	**28**	**28**
35	Szabadon tervezhető órakeret****	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**2**	**2**	**2**
36	**Maximális órakeret**	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**

2.3.A szabadon tervezhető órakeret elosztása

2.3.1. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az óraszámokat a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
2		*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
3	**Magyar nyelv és irodalom**								
4	magyar nyelv és irodalom	**7**+1	**7**+1	**5+1**	**5+1**	**4**	**4+1**	**3+1**	**3**+1
5	**Matematika**								
6	matematika	**4**+1	**4+1**	**4+1**	**4+1**	**4**	**4**	**3+1**	**3+1**
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**								
8	történelem					**2**	**2**	**2**	**2**
9	állampolgári ismeretek								**1**
10	hon- és népismeret*						**1**		
11	**Etika / hit- és erkölcstan**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
12	**Természettudomány és földrajz**								
13	környezetismeret			**1**	**1**				
14	természettudomány**					**2**	**2**		
15	kémia							**1**	**2**
16	fizika							**1**	**2**
17	biológia							**2**	**1**
18	földrajz							**2**	**1**
19	**Idegen nyelv**								
20	első élő idegen nyelv				**2**	**3**	**3**	**3**	**3**
22	**Művészetek*****								
23	ének-zene	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**
24	vizuális kultúra	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
25	dráma és színház*					**1**			
27	**Technológia**								
28	technika és tervezés	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	
29	digitális kultúra			**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**								
31	testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**

32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)					**1**	**1**	**1**	**1**
34	**Kötelező alapóraszám**	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**26**	**28**	**28**
36	**Maximális órakeret**	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**

Kötelező tantárgyak és óraszámok az SNI osztályokban

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rehabilitáció	**2**	**2**	**2**	**2**
Rendelkezésre álló órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
	Heti óraszám		**Heti óraszám**	
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természettudomány	2	3	5	5
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	1	1
Rehabilitáció	**2**	**2**	**2**	**2**
Heti órakeret	**28**	**28**	**30**	**30**

2.3.2. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Petőfi Sándor Tagintézménye

Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	**Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai**							
	1.	***2.***	***3.***	***4.***	***5.***	***6.***	***7.***	***8.***
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	7+**1**	7+**1**	5+**1,5**	5+**1,5**	4	4+**0,5**	3+**1**	3+**1**
Matematika								
matematika	4+**1**	4+**1**	4+**0,5**	4+**0,5**	4	4	3+**1**	3+**1**
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret					**1**			
Etika/ hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2+**0,5**		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
második idegen nyelv								
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház						**1**		
mozgókép és médiaismeret								
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

2.3.3. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kölcsey Ferenc Tagintézménye

1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
2		*1.*	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*6.*	*7.*	*8.*
3	**Magyar nyelv és irodalom**								
4	magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1,5	4	4+1	3+1	3+1
5	**Matematika**								
6	matematika	4+1	4+1	4+1	4+0,5	4	4	3+1	3+1
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**								
8	történelem					2	2	2	2
9	állampolgári ismeretek								1
10	hon- és népismeret					1			
11	**Etika/ hit- és erkölcstan**	1	1	1	1	1	1	1	1
12	**Természettudomány és földrajz**								
13	környezetismeret			1	1				
14	természettudomány					2	2		
15	kémia							1	2
16	fizika							1	2
17	biológia							2	1
18	földrajz							2	1
19	**Idegen nyelv**								
20	első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
21	második idegen nyelv								
22	**Művészetek**								
23	ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
24	vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
25	dráma és színház						1		
26	mozgókép és médiaismeret								
27	**Technológia**								
28	technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
29	digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**								
31	testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
33	kötött célú órakeret	-	-	-	-	-	-	-	-
34	**Kötelező alapóraszám**	22	22	22	23	27	26	28	28
35	Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
36	**Maximális órakeret**	24	24	24	25	28	28	30	30

2.3.4. Alapfokú Művészeti Iskola szerkezeti felépítése:

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG	SZÍN-ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG	KÉPZŐ - ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG	ZENEMŰVÉSZETI ÁG
Új tanszak felosztás szerint: – Néptánc tanszak	***Új tanszak felosztás szerint:*** – Színjáték tanszak – Bábjáték tanszak	***Új tanszak felosztás szerint:*** – Képzőművészeti tanszak – Fém- és zománcműves tanszak – Fotó és film tanszak – Grafika és festészet tanszak – Szobrászat és kerámia tanszak – Textil- és bőrműves tanszak	***Új tanszak felosztás szerint:*** ***Klasszikus zene:*** **Fafúvós tanszak:** furulya **Rézfúvós tanszak:** Kürt Harsona Trombita **Billentyűs tanszak:** Zongora **Akkordikus tanszak:** Gitár **Zeneismeret tanszak** Zeneelmélet Zenetörténet – zeneirodalom ***Népzene*** **Fúvós tanszak** Népi furulya **Vonós és tekerő tanszak** Népi hegedű

2.4.A tanulók heti és napi terhelése-kötelező, nem kötelező választható iskolai foglalkozások

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma egy tanítási napon nem lehet több:

a) hat tanítási óránál az első–harmadik évfolyamon,
b) hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon,
c) hét tanítási óránál az ötödik–nyolcadik évfolyamon.

Heti időkeret

A köznevelési törvény heti óraszámai, gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének felső határa (a Nkt. 6. sz. melléklete alapján)

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény (6. mellékletében) az adott évfolyamra meghatározott időkeretet
a) az első–negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,
b) az ötödik–hatodik évfolyamon legfeljebb három,
c) a hetedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy,
d) két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, továbbá ha az iskolában nemzetiségi nevelés-oktatás folyik,
da) az első–nyolcadik évfolyamon legfeljebb négy tanítási órával haladhatja meg.

A		B			C				E								
		tanulók heti óraszáma			osztályok heti időkerete				sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma								
évfolyam	osztályok száma az évfolyamon	testnevelés nélkül	testnevelés	órák testneveléssel	engedélyezett	a hittan többlet órakerete egyházi intézményben	6 és 8 évfolyam gimnáziumi többletórái	heti összes időkeret	értelmi fogyatékos	gyengén látó	vak, nagyot halló, mozgás és beszédfogyatékos	siket és autista	egyéb	heti időkeret	heti többlet hittan	heti többlet 6-8 évfolyam gimn.	összes óraszám
1.	6	20	5	25	52			312	3	7	8	10	3	312	0	0	312
2.	5	20	5	25	52			260	3	7	8	10	3	260	0	0	260
3.	5	20	5	25	52			260	3	7	8	10	3	260	0	0	260
4.	5	22	5	27	55			275	3	7	8	11	3	275	0	0	275
5.	5	23	5	28	51			255	3	8	9	11	3	255	0	0	255
6.	5	23	5	28	51			255	3	8	9	11	3	255	0	0	255

7.	5	26	5	31	56			280	4	8	10	12	4	280	0	0	280
8.	6	26	5	31	56			336	4	8	10	12	4	336	0	0	336
Összesen:	**46**				**2233**			**2233**						**2233**	**0**	**0**	**2233**

Óraszám számítás a 20/2012.138.§(2) alapján: az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti időkeretet kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámban foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilenccel. Ha a tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani. /20/2012.138.§ (2)/ A heti időkeret a tanítási hetek között a tanuló érdeksérelme nélkül különösen indokolt esetben átcsoportosítható./ Nkt.27.§ (8)/.

A kötelező óra és az osztály heti időkeret különbözete terhére tartható*:*

- Egyéb foglalkozások (pl. napközi, tanulószoba, stb.)
- Osztálybontás
- Tehetség kibontakoztatása
- HH, HHH-s tanulók felzárkóztatása
- Beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók számára, az első – negyedik évfolyamon az eredményes felkészítést szolgáló egy - három fős differenciált fejlesztést biztosító foglalkozások,
- Egyéni foglalkozás 1-4. évfolyamon a tanuló eredményes felkészítésére vagy magasabb évfolyamon a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismétel, legalább heti 2 alkalom.
- Sportkör, sportágak és tevékenységi formák szerint heti 2 x 45 perc óra (ha az iskola a mindennapos testnevelés óráiba nem építi be a sportköri foglalkozásokat)

E felett biztosított a Nkt. 27.§ (7) alapján:

- egyéni foglalkozás súlyos betegség vagy a szakértői bizottság véleménye alapján egyéni tanrend szerint tanuló (BTM, SNI): 10 óra- Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható. /Nkt.27.§(7)/

Továbbá: Nkt.27.§ (5) utolsó mondata alapján:

- „Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.

- 27. § (2) Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá 7:00 órától 18:00 óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről,

hogy tizenhat óra után a tanulók felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak láthatják el

- Egyéb foglalkozások: olyan tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú tevékenykedtetése az iskolába járó gyermekeknek, melyek a tanulók fejlődését szolgálják.

  Napközis foglalkozások óraszáma 15 óra

A csoportszervezés elvei:

- a szülő igénye alapján
- lehetőség szerint évfolyamonkénti homogén csoportban szerveződik 1-4. évfolyamon
- kiemelt figyelemmel a rászoruló (hátrányos, veszélyeztetett) és a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók ellátására
- Tudatosítjuk a szülőkkel és a gyerekekkel: a napköziben az aznap feladott házi feladat elvégzésére kerül sor
- A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek.

Feladataik:

- A lemaradók segítése, felzárkóztatása; irányítják, ellenőrzik a tanulást, fejlesztik a tanulók önálló tanulási képességeit; a szabadidő hasznos, igényes eltöltése rendszeres foglalkozások megtartásával, az éves munkatervnek megfelelően; kialakítják, fejlesztik a tanítványokban a kulturált viselkedés szokásrendszerét; azokon a napokon, melyeken a diákoknak nincs testnevelés órájuk a napközis nevelők játékos, egészségfejlesztő testmozgást szerveznek, melynek időtartama minimum 30 perc. A napköziben önálló, hatékony tanulási módszerek megismertetése, megtanítása, alkalmazása.

Egésznapos napos oktatás

- intézményünkben első osztálytól megvalósuló oktatásszervezési forma
- ebben a rendszerben két tanító tartozik egy osztályhoz.
- délelőtt is és délután is vannak tanítási órák, a szabadidő és a tanulás váltja egymást.
- ha jól szervezik a szabadidőt, lehetőség van a kikapcsolódásra, amit majd hasznosít a következő órán.

Tanulószoba: 5-8 osztály: 10 óra

A csoportszervezés elvei:

- a szülő igénye alapján

- kiemelt figyelemmel a rászoruló (hátrányos, veszélyeztetett) és a tanulási nehézségekkel küzdő *tanulók ellátására*
- a felső tagozaton szerveződik 5-8. évfolyamon a létszámhatárokat figyelembe véve

Feladata:

- segítségnyújtás a házi feladat elkészítéséhez,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek

A Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tanórán, és tanórán kívüli foglalkozások óraszámai az egyes évfolyamokon								
	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5. évf.	6. évf.	7.évf.	8.évf.
engedélyezett időkeret (A)	**52**	**52**	**52**	**55**	**51**	**51**	**56**	**56**
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**
Az egyéb foglakozásokra is felhasználható időkeret, melynek része a/napközi+tanórai, tanórán kívüli foglalkozás osztálybontás/	**28**	**28**	**28**	**30**	**23**	**23**	**26**	**26**
napközi	15	15	15	15				
tanulószoba					10	10	10	10
2020/2021-es tanévtől kezdve 4 műveltségterületen 1-1 felzárkóztató, fejlesztő órát tervezünk*	4	4	4	4	3	3	4	4
kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra	3	3	3	2,5	3	3	3	3
1-3 fős diff.foglalkozás	2	2	2	2	2	2	1	1
egyéni foglalkozás 1-4.évf.	3	3	3	2	2	2	1	1
sportkör	1	1	1	1	2	2	2	2
tehetséggondozó szakkör (nyelvi, informatika, természetvédelem)				3	1	1	1	1
elsősegélynyújtó szakkör							1	1
középiskolai felkészítő							3	3
felhasznált időkeret	**28**	**28**	**28**	**29,5**	**23**	**23**	**26**	**26**
összes óra	52	52	52	54,5	51	51	56	56

2020/2021-es tanévtől kezdve 4 műveltségterületen 1-1 felzárkóztató, fejlesztő órát tervezünk* (Magyar nyelv és irodalom, Matematika, Természettudomány és földrajz, Idegen nyelv) 1-2-3. évfolyamon 2 magyar nyelv és irodalom, 1 matematika órát; a többi évfolyamon 1-1 felzárkóztató-fejlesztő órát a 4 megjelölt műveltségterületen. Cél: az alapkészségek fejlesztée
E felett biztosított a Nkt.27.§ (7) alapján:- egyéni foglalkozás súlyos betegség vagy a szakértői bizottság véleménye alapján *egyéni munkarendben tanuló* (BTM, SNI): 10 óra- Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható. /Nkt.27.§(7)/

A tervezhető időkeret terhére tantermen, tanórán kívüli további foglalkozásokat szervezzük:

→ múzeumlátogatás
→ kirándulások
→ színház-és mozilátogatás
→ versenyek, vetélkedők szervezése
→ sportversenyek lebonyolítása
→ házi bajnokság /sportrendezvény/
→ ünnepélyek, megemlékezések tanórán kívül
→ művészeti csoportok /Alapfokú művészeti oktatás/
→ erdei iskola

2.5.Az előírt tananyag és követelmények

A helyi tantervben előírt tananyagot és tantárgyi követelményrendszert pedagógiai programunk *1. sz. kötete* tartalmazza.

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásánál a 501/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szabályozást alkalmazzuk.

Művészeti oktatás

1. Hangszerek:

A tanítás során használt hangszereknek és tartozékaiknak olyan állapotban kell lenniük, hogy a tanuló oktatását, fejlődését a hangszer elhasználódásából adódó hibák ne akadályozzák. A javítás szükségességének felmérése a szaktanárok feladata. Megoldásához segítséget nyújtanak a tanszakvezetők, valamint az iskolavezetés.

2. Kották tankönyvek kiválasztása:

Legyen a tanárok számára hozzáférhető minél több olyan szakirodalom, amely a pedagógiai munkát segíti. Lehetőség szerint be kell szerezni mindazt a kottaanyagot, amellyel a tanítási órákon foglalkozhatnak. (Kötelező és ajánlott, írott és hangzó zeneirodalom, videó anyag.)
A kották és tankönyvek minősége tartós legyen, hogy több éven keresztül és több tanár. ill. tanuló is használhassa.

3. Hangzó és vizuális oktatási anyagok:

A CD- és videó-tárat a tantervekhez kapcsolódó legfontosabb zeneirodalmi alkotások folyamatos fejlesztésével szükséges gyarapítani. A felvételek együttesen szolgálják a pedagógiai és hagyományápolási feladatokat.

Feladataink:

- Az intézményünkben folyó oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet a szakminiszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- Az iskola minden tanulója igénybe veheti az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket, az iskolai könyvtárba történt nyilvántartásba vételt követően.
- Az első-második évfolyamon a tanulóknak az alanyi jogon kapott tankönyveket nem kell a könyvtárba visszavinniük [2016: XC. tv., Nkt. 9. § (3) bek.].
- Az ingyenes tankönyvek névre szólóan kerülnek kiosztásra az első tanítási héten. A tanév végén az utolsó tanítási héten kell azokat az iskola könyvtárába leadni.
- Az iskola folyamatosan bővíteni kívánja az iskolai **könyvtárban** elhelyezett új és használt tankönyvek állományát, hiszen ily módon a tartós tankönyvek a pedagógusok és a rászoruló tanulók részére is biztosíthatók.

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

4.1.Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, viselkedéskultúrához, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

- A gyermekek életkorának megfelelő, támogató, facilitáló pedagógusszerep kialakítása.
- inkluzív nevelés, egyéni különbségek figyelembevétele
- iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulásának elősegítése

További feladataink:

- Írás, olvasás, számolási készségek, helyes tanulási szokások megalapozása;
- Az iskola társas környezetébe szoktatás;
- Az egyéni képességek fejlesztése differenciált módszerek alkalmazásával; gondolkodási műveletek megalapozása;
- Szűrővizsgálatok (dislexia, disgrafia, discalculia) elvégzése, egyéni fejlesztő foglalkozások biztosítása.

4.2.A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- további mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a tanulásszervezési eljárások, módszerek gazdagításával segítjük a tanulás belső motivációját, az ismeretszerzést
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;

További feladataink:

- Az elsajátított megismerési módszerek és gondolkodási műveletek alkalmazása;
- Ismeretfeldolgozási technikák elsajátítása;
- Eszközszintű íráshasználat fejlesztése;
- Szókincsbővítés, kifejezőkészség komplex fejlesztése;
- Kritikus önértékelés és mások helyes megítélése képességének fejlesztése;
- A tevékenységekhez kötött alkotó gondolkodás fejlesztése.

4.3.Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;

- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az aktív tanulás, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

4.4.A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- Az absztrakciós gondolkodás fejlesztése (analízis, szintézis, következtetések, lényegkiemelés, szabályalkotás);
- A helyes magatartási és viselkedési formák belső meggyőződésből származó önálló követése;
- Az egészséges életvitel, a környezettudatos magatartás szokásrendszerének továbbfejlesztése;
- a tantárgyi követelmények teljesítése, diagnosztikus mérése, standardizálás tesztek alapján.

5. Mindennapos testnevelés

A tanulók egészségmegőrzésével kapcsolatos feladataink végrehajtása során egyik legfontosabb feladatunk a minél több testmozgás lehetőségének és feltételeinek megteremtése. Munkánk során szem előtt tartjuk, hogy a mindennapos testedzés távol tartja vagy csökkenti az egészségkárosító ingereket, szilárdabbá teszi a szervezet funkcionális egyensúlyát fizikai és pszichés vonatkozásban egyaránt.
Annak érdekében, hogy a mindennapos egészségfejlesztő testmozgás megvalósuljon intézményünkben, a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- minden gyerek minden nap vegyen részt a testmozgás programban;

- minden testnevelési órán és egyéb testmozgás alkalmával megtörténik a keringési és légző-rendszer terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika és testtartást javító torna;
- a testmozgás örömöt és sikerélményt jelentsen még a gyengébb fizikumú tanulóknak is;
- személyiségfejlesztő, életminőség-javító legyen minden sportmozgás;
- a testmozgás program játékot és táncot is tartalmaz.

A mindennapos testmozgás a helyi tantervben meghatározott öt testnevelési óra és a játékos mozgás keretében valósul meg.
Ennek megvalósítási formái:
Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra
a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
b) iskolai sportkörben való sportolással,
c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,
d) sportszervezetben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik – a félévre érvényes, a sportszervezet által kiállított igazolással
váltható ki.
Amennyiben a testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni.

A heti 5 testnevelésórák megszervezésének lehetőségei intézményünkben

a) heti 5 testnevelésóra délelőtti tanóra megtartásával /lehetőség szerint úszásóra tömbösített délelőtti órán/
b) iskolai sportkörben való sportolással
c) intézményen kívüli sportegyesületek edzésein való részvétellel/erről az iskola, igazolást kér a diák-sportegyesület vezetőjétől illetve az edzőjétől/

Iskolai sportkört működtetünk, melynek célja és feladata:

- Rendszeres sportolási, játék, testgyakorlási és versenyzési lehetőség nyújtása a tagság részére, a mindennapos testedzés biztosítása.
- Az egészséges életmódra nevelés, a testi – lelki egészség megőrzése.
- A máshol rendszeresen nem sportoló fiatalok bevonása a sportkör munkájába, számukra vonzó, kellemes programok felkínálása.
- A különböző mozgásformák megismertetése, a szabadidő hasznos eltöltésének, a rekreációnak a biztosítása.

- Intézményen belüli házi bajnokságok, játékok, versengések, sportprogramok szervezése és lebonyolítása.
- A tehetségek kiválasztása, gondozása
- A sportrendezvényeken, versenyeken iskolánk hírnevének öregbítése.

Sportrendezvények

- tavaszi, őszi gyalogtúrák, kerékpártúrák
- nyári táborok alsós és felsős diákjainknak;
- gyereknapon változatos sportprogramok;
- „Hozd magaddal szüleidet!" sportnap
- Sportnap a névadó héten
- iskolánk részt vesz Diákolimpiai és helyi szervezésű sportversenyeken.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

6.1. Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

NAT 2020 alapján 4.évfolyamon tanulhatnak gyermekeink élő idegen nyelvet a szülő választása szerint. Az angol vagy a német nyelv tanulását biztosítjuk.

3. évfolyamtól
A NAT 2020 bevezetésével megszervezzük a matematika oktatását nívó csoportban, de alapóraszámban.
Csoportba kerülés feltétele:

- szülő kérelme
- 2. év végi szintfelmérő teljesítménye legalább 75 %.
- a csoport minimális létszáma 14 fő – maximum 20 fő.

A választás 2 tanévre szól, a 4. és a 6. tanév végén a szülő írásban nyilatkozhat, hogy igényli-e továbbra is gyermeke nívócsoportban való bennmaradását.

Pedagógusválasztás:
Ugyanazon tantárgynál (pl. idegen nyelv) előfordulhat, hogy egy osztályon belül több csoport is működik más-más pedagógus vezetésével. Indokolt esetben a szülő írásbeli kérvényt nyújthat be egyik csoportból a másikba kerülés igénye miatt a főigazgatóhoz. Az elbírálás során ki kell kérni az érintett tanárok véleményét és figyelembe kell venni a tantervi követelményeket, valamint az adott csoportok létszámát. A kérvényt május 20-ig lehet benyújtani a következő tanévre. Indokolt esetben tanév közben is lehet, a főigazgató engedélyével, a szülő írásbeli kérésére, a szaktanár javaslatának figyelembe vételével, ha a csoport minimális és maximális létszámát nem veszélyezteti és a tanuló megfelelő tanulmányi eredménnyel rendelkezik. Különbözeti vizsgát előírhat a főigazgató. A döntést a főigazgató

hozza meg a szülő vagy a szaktanár véleménye vagy a sikeres különbözeti vizsga alapján, és következő tanévtől érvényes.

Az iskola a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14. § (5) b) pontja szerint minden év május 20-áig felméri, hogy a tanuló valamely egyház által szervezett hittanoktatáson vagy kötelező etikaórákon kíván-e a következő tanévben részt venni. Erről a szülő írásban nyilatkozik.

7. Esélyegyenlőtlenségekből adódó nehézségek enyhítése - felzárkóztatás

Iskolánkban tanuló diákközösség meglehetősen heterogén összetételű, mely nagymértékben befolyásolja pedagógiai munkánkat. Tanulóink többsége átlagos, illetve az átlagosnál magasabb színvonalú szociokulturális háttérrel rendelkezik. Ennek következtében magasabbak a szülői elvárások.

Ugyanakkor tanulóink közel 1/3-nak családi háttere a mai társadalmi valóság összes negatívumával rendelkezik. /megélhetési lehetőségek, munkanélküliség, alacsony értékrend stb./

Az e családból kikerülő tanulóink nagyobb odafigyelést, törődést és szeretetet igényelnek.

Alapvető feladatunknak tartjuk, hogy a nemkívánatos környezeti hatásokat kompenzáljuk, a kedvezőtlen személyiség vonások ellenére, a gyermekben lévő lehetőségeket feltárjuk.

Nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- differenciált óravezetéssel a tanulók képesség szerinti fejlesztése
- kooperatív tanulási módszer alkalmazása
- Felzárkóztató órák szervezése.
- Szakköri munkába való bekapcsolódás.
- Iskolai étkezés rászorulósági alapon.
- Napközi, tanulószoba működtetése.

A hátrányok típusai:

a) *Családi hátrányok :*

Azokat a gyermekeket soroljuk ide, akik mögött nem áll a stabil gondoskodó család /felbomlott családok, szülő /k / halála, tartósan beteg szülő, mentálisan sérült, pszichésen kiegyensúlyozatlan szülő, a szülő deviáns életvezetése, a szülő elfoglaltsága miatt törődik keveset a gyermek nevelésével./

b) Anyagi hátrányok:

Hátrányos helyzetűnek számítanak azok a családok, amelyek nem képesek az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani a gyermekeiknek valamilyen okból / életvitel, munkanélküliség, sok gyerek a családban/.

c) Tanulási hátrányok:

Ide soroljuk azokat a gyerekeket, akik valamilyen oknál fogva nem képesek a rendszeres tanulásra.

Leggyakoribb okok: gyenge képességek, beilleszkedési zavarok, pszichés problémák, kellő motiváltság hiánya, alapkészségek nem megfelelő volta.

d) Etnikai hátrány:

A cigány gyermekek általában azért számítanak a hátrányos helyzetűek közé, mert az ő családjaikban gyakoribbak az előbb felsorolt ismérvek. Az elmúlt években az cigány gyermekek továbbtanulási esélyei jelentősen megnőttek.

A hátrányok kompenzálásának iskolai formái

a-b./ Családi hátrányok, tanulási hátrányok kompenzálása

- kulturális rendezvényeken, szabadidős programokon való részvétel
- szakköri munkába való bekapcsolódás
- könyvtári tevékenységben való részvétel
- tankönyvkiválasztás
- sportrendezvényeken való részvétel
- szünidei programokba való bekapcsolódás
- felvilágosító, mentálhigiénés tájékoztatók
- szakköri munkába való bekapcsolódás
- felzárkóztató foglalkozás
- napközis, tanulószobai elhelyezés biztosítása
- pedagógiai asszisztens biztosítása
- tanulópárok kialakítása

<u>c./ Anyagi hátrányok kompenzálása</u>

- többgyerekes családok esetén 50 -100 %-os étkezési támogatás
- napközis, tanulószobai elhelyezés biztosítása
- alapítványi támogatás/tehetséges tanulók versenyeztetése, kulturális rendezvények költségeihez való hozzájárulás /
- szociális segélyek /kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal /
- ruha, taneszköz, könyvgyűjtési akciók
- tartós tankönyvek használata
- Kapcsolattartás a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal (tanulmányi ösztöndíj)
- Továbbtanulás előkészítése (Arany János Programok)

- Útravaló Program

d./ Etnikai hátrányok:

Fontos feladatnak tekintjük, hogy előmozdítsuk cigány tanulóink előmenetelét. Ehhez szükséges az a tudás, ismeret, készséganyag, amely segít a tanulmányi teljesítmények emelésében.

A cigány gyermekek jó része már iskolai tanulmányainak megkezdése előtt hátrányos helyzetből indul. Nevelőink egyénre szabott feladatok adásával igyekeznek sikerélményhez juttatni őket, de az otthonról hozott negatív hatásokat nem tudjuk teljes egészében javítani.

Sajnos, csak kevés gyerek törekszik minél több ismeret elsajátítására. A többség nem tekinti értéknek a tudást. Mentalitásukra jellemző a mozgékonyság, amely gyakran durvasággal ötvöződik.

Az etnikai hátrányok kompenzálásának iskolai feladatai

- a másság elfogadtatása az iskola tanulóival, dolgozóival
- ösztöndíjak, segélyezés, szünidei programok, pályázatok
- napközi, tanulószobai foglalkoztatás biztosítása
- együttműködés a cigány kisebbségi önkormányzattal
- továbbtanulás előkészítése (Arany János Programok)
- Útravaló - MACIKA Ösztöndíjprogram – Út a középiskolába alprogram
- Ösztöndíjak (CKÖ)
- rendezvények, előadások, fellépési lehetőségek biztosítása (Szülők estje, alapfokú művészeti oktatás tanszakjainak bemutatkozása – színjátszás, bábművészet, képzőművészet, tánc)

8. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógia módszerek - projektoktatás, témahét témanap

Az 1-2. évfolyam sajátos pedagógiai módszerek legfontosabb feladatai

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat; a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő tanulási-tanítási módszerek alkalmazását erősítjük.

a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
a tanulás iránti érdeklődés felkeltése, befogadóképesség - fogékonyság kialakítása az új ismeretek iránt

az iskolai élet, társas kapcsolatok elemi ismereteinek közvetítése (rend, munkafegyelem, tisztaság, igényesség a környezet iránt, közösségi élet az osztályban)
a játékos ismeretszerzés;
mozgáskultúra mindennapos fejlesztése
a felfedezés lehetőségének megteremtése; a tanulói kíváncsiság kielégítése,
az alapkészségek fejlesztésének hangsúlyos kezelése,
a pedagógiai munkában a személyre szabott fejlesztésre való törekvés,
az egyéni képességek kibontakoztatása,
a tanulási problémákkal küzdők egyéni fejlesztése,
a felelősségtudatra, kitartásra, munkafegyelemre szoktatás a motivációs lehetőségek sokoldalú alkalmazásával,
mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
szociális-kulturális környezetből fakadó hátrányok csökkentése,

a humánus magatartásminták erősítése, közösségi értékrend megalapozása.

A 3-4. évfolyam sajátos pedagógiai módszerek legfontosabb feladatai

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

az alapkészségek kialakítása és megszilárdítása a tanulók életkori sajátosságainak, ill. a helyi tanterveknek megfelelően,

a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztéséve, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

Célok: a gyerekek szellemi és fizikai munkakultúrájának megalapozása, az egészséges életmód kialakítása, testi-lelki egészség gondozás, mozgáskultúra mindennapos fejlesztése, környezettudatos magatartás kialakítása

Az 5-6. évfolyam sajátos pedagógiai módszerek legfontosabb feladatai

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő - oktató munkáját.

Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket.

Kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére.

Feladatunknak tekintjük az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését.

7- 8. évfolyam sajátos pedagógiai módszerek legfontosabb feladatai

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait; a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;

az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;

a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,

a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A projekt fogalma

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata. Középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempont szerint elemezve, komplex módon dolgoznak fel.

A projektmódszer legfontosabb értéke maga a munkafolyamat. Az egyéni munka mellett megjelenik a csoportos tevékenység, az együttműködés (kooperativitás). Mindenki saját képességei, egyéni tapasztalatai alapján járul hozzá a csoport munkájához.

A projektmódszer célja, előnye hogy:

- a tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak, saját érdeklődésük vezeti őket, az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja,
- saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában, lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására, örömteli, stressz mentes együttműködést biztosít,
- előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését, így javítja a tantestület összetartását.

A projektoktatás feladata:

- Tanári együttműködés, segítség a célok megfogalmazásába, csoportok szervezésében, a terv elkészítésében.
- Maradandó élménynyújtás a tanulók számára.
- Differenciált segítség adása szükség szerint.
- Az egymástól történő tanulás gyakorlati megvalósítása.
- Konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudás megszerzésének biztosítása.
- A tanulók kommunikációs és szociális képességének, az ismeretszerzési alkalmazkodó képességének erősítése.
- A kreativitásának, a problémamegoldó és analitikus gondolkodásának a fejlesztése.
- Az időbeosztás tanulása, gyakorlása.
- Közös produktum bemutatása.

Iskolánk lehetőséget biztosít a tananyag projektmódszerrel történő feldolgozására.
Pl. . A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is.

Témajavaslatokat a lehetséges projektek, témahetek számát intézményünk éves munkatervében fogalmazunk meg. A projekt megvalósításának színtere lehet tanórai, tanórán kívüli foglalkozás, tanulmányút, tanulmányi kirándulás évente legalább két alkalommal.

A munkatervben betervezett projektet, témahetet vállaló pedagógusnak (projektvezető pedagógus) az I. félévben minden tanév szeptember 10-ig, a II. félévben január 15-ig projekttervet kell benyújtania az intézmény vezetőjének a projekt vagy témahét részleteinek, legfontosabb tevékenységeinek és tervezett hónapjának megnevezésével. A munkaközösségek megbeszélik a tervezett projektek, témahetek projekt terveit. A tervnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a feldolgozandó tananyagot, témakört,
- felhasznált óraszámot, megjelölve a más tárgyakkal összevontakat,
- résztvevők körét,
- időpontot (hónap, hét),
- részletes feladattervet,
- módszereket,
- felhasználandó segédanyagot,
- a tanulói tevékenység értékelésének és bemutatásának módját.

A projektvezető pedagógus a projekt, témahét befejezése után írásos értékelést készít a megvalósításról (előny, hátrány is), és két héten belül benyújtja az iskola főigazgatójának. Amennyiben kiállítható anyagok is készülnek a teljesítés során, úgy azokat kiállításon is bemutatja az iskola közösségének, az érdeklődőknek

A projekt és a témahét megvalósítása során a pedagógusok kötelesek együttműködni egymással.
A programok megtartásához bevonjuk a szülőket, a témában jártas szakembereket, intézményeket, vállalkozásokat, nyitottabbá téve ezzel az iskolák világát.

A témanapok kiválasztásában az adott év valamely jeles évfordulóját, aktuális problémakört vagy a magyarság történelmi múltját vesszük alapul.

9. Hagyományok, éves rendezvények

Az iskolai hagyományok rendszere:

A közösségi értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik.
A hagyomány olyan közösségteremtő erő, amely állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében.
Hagyományaink rendszerré fejlesztésében az eddig elért eredményekre építünk.

Szervezeti hagyományok:

- *Diákönkormányzat működése, ezen belül:*
- tanulmányi verseny az osztályok között
- tanulói ügyelet működtetése
- Egészségnevelési hónap rendezvényei.

- *Gyermekszervezetek* működése, ezen belül :
- iskolai bemutatók szervezése /színjátszó, tánc, zene, próza /
- hangverseny és színházlátogatás szervezése
- műsoros estek szervezése
- szabadidős programok szervezése: - Gyermeknapi program
- Mikulás ,karácsony,farsang.
- Diákönkormányzatunk és gyermekszervezeteink éves programterv alapján dolgoznak, melyben a felsoroltakon kívül még számos hagyományos, illetve fokozatosan hagyománnyá váló tevékenységrendszert találunk.
- Iskolatörténeti hagyományok:
- Kiállítások szervezése /rajz szakkörösök munkáiból/.
- kapcsolat régi tanítványokkal, nyugdíjas pedagógusokkal egyéni találkozásokon, programokon /kirándulás, pedagógusnap/.

Az iskolai rendezvények hagyományai:

Szeptember:

- Tanévnyitó ünnepély.
- Az első osztályosok fogadása, köszöntése.
- Szülői értekezlet osztályonként
- A 6-8. évfolyam terepgyakorlata /Nyíregyházi Főiskola botanikus kertje, Vadaspark/.
- Autómentes nap, kerékpáros ügyességi verseny, séta az egészségért.

Október:

- Osztálykeretben emlékezünk az aradi vértanúkra október 6-án.
- október 23. ünneplése iskolai szinten /egy-egy osztály ünnepi műsorának megtekintése.
- 5. évfolyamosok Verébavatója.
- Bolyai matematika csapatverseny megyei fordulója
- Idősek világnapja, ünnepi műsor

November:

- Egészségnevelési hónap rendezvényei.
- B szak szervezésében külön program szerint (felvilágosító előadások, vetélkedők, rajzverseny, sportverseny).
- Pályaorientációs tartalmú tanításnélküli munkanap megszervezése valamennyi évfolyama számára, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait
- Jótékonysági bál szervezése minden páros évben.
- Benedek Elek mesemondó verseny
- Vitkai fonó

December:

- Mikulás ünnepség osztálykeretben.
- Karácsonyi ünnepség iskolai szinten.
- Mézeskalácssütés, karácsonyi vásár.
- A tantestület karácsonyi összejövetele.

Január:

- Házi tanulmányi versenyek bonyolítása szaktárgyanként.
- Megemlékezés a Magyar Kultúra Napjáról osztálykeretben
- Téli sport nap

Február:

- Farsangi népszokások megjelenítése a gyermekszervezet szervezésében.
- Házi tanulmányi versenyek bonyolítása szaktárgyanként.
- A „Zrínyi Ilona” matematikaverseny megyei fordulójának lebonyolítása.

Március:

- 2. félévi szülői értekezlet osztályonként.
- Március 15. ünneplése iskolai szinten.
- Névadó-hét rendezvénysorozata külön program szerint.
  /emlékező műsor, Táncház, Teaház, Sportverseny, vetélkedők, versmondó-verseny, megemlékezés a Víz világnapjáról, házi tanulmányi versenyek értékelése stb./.
- Nőnapi megemlékezés /osztálykeret, pedagógus közösség/.
- Prózamondó verseny

Április:

- Megemlékezés a Költészet napjáról osztálykeretben.
- A Föld napja alkalmából környezetünk védelméről emlékezünk meg.
- Műsoros est szervezése.
- Alapműveleti Matematikaverseny területi fordulója

Május:

- Madarak és Fák napja /környezetvédelmi program külön terv szerint/.
- Gyermeknapi program szervezése.
- Vérebavató – 8.-osok búcsúztatása.
- Anyák napja
- Kölcsey iskolák találkozója

Június:

- Művészeti csoportok bemutatkozása.
- Pedagógusnap megünneplése.
- Nemzeti összetartozás napja (megemlékezés)
- Megyei, országos versenyeken jó helyezést elért tanulók számára fogadás szervezése.
- Tanévzáró ünnepély, ballagás szervezése iskolai szinten.

Egyéb iskolai rendezvények:

- Tanulmányi kirándulások /egyéni ütemezéssel, egyéni program szerint/.
- Tantestületi kirándulás., szervezeti kultúra megszilárdítása
- Táborok szervezése: Nyári táborok /turisztika/.
- Megyei, országos szaktárgyi versenyekre való felkészülés, azokon való részvétel /versenykiírás alapján és ütemezésében/.
- Levelezős versenyeken való részvétel /a kiírás ütemezésében/.

<u>Környezetünk alakításának hagyományai:</u>

- Osztálytermeink dekorációjának megválasztásában, tartalmában igazodunk a szaktantermi jelleghez, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével. Az osztálytermek gondozói a szaktanárok, osztályfőnökök és napközis nevelők irányításával a tanulók.
- A folyosókon, aulában elhelyezett virágok gondozását a takarítók és a „Egészségmegőrző és Környezetvédő Bizottság" tagjai vállalták.

Elismerés hagyományai:

- A tanulói elismerés hagyományait a Házirend tartalmazza.
- A tanári munka elismerésének hagyománya:

Eötvös – plakett adományozása az „Év tanítója „az „Év tanára „címmel a tanévzáró ünnepélyen.

E kitüntető címet a nevelő akkor nyeri el, amennyiben a pedagógus közösség 50%-a + 1 fő tagja támogatja az odaítélését.

Tantestületünk a fent említett megyei versenyek rendezését felvállalva biztosítja a tantermeket, a versenyző tanulók fogadását, felügyeletét, a kísérő pedagógusok ellátását, szervezi az eredményhirdetéseket. Iskolánkban a „Zrínyi" verseny napja tanítási szünet, a többi verseny esetében rövidített órákkal, szünetekkel biztosítjuk a szükséges időt.

10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

10.1. Alapelvek:

Az ellenőrzés és értékelés a gyerekért történik, segíti a szülő és a pedagógus közös gondolkodását a gyermek fejlődéséről. Összhangban kell lennie a NAT-tal, pedagógiai programunkkal, a helyi tantervi rendszerrel.
Az értékelés sugalmazza azt az elvárást, amely szerint a gyerek legyen aktív részese a fejlődésnek, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában;
Értékelés során figyelembe vesszük az életkori és tantárgyi sajátosságokat, a gyermek önmagához mért fejlődését, képességét, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni. Rendszeresen és folyamatosan ellenőrzünk, értékelünk. Törekszünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekről. A tanulási-tanítási folyamatban megerősítő, korrigáló, fejlesztő hatású legyen az értékelésünk!
A szöveges értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, hogy a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről, értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató.
Az érdemjeggyel való értékelés tükrözze a tanuló valós teljesítményét, tudását, vegye figyelembe a számon kért anyag mennyiségét, súlyát és avgyermek önmagához mért fejlődését!
Minden értékelésünk legyen egyértelmű, a tanuló és a szülő számára is közérthető, szöveges értékeléseink során törekszünk a pontos, nyelvi, stilisztikai szempontból igényes fogalmazásra. Értékelésünk során mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika,

visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

10.2. Az ellenőrzés és értékelés módjai tanítási órán:

Mindennapos ellenőrzés, számonkérés: felszerelés, házi feladat ellenőrzése, javítása, esetenkénti értékelése; szóbeli vagy írásbeli számonkérés az előző órán feladott tananyagból, órai munka értékelése szóban, esetleg érdemjeggyel.

Tanmenetekben tervezett ellenőrzés, számonkérés: témazáró dolgozatok írása; felmérések írása (iskolai munkatervben tervezett, beütemezett forma).

Egyéb ellenőrzések, számonkérések: beszámolók, kiselőadások értékelése; önálló órai feladat értékelése; tanulói kísérlet értékelése; munkadarab értékelése; gyakorlati tevékenység értékelése .

Az ellenőrzés és értékelés követelményei

Az órai számonkérés során:

Törekedjünk a változatosságra, a szóbeli és írásbeli ellenőrzés megfelelő arányára;

Fordítsunk figyelmet a helyes nyelvhasználatra szóbeli és írásbeli szövegalkotást igénylő feladatok adásával;

A speciális tanulási problémával küzdő tanulók esetében a tanulási képességeket vizsgáló bizottság javaslatának megfelelő számonkérési formák alkalmazására törekszünk.

A tanulók jogainak figyelembe vételével az alábbi beszámoltatási rendet határoztuk meg:

- Egy tanítási napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
- A témazáró dolgozatok íratásának idejét úgy hozzuk a tanulók tudomására, hogy lehetőségük legyen a megfelelő felkészülésre.
- Rövidített órák esetén a dolgozat megírását a következő tanítási órára halasztjuk.
- Az egyes témakörökben íratott témazárók érdemjegye nagyobb súllyal szerepel a félévi és a tanév végi értékeléskor.
- A dolgozatok, írásbeli számonkérések dokumentumai a szülői értekezleteken és a fogadóórákon a szülők számára megtekinthetők.

A tanulók értékelésének fajtái:

- diagnosztizáló,
- formatív,
- szummatív.

Iskolánkban az értékelésnek már meglévő hagyományai vannak. Alapját mérési rendszerünk képezi. Egységes követelményrendszer alapján összeállított feladatsorral év eleji **diagnosztizáló** méréseket végzünk. Azt a meglévő tudást állapítjuk meg, amire építhetünk.

Azt, hogy tanulóink mennyire rendelkeznek azokkal az ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, amelyekre a tantárgy tanításának megkezdésekor támaszkodhatunk. Ezzel feltárhatjuk tanulási problémáikat, hatékonyabbá tehetjük munkánkat.

A tanulási– tanítási folyamat pszichológiai szempontból legfontosabb mozzanata a megerősítés.
Ezt a célt szolgálják a tanulást, tanítást segítő **formatív méréseink**. Ezzel a fejlesztő, megerősítő, korrigáló értékeléssel érhetjük el, hogy pedagógusainknak információjuk legyen arról, hogy a tananyagot mennyire hatékonyan tanították meg. Tanulóinknak pedig arról, hogy azt milyen mértékben sajátították el.

10.3. A tanulók teljesítményének értékelése félévkor és tanév végén:

A tanulók - a tanév rendjében meghatározott időpontban – félévi és év végi értékelést kapnak.

Félévkor és év végén **szummatív** méréseket végzünk. Ekkor globális képet kapunk a tanulókról, arról hogy hogyan tettek eleget a tantárgyi követelményeknek. Így biztosítjuk az iskolák közti átjárhatóságot és az évfolyamok átlépéséhez szükséges megfelelő szint megállapítását. A szummatív mérésekhez igyekszünk külső mérőeszközt alkalmazni.
A félévi értékeléskor tájékoztatjuk a szülőt és gyermeket az első félévben elért eredményeiről. Ennek célja, hogy a szülő – pedagógus – gyermek az év végéig megtarthassa vagy megváltoztathassa a tanítás-tanulás módszereit, a gyermek munkához való viszonyát, a szülő segítő, ellenőrző szerepét.
Az év végi értékelés a teljes tanévben nyújtott teljesítményről ad tájékoztatást a bizonyítvány útján.
A félévi és az év végi értékelés kialakításában a következő alapelveket vesszük figyelembe:
A félévi és év végi osztályzatot a tanuló az e- naplóban szereplő jegyei alapján adjuk;
Az e- naplóban a szaktanár köteles a jegyeket vezetni;
A félév és a tanév vége előtt egy hónappal köteles az osztályfőnök írásban értesíteni azon tanulók szüleit, akik valamely tárgyból bukásra állnak;
A félévi és a tanév végi értékelés kialakításához elegendő jegy vagy értékelés szükséges:
Félévi érdemjegyek száma:

- Heti 1 órás tantárgy esetén: minimum 3 érdemjegy – ebből 1 szóbeli felelet.
- Heti 2 órás tantárgy esetén: minimum 4 érdemjegy – ebből 1 szóbeli felelet.
- Heti 3-4 órás tantárgyak esetén: 5 érdemjegy - ebből 2 szóbeli felelet.

Az értékelések, érdemjegyek tanéven belüli eloszlása legyen egyenletes;
Az érdemjegyek nem egyforma súllyal vesznek részt a félévi, illetve tanév végi értékelés kialakításában:

Az érdemjegyek súlyozása a KRÉTA-rendszerben:

Beszámoló (kiselőadás)	80 %
Gyakorlati feladat (rajz, technika,)	80 %
Házi dolgozat (házi szorgalmi feladat)	50 %
Házi feladat	50 %
Írásbeli röpdolgozat	80 %
Írásbeli felelt	90 %

Írásbeli témazáró dolgozat	100 %
Másik intézményből hozott értékelés	90 %
Órai feladat	75 %
Órai munka	60 %
Projektmunka (több gyerek vesz részt egy)	50 %
Szóbeli felelet	90 %
Testnevelés	100%
Testnevelés beszámoló	100%
Hangos olvasás felmérés	100%
Év végi beszámoló	100%
Magyar vizsga	150%

Félévi és tanév végi bizonyítványt osztályozó vizsgával is lehet szerezni a tantestület engedélyével, ha a tanuló hiányzása eléri a tanítási órák 30%-át, és tanév közben nem volt elegendő érdemjegye.

10.4. Értékelési formák az alsó tagozaton

A 2. évfolyam év végétől negyedik évfolyam végéig osztályzattal minősítjük, értékeljük a tanulók teljesítményét. Minden tárgyból érdemjeggyel értékelünk az e-naplóban, bizonyítványban és anyakönyvben egyaránt.

A törvényi szabályozás, valamint a nevelőtestület javaslata alapján írásbeli szöveges értékelést
1. évfolyamon félévkor és évvégén és 2. évfolyamon félévkor adunk tanulóink számára.
Ebben szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a gyermek kiválóan, jól, megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
A minősítésnek a tanuló teljesítményére, szorgalmára, magatartására vonatkozóan megállapításokat kell tartalmaznia.

Az alsós nevelőtestület javaslata alapján az írásbeli szöveges értékelést előre meghatározott nyomtatott skála szerint kívánjuk elvégezni, melyben a megfelelő rész aláhúzandó kiegészítve azzal, hogy minden esetben lehetőséget adunk üres sorok kihagyásával szabadon fogalmazott szöveg beiktatására is (melléklet).

A szöveges értékelés alapelvei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés
- legyen személyre szóló és ösztönző jellegű
- vegye figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit

- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
- a tanítási – tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját
- nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

Értékelés az 1. évfolyamon félévkor és év végén, továbbá a 2. évfolyamon félévkor.

	Az értékelés módja, formája	**Az értékelés rögzítése**	**Aki értékel**
Év közben	- piros pont, matricák, értékelő kártyák - csillag -dicséretek (alkalmanként érdemjegy) - szöveges értékelés negyedévente	tanulói füzet, munkafüzet tájékoztató füzet	tanító napközis nevelők szaktanárok
Félévkor	Szöveges értékelés kidolgozott szempontok szerint /jól megfelelt, megfelelt, felzárkóztatásra szorul/	tájékoztató füzet e-napló	osztályfőnök napközis nevelő szaktanárok osztályozó értekezlet
Év végén	- jól megfelelt, - megfelelt, - felzárkóztatásra szorul - nevelőtestületi dicséret legalább 3 tantárgyi dicséret esetén	bizonyítvány és pótlapja anyakönyv e-napló	osztályfőnök napközis nevelő szaktanárok osztályozó értekezlet

1. évfolyamon a tanulók írásbeli szöveges minősítését az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány borítólapjának tárolójában helyezzük el. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány pótlap-jegyzékében igazolni.
Az 1. évfolyamról kiállított bizonyítványok „Záradék” rovatába jegyezzük be a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

10.5. Értékelési formák felső tagozaton

Az értékelés és az osztályozás folyamat-jellegének biztosítása érdekében a kellő gyakoriságú ellenőrzésért és értékelésért az osztálytanító, illetve a szaktanár felelős.

Minden tárgyból érdemjeggyel értékelünk az e-naplóban, bizonyítványban és anyakönyvben egyaránt.

Érdemjegyek:
elégtelen (1), elégséges (2), közepes (3), jó (4), jeles (5).
A tanév végén szaktárgyi és nevelőtestületi dicséretet adhatunk.
A tanév végén értékelésre kerülnek a fél éves modulok is.

Osztályzataink/érdemjegyeink:

Jeles: a gyermek tudása megfelel a helyi tanterveinkben megfogalmazott követelményeknek, minderről önállóan képes számot adni. Szerzett ismereteit képes aktívan alkalmazni.

Jó: a gyermek tudása megfelel a helyi tanterveink követelményszintjének. Tanári rávezető kérdéssel képes megnyilvánulni. Válaszadása kisebb pontatlanságokat is tartalmazhat.

Közepes: tudása néhány fontos hiányossággal felel meg a követelményeknek. Rávezető kérdések alapján válaszai értékelhetőek, de bizonytalanok.

Elégséges: a tudás elegendő arra, hogy a dokumentumainkban meghatározott követelményszintet a továbbfejlődés feltételeként biztosítsa. Ismeretei hiányosak, Befogadási képessége gyenge, érdeklődése nem megfelelő.

Elégtelen: Az előírt követelményeket nem teljesíti. Ismeretei alapvetően hiányosak vagy nincsenek. Befogadási készsége rossz.

Érdemjegyeik elbírálásakor figyelembe vesszük a különböző tantárgyak sajátosságait és az értékelt gyermek képességeit.

10.5.1. Írásbeli feladatok értékelése

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái a következők:

a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma. A témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
b) egyéb dolgozat - írásbeli felelet -: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető.
c) felmérő dolgozatot a készség tantárgyak kivételével a tanév elején az ismétlést követően, év végén az összefoglalást követően íratja meg a szaktanár;
d) A dolgozatra adható összes pontszám százalékában megadott ponthatárok a következők:

a) jeles (5): kilencven százaléktól;
b) jó (4): hetvenöt százaléktól;
c) közepes (3): ötven százaléktól;
d) elégséges (2): harminc százaléktól;
e) elégségtelen (1): harminc százalék alatt.

10.5.2. Szóbeli értékelés:

Személyes, szóbeli értékelés elvei.

- A szóbeli számonkérések értékelését közvetlenül a felelés után kell megtenni, s az ötfokú számskálának megfelelően az érdemjegyet is ekkor kell rögzíteni.
- Az érdemjegyhez mindig kapcsolódjék a pedagógus rövid szóbeli értékelése, a továbblépés lehetőségének felvázolása is.
- A motivációs rendszerben kiemelkedő szerepe van; jellege korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló.
- A pedagógus személyiségéből, értékrendjéből, tudásából eredő – minden pillanatban megjelenő szabályozó megnyilvánulások.
- Tudatos, rendszeres.
- Hosszabb beszélgetés, helyzetfeltárás gyerekkel, szülővel.

Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.
A minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékeléshez képest.

10.6. Értékelési formák a művészeti oktatásban

A tanulói teljesítmények mérése, értékelésekor a kimeneti szabályozás elvét érvényesítjük. A képzés egyéni tanszaki sajátosságait is figyelembe vesszük.
A főtárgyat tanító pedagógus, a tanuló elméleti és gyakorlati ismeretei alapján értékel.

Az ellenőrzés, értékelés célja

- A tanulás hatékonyságának ellenőrzése.
- Visszajelzés a tanár és a tanuló részére.
- Továbbhaladási irányok kialakítása.

Helye a tanítás folyamatában

- Rendszeres szóbeli visszajelzés az órákról.
- Egy - egy nagyobb ismeretanyag elsajátítása után bemutató, szereplés, kiállítás.
- Év végi összefoglaló óra (szülők számára is nyitott). Ezek alkalmával 3 fős bizottság értékeli a tanulók munkáját. (Főigazgató vagy/és tagozatvezető, főtárgy-tanár szaktanár). A minősítésre a főtárgy tanár tesz javaslatot.

Az értékelés szempontjai a továbbhaladás feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei az alábbiak:

- Az adott évfolyam anyagának ismerete, értelmezése, gyakorlati alkalmazása.
- A tananyag minimum szintjének teljesítése.
- A tanítási- tanulási folyamat eredményeként kialakult képességek ellenőrzése.

- Tanult ismeretanyag megfelelő előadásmódja, illetve kivitelezése.

Az értékelés rendszere

- Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítésekor a tanuló bizonyítványt kap..
- Elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.(három tantárgyból)
- A főigazgató engedélyével, két vagy több évfolyamra megállapított követelményt egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló.
- Ha a tanuló a tantervi követelményeknek önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni, a főigazgató engedélyével osztályát folytathatja.
- A kiemelkedő tanulmányi munkát folytatott tanulók év végén dicséretben és / vagy könyvjutalomban részesülhetnek.

Az értékelés módjai, formái a művészeti oktatásban

	ÉVKÖZBEN	**ÉV VÉGE**
Előképző	- Folyamatos szóbeli - Időszakos írásbeli	Szöveges
1-6. évfolyam	- Folyamatos szóbeli - Időszakos írásbeli	Érdemjegy

10.6.1. A beszámoltatás formái

Táncművészeti ágakon:

tanév végi vizsga, tanszaki záróbemutatók

Szín- és bábművészeti ágon:

tanév végi minősítés (vizsga), év végi záróbemutató

Képző- és iparművészeti ágon:

tanév végi minősítés (vizsga), év végi zárókiállítás, pályázati munkák

Zeneművészeti ágon:

Tanév végi és szolfézs vizsga, tanszaki koncertek

10.6.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei

Tánc művészeti ág

- az előadott darabok, koreográfiák pontos, lehetőleg hiba nélküli előadása
- kreativitás, improvizációs készség
- művészi megformálás

Szín- és bábművészeti ág

- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazása
- különféle szerepek megformálása
- improvizáció

- színházi előadások önálló elemzése, értékelése
- helyes artikuláció

Képző- és iparművészeti ág

- a megismert festészeti technikák szakszerű alkalmazása
- önálló tervezés, vázlatkészítés
- egyedi festészeti alkotás létrehozása
- önálló véleményalkotás a festészeti alkotásokkal kapcsolatban

Zeneművészeti ág:

- a zenei anyagok, a növendék életkorának, képességeinek, készségeinek megfelelő, kifejező megszólaltatása
- a zenei anyag megszólaltatásához szükséges hangszerkezelési technikák alkalmazása,
- zenei anyagok memorizálása
- zenei alapok ismerete: zenei írás – olvasás, harmóniai -, formai – és stílusismeretek, zenei kifejezések, jelek
- zenetörténeti tájékozottság
- az elméleti ismeretek alkalmazása a hangszertanulásban

10.6.3. A minősítés, értékelés fokozatai:

- 5 (jeles), a tantervi követelményeknek kifogástalanul tesz eleget, ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt képes alkalmazni, önállóan végez feladatot. A technikai és művészi követelményeknek magas szinten tesz eleget.
- 4 (jó), a követelményeknek megbízhatóan, jól eleget tesz, kis segítséggel képes az önálló feladatmegoldásra, a tananyag alapvető részeit jól tudja, ismereteit különösebb nehézség nélkül alkalmazza.
- 3 (közepes), a követelményeknek változóan képes eleget tenni, de segítséggel, útmutatással képes azt elsajátítani. A feladatok megoldásában problémákkal küzd, gondos gyakorlással és tanári segítséggel azonban megoldja azt.
- 2 (elégséges), a követelményeknek csak a minimális szinten tesz eleget, önálló feladatra csak segítséggel és bizonytalanul képes.
- 1 (elégtelen), a követelményeknek nem tud eleget tenni, önálló gyakorlását nem képes megoldani, még rendszeres segítség nyújtása mellett sem.

11.A magasabb évfolyamra lépés feltételei:

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt minimum tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről a tanév végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület dönt, igazolva ezzel, hogy a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette

- A szülő kérésére-legfeljebb egy alkalommal –engedélyezhető az iskola első évfolyamának megismétlése, akkor is, ha a tanuló a tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- Ha a tanuló a 2 - 8. évfolyamon a tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból szerez „elégtelen” minősítést a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
- A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos szabályok a 20/2012.(VIII:31.) EMMI rendelet 24. fejezet, valamint a jelen pedagógiai program tanulmányok alatti vizsgaszabályzata rendelkezik.
- A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha

    - az intézmény-vezető engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
    - a nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában egy tanítási évben 250 órát mulasztott és egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen;
    - ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja;
    - egyéni munkarendben tanuló volt.

12.Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok a tanórán feldolgozott ismeretek elsajátítását, alkalmazásuk gyakorlását, az írásbeli és szóbeli beszámoltatások előkészítését szolgálják.
Az írásbeli házi feladatok elkészítése kötelező. A szaktanárok az írásbeli házi feladatokat ellenőrzik, a hibás megoldásokat kijavítják. Pedagógusaink törekszenek arra, hogy a tanulókat az írásbeli házi feladatok rendszeres elkészítésére ösztönözzék. A tanítási szünetekben esetleg csak szorgalmi feladatot adhatunk tanulóinknak.
Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli feladatok elvégzése kötelező, kivéve, ha a szaktanár a feladatot kifejezetten szorgalmi házi feladatként adja ki. A kötelező szóbeli feladatból a szaktanár a tanulót a következő tanórán beszámoltathatja, teljesítményét érdemjeggyel értékelheti.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai:

- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 2-2,5 óránál.

- Segítjük a házi feladatok adásával a személyre szóló differenciálást. Ezzel is támogatjuk a felzárkóztatást, a tehetséggondozást, tanulóink kognitív kompetenciáinak fejlődését.
- Választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, a versenyre készülő, a tantárgy iránt aktívan érdeklődő tanulókat. Fejlesztésük érdekében egyéni feladatot javasolhatunk.

13.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására. A csoportbontásra akkor van lehetőség, ha az osztálylétszám meghaladja a 20 főt.

Az alsó tagozaton a napközi otthonos csoportokat évfolyamonként alakítjuk ki, a felső tagozaton a tanszobát 5-8. évfolyamon összevontan szervezzük meg. Lehetőséget biztosítunk tanév közben is napközibe és tanulószobára való felvételre.

14.A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

14.1. A magatartás értékelésének elvei

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a második-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén, illetve a második évfolyam első félévében az osztályfőnök szöveges értékeléssel minősíti és ezt az e-naplóba, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második évfolyam második félévétől-nyolcadik évfolyamig a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. Annak a tanulónak, akinek bármilyen tantárgyból elégtelen osztályzata van, a szorgalma csak hanyag lehet. Amennyiben a szorgalma hanyag, a magatartása nem lehet példás.

A félévi és az év végi osztályzatot az e-naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;

- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:
- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.
- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:
- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

14.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a második-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
A tanulók szaorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén, illetve a második évfolyam első félévében az osztályfőnök szöveges értékeléssel minősíti és ezt az e-naplóba, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második évfolyam második félévétől-nyolcadik évfolyamig a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. Annak a tanulónak, akinek bármilyen tantárgyból elégtelen osztályzata van, a szorgalma csak hanyag lehet. Amennyiben a szorgalma hanyag, a magatartása nem lehet példás.
A félévi és az év végi osztályzatot az e-naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:
- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;

– félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

15.Jutalmazás, büntetés iskolai elvei

15.1. Jutalmazás:

- A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi eredményében elért jó eredményeket jutalmazzuk.

- A kiváló eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos jutalomban részesítjük a két gyermekközösség, valamint a diákönkormányzat aktuális felhívása szerint.
  /tanulmányi verseny, ügyeletes osztály tevékenysége, stb./
  A csoportos jutalmazás lehet kirándulás, táborozási hozzájárulás, színházlátogatás, tárgyjutalom.

Az egyes tanulók jutalmazásának fokozatai:

A. Egyéni jutalmazás

A tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi eredményében, közösségi munkájában elért jó eredményeket jutalmazzuk.

Szaktanári dicséret

Azok a tanulók, akik valamely tantárgyból kiemelkedő eredményt értek el a szaktárgynak megfelelő dicséretben részesíthetők.

Osztályfőnöki dicséret

Az osztályközösségben végzett kiemelkedő tevékenység elismeréseképpen adható.

Főigazgatói, tagintézményben a tagintézmény-igazgatói dicséret

Az iskola hírnevét növelő teljesítményért, kiemelkedő közösségi munkáért adományozható /műsorokban való részvétel, szaktárgyi versenyeken elért eredmény/.

Év végi jutalmazás

Tantárgyi dicséret: kiváló tanulmányi eredményért adható

Nevelőtestületi dicséret: a nevelőtestület döntése alapján példás magatartás, példás szorgalom, kitűnő tanulmányi eredmény és 3 főtantárgyból kapott dicséretet esetén adható az osztályfőnök javaslatára; bekerül a bizonyítványba és a törzslapra.

Elismerő oklevél: a nyolc éven át kitűnő tanulónak adható

Könyvjutalom: a tanulmányi versenyeken kiemelkedően szereplő tanulóknak adható

Kitüntető címek:

- „Jó tanuló, jó sportoló” cím
  Az Eötvös József Alapítvány támogatásával azon nyolcadikos tanuló, akinek nyolc éven át tanulmányi átlaga legalább jeles volt és a sport terén jelentősebb eredményeket ért el.
- „Jó tanuló” cím
  Az Eötvös József Alapítvány támogatásával azon nyolcadikos tanuló, aki nyolc év során kitűnő tanuló volt, szaktárgyi versenyeken vett részt, és ott a legeredményesebben szerepelt.
- „Közösségi munkáért” cím elnyerése
  Az Eötvös József Alapítvány támogatásával azon nyolcadikos tanulók aki nyolc év alatt jó tanulmányi munkája mellett a gyermekközösségekben, diákönkormányzatban az egész iskolai közösségért végzett többéves kiemelkedő munkát.
- „Eötvös Alapítványi díj”
  Azon negyedik és nyolcadik évfolyamos tanuló kapja, aki hátrányos helyzetű, de tanulmányi munkája kiemelkedő, magatartása, szorgalma példamutató több éven keresztül.

A „Jó tanuló”, „Jó tanuló - jó sportoló” odaítéléséről a nevelőtestület dönt. A „Közösségi - munkáért” cím odaítéléséről a Diákönkormányzat és a nevelők javaslata alapján a nevelőtestület dönt. Az „Eötvös Alapítványi díj” odaítéléséről a negyedikes és nyolcadikos osztályfőnökök javaslata alapján a nevelőtestület dönt.

A felsorolt jutalmazási eljárásokon kívül az iskola, a diákönkormányzat, a Szülői Szervezet egyetértésével más jutalmazási formákat is kezdeményezhet.

B. Csoportos jutalmazás

A kiváló eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos jutalomban részesítjük (kirándulás, táborozási hozzájárulás, színház-, mozi-, kiállítás-látogatás, tárgyjutalom, valamint egy jutalomnap).

Nevelőtestületi dicséret adható tanév végén a huzamosabb ideig tartó példamutató kötelességteljesítés, a kiváló tanulmányi eredmény felmutatása esetén / osztályfőnök, szaktanár javaslatára a nevelőtestület dönt. /

Fenti dicséreteket, elismeréseket írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni, illetve az e-napló megjegyzés rovatába be kell jegyezni.
Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, eredményesen szereplő (dobogós helyezést elért) tanulók főigazgatói dicséretben részesülnek.

15.2. Büntetés:

- Azt a tanulót, aki kötelezettségeinek nem tesz eleget, illetőleg az iskolai rendszabályokat / házirendet / megsérti, figyelmeztetésben, intésben, illetőleg fegyelmi büntetésben részesítjük.

- A büntetésnek igazodnia kell a tanuló életkori sajátosságaihoz, arányban kell lennie a terhére rótt kötelezettségszegéssel.
- A figyelmeztetés eredményessége érdekében igénybe vehető a tanulótársak, /DÖK/, szülők, /SZK / segítsége.
- A büntetés mértékének megállapításakor / fontosabb esetben / meg kell hallgatni a DT javaslatát.

Az iskolai büntetés formái:

A fegyelmi intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgáló nevelési eszköz.

1. **Szaktanári figyelmeztetés:** - a tantárgyi követelmények nem teljesítése,

- a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya,

- az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.

2. **Szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés**:

- házirend enyhébb megsértése,

- tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség

- megszegése (szülőt írásban értesíteni kell).

A szóbeli figyelmeztetés még nem zárja ki, hogy a tanuló magatartása példás legyen.

3. **Írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés:**

- többszöri kötelezettségszegés

- súlyosabb rendbontás

- igazolatlan mulasztás miatt.

4. **Osztályfőnöki intés:**

- Házirend többszöri megsértése,
- tanulói kötelezettségek gyakori megszegése, pl. sorozatos késés, kis értékű tárgyi lopás, berendezés, eszköz kismértékű megrongálása,
- tanítási órán kívül tanúsított fegyelmezetlen magatartás.

5. **Osztályfőnöki írásbeli megrovás**:

- házirend sorozatos megsértése

- kötelesség teljesítésének sorozatos megszegése.

6. **Főigazgatói/tagintézmény-igazgatói figyelmeztetés (szóbeli):**

- iskolai házirend durva megsértése
- szándékos kisebb értékű károkozás.

7. **Főigazgatói/tagintézmény-igazgatói figyelmeztetés:**

- házirend súlyos megsértése
- súlyos fegyelmezetlenség.

8. **Főigazgatói/tagintézmény-igazgatói intés:**

- Az iskolai házirend súlyos megsértése,
- szándékos károkozás,
- igazolatlan mulasztás,
- súlyos fegyelmezetlenség miatt.

9. **Főigazgatói/tagintézmény-igazgatói megrovás**:

- kirívó magatartási problémák
- iskolai közösség normáinak megszegése.

10. **Főigazgatói /tagintézmény-igazgatói szigorú megrovás**:

- ismétlődő kirívó magatartási problémák
- iskolai közösség normáinak többszöri megszegése.

11. **Nevelőtestületi figyelmeztetés**

- Kiemelkedően veszélyes és súlyosan elítélendő jogellenesség esetén

12. **Fegyelmi eljárás:** (a nkt. 58-59.§-ának rendelkezései szerint kell lefolytatni. A kiszabható büntetéseket az ebben foglaltak szerint kell alkalmazni. A fokozatokat mindig az elkövetett vétség súlyosságától kell függővé tenni! Tíz éven aluli tanuló ellen fegyelmi eljárás nem kezdeményezhető.

A büntetés mindenkor alkalmazkodjék a tanuló életkori sajátosságaihoz, és legyen arányban a terhére rótt kötelezettségszegéssel.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elvét érvényesítjük, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően eltérhetünk.
A felsorolt büntetések kiszabására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet.
A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülők tudomására kell hozni, valamint az e-napló megjegyzés rovatába is be kell jegyezni.

A büntetések következményeként a kedvezmények, juttatások csökkentése, ill. megvonása egy hónapra terjedjen ki.

16.A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosítását, amely nevesíti a NETFIT-et, mint a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. Ennek megfelelően a 2014/2015. tanévben országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot az iskoláknak – az 1–4. évfolyamán tanulók kivételével – a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók esetében 2015. január 5. és 2015. május 27. között kell megszervezniük.

A Fizikai állapot és fittség mérés országosan egységes módszertan létrehozásának célja egy olyan új mérési-értékelési tesztrendszer kifejlesztése, amely megfelel a törvényi elvárásoknak és idősorosan képes követni a gyermekek fizikai állapotát, egészségközpontú, fittségi sztenderdekhez viszonyítottan. A tesztrendszer sztenderdjei a következő mért paraméterek alapján kerülnek meghatározásra:

- kardiovaszkuláris fittség (aerob kapacitás)
- vázizom funkcionális fittsége (izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság)
- testösszetétel (testzsír százalék, testtömeg index)

Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

A tesztrendszer alkalmas a pozitív megerősítésre (attitűdformálásra) és a személyre szabott visszacsatolásra. Segítségével a testnevelésben dolgozó pedagógusok könnyen és egyszerűen tájékoztatni tudják a gyermekeket és szüleiket a tanulók aktivitási és fittségi szintjéről-állapotáról.

A projekt keretében kidolgozott mérési-értékelési rendszer online felületen is lehetővé teszi az állandó kommunikációs kapcsolatot a pedagógusok és az érintett közvetlen és közvetett partnerek között. Az eredmények digitalizált kezelése korszerű és folyamatos visszajelentést ad a gyermekek számára, ezzel is segítve az egyéni és önálló mozgásprogramok tervezését, és a testnevelés oktatási hatékonyságának növekedését.

17.Intézményi innováció, pályázatok

Intézményünk részt vesz a **„Boldogságóra”** programban, amely jó kiegészítője az iskolai munkának. A hagyományos tudásmegosztást és az életben szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztését hozza összhangba. A program célja, hogy gyermekeink a jövőbe vezető hittel járják végig a felnőttséghez vezető utat, s majd boldogságra képes emberré váljanak. A programban tanárok és diákok egyaránt részt vesznek, lehetőséget adva a testi-lelki egészség megtartásához szükséges tényezők tanulmányozására és tudatosítására.

Részt veszünk az **EFOP-3.2.6-16-2016 00001 kódszámú „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”** című kiemelt projekt megvalósításában. Vállaljuk, hogy új művészetpedagógiai módszertanokat építünk be az intézmény pedagógiai programjába, amennyiben megfelelő információt kapnak művésztanáraink a továbbképzéseken a feladat megoldásához.

A projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünknek megfelelően felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú vagy az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

Folyamatban van az **EFOP-3.3.5-17-2017-00027” Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskola Közösségi Program kísérleti megvalósítása”** elnevezésű projekt

.A projekt célja: Hozzájárulni a köznevelés minőségének javulásán keresztül Magyarország versenyképességének javításához

- Oktatási egyenlőtlenség mérséklése
- Területi és szociokulturális hátrányok mérséklése
- Iskolai lemorzsolódás csökkentése
- Az élményalapú tanulás kiszélesítése
- Értékes szabadidős tevékenységek biztosítása
- A személyiség-és készségfejlesztés lehetőségeinek bővítése

Fő tevékenységek:

- Tartalom és programfejlesztés
- Pedagógusok felkészítése
- Animátorok felkészítése
- Pedagógusokat támogató mentorálás
- Tematikus bentlakásos és napközis programok az 1-7 évfolyamos tanulók bevonásával
- külön az1-4 és külön az 5-7 évfolyamokra nézve

Napközis alkalmak tematikája:

1 -2. osztály: Nemzeti és kulturális identitás- Hagyományőrzés, anyanyelvápolás

4.-6. osztály: Művészeti nevelés

Bentlakásos alkalmak tematikája:

3. osztály: Sport, egészségre nevelés

5. osztály: Környezetvédelem, természetismeret

7. osztály: Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás

A pályázat nem a táboroztatásról szól, hanem informális nonformális tanulási alkalmak megvalósításáról.

A köznevelési intézmény alkalmazza az informális és nem formális tanulási alkalmak megteremtését bentlakásos és napközis tematikus tanulási alkalmak megszervezését és megvalósítását.

A cél az iskolai nevelés-oktatásban olyan tematikus napközi és tematikus bentlakásos programok megvalósítása, amelyek a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz, feladatokhoz igazodnak, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy a nevelés és az oktatás színtere nemcsak az iskola lehet. A foglalkozások keretében lehetőség nyílik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését. Ennek keretében cél a végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

részcélok:

• a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, a tanulók NAT-ban foglalt kulcskompetenciáinak, különösképpen a szociális kompetenciáinak fejlesztését célzó, kísérleti jellegű tematikus programok megvalósítása és eredményességének mérése által;

• az informális és non-formális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása;

• a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó szolgáltatások, támogató rendszerek és

kifejlesztett tartalmak, eszközök, kiadványok tesztelése;

• a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó pedagógus- és animátorfelkészítések és pedagógus továbbképzések eredményességméréséhez történő hozzájárulás;

• az oktatás területi egyenlőtlenségeinek tompítása;

• újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások bevezetése;

• a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése;

• tanulói közösségépítés.

2017. szeptember 1-től kapcsolódott be intézményünk az **EFOP 3.1.5.-16-2016-00001 „ A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása”** elnevezésű projektbe, amely intézményre szabott, komplex intézményfejlesztés bevezetését valósítja meg, és a cél elérése érdekében az Iskolai Lemorzsolódást Megelőző Támogatás (ILMT) pedagógiai keretrendszerét alakítja ki.

Az intézményfejlesztési mikrocsoport tagjainak első feladata volt az intézményünkre vonatkozóan a tanulói lemorzsolódás adataira fókuszálva, egy komplex helyzetelemzés elkészítése.

A helyzetelemzésben a megadott szempontok szerinti áttekintéssel intézményünk komplex helyzetképet kapott az iskolai lemorzsolódás megakadályozásának támogatása érdekében eddig tett erőfeszítéseiről. A helyzetelemzés a projektfolyamat alapdokumentuma, mely megalapozza a három éven át tartó fejlesztést!
Az intézményfejlesztés a 2018/2019-es és 2019/2020-as tanévben a helyi Helyzetelemzésen alapuló komplex Intézkedési Terv mentén valósul meg.

Az intézmény helyi települési közösségére (elsősorban a szülőkre, családokra, másodsorban az ágazati, ágazatközi partnerekre) fókuszáló partnerség építése érdekében intézményünk partnerségi együttműködési megállapodást kötött az óvodával és BEREGTÖT KFI Család És Gyermekjóléti Központtal.

A feladatellátási helyként felkészültünk az Intézményi Komplex Cselekvési Terv (továbbiakban: IKCST) elkészítésére. Legfőbb kihívásaink megfogalmazására, illetve tapasztalatot szereztünk az adott műhely fő fókuszára (esélyegyenlőség, szervezetfejlesztés, partnerkapcsolatok fejlesztése, módszertani fejlesztés) vonatkozóan.

Az IKCST elkészítéséhez, illetve az azt megalapozó Nevelőtestületi Nap 1. lebonyolításához **rendelkezésünkre álltak a terv elkészítését megalapozó intézményfejlesztési dokumentumok,** melyek egyben a 2018/2019-es tanévben megvalósított első intézményfejlesztési év zárásához és az Intézkedési Tervben rögzített feladatok, tevékenységek elvégzésének alátámasztásához is szükségesek voltak.

Az egyre erősödő, szelektív folyamatokból fakadó kihívásokra történő felkészülés, a folyamat megállítása, esetleg megfordítása.

- Szorosabb kapcsolat a helyi óvodával, mint új eseményként bevezetett, az Iskolacsalogató tevékenységek erősítése.
- A pedagógusok egyenlő leterheltségének biztosítása.
- Esélyegyenlőség biztosításával, minden tanulónk kerüljön be középiskolába.
- Szoros, együttműködő kapcsolat fejlesztése a családokkal.
- Jogszerű működés fenntartása a helyi köznevelési rendszerben elfoglalt esélyegyenlőségi státusz megőrzésének érdekében.
- Kiscsoportos oktatás, differenciálás megvalósítása.
- Olyan programok anyagi támogatása, amelyek a szülők bevonásával valósulnak meg.

Fontosnak tartjuk, hogy ha lemorzsolódási mutatóink nem romlanának és tanulólétszámunk növekedne

Az iskolai lemorzsolódás megelőzésében kulcsszerepe van az intézmény befogadó jellegének hangsúlyozásának, a szervezetfejlesztésnek, a partnerikapcsolatok minőségének és a pedagógusok módszertani felkészültségének.

EFOP-3.3.7-17 A Kisvárdai Tankerületi Központ sikeresen pályázott az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programon belül a „Informális és nem informális tanulási lehetőségek kialakítása a köznevelési intézményekben„ című projekt megvalósítására.

A projekt céljai

Informális és nem formális tanulási módszerek és tartalmak, illetve az ehhez szükséges terek kialakítása az iskolán belül.
A projektmódszer alkalmazásának megerősítése.
Az informális tanulási alkalmak számának megsokszorozása.
Informális és nem formális tanulási programok továbbfejlesztése.
A térség társadalmi problémáinak enyhülése.
A térségi, regionális és hazai munkaerő-piaci kínálat javulása.
A nevelési-oktatási intézmények oktatási piacon való pozíciójának javulása.
Térségi gazdaság struktúraváltásának elősegítése.
A megfogalmazott célok illeszkedései a releváns szakmapolitikai dokumentumokhoz.

Lázár Ervin program:

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.
A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.
Intézményünk (köznevelési intézmény megnevezése) a kormányrendeletben foglaltak figyelembe vételével rész vesz a színházi, tánc- és cirkuszi előadásokon, komolyzenei hangversenyeken, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásán az egyes évfolyamok tekintetében a következők szerint:
1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)

7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (kőszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani.
Az intézmény a szülőket tájékoztatja a látogatások és utazások részleteiről, a szervezés során a „Kréta" rendszer LEP modulja kerül felhasználásra. Minden 10 tanuló után 1 fő kísérőt lehet számítani.
A programban való részvétel a Kisvárdai Tankerületi Központ szervezésében valósul meg.

Záró gondolatok

Az intézmény törvényes és eredményes munkájának legfontosabb dokumentuma, belső jogszabálya a pedagógiai program. Az iskolánk tantestülete ennek szellemében végzi oktató-nevelő munkáját. Erre épül szakmai önállóságunk.
A céljainkban megfogalmazott értékeket igyekszünk maximálisan megvalósítani azért, hogy egyre inkább megfeleljünk közvetlen és közvetett partnereink elvárásainak
Eredményességünket illetően nincsenek kétségeink.

Záradékok

A pedagógiai program érvényessége

- A pedagógiai programot a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el
- A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé
- A pedagógiai program módosítása a jóváhagyást követő tanév elején lép hatályba

A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, figyelembe véve a törvényi változásokat
- A pedagógiai programot évenként célszerű felülvizsgálni, szükség esetén módosítani. **A következő felülvizsgálat időpontja 2024.augusztus**

Módosítására javaslatot tehetnek:

- a nevelőtestület tagjai
- a szakmai munkaközösségek
- az intézmény vezetője
- az iskola fenntartója
- a szülői szervezet
- Jogszabályváltozás esetén a jogszabályi előírásoknak megfelelő módon és időben kell eljárni
- A módosított programot, a jóváhagyást követő tanév kezdő napjától kell bevezetni

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő helyeken, illetve személyeknél található meg:

- az iskola fenntartójánál
- az iskola könyvtárában
- a főigazgatójánál
- a főigazgató-helyettesénél
- az iskola honlapján

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Intézményi Tanácsának elnöke aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

Vásárosnamény, 2024. szeptember 20.

.....

Intézményi Tanács elnöke

Nyilatkozat

A *Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestülete elfogadásra javasolja:*

Vásárosnamény, 2024. szeptember 20.

.....

a Nevelőtestület nevében

Iktatószám: TK/149/00346-57/2024

FENNTARTÓI NYILATKOZAT

A **Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** Szervezeti és Működési Szabályzatát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25.§ (1) bekezdése értelmében és vonatkozásában **Pásztor Gyula Csabáné** igazgató, a **Kisvárdai Tankerületi Központ** részéről, mint az intézmény fenntartója egyetértési jogot gyakorolt.

Aláírásommal tanúsítom, mint a fenntartó döntésre jogosult szervezeti vezetője a Szervezeti és Működési Szabályzat fenti rendelkezéseivel **egyetértek**, azokat **jóváhagyom**.

Kisvárda, 2024. szeptember 20.

Pásztor Gyula Csabáné
tankerületi igazgató
Kisvárdai Tankerületi Központ

1. sz. melléklet

Az osztályozó-és javító vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

1. osztály

Magyar nyelv és irodalom:

I. Félév:
- Felismeri és olvassa a tanult kis és nagy nyomtatott betűket, a kis írott betűket.
- Szavakat, szószerkezeteket szótagolva olvas.
- A memoritereket (mondóka, nyelvtörő) önállóan elmondja.
- Olvashatóan alakítja és kapcsolja az írott kisbetűket.
- Hibátlanul vagy kevés hibával másol írott és nyomtatott betűről.
- Jelöli a magánhangzók időtartamát.

Év vége:
- Biztos betűfelismerés.
- Szótagolva vagy folyamatosan olvas szavakat, szószerkezeteket.
- Megérti az olvasottakat.
- A memoritert (vers) önállóan elmondja.
- Tud írott és nyomtatott betűről másolni kis írott betűvel.
- Begyakorlott szócsoportban helyesen jelöli a magánhangzók időtartamát, a „j” hang két formáját.

Matematika:

I.félév

A tanuló képes 10-as számkörben
- halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint;
- több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használatára;
- néhány elem sorba rendezésére próbálgatással;
- számok számjegyének és számképének ismeretére, olvasására, írására,
- megtalálni a számok helyét a számegyenesen;
- meghatározni a kisebb, nagyobb egyes számszomszédokat;
- megkülönböztetni a páros és páratlan számokat.
- természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- matematikai jelek: **+, –, =, <, >** ismeretére, használatára;
- összeadni, kivonni;

Év vége

A tanuló képes 20-as számkörben

- halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint;
- több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használatára;
- számok számjegyének és számképének ismeretére, olvasására, írására,
- megtalálja a számok helyét a számegyenesen;
- meghatározni a kisebb, nagyobb egyes, tízes számszomszédokat;
- megkülönböztetni a páros és páratlan számokat;
- természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- matematikai jelek: **+, –, =, <,** > ismeretére, használatára;
- összeadni, kivonni;
- egyszerű tárgysorozat szabályának felismerésére és folytatására,
- képes a síkidomok -kör,- négyzet, -háromszög megkülönböztetésére;
- a szabvány mértékegységeket felismerni: m, l, kg, óra, nap, hét, hónap, év.

Technika és tervezés:

I.félév

Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: az óvodáskorban használt, megmunkált anyagok és készített tárgyak ismerete; az anyagok tulajdonságainak megállapítása érzékszervi vizsgálattal; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.

Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

A gyermek legyen képes önálló munkadarabokat készíteni:

- -Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, mintázással.
- -Papírból tépéssel, hajtogatással, nyírással, ragasztással, gyűréssel, gömbölyítéssel.
- -Egyszerű fonalmunkák (sodrás, fonás, csomózás, és egyéb kézműves technikák).
- -Jeles napok-Mikulás-Karácsony-Dekoráció készítése különböző technikákkal..

Tanév vége

Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: élmények, tapasztalatok elmondása; lakhely ismerete; családtagok és alapvető viselkedési szabályok betartása.

Otthon-család-életmód

- Tudja megkülönböztetni a hétköznapi és ünnepi eseményeket.
- -Családtagok bemutatása családrajzzal.
- -Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra.

Jeles napok

- Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, nemzeti ünnepekhez kapcsolódó dekoráció készítése, bármilyen technikával.
- Szokások, hagyományok ismerete.

Közlekedés

- Tudja a gyalogos közlekedés alapszabályait.
- Ismerje a szabálykövető magatartást a közlekedési környezetben.
- A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete.
- Ismerje a közösségi közlekedés viselkedési szabályait
- A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai. Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.

Ének-zene:

I. félév

- Az éneklés helyes szokásainak kialakítása.
- Dalkezdés megadott hangról c'-d ″ hangterjedelemben, megadott tempóban, helyes ritmusban, törekedve a tiszta intonációra.
- Népi gyermekjátékok, mondókák elsajátítása, magyar népdalok ismerete.

Év vége

- A tanuló 20 népdalt és gyermekdalt elő tudjon adni a hozzá kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'–d" hangterjedelemben.
- Legyes képes az egyenletes mérő és a dal ritmusának megkülönböztetésére.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) képes legyen felismerni kottaképről (kézjel, betűkotta).
- A megismert ritmusgyakorlatokat pontosan, folyamatosan tudja megszólaltatni, hangoztatni.

Testnevelés:

1. félév

A tanuló legyen képes:

- A helyes testtartás tudatosítására
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban végrehajtására
- 2-4 ütemű gimnasztikai szabad és kézi szergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtására
- Utánzó mozgások játékos formában, utánzó fogók megvalósítására
- Folyamatos futások 4-6 percen keresztüli végzésére
- Szökdelések két lábon előre-hátra-oldalra végzésére

– Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben hajtsa végre

Év vége:

A tanuló legyen képes:
– A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
– Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával teljesítse
– Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-20 cm-es akadályok felett hajtsa végre
– Szökdelések két lábon előre-hátra-oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le, végezze el
– Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése
– Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások kézben a labdával, helyben és haladás közben valósítsa meg
– Kétkezes mellső lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban, célra végezze el
– Könnyű labda gurítása, terelése célfelületre hajtsa végre

Vizuális kultúra:

1.félév

– Korábban átélt események, élmények megjelenítése.
– Elképzelt vagy hallott történeteket vagy zenei élmények különböző részleteinek bemutatása.
– Mesékhez, mondókákhoz illusztráció készítése.
– Környezetünkben található egyszerű jelek felismerése, értelmezése.
– Kisgyermekeknek szóló mozgóképi megjelenések üzenetének elemzése tanári segítséggel.

2. félév

– Mesék, versek, kitalált történetek illusztratív ábrázolása.
– Személyes érzelmek, hangulatok kifejezése képalkotásban.
– Környezetünkben található jelek felismerése, jelalkotás meghatározott szempontok alapján.
– Saját médiaélmények felidézése, kifejezése szóban és megjelenítése vizuálisan.
– Egyszerű tárgyak készítése mintakövetéssel.

Etika/ Hit- és erkölcstan:

Minimum követelmény: Református hit és erkölcstan

1. FÉLÉV

A következő történetek korosztályi szintű ismerete:

- - A teremtett világ Isten ajándéka.
- - Az angyalok hirdetik Jézus születését.
- - Pásztorok látogatása a Megváltónál
- - Napkeleti bölcsek látogatása .
- - Noé története.
- - Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- - Kötött szövegű étkezés előtti és utáni imádságok memoriter szintű ismerete.
- - A református köszönés ismerete.
- - Külső jegyek alapján a református templom sajátosságainak fölismerése.
- - A keresztelés sákramentumának megismerése.
- - Jn 3,16 memoriter szintű ismerete.
- - Három református gyerekének ismerete.

Év vége

- - Tudja azt, hogy a teremtett világ az Isten ajándéka.
- - Tudja azt, hogy mit ünneplünk karácsonykor.
- - A következő történetek korosztályi szintű ismerete:
- - Jézus megáldja a kisgyermekeket.
- - Jézus lecsendesíti a tengert.
- - Saját szavaival, korosztályi szinten tudja megfogalmazni, hogy mit jelent az, hogy meg van keresztelve, és azt, hogy Isten szereti őt.
- - Az év anyagához tartozó,5 egyházi gyermekének ismerete.

2. osztály

Magyar nyelv és irodalom:

I. Félév:

Magyar irodalom:

- Betűismerete biztos.
- Szótagolva vagy folyamatosan olvas szavakat, szószerkezeteket.
- Az olvasottakat megérti.
- A memoritert (vers) önállóan elmondja.

Magyar nyelv:

- Ismeri és használja a magyar ABC írott és nyomtatott alakját.
- A betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz.
- Ismeri és alkalmazza a helyesírás szabályait (hangok, betűk).
- A begyakorolt szócsoportokban jelöli a „j” hang két formáját.

Év vége:

Magyar irodalom:

- Életkori sajátosságainak megfelelően rövid mondatokat, szövegeket elolvas és megért.
- 2-3 memoritert (vers) önállóan elmond.

Magyar nyelv:

- Ismeri és használja a magyar ABC kis és nagy írott, nyomtatott alakját.
- Másoláskor kevés hibát ejt.
- Ismeri és alkalmazza a helyesírás szabályait (betűrend, szótagolás).
- Felismeri a kijelentő és kérdő mondatot.
- Jelöli a mondatkezdést és mondatzárást.
- Minta alapján javítani tudja a hibáit.

Matematika:

I.félév

A tanuló képes 100-as számkörben

- halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint,
  számok számjegyének és számképének ismeretére, olvasására, írására,
- helyi érték biztos ismeretére;
- megtalálni a számok helyét a számegyenesen;
- meghatározni az egyes, tízes számszomszédokat;
- megkülönböztetni a páros és páratlan számokat;
- természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- a matematikai jeleket: **+, –, =, <, >,** helyesen használni,
- összeadni, kivonni,
- egyszerű számsorozatok folytatására adott szabály alapján,
- egyszerű szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére.

<u>Év vége</u>

A tanuló képes 100-as számkörben

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint,
- helyi érték biztos ismeretére;
- kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- számok számjegyének és számképének ismeretére, olvasására, írására;
- megtalálja számok helyét a számegyenesen;
- meghatározni az egyes, tízes számszomszédokat;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- a matematikai jeleket : **+, –, •, :, / =, <, >, ( )** helyesen használni;
- összeadni, kivonni, szorozni, osztani;
- ismeri a szorzótáblát;
- egyszerű számsorozatok folytatására adott szabály alapján,
- egyszerű szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére.

Technika és tervezés:

I.félév
A gyermek ismerje a különböző anyagfajtákat

Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek alakítása

Papír alakítása.

- Képlékeny anyagokból formázás(só-liszt)
- Fűzőlap munka.
- Faanyagok (hurkapálca, fenyőléc) megmunkálása tördeléssel, darabolással, csiszolással.
- Szálas anyagok, fonal jellemzőinek vizsgálata (elemi szál, ágak, sodrat).
- Egyszerű fonalmunkák (sodrás, fonás, csomózás, pompon készítése)
- Síkbábok készítése papír, fa, fonal és textilanyagok felhasználásával.
- Tárgyak készítése természetes anyagokból (termésekből, csuhéból stb.)
- Maradék anyagokból és hulladékból készíthető tárgyak.

Jeles napok-Mikulás, karácsonyhoz kapcsolódó munkák készítése bármilyen technikával.

Családi rendezvények, ünnepek, események

- Születésnap, névnap, házassági évforduló megünneplése, az ezekkel kapcsolatos szokások, hagyományok.
- Esküvő, temetés, baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai.
- Meghívó, kellékek, ajándékok készítése ,szabadon választott technikával. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása.

Jeles napok

- Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, nemzeti ünnepekhez kapcsolódó dekoráció készítése választott technikával a megismert anyagok felhasználásával.

Előzetes tudás:
A biztonságos és fegyelmezett gyalogos közlekedési ismeretek alapjainak kialakítása.

Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása, a megelőzés, az elhárítás, a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása.

- Az utazással kapcsolatos illemszabályok megismerése.
- Gyalogos közlekedés szabályai
- A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése.
- A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése.
- Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben.
- A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa, a rendőri karjelzések és a gyalogos közlekedés jelzőtábláinak ismerete.
- A közösségi közlekedés viselkedési szabályai
- A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai.

Ének-zene:

2.osztály

I.félév

- Az éneklés helyes szokásainak további alakítása.
- Egyenletes mérő és a dal ritmusának hangoztatása.
- A tanult zenei elemeket legyen képes felismerni.
- Ütemhangsúly érzékeltetése.
- Képes legyen dallamfordulatok előadására, kézjelről való éneklésre.

Év vége

- A tanuló 40 népdalt és gyermekdalt elő tudjon adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'–d" hangterjedelemben.
- Képes legyen a 2/4 és 4/4es metrum helyes hangsúlyozására.
- A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatokat pontosan, folyamatosan szólaltassa meg.
- A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva tudjon énekeli.
- A tanult szolmizációs hangokat tudja felismerni, elhelyezni a vonalrendszerben.

Testnevelés:

1. **félév**

A tanuló legyen képes:

- 2-4 ütemű szabad-,és kézi szergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtására
- Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel végrehajtani
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre-hátra-oldalra végezni
- Folyamatos futásokat 4-6 percen keresztül végrehajtani
- Páros lábról felugrani céltárgyak érintésével
- Labdát feldobni és elkapni helyben és járás közben

Év vége:

A tanuló legyen képes:

- Könnyű labdát fogni két kézzel, egyszerű karmozgások kézben a labdával, helyben és haladás közben
- Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítására és esztétikus bemutatására (gurulóátfordulás előre, hátra, tarkóállás, bátorugrás, mérlegállás, kézállást előkészítő

gyakorlatok)

- Kézzel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alaptechnikáinak elsajátítására
- A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan való elvégzésére
- Megismerkedni a kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájával, az érintőfelületek tudatosítása könnyített szerekkel (pl. lufival)
- A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek elsajátítására , feladatainak gyakorlására

Vizuális kultúra:

1. félév

-Saját kitalált történet, élmény megjelenítése tetszőleges technikával.
-Élőlények, tárgyak szemléletre, emlékezetre támaszkodó ábrázolása.
-Egyszerű piktogramok, rajzi jelek alkotása.
-Elképzelt mesebeli tárgyak tervezése és létrehozása egyszerű anyagokból.
-Médiaélmények megbeszélése és megjelenítése változatos eszközökkel.

2. félév

-Saját élmény vagy kitalált történet néhány jelenetének többalakos vizuális megjelenítése.
-Tanult irodalmi, zenei élmények és médiaélmények fontos helyszíneinek és szereplőinek megjelenítése.
-Hétköznapi tevékenységek során használatos tárgyak készítése mintakövetés alapján.
-Környezetünk valós elemeinek, tárgyainak, tereinek különleges nézőpontból való megjelenítése.

Etika/ Hit- és erkölcstan:

Minimum követelmény: Református hit és erkölcstan

1.FÉLÉV
A következő bibliai történetek és személyek korosztályi szintű ismerete:

- A református templom ismerete(harang, szószék, Úr asztala, persely, orgona, istentisztelet, lelkész).
- Ábrahám elhívása.
- Ézsau és Jákób története.
- Isten megszabadítja Józsefet.
- Mária és József útja Betlehembe.
- A napkeleti bölcsek útja.
- Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.

- Tudjon bibliai példákat mondani a megbocsátásra, cselekvő szeretetre, kibékülésre, Isten útján való járásra.
- A tanult egyházi éneke ismerete.

2.FÉLÉV

- Tudja azt, hogy mit ünneplünk húsvétkor, és ismerje a húsvéti történetet.
- A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete.
- -Péter elhívása.
- -Az irgalmas samaritánus példázata.
- -Bartimeus meggyógyítása.
- -Mária és József útja Betlehembe.
- Jézus útja a kereszttel.
- Az emmausi tanítványok útja.
- Az Úri imádság és a Lk. 10, 27 memoriter szintű ismerete.
- Az év anyagához tartozó 5 egyházi ének ismerete.

3. osztály

I. félév

Nyelvtan, helyesírás, szövegalkotás:

Mondatfajták felismerése, a mondatvégi írásjelek helyes használata.
Betűrend
Szótagolás
A valakit vagy valamit megnevező szavak felismerése, csoportosítása élőlény, tárgy, gondolati dolog
Közösnév, sajátnév
A toldalékos főnevek helyesírása.
Másolás, tollbamondás.

Olvasás és szövegértés:

Olvasson a természetes beszéd ütemének megfelelően, újrakezdés nélkül, írásjelek szerint tagolva.
Egyszerű szerkezetű mesék tartalmának helyes időrendbe sorolása, több összefüggő mondattal tartalmának elmondása.
Szereplők jellemzése, tulajdonságaik felsorolása.
Népköltészeti alkotások felsorolása, jellemzői példák alapján.

Matematika:

Háromjegyű számok írása, olvasása, helyük a számegyenesen.
Számképzés (számjegyismétlődéssel, számjegyismétlődés nélkül)
Szóbeli összeadás, kivonás ezres számkörben.
Számok kerekített értékének meghatározása.
Az írásbeli összeadás és kivonás műveletének ismerete.
Számfeladatok írásbeli összeadással, kivonással
Műveleti sorrend
Írásbeli összeadásra, kivonásra vezethető egyszerű és fordított szövegezésű szövegezésű feladatok
megoldása.
Hosszmértékek, űrmértékek (egyszerű átváltások).

Testnevelés:

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.
Vezényszavak ismerete, rendgyakorlatok végrehajtása.
Alapvető gimnasztikai alapformák követése.
Az alapvető mozgásformák többféle ismerete.

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan.
Megfelelő kísérletek a kúszás, mászás, támasz-és függés feladatainak teljesítésére.
A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer.
Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.
A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

Technika és tervezés:

Család, otthon, háztartás: Ismerje a lakás helyiségeinek funkcióit.
Papírmunkák: Tudja a karton és papírlemez tulajdonságait felsorolni, vegye észre a tulajdonság és a felhasználhatóság közötti összefüggéseket.
Fonal- és textilmunkák: Önállóan végezze az anyagtulajdonsági vizsgálatokat.
Alkalmazza a kézi varrás alapöltéseit és a fonást a munkadarabok elkészítése során.
Jeles napok: Legyen képes az ünnepekkel kapcsolatos munkadarabok esztétikus kivitelezésére. Vegyen részt az ünnepi előkészületekben.

Ének-zene:

Éneklés: Tanult gyerekdalok, népi gyermekjátékdalok, népdalok, műdalok zeneileg hibátlan éneklése értelmes szövegkezeléssel.
Részt tud venni kánonok és kétszólamú dalok pontos éneklésében.
Aktívan vesz részt a dramatikus játékok előadásában.
Dalok ritmusának eltapsolása ritmusnévvel.
Szolmizációs hangok felismerése kézjelről.
Legyen képes dalok ritmusának lejegyzésére.

Zenehallgatás: Ismerje fel a hangszíneket (gyerekkórus, nőikar, férfikar).
Hangszerek felismerése hallás után.
A hallgatott zeneművek és népzenei, autentikus felvételek felismerése.

Vizuális kultúra:

Az eddig tanult nyelvi vizuális kifejezőeszközöket egyre tudatosabban tudja alkalmazni.
Legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok illetve komponálási módok használata.
Legyen képes élményeinek, elképzeléseinek tudatos vizuális megjelenítésére.
Felismerhetően ábrázoljon mozdulatokat, mozgáshelyzeteket.
Használja helyesen az eszközeit.
Legyen képes hangulatkeltésre a megfelelő színek, formák felhasználásával.
Munkadarab: Tündérvár – versillusztráció készítése.

Környezetismeret:

Az anyagok csoportosítása halmazállapotuk alapján.
Halmazállapot-változások felismerése.
A víz körforgása.
Az életfeltételek és életjelenségek felsorolása.
Növények csoportosítása (fák, cserjék, lágyszárúak).
A növények részei, azok feladatai.

Etika/Hit- és erkölcstan:

Életkorának megfelelő önismeret.
Társas kapcsolatok létrehozása, társas együttműködés szabályainak betartása.
Felelősségvállalás a társas viszonyokban.

Év vége

Nyelvtan, helyesírás, szövegalkotás:

Tanult szófajok:
- Valakit vagy valamit megnevező szavak
- Cselekvést, történést, létezést kifejező szavak
- A tulajdonságot kifejező szavak
- A számot, mennyiséget kifejező szavak felismerése, csoportosítása.

Cselekvések, történések jelen, múlt és jövő időben.
Melléknév fokozása.
Másolás, tollbamondás.
Öt-hat mondatból álló elbeszélő fogalmazás írása felkészülés után, ismert témákban.
A fogalmazások tagolása.

Olvasás és szövegértés:

Olvasson a tanuló némán másfél oldal terjedelmű szöveget. Bizonyítsa az ismeretterjesztő szöveg megértését információk önálló kiemelésével.
Folyamatos, kifejező hangos olvasás.
Elbeszélések tartalmának elmondása.
Monda fogalma.
A mondákban megismert történelmi személyek, helyszínek, események ismerete.
Ismerje a legfontosabb családi, vallási és nemzeti ünnepeinket.

Matematika:

A mértékrendszerek ismerete (idő, hossz, tömeg, űrmérték).
Negatív és pozitív számok helye a számegyenesen. Hőmérsékletek sorba rendezése.
Törtrészek létrehozása tevékenységgel. Törtek nagyságviszonyai. Kiegészítés 1 egészre.

Az írásbeli összeadás, kivonás, szorzás (háromjegyű számok szorzása egyjegyűvel) műveletének ismerete. Számfeladatok és szöveges feladatok megoldása írásbeli műveletekkel.
A sokszögek kerülete.
Műveleti sorrend.
Római számok.

Testnevelés:

Elfogadható mozgásminta reprodukálása a rajtolás, futás, ugrás és dobás végrehajtása során.
Törekvés a labdavezetés minél pontosabb végrehajtására.
Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása.
A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
Mérések:
- távolugrás
- 400 m-es futás
- kislabdahajítás

Technika és tervezés:

Famunkák: Legyen képes fából készült munkadarabokat elkészíteni.
Mérés: Önállóan tudjon centiméter pontossággal méréseket végezni.
Közlekedési ismeretek: Ismerje a kerékpáros közlekedés alapvető szabályait.
Háztartástan, életvitel: Ismerje a háztartási- és kommunikációs eszközök rendeltetését.

Ének-zene:

A népdal és műdal fogalma.
Improvizáció: Önállóan és alkotó módon vesz részt a népi gyermek és dramatikus játékokban, zenei improvizációkban.
Zenei ismeretek: Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában. Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

Vizuális kultúra:

Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a legfontosabb fogalmak használatával az életkornak megfelelően.

Képes legyen látvány alapján a jellegzetes formákat, színeket megragadni, ábrázolni a változást tanítói irányítással.
Képes közvetlen természeti környezet szemlélésére, jellegének leírására alapvető jegyekkel.
Tárgykészítés során ötleteit tanítói segítséggel valósítsa meg.
Biztonsággal használja a megismert, gyakorolt ábrázolási, konstruálási technikákat.

Környezetismeret:

Az állatok csoportosítása, jellemzői: emlősök, madarak, halak, kétéltűek, hüllők, rovarok.
A Föld mozgásai.
Az emberi életkor szakaszai.
Tájékozódási ismeretek: fő- és mellékvilágtájak.
A földfelszín vizei, formái.
Nemzeti jelképeink ismerete.

Etika/Hit- és erkölcstan:

Nemzeti ünnepek jelentőségének ismerete.
A természet rendjének megóvása, fenntarthatóság ismerete.
A magyar és európai kultúra főbb jellegzetességei

4. osztály

I. félév

Magyar nyelvtan:

Magánhangzók, mássalhangzók csoportosítása, betűrend

Mondatfajták felismerése

Szófajok megnevezése, felismerése szövegben

Cselekvést, történést, létezést kifejező szavak felismerése, csoportosítása, ideje, ragozása, helyesírása

Másolás, tollbamondás

Rövid elbeszélés írása

Magyar irodalom:

Népköltészeti alkotások jellemzői, csoportosítása

Mesefajták felismerése, megnevezése

A mese jellemző jegyei

Meseszereplők jellemzése

Hangos, kifejező olvasás

Szöveg feldolgozása kérdések alapján

Matematika:

Négyjegyű számok írása, olvasása, helyük a számegyenesen

Szóbeli összeadás, kivonás tízezres számkörben

Számok kerekített értékének meghatározása

Írásbeli összeadás, kivonás a tízezres számkörben

Egyszerű szövegezésű szöveges feladatok megoldása

Hosszmértékek ismerete

Műveleti sorrend

Testnevelés:

Rendgyakorlatok végrehajtása

Mászás kötélen 2-3 fogással

Támasz-, függő- és egyensúly gyakorlatok teljesítése

Labdavezetések

Technika és tervezés:

Az ember környezetének fejlődése

A természetben előforduló anyagok (fa, kő, kavics, agyag, só)

A tárgy nézetei

Egy építőelem nézeti képeinek a megrajzolása

Ének-zene:

2 népdal és 2 műdal eléneklése emlékezetből.

Ismerje a szolmizációs hangok nevét, betűjelét, kézjelét és egymáshoz viszonyított helyét.

Ütemvonalak helyének bejelölése a különböző ütemmutatóknak megfelelően.

Vizuális kultúra:

„Az én iskolám” élményrajz készítése.

Tudja lerajzolni az iskolát emlékezetből.

Színek helyes használata, arányok megfelelő megjelenítése.

Környezetismeret:

Lakóhelyem, települések, vármegyék

Felszínformák felismerése

Hazánk nagy tájai és jellemzőik

Vaktérképen Magyarország nagy tájainak bejelölése

Budapest nevezetességei

Etika/Hit- és erkölcstan:

Kialakult a tanulóban a helyes szociális magatartás és az önkontroll.

Képes példaképek keresésére.

Év vége

Magyar nyelvtan:

Mondatfajták helyes használata.

Magánhangzók, mássalhangzók csoportosítása, betűrend

Szavak csoportosítása: egyjelentésű, többjelentésű

Szavak csoportosítása szófajuk alapján.

Valakit vagy valamit megnevező szavak felismerése, csoportosítása, helyesírása.

Tulajdonságot kifejező szavak felismerése, fokozása, helyesírása.

Számot, mennyiséget kifejező szavak felismerése, csoportosítása, helyesírása

Cselekvést, történést, létezést kifejező szavak felismerése, csoportosítása, ideje, ragozása, helyesírása

Másolás, tollbamondás

Rövid szövegek alkotása

Magyar irodalom:

A monda fogalma

A történelmi személyek életén és munkásságán keresztül a magyar történelem eseményeinek

időrendbe helyezése.

Hangos, kifejező olvasás.

Szöveg feldolgozása kérdések alapján.

Matematika:

Kerek számok szorzása, osztása szóban.

A mértékrendszerek ismerete (idő, hossz, tömeg, űrtartalom)

A négy alapművelet ismerete a tízezres számkörben.

Egyszerű, fordított szövegezésű szöveges feladatok megoldása.

Nyitott mondatok igazsághalmaza az alapműveletek alkalmazásával.

Műveleti sorrend

Geometriai alapfogalmak ismerete

Téglalap, négyzet kerületének, területének kiszámítása.

Testnevelés:

Gimnasztikai alapformák pontos végrehajtása.

Mérések:

- kislabdahajítás
- 400 m-es futás
- távolugrás

Technika és tervezés:

Az ember lakókörnyezete.

A konyha eszközei.

Jelzőtáblák felismerése.

Munkadarab: papírból hajtogatott doboz

Ének-zene:

Két népdal és két műdal eléneklése emlékezetből.

A 3-as ütem és a váltakozó ütem fogalma.

A nyújtott és éles ritmus felismerése és hangoztatása ritmusgyakorlatban.

Vizuális kultúra:

Népszokások ismerete.

Egy választott népszokás megrajzolása.

Legyen képes egyszerű mozdulatok visszaadására.

Alakok arányainak megfelelő megjelenítése.

Környezetismeret:

Az erdő életközössége

A mező, rét életközössége

Víz, vízpart életközössége

Zöldségek, gyümölcsök

Testrészek, érzékszervek

A mozgás, táplálkozás, légzés, keringés, kiválasztás szervrendszere

Etika/Hit-és erkölcstan:

Tudja konfliktusait helyesen kezelni.

Kialakult a mások tisztelete iránti érzékenység, a saját iskolához való kötődés.

A lakóhely, a környezet, a hagyományok értékeinek megismerése és óvása

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Angol

Javító vizsgára a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott tanuló esetében kerül sor (augusztus hónapban). A javítóvizsga anyagát a júniusi bizonyítványosztáskor írásban ismertetjük a tanulókkal.

Osztályozó vizsgára félévkor és év végén kerül sor. Az osztályozó vizsgán intézményünk egyéni tanrend szerint tanuló diákjai, illetve hiányzásuk miatt értékelhetetlen tanulók vesznek részt. A vizsga anyagáról a tanulókat írásban értesítjük.

Előírásunk az év végére elsajátítandó tananyagot évfolyamonként határozza meg. A javítóvizsga és az év végi osztályozó vizsga anyaga azonos. A félévi osztályozó vizsga anyagát – mely része az év végi követelményeknek is – időben a tanulók tudomására hozzuk.

A vizsga formája:

1. Szóbeli vizsga
2. Írásbeli vizsga

A szóbeli vizsga beszélgetésből és olvasásból áll. A beszélgetés alapjául a kép szolgál.
A hangos olvasás a kiejtést, intonációt méri, felsőbb fokon ehhez a feladathoz a tartalom elmondása is kapcsolódik.

Az írásbeli vizsgán a tanulók feladatlapot töltenek ki, mely lexikai valamint nyelvtani tudást mér.

A vizsgák anyagát 4-8. évfolyamig határoztuk meg.

Értékelés:

A Helyi tantervünkben leírt „Követelmények” valamint „A magasabb évfolyamba lépés feltételei” alapján történik.

Angol nyelv, Osztályozó/Javító vizsga 4. évfolyam

I. Beszélgetés

Irányított beszélgetés a vizsgáztató tanár kérdései alapján.

Témakörök:

1. félév

- Bemutatkozás (Üdvözlési formák, név, lakóhely, életkor megnevezése.)
- Számok 1-20-ig
- Színek
- Osztálytermi tárgyak
- Családtagok
- Helyiségek a házban
- Foglalkozások
- Bútorok a házban
- Érzelmek kifejezése
- Külső megjelenés
- Állatok
- Testrészek
- Játékok megnevezése

2. félév

- Étkezés (Egyszerűbb ételek, italok megnevezése.)
- Idő kifejezése
- Számok 20-100-ig
- Helyek a városban
- Hónapok, napok megnevezése
- Sorszámnevek
- Napi tevékenységek
- Ruhadarabok
- Időjárás

II. Olvasás

A tanuló által használt tankönyvből kb. 10 sor terjedelmű szöveg bemutatása.

III. Nyelvtan

1. félév

- a/an
- This/These- That/Those
- A „to be” ige jelen idejű ragozása

- Birtoklás kifejezése (have got/has got)
- Folyamatos jelen idő (képzés + egy-két használat)
- Birtokos jelző (my, your, his, her, its, our, your, their)
- A személyes névmás tárgyesete
- Térbeli viszonyok kifejezése (in, on, under…)
- Can/Can't

2. félév

- Egyszerű jelen idő (képzés + egy-két használat)
- Like/Don't like
- A főnevek egyes és többes száma
- There is/There are
- Folyamatos jelen idő (képzés + egy-két használat)
- Whose

Angol nyelv, Osztályozó/Javító vizsga 5. évfolyam

I. Beszélgetés

Az 5. osztályban ismertetett követelmények irányadóak ezen az évfolyamon is.

Témakörök:

1. félév

- Bemutatkozás (Üdvözlési formák, név, lakóhely, életkor megnevezése.)
- Iskola (A tanterem berendezési tárgyai, taneszközök neve, tantárgyak neve. Az iskolai életben előforduló tevékenységi formák - igék).
- Országok, nemzetiségek (Néhány ország + nemzetiség megnevezése.)
- Az idő kifejezése
- Család (A család tagjai – testvérek életkora – családtagok neve.)
- Hangszerek megnevezése
- Ruhák és kiegészítők
- Napirend, hobbi, szabadidős tevékenységek
- Sportok

2. félév

- Ház, lakás (berendezési tárgyak és helyük.)
- Étkezéssel kapcsolatos szavak
- Naptár (dátumok, hónapok, évszakok.)
- Időjárás
- Vadállatok
- Jókívánságok

II. Olvasás

A tanuló által használt tankönyvből kb. 10 sor terjedelmű szöveg bemutatása.

III. Nyelvtan

1. félév

- to be ige
- have got/has got ige
- Birtokos eset
- Birtokos jelző
- A főnevek többes száma (szabályos + rendhagyó főnevek)
- Tőszámnevek 1-100-ig
- This/These – That/Those
- Időt jelölő elöljárószók
- Egyszerű jelen idő képzése
- Gyakoriságot kifejező határozószók

2.félév

- There is/There are
- Helyet jelölő elöljárószók
- a/an – the
- A személyes névmás tárgyesete
- Can (engedély kérés, adás)
- Must
- Megszámlálható, megszámlálhatatlan főnevek
- Some/any
- A folyamatos jelen idő képzése, ragozása
- Az egyszerű jelen idő és a folyamatos jelen idő összehasonlítása
- Tőszámnevek 100 fölött, sorszámnevek
- Helyet jelölő elöljárószók

Angol nyelv, Osztályozó/Javító vizsga 6. évfolyam

I. Beszélgetés

Az 6. osztályban ismertetett követelmények irányadóak ezen az évfolyamon is. A beszélgetés során a tanuló is tegyen fel 2-3 kérdést.

Témakörök:

1. félév

- Filmfajták
- Szórakozóhelyek
- Közlekedési eszközök
- Kempingezés, nyaralás
- Kalandsportok
- Iskolai tantárgyak
- Napirend
- Háztartási eszközök
- Ruhák és kiegészítők
- Szabadidős tevékenységek
- Külső megjelenés
- Közlekedési eszközök

- Balesetek
- Testrészek
- Érzelmeket kifejező szavak

2. félév

- Nyaralással kapcsolatos tevékenységek
- Közlekedési eszközök
- Balesetek
- Testrészek
- Érzelmek kifejezése
- Vidámpark
- Épületek, helyek a városban
- Házak fajtái
- Űrrel kapcsolatos szavak

II. Olvasás

A tanuló által használt tankönyvből kb. 10 sor terjedelmű szöveg bemutatása.
A szövegértést a vizsgáztató tanár által feltett kérdések illetve a fordítás is ellenőrzi.

III. Nyelvtan

1. félév

- To be ige múlt ideje
- Múlt idő kifejezése (képzés + használat), szabályos, rendhagyó igék
- Be going to szerkezet
- Folyamatos jelen idő (future meaning)
- Egyszerű jövő idő (will)
- Melléknevek fokozása, összehasonlítása
- Egyszerű jelen idő képzése, ragozása
- A folyamatos jelen idő képzése, ragozása
- Az egyszerű jelen idő és a folyamatos jelen idő összehasonlítása
- Statikus igék
- Like, love, hate… + ige +ing

2. félév

- Az egyszerű múlt idő képzése, ragozása
- Could
- Határozószavak
- Used to
- A folyamatos múlt idő képzése, ragozása
- Az egyszerű múlt idő és a folyamatos múlt idő összehasonlítása
- A some, any, no és összetételeik
- Can, could, may, might
- Helyet és mozgást jelölő elöljárószavak
- Melléknevek fokozása, összehasonlítása

Angol nyelv, Osztályozó/Javító vizsga 7. évfolyam

I. Beszélgetés

Az 7. osztályban ismertetett követelmények irányadóak ezen az évfolyamon is. A beszélgetés során a tanuló is tegyen fel 2-3 kérdést.

Témakörök:

1. félév

- Számítógép, Internet világa
- Környezeti problémák
- Állatok és élőhelyeik
- Tv programok
- Sport
- Foglalkozások
- Betegségek
- Vásárlás
- Ékezési szokások

2. félév

- Érzelmek kifejezése
- Filmek, újságok
- Szabadidős tevékenységek
- Sport
- Zene
- Öltözködés, divat
- Híres építmények

II. Olvasás

Ismert szavakat és kifejezéseket tartalmazó ismeretlen szöveg kifejező olvasása (kb. 10 sor terjedelem) előzetes felkészülés alapján.
A szövegértés ellenőrzése a vizsgáztató tanár kérdései illetve fordítás útján történik.

III. Nyelvtan

1. félév

- Be going to
- A folyamatos jelen idő (jövő időre való utalás)
- Az egyszerű jövő idő képzése, ragozása (will)
- Must, have to
- Első típusú feltételes mondatok
- A befejezett jelen idő képzése, használata
- Az egyszerű múlt idő és a befejezett jelen idő összehasonlítása
- Ugye kérdés
- Tanácsadás kifejezése (Should/Shouldn’t)
- Too-Enough

- One-Ones
- Much/many/a lot of/lots of/a few/a little
- Birtokos névmások, birtokos eset

2. félév

- Vonatkozó névmások
- So/Neither
- Szenvedő szerkezet
- Egyszerű jelen idő, folyamatos jelen idő összehasonlítása
- Statikus igék
- Melléknevek, határozószavak fokozása
- Some/any/No/Every és öszetételeik
- Egyszerű múlt idő
- Used to
- Feltételes mondatok I. típusa
- All/Both/Neither/None/Either

Angol nyelv, Osztályozó/Javító vizsga 8. évfolyam

I. Beszélgetés

Az 8. osztályban ismertetett követelmények irányadóak ezen az évfolyamon is. A beszélgetés során a tanuló is tegyen fel 2-3 kérdést.

Témakörök:

1. félév

- Főzés
- Oktatás
- Természet – vadállatok
- Időjárás
- Természeti katasztrófák
- Telekommunkáció
- Sport
- Környezeti problémák

2. félév

- Csillagászat
- Ünnepek, ünnepségek
- Bűnözés
- Nyaralás

II. Olvasás

A témakörhöz kapcsolódó, kb. 10 soros, ismeretlen szavakat is tartalmazó szöveg olvasása előzetes felkészülés alapján.

Az olvasottak értelemszerű fordítása, amelyben az ismeretlen szavak jelentése a szövegösszefüggésből következik.

III. Nyelvtan

- Befejezett jelen idő (Present Perfect)
- Befejezett jelen idő/Egyszerű múlt idő (Present perfect/Past simple)
- Folyamatos befejezett jelen (Present Perfect Continuous)
- Befejezett jelen/Folyamatos befejezett jelen (Present Perfect/Present Perfect Continuous)
- Időt, helyet, mozgást jelölő elöljárószók (Prepositions of time, place, movement)
- Ugye kérdés (Question Tags)
- Egyszerű múlt, Folyamatos múlt (Past Simple/Past Continuous)
- Befejezett múlt idő (Past Perfect)
- Módbeli segédigék (can/could/may/will/would/must/have to/need/can't/be able to/might)
- Szenvedő szerkezet (Passive voice)

2. félév

- Határozott névelő: the
- So/neither/too/either
- Infinitive, to nélküli infinitive
- Gerund
- Visszaható névmások (Reflexive pronouns)
- Feltételes mondatok II. típusa
- Bárcsk kifejezése (Wishes)
- Függő beszéd (Reported speech)

<u>Angol nyelv, Osztályozó/Javító vizsga SNI 7. évfolyam</u>

Témakörök, szókincs:

1. félév

- Bemutatkozás, személyi adatok, külsőm, életkor, születésnap, lakcím, kedvenc sportom, színem, ételem, barátom.
- Családtagok nevei.

2. félév

- Hazám, hazám fővárosa, lakóhelyem.
- Iskolám, az iskola berendezései, iskolai felszerelések, utasítások a tanórán.
- Országunk neve, fővárosa, zászlója, néhány nagyobb városa, ünnepek.
- Időjárás, évszakok, hónapok, napok, napszakok, időpontok.
- Állatok, növények.

Fogalomkörök:

1. félév

- Létezés kifejezése (be, is, are).
- Cselekvések kifejezése (igék).
- Felszólító mód (igék).

2. félév

- Birtoklás kifejezése (have got).
- Birtokviszony kifejezése (My mother's name is…).
- Birtokos névmások (My pen).

Beszédszándékok

1. félév

- Köszönési formák: Hi! Hello.
- Napszakok szerinti köszönési formák: Good morning, good day, good afternoon, good evening, good night.
- Elköszönés: Bye. Goodbye. See you tomorrow.

2. félév

- Bemutatkozás: What's your name? My name is Tom. How old are you? I am 13.
- Titulusok: Mr, Mrs, Miss.
- Köszönet és sajnálat kifejezése: Thank you. Sorry.

Angol nyelv, Osztályozó/Javító vizsga SNI 8. évfolyam

Témakörök, szókincs:

1. félév

- Testrészek.
- Az orvosnál.
- Napirend.
- Öltözködés, ruházat.
- Sport.

2. félév

- Élelmiszerek, ételek nevei.
- Főétkezések.
- Üzletek nevei, néhány jellemző árucikk neve.
- Vásárlás.

Fogalomkörök:

1. félév

- Modalitás kifejezése: képesség (I can…).
- Időbeliség: Present Simple, Present Continuous, időhatározók (now, sometimes, never, usually, always, today), évszakok, hónapok, napok, időpontok, elöljárószavak (at, in, on).
- Térbeliség: elöljárószavak (in, on, at).

2. félév

- Mennyiségek kifejezése: tőszámok 1-20-ig, sorszámnevek 1-12-ig, főnevek többes száma, a/an, some/any határozatlan névelők.
- Hangtani ismeretek: szóhangsúly, intonáció, összevont alakok, többes szám kiejtése.

Beszédszándékok

1. félév

- Udvariassági formák: Here you are. Please. Nice to see you. Nice to meet you.
- Érdeklődés a másik személy hogyléte felöl: How are you? I'm fine, thank you. And you?
- Egyszerű kérdések (információkérés).
- Egyszerű feleletek (információadás).

2. félév

- Modális jelentés kifejezése: képesség kifejezése: I can jump up high.
- Vélemény kérése: Do you like?
- Tárgyak, dolgok megnevezése, azonosítása: What's this? This is a…/ It's

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Biológia

7. osztály

I. félév

1. A biológia tudományának célja, vizsgálati módszerei

A biológia tudománya
Az élővilág szerveződése
A növények törzsfejlődése
Az állatok és a gombák kialakulása
Az ember megjelenése

2. A rendszerezés kezdetei, növényrendszertan

Az élővilág rendszerezése
Az egysejtűek
A telepes növények
A növényi szövetek
A növények szervei
A harasztok, a nyitvatermők és a zárvatermők

3. Az állatok és a gombák rendszere

Az állati szövetek
A férgek
Az ízeltlábúak
A puhatestűek
A gerincesek
A gombák

II. félév

4. Élőlények és környezetük

Alkalmazkodás és tűrőképesség
Az élettelen környezeti tényezők
A környezetszennyezés
Az élő környezeti tényezők
A társulások változásai
Táplálékláncok. Anyag- és energiaáramlás

5. **Biomok a Földön**
   Az éghajlati övezetesség és a biomok
   A trópusi esőerdők élővilága
   A szavannák élővilága
   A sivatagok élővilága
   A keménylombú és a babérlombú erdők élővilága
   A lombhullató erdők élővilága
   A füves puszták élővilága
   A tűlevelű erdők élővilága
   A tundra és a sarkvidékek élővilága
   A tengerek és óceánok élővilága
   A magashegységek élővilága

6. **A természet védelme és a fenntarthatósáf**
   Természetvédelem
   Fenntarthatóság
   Globális problémák

8. osztály

I. félév

1. **Az ember szervezet és működése**
   Az ember testfelépítése
   A vér összetétele és működései
   A szervezet belső védelme
   A keringési rendszer
   A légzőrendszer
   A táplálkozás
   Az egészséges táplálkozás
   A kiválasztórendszer
   A mozgás
   A kültakaró
   Az életfolyamatok szabályozása
   A hormonális szabályozás

II. félév

2. **Az ember szervezet és működése**
   Az idegrendszer működése ű
   Érzékelés, érzékszervek.
   A szem és a látás ű
   Hallás, helyzetérzékelés, szaglás,
   ízérzékelés
   Az idegrendszer felépítése

A belső szervek szabályozása
A szaporító szervrendszer
Az ember egyedfejlődése
A tulajdonságok öröklődése
Nemhez kapcsolt öröklődés
Egészség, betegség
A leggyakrabban előforduló betegségek
A szenvedélybetegségek
Balesetek, elsősegélynyújtás

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Ének-zene

I. A vizsga formája

a) írásbeli vizsga
- ritmikai feladatok
- dallami feladatok
- műelemzési feladatok

b) szóbeli vizsga
- éneklés
- zeneelmélet
- zenetörténet

II. Értékelés

A helyi tantervben leírt követelmények, valamint a magasabb évfolyamba lépés alapján történik.

5. évfolyam

Írásbeli:
- éles, nyújtott ritmus, szinkópa
- oktáv, kvint építése
- kottázás betűkottáról
- kvintváltó dallamok szerkesztése

Szóbeli:
- az évfolyam dalanyagának ismerete, néhány éneklése emlékezetből
- hangközök ismerete: oktáv, kvart, kvint
- régi és új stílusú népdalok elemzése

6. évfolyam

Írásbeli:
- kis éles és nyújtott ritmus
- nyolcad, tizenhatod kombináció
- periódus szerkesztése

Szóbeli:
- az évfolyam dalanyagának ismerete, néhány éneklése emlékezetből
- a bécsi klasszicizmus zenéje, zeneszerzői, legjelentősebb alkotásai, felismerése hangzó anyagról

7. évfolyam

Írásbeli:

- aszimmetrikus ütemfajták ismerete
- dúr és mol hangnemek ismerete, kottázása

Szóbeli:

- az évfolyam dalanyagának ismerete, néhány éneklése emlékezetből
- romantika zenéje, operák ismerete, felismerése hangzó anyagról

8. évfolyam

Írásbeli:

- ritmusdiktálás
- dallamírás
- 7-fokú hangsorok ismerete, kottázása

Szóbeli:

- az évfolyam dalanyagának ismerete, néhány éneklése emlékezetből
- a XX. század és napjaink zenéje
- a korábban tanult zenetörténeti korszakok, zenei műfajok, zeneművek jellemzői, felismerése hangzó anyagról

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Etika/Hit- és erkölcstan

5. osztály

Etika I. félév

Témakörök:

- Test és lélek

- Kapcsolat, barátság, szeretet –

Kortársi csoportok Ismeretek:

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.

- Tudatában van az emberek sokféleségének, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.

- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik véleményeinek és tetteinek utólagos értékelésére.

II. félév

- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek és tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.

- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.

6. osztály

Etika I. félév

Témakörök.

- Társadalmi együttélés

- A technikai fejlődés hatásai

- A mindenséget kutató ember Ismeretek:

- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállal a rászorulók segítésében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.

- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

II. félév

- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.

- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.

- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

7. osztály

Etika I. félév

Témakörök:

– Ki vagyok én és mi vezérli a tetteimet?

– Párkapcsolat és szerelem

– Egyén és közösség Ismeretek:

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára.

- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.

- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.

II. félév

- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.

- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.

- Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni. Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.

8.osztály

Etika I. félév

Témakörök:

- Helyem a világban

- Mi dolgunk a világban?

- Hit, világkép, világnézet Ismeretek:

- Kialakultak benne az európai identitás csírái.

- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.

- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.

II. félév

- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.

- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.

- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.

- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélhetik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Fizika

7. osztály

Osztályozó vizsga követelményei 7. évfolyam fizika :

I. félév:
A mérés:
Mennyiségek, mértékegységek, mértékátváltások, SI-rendszer
A tömeg és a térfogat mérése, mértékegységei közötti kapcsolat
A sűrűség: Sűrűség fogalma, a sűrűség mértékegységei, jelölése, kiszámítása, átlagsűrűség. Sűrűségadatok használata a tömeg vagy térfogat kiszámolására
Az anyagra jellemző sűrűség megállapítása
Az idő mérése: Mértékegységek értelmezése, átváltása
A hőmérséklet mérése: A hőmérséklet jele, mértékegységei. A Celsius-skála, hőmérsékleti skálák ismerete
Az energia:
Az energia fogalma, fajtái: belső, rugalmas, helyzeti, mozgási energia. Jele, mértékegységei
Energiaforrások: Energiaforrás, energiahordozók
Az energiahordozók jellemzése, csoportosítása: fosszilis energia, zöldenergia
Üzemanyagok: Fűtőérték, energiaátalakulás
Az erőművekben bekövetkező energiaátalakulások, az energia megmaradása
Szélerőmű, napelemek, napkollektor működésének értelmezése
Energiaigények: Energiafogyasztás, teljesítmény
A táplálékok energiatartalma
Energiafogyasztás a háztartásban és a közlekedésben
Az energiafogyasztás környezeti hatásai: Energiatakarékosság, energiabiztonság, környezetszennyezés

II. félév:
A mozgás:
A testek mozgásának jellemzése: Pálya, út, elmozdulás.
A sebesség értelmezése, jele, mértékegységei. Átlagsebesség.
Az egyenes vonalú egyenletes mozgás jellemzése
Út-idő grafikon, sebesség-idő grafikon rajzolása
Egyenletesen változó mozgások: Sebességváltozás fogalma; az egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás. Gyorsulás, szabadesés jellemzése
Az erő:
Az erő fogalma, nagysága, iránya, támadáspontja, mértékegysége
A tehetetlenség törvénye: Newton I. törvénye

Newton II. törvénye
Gravitációs (nehézségi) erő, tartóerő, súlyerő jellemzése
Súrlódás és fajtái:
A súrlódási erőt befolyásoló tényezők
Közegellenállás

8. osztály

I. félév

A tanuló legyen tisztában az elektromos állapot kialakulásának feltételével, kimutatásával, az elektromos töltés fogalmával, minőségi és mennyiségi jelentésével, az atomok szerkezetével, semlegességük okával. Ismerje a feszültség fogalmát, mértékegységét, az elektromos áram fogalmát, kialakulásának feltételeit, az áramerősség fogalmát, számítási módját. Ismerje az elektromos áramkör fogalmát, egyszerű elemeit, a fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolásának módjait, ezen kapcsolások fontosabb tulajdonságait. Ismerje Ohm törvényének logikai és mennyiségi tartalmát, fogalmát, a hozzá kapcsolódó alapszámítások elvégzésének menetét. Tudja alkalmazni Ohm törvényét sorosan és párhuzamosan kapcsolt fogyasztókra vonatkozó alapszámításokra. Ismerje meg az elektromos áram mágneses hatását Oersted kísérletével, az elektromágnes szerkezetét, mágneses erősségét befolyásoló tényezőit, az elektromos áram hőhatását.
Jöjjön rá az elektromágneses indukció és a váltakozó áram lényegére.

II. félév

Ismerje a fény és az anyag kölcsönhatásának egyszerű vonatkozásait (terjedés, visszaverődés, elnyelés), a reflexiós optikai eszközök (sík-, homorú és domború tükrök) fényvisszaverődési tulajdonságait, nevezetes sugármeneteket, valódi és virtuális kép fogalmának jelentését, kialakulását, refrakciós optikai eszközök (prizmák, domború és homorú lencsék) fénytörési tulajdonságait, nevezetes sugármeneteket, valódi és virtuális kép fogalmának jelentését, kialakulását. Ismerje a „fehér” fény színekre bontásának lehetőségét.

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Földrajz

7. osztály

I. félév

1. **Tájékozódás a földrajzi térben**
   A térkép
   Koordináta-rendszer a Földön
2. **Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza**
   A lakóhely földrajza
   Természeti és kulturális értékeink
   Népesség
   Miből, hogyan gazdálkodunk?
3. **Magyarország földrajza Magyarország természetföldrajza**
   Hazánk, Magyarország
   Vizeink a felszínen és a felszín alatt
   Természeti kincseink
   Középhegységeink
   Alföldi tájakon
   Dombságok a Dunántúlon
   Magyarország népessége és települései
   Települések Magyarországon
   Fővárosunk, Budapest
   Magyarország népessége
   Magyarország gazdasága
   Mezőgazdaság és élelmiszeripar
   Energiagazdaság
   Az ipar és környezeti hatásai
   Infrastruktúra
   Kutatás-fejlesztés, kereskedelem
   Turizmus
   Régiók

II. félév

4. **A Kárpát-medence térsége**
   A Kárpát-medence térségének földrajzi egysége
   A Kárpátok kialakulása és részei
   Természeti erőforrások és környezeti veszélyek

Táji és kulturális értékek a határainkon túl
A Kárpát-medence térségének népessége

5. **Európa földrajza**

Európa fekvése, határai és tájai
Európa részei, éghajlata és vízrajza
Európa népessége és országai
Az Európai Unió
Észak-Európa
Az Egyesült Királyság
Franciaország
Dél-Európa meghatározó országai
Németország
Ausztria és Svájc
Csehország és Szlovákia
Lengyelország és Ukrajna
Románia
A délszláv országok
Oroszország

8. osztály

I. félév

1. **Európán kívüli térségek földrajza**

Afrika földrajza
Afrika domborzata és vízrajza
Afrika éghajlata és mezőgazdasága
Afrika gazdasága és népessége
Amerika földrajza
Amerika határai és domborzata
Amerika éghajlata és vízrajza
Amerika népessége és települései
Az Amerikai Egyesült Államok
Latin-Amerika
Ázsia, Ausztrália, Óceánia és a sarkvidékek földrajza
Ázsia határai és vízrajza
Ázsia domborzata és éghajlata
Ázsia népessége és települései
Japán és Délkelet-Ázsia országai
Kína

II. félév

1. **Európán kívüli térségek földrajza**

Ázsia, Ausztrália, Óceánia és a sarkvidékek földrajza
India
Délnyugat-Ázsia

Ausztrália és Óceánia
Sarkvidékek
A világtenger

2. A földrajzi övezetesség rendszere

Az övezetesség rendszere
A forró övezet
Mérsékelt övezet
Hideg övezet és a függőleges földrajzi övezetesség

3. Életünk és a gazdaság

A pénz és a munka világa

A gazdaság működése, és a nemzetközi szervezetek
Globalizáció –Összefonódó gazdasági kapcsolatok
Fenntartható gazdálkodás
A pénz az életünkben
Nemzeti parkok Magyarországon
Világörökségi helyszínek Magyarországon

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Hon- és népismeret

6. osztály

I. félév

- Rokonsági fokok, elnevezések, hagyományos kifejezések.
- Családfa készítése.
- Városunk híres szülöttei, épületei.
- Városunk kialakulásának történelme.
- Hajlékok elnevezése.
- A magyarok házai
- A magyar paraszti lakóházak, külső jellegzetességei
- A népi építészet táji jellegzetességei
- Tüzelő berendezések
- Az ételkészítés és eszközei
- Konyhai kerámia edények
- A szoba berendezése
- Bútorok a szobában
- Szőttesek hímzések
- Munkamegosztás a paraszti családban
- A játék
- A régi iskola
- Gabonatermelés és hozzá kötődő népszokások
- A kender termesztése és feldolgozása
- Táplálkozás

II. félév

- Közösségi alkalmak, kaláka munkák
- Élet a faluban, születéstől öregkorig
- Hiedelmek és szokások
- Az emberi élet fordulói
- Az ünnep: Karácsony, farsang, nagyböjt, húsvét, pünkösd, Szent Iván napja
- A magyarság összetétele
- A magyar nép kulturális tagoltsága: Dunántúl, Felföld, Alföld, Erdély és a Részek, Moldva

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Digitális kultúra

3. évfolyam

I. félév

Digitális eszközök, és azok használata: a számítógép, tablet bekapcsolása, kikapcsolása, alapfunkciók. Egyszerűbb beállítási lehetőségek. A billentyűzet használata. Egérhasználat.

Programok futtatása, alkalmazások indítása, alkalmazása.

Tárolás az adathordozókon. Műveletek mappákkal és állományokkal.

II. félév

Rajzolóprogram használata. Rajzos dokumentum készítése, mentése.

A böngészőprogram alapfunkciói. Böngészés a weben.

Egyszerű algoritmusok készítése, elemzése.

4. évfolyam

I. félév

Digitális eszközök és főbb funkcióik.

Szöveg bevitele különböző szövegszerkesztőkkel. Megnyitás, mentés másként.

Hasznos programok a Windowsban: Számológép, Képmetsző.

Rajzolóprogram használata: forgatás, tükrözés, nagyítás, szabályos alakzat.

Képek letöltése, módosítása, képszerkesztés.

II. félév

Információkeresés kulcsszavas kereséssel. Hasznos oldalak használata az interneten: időjárás, helyesírás, útvonaltervezés.

Nyomtatás.

Egyszerű algoritmus kódolása.

Kódolás blokkokkal.

5. évfolyam

I. félév:

Az informatikai eszközök használata, az informatika alapjai:
Az információ fogalma, jelrendszerek.
A számítógép és a legszükségesebb perifériák rendeltetésszerű használata
Szövegbevitel billentyűzetről.
Alkalmazói ismeretek I.:
Programok indítása.
Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközkezelés.
Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés.
Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás, keresés.
Állományok típusai.

II. félév:

Alkalmazói ismeretek II.:
Rajzos dokumentumok készítése, a rajzeszközök megfelelő használata.
Állomány mentése.
Állomány megnyitása.

6. évfolyam

I. félév:

Alkalmazói ismeretek:
Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete és alkalmazása.
Szöveges dokumentumok létrehozása, mentése.
Szövegműveletek végrehajtása.
Szöveg javítása.
Karakterformázás.
Bekezdésformázás.
Szöveg kijelölése, másolása, mozgatása, törlése.
Helyesírás ellenőrzése.

II. félév:

Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel:
Problémák algoritmusainak megtervezése.
Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusainak megvalósítása Logo vagy más fejlesztőrendszer segítségével.
Infokommunikáció: Útvonalkeresők, térképes keresők használata.

7. évfolyam

I. félév:

Szövegszerkesztés

- élőfej, élőláb, címsorok, tartalomjegyzék, táblázat szövegben

Táblázatok készítése:

- táblázat tulajdonságai, szegélyvonalak, háttérszín
- sorok és oszlopok beszúrása, törlése, cellák egyesítése, felosztása, tartalmának igazítása
- tabulátorok, tabulátorok igazítása
- ábrák beillesztése, tulajdonságainak beállítása

Az e-világ és az online kommunikáció:

- Felhőszolgáltatások, felhőalkalmazások
- Hatékony és etikus kommunikáció az interneten
- Adatvédelem az interneten
- Adatok küldése, fogadása

II. Félév

Bemutatókészítés:

- Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése

A digitális eszközök használata

- Ergonomikus operációs rendszer és ergonomikus szoftverek
- Hardverergonómia és az ergonomikus munkahely

Algoritmizálás, programozás, robotika

- Algoritmusok, programok tervezése, készítése, kódolás
- Animáció készítése
- Robotika. Útvonalkövetés valós robotok segítségével

8. évfolyam

I. félév:

Alkalmazói ismeretek: szövegszerkesztés
Szöveges, rajzos, táblázatos dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.

II. félév:

Alkalmazói ismeretek: táblázatkezelés
Táblázatok, diagramok készítése.
Adatbevitel táblázatba, javítás, másolás, mozgatás.
Egyszerű képletek, függvények.

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Irodalom

5. osztály

I. félév:

Irodalom:

I.témakör:/1. Család, otthon, nemzet – a versekben, lírai alkotásokban

Új fogalmak: Család, otthon, nemzet.
Eredet, népköltészeti alkotás, műköltészeti alkotás. Forma, vers, próza.
Dal, líra. Verses és prózai szöveg. Versritmus.
Hagyomány, nemzeti hagyomány.
Lírai én (lírai alany).
Vers, verssor, rím, rímfajta. Motívum, idill. Keretes szerkezet.
Életkép.

Lírai alkotások megismerése:

Weöres Sándor: *Ó ha cinke volnék*
Kányádi Sándor: *Nagyanyó-kenyér*
Arany János: *Családi kör*
Petőfi Sándor: *Egy estém otthon*
Petőfi Sándor: *Füstbement terv*

I.témakör/2. Család, otthon, nemzet – a mesék, a mondák és a mítoszok világában; A mesék bűvöletében

Új fogalmak: Nemzeti kultúra. Epika. A mese.
Eredet szerint: népmese, műmese.
Forma szerint: prózai és verses formájú mese.
Meseformulák, meseszám.
Tündérmese (varázsmese).
Beszélő név. Helyszín.
Mesei jellemzők, motívumok, meseformulák (például: mesekezdet, mesezárás, állandó kifejezések, meseszámok); átváltozások, eszközök, tárgyak, ismétlődő tettek, cselekedetek, szereplők, szerepkörök, helyszínek. Mitikus mese. Mesealak, mesehős Monda, eredetmonda. Rege, mítosz, mitológia,

A témakör ismeretanyaga:

Fehérlófia / Az égig érő fa /Arany János: *Rege a csodaszarvasról /* Daidalosz es Ikarosz

I.témakör /3. Család, otthon, nemzet –a bibliai történetekben

Új fogalmak: *Biblia*, *Ószövetség, Újszövetség,* evangélium
A világ teremtése /A vízözön története / Jézus születése /A napkeleti bölcsek
Az I. témakör memoriterei: Weöres Sándor: *Ó ha cinke volnék*
Arany János: *Családi kör-4 versszak / Rege a csodaszarvasról-7 versszak*

II.témakör: Petőfi Sándor: János vitéz

Mozaikok Petőfi Sándor életéből

János vitéz: 1-18. fejezet tartalmi ismerete

Új fogalmak: Az epikus művek szerkezeti egységei: előkészítés, bonyodalom: a cselekmény kibontakozása és jellemzői. A leírás. A mű nyelvezete. Néhány szókép: hasonlat, megszemélyesítés, metafora és jellemzőik. Ütemhangsúlyos verselés, ütem, sormetszet, felező tizenkettes sorfajta.

A II. témakör memoriterei:

1.rész 1. és 2. versszaka, a *4. rész* 8. és 9. versszaka

6. rész 6. versszaka

18. rész 10. és 11. versszaka

2. félév

II.témakör: Petőfi Sándor: János vitéz (folytatás)

János vitéz:18- 27. fejezet tartalmi, szerkezeti ismerete (+ 1-17.)

Új fogalmak:

Nyelvi alakzatok: megszólítás, felkiáltás, kérdés, ismétlés, felsorolás, párhuzam, ellentét.

Az epikus művek szerkezeti egységei: tetőpont, megoldás és jellemzői.

Verses epika.

Elbeszélő költemény

Memoriter: 18. rész 10. és 11. versszaka.

21. rész 15. versszaka /// 25. rész 1. versszaka,

27. rész 6. és 11. versszaka.

III. témakör: Szülőföld, táj

Ismeretanyag:

Petőfi Sándor: *Az alföld*

Petőfi Sándor: *Úti levelek III. levél* (részlet)

Nagy László: *Balaton –parton*

Weöres Sándor: *Tájkép*

Új fogalmak:

Tájleíró költemény. Személyesség. Napló, útleírás, úti levél

IV.témakör: Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Ismeretanyag:

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regény tartalmi és szerkezeti ismerete. Szereplők, jellemek

Fogalmak:

Előkészítés. Cselekmény. Konfliktus. A bonyodalom. A cselekmény kibontakozása. Tetőpont, megoldás, végkifejlet. Főszereplő, mellékszereplő. Regény, ifjúsági regény

V. témakör: Fekete István: A koppányi aga testamentuma

Ismeretanyag: Fekete István: A koppányi aga testamentuma című regény tartalmi és szerkezeti ismerete. Szereplők, jellemek

6. osztály

1. félév

I.Témakör / **Hősök az irodalomban**

Ismeretanyag:
Arany János: Mátyás anyja
Arany János: A walesi bárdok
Hősök–mondák: Beckó vára / Szent László legendája , Lehel kürtje ,Kittenberger Kálmán: Oroszlánvadászataimból (részlet), Tordai hasadék (Erdély) - A Lendvai vár, Mátyás-mondák
Fazekas Mihály: Lúdas Matyi
FOGALMAK: próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás

II. Témakör/ Arany János: Toldi

Ismeretanyag:
Arany János: Toldi című művének tartalmi, szerkezeti ismerete
Tartalmi, szerkezeti vázlat, szereplők, jellemek. Költői képek, alakzatok a műben
FOGALMAK: verses epika, elbeszélő költemény, előhang, epizód, késleltetés; allegória; fokozás, túlzás, megszólítás, mottó, életkép, felező 12-es (költői képek, alakzatok a műben)
Epikus művek szerkezeti egységei

Memoriterek:
Arany János: A walesi bárdok (részlet)
Arany János: Toldi (részletek)

2. félév

III.Témakör / Szeretet, hazaszeretet, szerelem

Ismeretanyag:
Bibliai történetek : Mária és József története
Ady Endre: Karácsony
Kölcsey Ferenc: Himnusz
Vörösmarty Mihály: Szózat
Petőfi Sándor: Honfidal
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem
Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert…
Radnóti Miklós: Bájoló
Kőmíves Kelemen

FOGALMAK: líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal

IV.Témakör/ Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Ismeretanyag:

Gárdonyi Géza: Egri csillagok című regényének tartalmi és szerkezeti ismerete. Szereplők, jellemek. Tartalmi, szerkezeti vázlat

FOGALMAK: történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek, jellemzés

V. Témakör / Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg

Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg című regényének tartalmi és szerkezeti ismerete. Szereplők, jellemek. Tartalmi, szerkezeti vázlat

Memoriterek: Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)

Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

7. osztály

I. félév

Egy korstílus - a romantika

Szemelvények Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi korstílusa jellemző, különféle műfajú alkotásaiból

Lírai műfajok

Kölcsey Ferenc: Himnusz

Vörösmarty Mihály: Szózat

Petőfi Sándor: Nemzeti dal (műelemzések)

Fogalmak: óda, himnusz, elégia, dal, epigramma, verselési rendszer, rímes időmértékes, verselés, rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, trochaikus verselés, daktilus, kötött verssor, hexameter, pentameter, disztichon, rím, rímelhelyezkedés, szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere

Műfaji fogalmak: óda, epigramma, rapszódia: romantikus ellentétezés, képalkotás

Janus Pannonius: Pannónia dicsérete

II. félév

Nagyepikai alkotás (regényelemzés) - egy Jókai-regény és a romantikus korstílus

Jókai Mór: A kőszívű ember fiai című regény cselekmény- és szerkezetvázlata, tér- és időviszonyok, szereplők jellemzése, romantikus jegyek megjelenése a regényben

Kisepikai alkotások

Kosztolányi Dezső és Mikszáth Kálmán alkotásai

Fogalmak: kisepika, mese, monda, legenda, anekdota, novella, elbeszélés, kisregény, elbeszélői nézőpont

Nagyepikai alkotás (regényelemzés)

Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője - sok szempontú megközelítés

Drámai műfajok

Egy komédia a sok szempontú megközelítése:

Moliére: Fösvény:

- Drámai szerkezet
- A komikum megjelenési formái (pl. helyzet- és jellemkomikum).
- Komikus jellem és típus

8. osztály

I.FÉLÉV

1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében
Líra a 20. század első felének magyar irodalmában

MEMORITEREK

- Ady Endre: Őrizem a szemed -TELJES
- Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)-3 versszak
- József Attila: Születésnapomra –TELJES
- Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet) (20 sor)

Mozaikok a 20. század első felének gazdasági és kulturális életéből

Ady Endre:

A költő életével kapcsolatos adatok, tények

Góg és Magóg fia vagyok én…

Dal , stílusirányzat, szimbolizmus, szimbólum

Őrizem a szemed, a metonímia

Babits Mihály:

Életrajz

Ádáz kutyám

Messze… messze… , az impresszionizmus

Kosztolányi Dezső:

Mostan színes tintákról álmodom , az elégia

Juhász Gyula:

Milyen volt…	Az anafora, szinesztézia
Tiszai csönd	Az idill

Reményik Sándor: *Templom és iskola*

Mozaikok József Attila életéből

Rejtelmek, Kertész leszek: Szóképek (szimbólum) felismerése, szerepének megállapítása.

Születésnapomra: Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése (pl. játékos önvallomás, humor, önirónia

Radnóti Miklós: (életrajz)

Nem tudhatom… A kompozíció meghatározó elemeinek felismerése
Nyirő József: ***Uz Bence :*** Népies regény, aforizma. Regényrészletek szövegközpontú elemzése.

Tamási Áron: ***Ábel a rengetegben:*** Fejlődésregény. Regényrészletek szövegközpontú elemzése.

Móricz Zsigmond:(életrajz)

Hét krajcár: Novella, elbeszélés , lírai novella, realista novella, realizmus

Légy jó mindhalálig című művének az elemzése **Ajánlott olvasmány!!!!**
A mű születéséről. A regény cselekménye és szerkezete. Az alkotás műfajáról, a történet idejéről, helyéről és szereplőiről.

Karinthy Frigyes:
Röhög az egész osztály: Humor, humoreszk, paródia

II.FÉLÉV

MEMORITER

- Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)-3 versszak

Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében

Szabó Lőrinc: ***Tücsökzene :*** Lírai önéletrajz ,versciklus

Weöres Sándor: ***A társ:*** Szóképek (pl. szimbólum, metonímia) felismerése.

Kányádi Sándor**:** ***Két nyárfa, Öreg iskola ünnepére:*** Néhány lírai műfaj jellemzőinek megismerése (népies dal). Szóképek, alakzatok felismerése.

Nagy László**:** ***Ki viszi át a Szerelmet:*** Ars poetica. Szóképek, alakzatok felismerése.

Tamási Áron**:** ***Bölcső és Bagoly:*** Regényes életrajz, önéletrajz

Sütő András**:** ***Anyám könnyű álmot ígér:*** Szociográfia

Advent a Hargitán: A dráma mint műnem, tragédia, komédia, színház. A drámai szerkezet, alapszituáció, bonyodalom, konfliktus, tetőpont, megoldás. Monológ, dialógus, tér- és időviszonyok. Drámai szerepkörök, szereplők rendszere, jellemtípus

Örkény István: ***Egyperces novellák:*** Egyperces novella, groteszk

Szabó Magda: ***Abigél- ajánlott olvasmány!!***

Holokauszt, koncentrációs tábor. Fejlődésregény, jellemfejlődés, szolidaritás

A mű születése, a regény cselekménye és szerkezete, műfaja, a történet ideje, helye és szereplői.

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Magyar nyelv

5. osztály

I. félév:

I. Témakör / A kommunikáció

Új fogalmak: jel, természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, kommunikáció, üzenet, feladó, címzett, kód, csatorna, beszédhelyzet, arcjáték, gesztusok, testhelyzet, külső, távolság; hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, csend,

II. Témakör /helyesírás, nyelvhelyesség

Ismeretanyag: A magyar helyesírás jellemzői. Az írás és az ábécé kialakulása. .Helyesírási alapelvek. A keltezés.

Új fogalmak: hang és betű, ábécé, betűrend, elválasztás, helyes kiejtés, helyesírási alapelv, a kiejtés elve, a szóelemzés elve, a hagyomány elve, az egyszerűsítés elve.

III. Témakör / állandósult szókapcsolatok

Ismeretanyag: Szólások, közmondások, szállóigék

Új fogalmak: állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások, szállóigék

2. félév

IV. Témakör / nyelvi szintek

Ismeretanyag- Új fogalmak:

A magánhangzók, magánhangzótörvények, mássalhangzók, mássalhangzók hangkapcsolódási szabályszerűségei, hasonulás ,részleges hasonulás, jelölt és jelöletlen teljes hasonulás, összeolvadás.

A szavak szerkezete: egyszerű szavak, összetett szavak. A toldalékok: a képzők,a jelek és a ragok

Szövegértés, szövegalkotás

V. Témakör / a szavak hangalakja és jelentése

Ismeretanyag- Új fogalmak:

Hangalak és jelentés. Egyjelentésű és többjelentésű szavak,
köznyelvi metaforák. Az azonos alakú és hasonló alakú szavak. A rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak. Hangutánzó és hangulatfestő szavak.

6. osztály

1. félév

I.Témakör / *Kommunikáció alapjai*

Ismeretanyag- Új fogalmak:

A kommunikáció nem nyelvi jelei, kommunikációs kapcsolatok
Természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna, beszédhelyzet, arcjáték, gesztusok, testhelyzet, külső megjelenés, térköz; hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, csend; megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, kérdés, kérés

II.Témakör/ *Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók*

Ismeretanyag- Új fogalmak:

Szóelemek, szófajok. Az ige fogalma. Az igeidők. Az igemódok. Az ige ragozása. A leggyakoribb igeképzők. Az igék helyesírása. A határozószó. A főnév. Személynevek és helyesírásuk. A földrajzi nevek és helyesírásuk. Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk. Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk. A melléknév és helyesírásuk.

2. félév

II.Témakör/ *Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók*

Ismeretanyag- Új fogalmak:

A számnév és helyesírásuk. A névmások A személyes és birtokos névmás. A kölcsönös és visszaható névmás. A mutató és kérdő névmás. A vonatkozó, határozatlan és általános névmás. Az igenevek: A főnévi igenév. A melléknévi igenév. A határozói igenév. Viszonyszók, mondatszók

7. osztály

I.félév

1. Szóképzés- a képzők fajtái: A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése

szóképzés igéből,

szóképzés névszókból

a képzők funkcionális felismerése

2. Szóösszetétel, szerves és szervetlen,szóösszetételek

Új ismeret:

összetett szó, szóösszetétel, alá- ás mellérendelő szóösszetétel

Alá –és mellérendelő szóösszetételek fajtái , és helyesírási szabályaik.

3. Szókapcsolatok, szószerkezetek:

Új ismeret:

szószerkezetek (alárendelő: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős; mellérendelő: kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető)

A mellérendelő és az alárendelő szószerkezet fajtáinak megismerése, elemzése.

II. félév

4. Mondatok, mondatrészek: az állítmány, az alany és a tárgy

Új ismeret:

A mondat, mondatfajták, szerkezetük és a beszélő szándéka szerint

Az állítmány fogalma és fajtái

Az alany fogalma és fajtái

A tárgy fogalma és fajtái

5. Mondatok, mondatrészek: a határozók és a jelzők

Új ismeret:

A határozók fogalma és fajtái : hely-, idő-, mód- és állapothatározó, társ-, eszköz-, ok- és célhatározó, részes és állandó határozó; a határozók irányhármassága

mondatrészek: minőség- és mennyiségjelző, az értelmező és birtokos jelző

8. osztály

I. félév

Az 1. félév nagy részében a központi felvételire hangolódva az ismétlések, gyakorlások túlsúlya határozza meg az osztályozóvizsga ismeretanyagát.

Hangtani ismeretek
A mellérendelő viszony a szóösszetételben és a szószerkezetben
Az alárendelő viszony a szóösszetételben és a szószerkezetben
Az egyszerű mondat fajtája és szerkezete

Az egyszerű mondatok elemzése/ legfontosabb mondatrészek

Ritkább szóalkotási módok: mozaikszók, ikerszók és szórövidülések

Helyesírás, egybe- és különírás

Hangalak és jelentés

Szófajok

II. félév

AZ ÖSSZETETT MONDAT

Az összetett mondat / Az alárendelő összetett mondat / Az állítmányi, az alanyi és a tárgyi alárendelő összetett mondat/ A határozói alárendelő összetett mondat / A jelzői alárendelő összetett mondat, a sajátos jelentéstartalmú mellékmondat

A kapcsolatos, az ellentétes és a választó mellérendelő összetett mondatok / A következtető és a magyarázó mellérendelő összetett mondatok / Az összetett mondat helyesírása

Az az idézés

NYELVTÖRTÉNET, A NYELVROKONSÁG KÉRDÉSEI

A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint
Nyelvünk eredete, rokonsága
Nyelvtörténet, nyelvemlékek

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Kémia

7. osztály

I. félév

Ismerje az alapvető laboratóriumi eszközöket és a helyes, biztonságos kísérletezés szabályait. Ismerje a legfontosabb elsősegély-nyújtási szabályokat. Ismerje az elem, vegyület, vegyjel, képlet fogalmait, jelentéseit. Legyen tisztában a halmazállapotok jellemzőivel és azok változásaival. Tudja megkülönböztetni a fizikai és a kémiai változásokat. Tudja megnevezni a kiindulási anyagokat és a keletkezett termékeket. Ismerje a hőtermelő és hőelnyelő folyamatok lényegét.

II. félév

Tudjon felírni szóegyenletet, egyszerűbb esetekben egyenletet vegyjelekkel, képletekkel. Értelmezze az anyagmegmaradás törvényét. Ismerje az elegyek, oldatok összetételét (tömeg- és térfogat% számítása). Ismerje a keverékeket és összetevőinek szétválasztását (levegő, tengervíz). Ismerje az anyagmennyiség fogalmát, mértékegységét, az atom felépítését, fő részeit, az elektronszerkezetet és annak jelölését, a periódusos rendszer szerkezetét. Értse meg az atomszerkezet és a periódusos rendszer felépülésének kapcsolatát. Ismerje a nemesgázszerkezet kialakításának módjait: ion- és molekulaképződés, fémrács kialakulása.

8. osztály

I. félév:

Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

- Molekulák: elsőrendű kémiai kötés, kovalens kötés, kötő elektronpár, nemkötő elektronpár, összegképlet, szerkezeti képlet, molekulaalak, elektronvonzó képesség, kötéspolaritás, molekulapolaritás, poláris molekula, apoláris molekula
- Kölcsönhatások a molekulák között: másodrendű kémiai kötés, hasonló a hasonlóban oldódik jól elve, elemmolekula, molekularácsos kristály, amorf anyag, vegyületmolekula, szökőkútkísérlet
- Az atomrácsos kristályok: fémes kötés, fémrács, ötvözet, könnyűfém, nehézfém, nemesfém
- Az atom ionná alakul: ion, kation, anion, ionkötés, ionrács, ionvegyület képlete, összetett ion, kristályvíz

A kémiai átalakulások

- A kémiai reakciók általános jellemzése: kémiai reakció, hatásos ütközés, katalizátor
- A kémiai reakciók csoportosítása: csapadék, gázfejlődéssel járó reakció
- Egyenlőségek a kémiában: reakcióegyenlet, tömegmegmaradás törvénye

- Az égés: égés, gyors égés, lassú égés, tökéletes égés, tökéletlen égés
- A redoxireakciók: oxidáció, redukció, redoxireakció, oxidálószer, redukálószer
- Az oldatok kémhatása és a pH-skála: savas kémhatás, semleges kémhatás, lúgos kémhatás, pH-érték, indikátor
- A sav-bázis reakciók: sav, bázis, Brønsted-féle sav-bázis elmélet, amfoter vegyület, oxóniumion, hidroxidion, sav/bázis erőssége, sav/bázis értékűsége, a közömbösítés

II. félév:

Kémia a természetben

- A földkéreg anyagai, természetes vizek: ásvány, terméselem, édes víz, sós víz, ásványvíz
- A légkör kémiája: redukáló légkör, oxidáló légkör, ózonpajzs
- Az élet molekulái: szerves vegyület, biogén elemek, szénhidrátok, zsírok, olajok, fehérjék, nukleinsavak, kolloid oldat

Az anyag átalakítása

- Miből építsük fel házainkat?: mészégetés, mészoltás, cement, beton, üveg
- Fémek az ércekből: érc, koksz, acél
- Műtrágyák, növényvédő szerek: trágya, növényvédő szerek, műtrágya, mikro- és makrotápanyagok
- A földgáz és a kőolaj: szénhidrogének, fosszilis tüzelőanyagok, szakaszos lepárlás
- Korunk nélkülözhetetlen anyagai, a műanyagok: műanyag, láncpolimer, térhálós polimer, természetes és mesterséges alapú műanyag, hőre lágyuló és hőre keményedő műanyag
- Miből készülnek ruházatunk anyagai?: műszálak, intelligens textíliák

Kémia a mindennapokban

- Áltudományok a mindennapokban: tudomány, áltudomány
- Élelmiszereink és összetevőik: tápanyag, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő, mesterséges édesítőszerek, tartósítószerek, E-számok
- Gyógyító szereink: gyógyszer, hatóanyag, segédanyag, vényköteles gyógyszer
- Az idegrendszerre ható anyagok: dohánytermék, drog, alkohol, méreg
- A vizek keménysége és a vízlágyítás: kemény víz, vízlágyítás, vízkőoldás
- Mosószerek a fürdőszobában: mosószer, szappan, micella, felületaktív anyag
- Fertőtlenítő- és fehérítőszerek: Fertőtlenítő- és fehérítőszerek
- A fémek korróziója: korrózió, passzív állapot, felületvédelem

Kémia és környezetvédelem

- A levegőszennyezés és következményei: üvegházhatás, globális klímaváltozás, ózonpajzs, ózonlyuk, savas eső, szmog
- A vizek szennyezése: mechanikai tisztítás, biológiai tisztítás, kémiai tisztítás
- A hulladékok: hulladék, veszélyes hulladék, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékpiramis
- Energiaforrások az emberiség szolgálatában: fosszilis tüzelőanyag, természetes szenek, megújuló energiaforrások, nem megújuló energiaforrások

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Német nyelv

Javítóvizsgára a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott tanuló esetében kerül sor, augusztus hónapban.
A javítóvizsga anyagát a júniusi bizonyítványosztáskor ismertetjük a tanulókkal írásban.

Osztályozó vizsgára félévkor és év végén kerül sor.
Intézményünk beírt egyéni tanrend szerinti tanulói, illetve hiányzásuk miatt értékelhetetlen tanulók vesznek részt az osztályozó vizsgán. A vizsga anyagáról a tanulókat írásban értesítjük, a vizsga előtt legalább 3 héttel.
Előírásunk az év végére elsajátítandó tananyagot határozza meg évfolyamonként.
A javítóvizsga és az év végi osztályozóvizsga anyaga azonos.
A félévi vizsga anyagát – mely része az év végi követelményeknek is – időben a tanulók tudomására hozzuk.

A javító-, és az osztályozó vizsga követelménye a Helyi tantervben az egyes, érintett évfolyamokon (4-8.) részletesen meghatározott tananyagtartalmak (társalgási témakörök, nyelvtani fogalomkörök, beszédszándékok) számonkérése az eljárásnak megfelelően szóban és írásban.

A vizsga formája a 2021-2022-es tanévtől:

Szóbeli vizsgát tesznek a 4. évfolyamos, illetve azok a tanulók, akiknek anyanyelvi tantárgyakkal is nehézségeik vannak. Az ő esetükben a nyelvtani anyag számonkérése is a beszélgetés során mérendő fel.

Szóbeli és írásbeli vizsgát tesznek 5. évfolyamtól felmenő rendszerben tanuló tanulók.

A szóbeli vizsga beszélgetésből és olvasásból áll. A beszélgetés alapjául kép szolgál. A hangos olvasás a kiejtést, intonációt méri, felsőbb fokon ehhez a feladathoz a tartalom elmondása is kapcsolódik.
Az írásbeli vizsgán a tanulók feladatlapot töltenek ki, mely lexikai, valamint nyelvtani tudást mér.
A vizsgák anyagát 4-8. évfolyamig, valamint SNI-s tanulóknál a 7-8. évfolyamon határoztuk meg.

A témakörök évfolyamról évfolyamra ismétlődnek – ahogy a Kerettantervben is. A következő fokon új szempontból, bővített lexikai és nyelvtani anyaggal kerülnek feldolgozásra.

Értékelés:

A Helyi tantervünkben leírt „Követelmények”, valamint „A magasabb évfolyamba lépés feltételei” alapján történik.

4. osztály
I. Irányított beszélgetés a vizsgáztató tanár kérdései alapján. A megadott témakörökből kettőt húz a tanuló, azt választja, amelyből bővebb ismeretei vannak. A beszélgetés időtartama: 3-4 perc.

Témakörök
Üdvözlési formák
Bemutatkozás - név, lakóhely, életkor megnevezése
Család - A család tagjai- testvérek életkora- családtagok neve
Berendezési tárgyak a házban
Iskola - A tanterem berendezési tárgyai, taneszközök neve, tantárgyak neve. Az iskolai életben előforduló tevékenységi formák. / igék/
Étkezés - Egyszerűbb ételek, italok megnevezése; Kedvenc ételek, italok
Öltözködés – Ruhaneműk
Óra kifejezése, hónapok nevei, a hét napjai
Színek
1-2 mondóka

II. Olvasás
A tanuló által használt tankönyvből kb. 10 sor terjedelmű szöveg bemutatása.
Írás
- Néhány mondat másolása
Ismert szavak leírása tollbamondás után
III. Nyelvtan
A főnevek írásmódja alkalmazás szintjén
A főnevek neme
Főnévragozás alany- és tárgyeset
Tőszámnevek 100-ig
Igeragozás jelen időben (szabályos ragozású igék)
’haben, sein’ igék ragozása
Személyes névmások alanyesete
Kijelentő és kérdő mondatok szórendje

5. osztály
I. Beszélgetés
A 4. osztályban ismertetett követelmények irányadóak ezen az évfolyamon is.

Témakörök: (4. évfolyam)
Üdvözlési formák
Bemutatkozás - név, lakóhely, életkor megnevezése
Család - A család tagjai- testvérek életkora- családtagok neve

Berendezési tárgyak a házban
Iskola - A tanterem berendezési tárgyai, taneszközök neve, tantárgyak neve. Az iskolai életben előforduló tevékenységi formák. / igék/
Étkezés - Egyszerűbb ételek, italok megnevezése; Kedvenc ételek- italok
Öltözködés – Ruhaneműk
Óra kifejezése, a hét napjai
Színek

Bővülés:
Napirend - tevékenységek napszakhoz kapcsolódóan
Vásárlás - Bevásárlás élelmiszer- zöldség-, gyümölcsboltban
Naptár - napszakok, hónapok, évszakok
az óra - időpont meghatározása
II. Olvasás
A tanuló által használt tankönyvből kb. 10 sor terjedelmű szöveg bemutatása.

III. Nyelvtan
Tagadás
Tőhangváltós igék ragozása jelen időben, elváló igekötős igék
Néhány visszaható ige ragozása egyes számban
A főnévragozás A / T / R esetben
Mennyiségi viszonyok: tőszámnevek 1000-ig
Birtokos névmások
Az ige felszólító módja E/2, T/2
Térbeli viszonyok: két esettel álló elöljárószók

6. osztály
I. Beszélgetés Bővülés:
A beszélgetés során a tanuló is tegyen fel 2-3 kérdést

Témakörök: (4-5. évfolyam)
Üdvözlési formák
Bemutatkozás - név, lakóhely, életkor megnevezése
Család - A család tagjai- testvérek életkora- családtagok neve
Berendezési tárgyak a házban
Iskola - A tanterem berendezési tárgyai, taneszközök neve, tantárgyak neve. Az iskolai életben előforduló tevékenységi formák. / igék/
Étkezés - Egyszerűbb ételek, italok megnevezése; Kedvenc ételek- italok
Öltözködés – Ruhaneműk
Óra kifejezése, a hét napjai
Színek
Napirend - tevékenységek napszakhoz kapcsolódóan
Vásárlás - Bevásárlás élelmiszer- zöldség- gyümölcsboltban
Naptár - napszakok, hónapok, évszakok

Az óra - időpont meghatározása

Témakörök bővülése
A lakás / otthon - helyiségek neve, berendezési tárgyak
Téli, nyári sporttevékenységek
Születésnap - időpontja, meghívás, születésnapi parti
Felvilágosítás, információkérés - Önözés, hol található, hogy jutok el?

II. Olvasás Bővülés:
A szövegértést a vizsgáztató tanár által feltett kérdések, illetve a fordítás is ellenőrzi.

III. Nyelvtan
Felszólító mód T/3
Igék Perfekt alakja
Sorszámnevek
Időhatározós szerkezetek
Csak tárgy vagy részes esettel álló elöljárószók
Évszámok, dátum

7. osztály
I. Beszélgetés
Témakör bővülése
Testrészek, sport
Szabadidős tevékenységek
Ünnepek
Zene, művészet
felfedezések, tudományok
II. Olvasás
Ismert szavakat és kifejezéseket tartalmazó ismeretlen szöveg kifejező olvasása / kb. 10 sor terjedelem / előzetes felkészülés alapján. A szövegértés ellenőrzése a vizsgáztató tanár kérdései, illetve fordítás útján történik.

III. Nyelvtan
Igék ragozása jövő időben
A főnév birtokos esete
Személyes névmások ragozása A / T / R esetben
A melléknév fokozása, összehasonlítás
A melléknév ragozása alanyesetben
Térbeli viszonyok
Időbeli viszonyok
Kötőszók: *'ob, weil'*

8. osztály
I. Beszélgetés

Témakör bővülése
Szabadidős tevékenységek - zene, olvasás, hobbi
Pályaválasztás - Mi szeretnél lenni? Néhány foglalkozás
Lakóhely és környéke - fontosabb adatok a lakóhelyről
Média, kommunikáció
Környezetvédelem

II. Olvasás
A témakörhöz kapcsolódó, kb. 10 soros, ismeretlen szavakat is tartalmazó szöveg olvasása előzetes felkészülés után.
Az olvasottak értelemszerű fordítása, amelyben az ismeretlen szavak jelentése a szövegösszefüggésből következik.

III. Nyelvtan
Az igék jelen, egyszerű múlt, összetett múlt, jövő idejű ragozása
módbeli segédigék ragozása
Melléknévragozás T / R eset
Alá- és mellérendelő kötőszók – szórend; W-Fragen
Függő beszéd / kötőmód nélkül
Esetviszonyok

SNI
Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nyelvtani szabályok számonkérése helyett, a nyelvtani szerkezet szövegkörnyezetben történő használatára fektetjük a hangsúlyt.
Az idegen nyelvi kommunikáció során a tanulónak a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat kell alkalmaznia.
A vizsga során, azt kell felmérni, hogy a tanuló mennyire próbálja megérteni és használni a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a legelemibb alapvető fordulatokat, továbbá mennyire alakult ki a tanulók hallás utáni figyelme, fonetikai kifejezése, szándékos figyelme, verbális emlékezete, valamint az idegen nyelvi gondolkodása.
A javító-, és az osztályozó vizsga követelménye a Helyi tantervben az egyes, érintett évfolyamokon (7-8.) részletesen meghatározott tananyagtartalmak (társalgási témakörök, nyelvtani fogalomkörök, beszédszándékok) számonkérése az eljárásnak megfelelően szóban és írásban.
Az olvasott szöveg értése és az íráskészség fejlesztése csupán másodlagosan, illetve harmadlagosan támogatja a hallás utáni értést és a beszédüket.

Ebből kifolyólag az idegen nyelv olvasásának és írásának tanítása enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében csak egyéni fejlettséghez igazodva kérhető számon.

Az értékelés során elsősorban a tanuló egyéni fejlődését, motivációját, a nyelvtanulásra irányuló akaratát kell értékelnünk.

7. osztály
Irányított beszélgetés a vizsgáztató tanár kérdései alapján. A megadott témakörökből kettőt húz a tanuló, azt választja, amelyből bővebb ismeretei vannak. A beszélgetés időtartama: 3-4 perc.

Témakörök
Üdvözlési formák, napszakok szerinti köszönési formák, elköszönés
Bemutatkozás - név, lakóhely, életkor megnevezése
Köszönet és sajnálat kifejezése
Családtagok nevei
Tárgyak, dolgok megnevezése, azonosítása
Sporttevékenységek
Színek
Ételek
Évszakok, hónapok, napok
Testrészek
Dalok, mondókák.
Környezete tárgyainak megnevezése.
Néhány beszédfordulat témakörönként.
Cselekvések kifejezése (igék)
'haben, sein' igék ragozása
Mennyiségek kifejezése: tőszámnevek 1-20-ig
Főnevek többes száma, határozott, határozatlan névelők.
Hangtani ismeretek: szóhangsúly, intonáció, összevont alakok, többes szám kiejtése.
A célnyelvi ország neve, fővárosa, zászlója

8. osztály
Irányított beszélgetés a vizsgáztató tanár kérdései alapján. A megadott témakörökből kettőt húz a tanuló, azt választja, amelyből bővebb ismeretei vannak. A beszélgetés időtartama: 3-4 perc.
Témakörök
A 7. osztályban ismertetett követelmények irányadóak ezen az évfolyamon is.
Bővülés
Érdeklődés a másik személy hogyléte felől - Egyszerű kérdések (információkérés).
Egyszerű feleletek (információadás).
Jókívánságok: *'Frohe Weihnachten! Glückliches Neujahr! Frohe Ostern!'*
Birtokos névmások
Módbeli segédigék
Időbeliség: napszakok, időpontok
Térbeliség: elöljárószavak (in, auf)
Mennyiségek: sorszámnevek 1-12-ig
Iskolám, az iskola berendezései, iskolai felszerelések, utasítások a tanórán
Állatok, növények

Napirend
Öltözködés, ruházat
Üzletek nevei, néhány jellemző árucikk neve
Vásárlás

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Rajz- és vizuális kultúra

5. osztály

Az ókor művészete

I. félév

Szóbeli követelmények:
Az Őskor és Egyiptom művészete
Írásbeli követelmények:
Egy kirándulás megjelenítése az egyiptomi síkábrázolás elvei szerint

II. félév

Szóbeli követelmények:
A görög és római kultúra művészete
Írásbeli követelmények:
Valamely görög monda illusztrálása, élményszerű megrajzolása

6. osztály

A középkor művészete

I. félév

Szóbeli követelmények:
A korai középkor és a romantika és a gótika művészete
Írásbeli követelmények:
Díszes kezdőbetű tervezése

II. félév

Szóbeli követelmények:
A reneszánsz művészete
Írásbeli követelmények:
Gótikus üvegablak-terv készítése

7. osztály

Az újkor művészete

I. félév

Szóbeli követelmények:
A barokk művészete
Írásbeli követelmények:
Csendélet tónusos rajza

II. félév

Szóbeli követelmények:
A XIX. századi művészeti irányzatok
Írásbeli követelmények:
Parafrázis készítése Monet stílusa alapján

8. osztály

A legújabb kor művészete

I. félév

Szóbeli követelmények:
A szecesszió művészete
Írásbeli követelmények:
Tárgytervezés a szecesszió művészeti stílusjegyeinek alapján

II. félév

Szóbeli követelmények:
A XX. századi művészeti irányzatok
Írásbeli követelmények:
Művészeti átírás egy huszadik századi stílus jellegzetességei alapján

Osztályozás a helyi tanterv követelménye alapján történik

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Technika és tervezés

5. osztály

I. félév

A tanuló ismerje az ételkészítés folyamatának műveleteit, tudja értelmezni a receptet, meg tudja határozni a szükséges alapanyag-mennyiségeket, törekedjen a költséghatékonyságra. Legyen tisztában egyszerűbb ételek (pl. zöldségételek, palacsinta, tükörtojás, szendvics) elkészítésének folyamatával. Ismerje az ételkészítéshez és étkezéshez kapcsolódó személyi higiéniai követelményeket. Ismerje az ételkészítés során használt tüzelő-, melegítő-, főző-, sütő- stb. berendezésekhez, a forró vízhez, forró anyagokhoz, eszközökhöz kapcsolódó baleseti veszélyeket és ezek elhárításának módjait, a konyhai eszközökhöz kapcsolódó élelmiszer-higiéniai szabályokat. Legyen tisztában az alapvető asztalterítési, tálalási és illemszabályokkal, az ételkészítéshez kapcsolódó energiatakarékossági lehetőségekkel.
Tudja értelmezni a ház-és lakásalaprajzokat, ismerje az épületeket károsító környezeti hatásokat. Ismerje a legfontosabb kéziszerszámok balesetmentes használatának szabályait, a veszélyes háztartási vegyszerek kezelési és tárolási szabályait, legyen tisztában a szelektív hulladékgyűjtés fontosságával.

II. félév

Tudjon milliméter pontossággal mérni, ismerje a méretmegadás elemeit, a rajzjeleket (hajlítási vonal, tengely, nem látható él, furat, átmérő, sugár), a méretarányos kicsinyítés, nagyítás lényegét, a vetületi ábrázolás fontosabb szabályait.
Legyen tisztában a közlekedési jelzőtáblák jelentésével, a biztonságos gyalogos-, kerékpáros-, és vasúti közlekedés szabályaival, alapvető elsősegély-nyújtási tudnivalókkal.

6. osztály

I. félév

A tanuló legyen tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával, az élelmiszerek beszerzésével kapcsolatos tudnivalókkal (élelmiszerlánc, nyomon követhetőség), a tudatos és takarékos élelmiszer-beszerzés szempontjaival. Tudja értelmezni az élelmiszerek címkéin szereplő információkat, ismerje a főzött és sütött ételek készítésének fontosabb mozzanatait.
Ismerje az alapvető ételtartósítási eljárásokat, ételmaradékok kezelésének szabályait, az ételkészítéshez és étkezéshez kapcsolódó személyi higiéniai követelményeket, a kulturált étkezés szabályait, az ételkészítéshez, illetve az étkezéshez használt edények és eszközök mosogatásával, a konyha és az étkező takarításával kapcsolatos tudnivalókat, az élelmiszerhulladék minimalizálásának lehetőségeivel.

Legyen tisztában az épületek, építmények funkcióival, szerkezeti elemeivel, anyagaival, kötőanyagok, felületi anyagok jellemzőivel, árnyékolás, hő- és vízszigetelés fontosságával, építési, szerelési szakmákkal és jellemző tevékenységeikkel. Ismerje a mechanikus jellegű baleseti veszélyeket, kéziszerszámok, eszközök biztonságos használatának szabályait, elektromos eszközök érintésvédelmének szabályait, munkavédelmi eszközöket, felszereléseket.
Ismerje az építési és mechanikus állagmegóvó, javító, takarító munkák során használt eszközök, felszerelések használatának szabályait, kémiai, biológiai, illetve tűzvédelmi szempontból veszélyes anyagok (gyógyszerek, kozmetikai anyagok, irtószerek, tisztítószerek, oldószerek, festékek, növényvédő szerek, műszaki célú vegyi anyagok stb.) tárolásának, kezelésének, használatának veszélyeit és az ezekkel kapcsolatos biztonsági szabályokat.
Ismerje a veszélyes hulladékok kezelésének, tárolásának szabályait. Tudjon tájékozódni a hulladékokról, veszélyeikről és újrahasznosításuk lehetőségeiről információforrásokból. Legyen tisztában alapvető növénytermesztési és állattartási fogalmakkal, az embert érő időjárási és természeti eredetű károsító hatásokkal (leégés, napszúrás, kiszáradás, túlhevülés, kihűlés, villámcsapás, allergia, kullancs- és rovarcsípések, fertőzések, élősködők az emberen és a lakásban).

II. félév

Ismerje a méretmegadás elemeit, a rajzjeleket (hajlítási vonal, tengely, nem látható él, furat, átmérő, sugár), a méretarányos kicsinyítés, nagyítás lényegét, a vetületi ábrázolás fontosabb szabályait. Ismerje a biztonságos munkavégzéshez szükséges munkafogásokat, szerszámok használatának szabályait, a segítségnyújtás lehetőségeit.
Ismerje a közúti jelzőtáblákat, útburkolati jeleket, rendőri karjelzéseket, a féktávolság fogalmát, a kerékpár karbantartásának alapvető ismereteit. Tudjon útvonalat tervezni térkép és program segítségével.

7. osztály

I. félév

A tanuló ismerje az elektromos hálózat fizikai-műszaki jellemzőit, áramköri elemeket a háztartási hálózatban. Ismerje az elektromos rendszer üzemzavarait, túláramvédelmi és érintésvédelmi eszközök jellemzőit, szerepüket. Legyen tisztában az elektromos energiafogyasztás árának, díjának meghatározásával, takarékossági lehetőségekkel. Tudja értelmezni a villanyszámlák tartalmát.
Ismerje az ivóvíz forrásait, a víz minőségét befolyásoló tényezőket, fizikai, kémiai és biológiai jellemzőit, vízfogyasztási módokat, a víz élelmi, más háztartási, valamint műszaki, technológiai célú felhasználását, a háztartási szennyvíz keletkezési forrásait, az elvezetés, gyűjtés, tisztítás eljárásait, eszközeit, a csapadékvíz-gyűjtés és felhasználás lehetőségeit, víztakarékos technológiai megoldásokat és rendszereket.
Legyen tisztában a szilárd tüzelőanyagokkal és fűtőberendezéseikkel, üzemeltetési szabályaikkal, a füstgázelvezetéssel, az égéstermékek környezeti hatásaival.

Ismerje a gázhálózat, gázpalackok, gázfogyasztó berendezések üzemeltetésének veszélyeit, üzemzavarokat, a használat biztonsági szabályait, a biztonsági berendezések működési jellemzőit.
Ismerje a keletkező hulladékok fizikai és kémiai jellemzőit, tárgyként való tovább használati, illetve anyagként való újra feldolgozhatóságuk lehetőségeit, a hulladékok kezelésének szabályait, a hulladék keletkezésével, tárolásával, kezelésével járó veszélyeket, a veszélyes hulladékok, környezeti és egészségügyi hatásaikat.
Ismerje a kerékpáros közúti közlekedés KRESZ szerinti szabályait, eszközrendszerét, a balesetmentes, udvarias közlekedés szabályait, a közlekedési eszközök által okozott, a környezetet terhelő, illetve az egészséget károsító hatásokat.

II. félév

Ismerje az egyszerűbb háztartási karbantartási eljárásokat (pl. vízcsapok, lefolyók tisztítása, izzók cseréje, villásdugó szerelése). Ismerje az egyszerűbb áramköröket. Ismerje a biztonságos munkavégzéshez szükséges munkafogásokat, szerszámok használatának szabályait, a segítségnyújtás lehetőségeit.
A tanuló ismerje a különböző iskolatípusokat, képzési formákat, a közoktatás rendszerét, a különböző szakmák közös és eltérő tevékenységi elemeit, termékeit, szolgáltatásait, munkakörülményeit. Ismerje és alkalmazza a továbbtanulásról szóló információs lehetőségeket. Foglalkoztassa a tanulót a család megélhetése, a jövedelemforrások, a napi életvitel, az élethelyzetek és az életminőség összefüggései.

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Természettudomány

5. ÉVFOLYAM

I. félév

1. A virágos növények testfelépítése
2. A virág és a termés
3. Melyik szervét fogyasztjuk a zöldségféléinknek?
4. Szőlő, szilva, alma
5. Környezetkímélő gazdálkodás
6. Az állatok testfelépítése
7. Különös élőlények a talajban, vizekben: a papucsállatka és a földigiliszta
8. A mézelő méh
9. A baromfiudvar lakói
10. Haszonállatok: a szarvasmarha, a juh, a kecske és a házi sertés
11. Ragadozók otthonainkban: a kutya és a macska
12. Állatok a városban: a házi veréb és a füstifecske
13. Felelős állattartás, gondoskodás az állatokról

II. félév

1. Az anyagok jellemzése
2. Az anyagok halmazállapota
3. Az anyagok összetétele
4. Környezetünk anyagai: a talaj, a víz, a levegő
5. Az égés
6. Tűzvédelem és tűzoltás
7. Természetes és mesterséges anyagok a környezetünkben
8. Mennyiségek, mértékegységek

9. Az idő mérése és az időszámítás
10. A levegő felmelegedése
11. Víz a légkörben
12. A szél
13. Az éghajlat

6. osztály

I. félév

1. A Föld belső felépítése
2. Hegységképződés
3. Energiaforrások
4. A kísérletezés szerepe az életünkben
5. Az élettelen környezeti tényezők vizsgálata a természetben
6. Laboratóriumi vizsgálatok
7. A földrajzi fokhálózat

II. félév

1. Hazánk nagytájai
2. A hazai lombhullató erdők élővilága
3. A rétek és mezők életközössége
4. A rétek növényei
5. A rétek állatvilága
6. A vizek, vízpartok élővilága
7. A felszíni és felszín alatti vizek
8. Vízi és vízparti növények
9. Vízben élő állatok
10. Vízparton élő állatok
11. A vizek környezeti problémái

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Testnevelés

5. osztály

I. félév:

- 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal;
- atlétika: futás egyéni iramban, szökdelések, ugrálások talajon, helyből távolugrás, kislabdahajítás;
- kosárlabda: labdavezetés irányváltásokkal, ritmusos labdavezetés, rövid és hosszú indulás bemutatása.

II. félév:

- torna: mérlegállás, gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből, fejállás segítségadással;
- floorball: labda terelése egyenes vonalban és irányváltoztatással;
- kézilabda: labdavezetés irány és iramváltásokkal;
- folyamatos futások egyenletes ritmusban és tempóváltással 8 percen keresztül.

6. osztály

I. félév:

- egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok bemutatása;
- atlétika: többpróba (futás, ugrás, dobás);
- kézilabda: kapura dobások helyből, kilépéssel, 3 lépésből, különböző támadó helyekről.

II. félév:

- torna: zsugorfejállás, fellendülés kézállásba segítségadással, kézen átfordulás oldalra;
- kosárlabda: együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, sarkazás;
- röplabda: a kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás ismerete, bemutatása.

7. osztály

I. félév:

- 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása;
- atlétika: 100m-es síkfutás, távolugrás lépő technikával homokba, kislabdahajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, távolságra;
- labdarúgás: labdavezetés akadályok között.

II. félév:

- torna: fejállás különböző kiinduló helyzetekből, fellendülés futólagos kézállásba, kézen átfordulás oldalra, repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból;
- kötélmászás;
- kosárlabda: fektetett dobás labdavezetésből;
- labdarúgás: labdavezetések, átadások és átvételek megfelelő módjainak alkalmazása, labdavezetésből kapura lövés.

8. osztály

I. félév:

- 48 ütemű gimnasztikai gyakorlatfüzér összeállítása és bemutatása;
- atlétika: 60m-es síkfutás, egyenletes futás tempótartással 8-12 percig, távolugrás hosszabb nekifutással lépő technikával, kislabdahajítás távolra, magasugrás átlépő technikával, az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak ismerete;
- kézilabda: alapvető szabályok készségszintű ismerete, alkalmazása;
- kosárlabda: fektetett dobás félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében, alapvető szabályok készségszintű ismerete, alkalmazása.

II. félév:

- torna: összefüggő talajgyakorlat összeállítása és bemutatása, a női és férfitorna meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak ismerete;
- röplabda: a felső egyenes nyitás alaptechnikájának ismerete, a forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása;
- labdarúgás: labdavezetések, átadások és átvételek, rúgások ismerete és alkalmazása;
- floorball: labdavezetések, átadások, átvételek, kapura lövések, szabad ütések, büntető ütések ismerete, alkalmazása;

- két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak ismerete.

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Történelem

5. osztály

1. félév

I. Témakör / személyes történelem

Ismeretanyag: Történelmi jelképek és az idő mérése

Új kerttantervi lexikai elemek: kódex/ Kr. e., Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor / modern kor

II. Témakör/ fejezetek az ókor történetéből

Ismeretanyag: Az ókori Egyiptom világa / Az ókori Hellász öröksége / Az ókori Róma öröksége / A görög és a római hadviselés / Képek a népvándorlás korából

Új kerttantervi lexikai elemek: F: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa
N: Kheopsz
T: Egyiptom, Nílus
F: városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok
N: Zeusz, Pallasz Athéné
É: Kr. e. 776
T: Athén, Olümpia, Spárta
F: monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum
N: Romulus, Augustus
É: Kr. e. 753
T: Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Római Birodalom
F: falanx, légió
N. Nagy Sándor, Hannibál, Julius Caesar
É: Kr. e. 490
T: Marathón
F: hunok, népvándorlás
N: Attila
É: Kr. u. 476
(F= fogalom; N=név; T=térképismeret)

2. félév

Történelem:

III. Témakör / A kereszténység

Ismeretanyag: Az Ószövetség népe / Jézus élete, tanításai és a kereszténység

Új kerttantervi lexikai elemek:
F: egyistenhit, Biblia, Ószövetség / Héber Biblia / Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora
N: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok
T: Jeruzsálem, Betlehem
IV. Témakör/ A középkor világai

Ismeretanyag:
Élet a várban // Visegrád (egykor és ma), Élet a kolostorban : Pannonhalma (egykor és most)
Élet a középkori városban: (Buda egykor és most)
A keresztes lovagok világa

Új kerttantervi lexikai elemek:
F: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás
T: Visegrád, Pannonhalma, Buda, Szentföld, Anglia, Franciaország
N: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed

(F= fogalom; N=név; T=térképismeret)

6. osztály
1. félév

I. TÉMAKÖR: Képek és portrék a magyar állam virágkorából

Témák: Magyar királyportrék a 14–15. századból, *Hunyadi János, a törökverő*, *Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó, Mondák és történetek Mátyás királyról*
Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos
Személyek*:* I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás
***Kronológia*:** 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.

II. Témakör: Új látóhatárok

Témák: A földrajzi felfedezések, *Korai kapitalizmus, A vallási megújulás, Az új világkép kialakulása*
Fogalmak: *gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás*
***Személyek*:** Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz
Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.

***Topográfia*:** Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak

III. Témakör: Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

Témák: A török háborúk hősei, *Bocskai, Bethlen és Zrínyi, II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca, Mária Terézia*

Fogalmak*: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás*

***Személyek*:** I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc.

Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs.

2. félév

Témakör: Élet a kora újkori Magyarországon

Témák: *Élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával , Élet a 18. századi Magyarországon – egy konkrét település (pl. Temesvár) bemutatásával*

Fogalmak: *nemzetiség, ortodox, barokk.*

Topográfia: Debrecen, Temesvár, Kecskemét

Témakör: Forradalmak kora

Témák: Ipari forradalom, *Társadalmi-politikai forradalom*

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra

***Személyek*:** James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon

***Kronológia*:** 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia.

Témakör: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

Témák: A reformkor, *A forradalom, Képek a szabadságharc történetéből, A kiegyezés*

Fogalmak: *országgyűlés, köztehervíselés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés*

Személyek: *Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc*

Kronológia: *1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.*

Topográfia: *Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.*

7. osztály

I. félév

Az egységes Németország létrejötte

Polgárháború az USA-ban

2. ipari forradalom
Katonai szövetségek kialakulása
Magyarország az önkényuralom éveiben
A kiegyezés
A dualista állam működése
Az Osztrák-Magyar Monarchia nemzetiségei
A millennium
Fogalmak: passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, emigráció, gyarmatbirodalmak kialakulása
Az I. világháború
Magyarország az I. világháborúban
Oroszország
Az antant győzelme
Fogalmak: villámháború, állóháború, hátország, bolsevik, szovjet
Évszámok: 1914. júl. 28, 1914-18, 1917
Párizs környéki békék
A sztálini Szovjetunió
Gazdasági világválság
A hitleri Németország

II. félév

Az őszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság
Trianoni béke
A Horthy korszak politikusai
Revíziós politika első sikerei
A II. világháború kezdete és 1. évei
Koalíciók létrejötte a totális háború
Magyarország a II. világháborúban
A holokauszt
Magyarország német megszállása
Fogalmak: tengelyhatalmak, furcsaháború, holokauszt, gettó, deportálás, partizán
Évszámok:

1939. szept.1.	*1941. dec. 7.*	*1944. márc. 19.*	*1945. ápr.*
1941. jún. 22.	*1943. jan.*	*1944. jún. 6.*	*1945. máj. 9.*
1931. jún. 27.	*1943. febr. eleje*	*1944. okt. 15-16.*	*1945. szept. 2.*

8. osztály

I. félév

I. A forradalomtól az ezredfordulóig

Az 1956-os forradalom és szabadságharc:

Fogalmak: Molotov-koktél, sortüzek

Személyek: Nagy Imre, Kádár János

Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. , november 4. a szovjet támadás.

Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár.

A kádári diktatúra:

Fogalmak: munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus

Kronológia: 1956–1989 a Kádár-rendszer.

A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon:

Fogalmak: rendszerváltoztatás, jogállam, többpártrendszer.

Személyek: Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor.

Kronológia: 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása.

Magyarország a rendszerváltoztatás után:

Fogalmak: privatizáció.

Személyek: Horn Gyula, II. János Pál.

Kronológia: 1999 Magyarország belép a NATO-ba.

II. Együttélés a Kárpát-medencében

A határon túli magyarok. A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig.

Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció.

Személyek: Esterházy János, Márton Áron.

Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna

III. Népesedés és társadalom

A hagyományos/ agrártársadalmak:

Fogalmak: háziasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás

A modern/ipari társadalmak:

Fogalmak: migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.

Személyek: Semmelweis Ignác

II. félév

IV. A demokratikus állam

A modern demokrácia gyökerei:

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog.

Személyek: Periklész, George Washington.

Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat

A modern magyar állam:

Kronológia: 2012. Magyarország Alaptörvénye

Magyarország és az Európai Unió:

Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió.

Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.

Topográfia: Brüsszel

Közép-Európa:

Fogalmak: visegrádi együttműködés.

Topográfia: Lengyelország, Csehország

Az Amerikai Egyesült Államok:

Fogalmak: polgárháború.

Személyek: Lincoln.

India, Kína:

Fogalmak: hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, nagy fal

Személyek: Gandhi, Mao Ce-tung

A Közel-Kelet:

Fogalmak: Korán.

Topográfia: Közel-Kelet, Izrael

Lábnyomaink a nagyvilágban:

Javasolt személyek : altémánként 2 (egyéni választás)

Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László;

Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor;

Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András;

Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor

A magyar megmaradás kérdései:

Fogalmak: apostoli király, bécsi béke, tranzitútvonal, középhatalom, kisállam, Nemzeti Összetartozás Napja, Határtalanul program

Személyek: Károli Gáspár, Bocskai István

Kronológia: 1590, 1606, 2010. május 26.

Topográfia: Baskíria, Fiume

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK-8. ÉVFOLYAM

1. FÉLÉV

***A család /* A család gazdálkodása és pénzügyei**

A család fogalma és funkciói

Családi gazdálkodás, háztartás

Családi költségvetés:

A család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyeremény;
A család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások

Megtakarítás, takarékosság: fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság¸ környezettudatosság;

Településünk, lakóhelyünk alapvető jellemzői / Lakóhelyünk történelme, kulturális értékei

Helyi önkormányzatok, mindennapi ügyintézés lakóhelyünkön: önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal

Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

Nemzet és nemzeti identitás: hazaszeretet

Kulturális örökségünk, országimázs: nemzetpolitika / A magyar kulturális örökség és hagyományok megismerése

Nemzetiségek és nemzetiségi jogok: Nemzetiségek megismerése Magyarországon

A határon kívül élő magyarság: nemzeti kisebbség

Honvédelem: A honvédelem szerepének, lehetőségei, feladatai

Globalizáció és európaiság: Európai Unió, jogok és kötelezettségek: A nemzetállamok helye, szerepe és fontossága a globális világban

2. FÉLÉV

A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban

Állampolgári jogok és kötelességek: állampolgárság, Alkotmánybíróság. A magyar állampolgárság feltételei

Választások: demokrácia. A magyar állam alapvető intézményei

Törvényalkotás és kormányzás: állam, államforma, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, kormány, rendvédelem, katasztrófavédelem.

A magyar állam alapvető intézményei: köztársasági elnök, Országgyűlés, Kormány, Alkotmánybíróság; A törvényalkotás menete

Igazságszolgáltatás: polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, jogképesség, korlátozott jogképesség

Az igazságszolgáltatás intézményei és funkciói / Az igazságszolgáltatás szereplői és feladatkörük

Az állam gazdasági szerepvállalása: adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság
Az állam szerepe a gazdaságban / A háztartások és az állam kapcsolatrendszere

Közteherviselés: A köztehervisel**és**, az adózás társadalmi jelentősége

Mindennapi ügyintézés: ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség
A mindennapi ügyintézés alapvető feladatai, a legfontosabb ügytípusok. Az elektronikus ügyintézés

Pályaorientáció: diákmunka, munkaszerződés. A munkaerőpiac alapvető feltételrendszere. Az életpálya-tervezés kérdései

A fogyasztóvédelem alapjai

Fenntarthatóság és környezettudatos életvitel: A tudatos fogyasztói magatartás és a fenntarthatóság, környezetvédelem kapcsolata

A fogyasztóvédelem alapjai: fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme

Köznevelés: köznevelés, felsőoktatás, szakképzés. Az oktatási rendszer legfontosabb elemei, szereplői, felépítése, feladatai

Egészségügy: egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos.

Szociális ellátás: A szociális ellátórendszer feladatai, szerepe a társadalomban.

(szociális ellátás, családtámogatás)

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

Matematika

5. osztály

1.félév

- természetes számok írása, olvasása milliós számkörben, összegalakja (helyiértékes írásmód)
- kerekítés
- római számok
- sorozatok – szabály felismerése, adott szabály szerinti folytatása
- műveletek természetes számokkal (összeadás, kivonás, szorzás, osztás 1-jegyű, 2-jegyű osztóval)
- műveleti sorrend, zárójel szerepe
- szöveges feladatok
- téglatest, kocka hálójának rajzolása, él, lap, csúcs fogalma
- egyenesek egymáshoz viszonyított helyzete, merőleges, párhuzamos egyenesek rajzolása
- egész számok összehasonlítása, műveletek egész számokkal
- ellentett, abszolútérték fogalma
- egyszerű nyitott mondatok megoldása, alaphalmaz, igazsághalmaz összehasonlítása

2.félév

- a derékszögű koordinátarendszer ismerete, pontok koordinátáinak meghatározása
- mértékváltás (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő)
- kerület- és területszámítás (négyzet, téglalap), területszámítás mértékegységei
- szögfajták ismerete, szögmérés, szögrajzolás
- törtek (összehasonlítása, egyszerűsítés-bővítés, vegyesszám alak)
- műveletek törtekkel (összeadás, kivonás, tört szorzása, osztása természetes számmal, műveleti sorrend alkalmazása)
- téglatest felszíne, térfogata, a felszín és térfogatszámítás mértékegységei
- tizedestörtek írása, olvasása, összegalakja (helyiértékes írásmód), egyszerűsítés-bővítés, összehasonlítás, kerekítés, tizedestört tört alakja
- műveletek tizedestörtekkel (összeadás, kivonás, szorzás természetes számmal, osztás 1-jegyű, 2-jegyű osztóval, szorzás-osztás 10-zel, 100-zal…)
- átlag kiszámítása
- szöveges feladatok a tanult számok körében

6. osztály

I. félév:

Műveletek egész számokkal:

összeadás, kivonás, szorzás, osztás egész számokkal

műveletek helyes sorrendjének ismerete

Geometriai transzformációk:

tengelyes tükrözés és tulajdonságai

szerkesztések: pont és alakzat tükörképének szerkesztése

tengelyesen szimmetrikus alakzatok felismerése

szimmetriatengelyek, szakaszfelező merőleges és szögfelező szerkesztése

nevezetes szögek szerkesztése: 30, 45, 60, 90, 120 fokos szögek szerkesztése (szögmérő nélkül),

szögek másolása, szögfelezés, szögek összegének és különbségének szerkesztése

Számelmélet:

oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása,

prímtényezős felbontás

közös osztók és a legnagyobb közös osztó meghatározása

közös többszörösök és a legkisebb közös többszörös meghatározása

Műveletek törtekkel:

törtek különböző alakja: tört alakban írt szám tizedestört alakja, tizedestörtek közönséges tört alakja

törtek összeadása, kivonása

tört szorzása és osztása egész számmal és törttel

II. félév:

Háromszögek, négyszögek, sokszögek:

háromszögek tulajdonságai

háromszögek belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések ismerete

háromszögek szerkesztése

négyszögek fajtái, tulajdonságai

derékszögű háromszög kerülete és területe

tengelyesen szimmetrikus háromszögek és négyszögek kerülete és területe

Nyitott mondatok, egyenletek, egyenlőtlenségek:

egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása lebontogatással

szöveges feladatok megoldása lebontogatással

Arányos következtetések, százalék számítás

arány, arányos következtetések

arányos osztás

egyenes és fordított arányosság

törtrész és százalék kapcsolata

százalék számítás: az alap, a százalékláb és a százalék érték kiszámítása

grafikonok, táblázatok olvasása, következtetések

7. osztály

I. félév:

- **Gráfelmélet, logika:**
  - Táblázat, ágrajz, felsorolás, színezés, mint összeszámlálási módszer alkalmazása
  - Gráfok alapfogalmainak ismerete
  - Állítás és tagadása. Ha…, akkor… állítások megfordítása. Logikai alapfogalmak helyes használata.
- **Műveletek egész számokkal:**
  - Összeadás, kivonás, szorzás, osztás egész számokkal
  - Műveletek helyes sorrendjének ismerete
- **Műveletek törtekkel:**
  - Törtek különböző alakja: tört alakban írt szám tizedestört alakja, tizedestörtek közönséges tört alakja
  - Törtek összeadása, kivonása
  - Tört szorzása és osztása egész számmal és törttel
  - Összetett műveletek, zárójelfelbontás
- **Algebrai kifejezések**
  - Változó, egytagú kifejezés, együttható, egynemű kifejezés, többtagú kifejezés fogalmainak ismerete, alkalmazása

- Egynemű kifejezés, különnemű kifejezés megkülönböztetése, helyettesítési érték számítása

- **Geometriai transzformációk:**
  - Háromszögek nevezetes vonalai: Oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, magasság szerkesztése és tulajdonságai
  - Háromszögek fajtái szögek és oldalak szerint: Háromszögek tulajdonságainak felismerése, alkalmazása feladatok megoldása során.
  - Négyszögek csoportosítása: A speciális négyszögek tulajdonságainak felismerése, alkalmazása feladatok megoldása során.
  - Tengelyes tükrözés és tulajdonságai
  - Szerkesztések: pont és alakzat tükörképének szerkesztése
  - Tengelyesen szimmetrikus alakzatok felismerése
  - Szimmetriatengelyek, szakaszfelező merőleges és szögfelező szerkesztése
  - Párhuzamos eltolás és tulajdonságai: Szövegesen megadott transzformációk elvégzése mozgatással.
  - Szögpárok: Fordított állású szög, csúcsszög, egyállású szög, kiegészítő szög felismerése ábrák elemzésével
  - A szabályos sokszögek tulajdonságai
  - A kör: a kör érintője és tulajdonságai

- **Hatványozás:**
  - A hatványfogalom ismerete, hatványalap, kitevő, hatványérték. Négyzet, köb fogalmak. 10 hatványainak elnevezése.
  - Műveletek azonos alapú és azonos kitevőjű hatványokkal, hatvány hatványozása

II. félév:

- **Számelmélet:**
  - Oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása,
  - Prímtényezős felbontás
  - Közös osztók és a legnagyobb közös osztó meghatározása
  - Közös többszörösök és a legkisebb közös többszörös meghatározása

- **Arányos következtetések, százalékszámítás, egyenletek**
  - Arány, arányos következtetések
  - Arányos osztás
  - Egyenes és fordított arányosság
  - Törtrész és százalék kapcsolata
  - Százalékszámítás: az alap, a százalékláb és a százalékérték kiszámítása
  - Összetett százalékszámítási feladatok
  - Grafikonok, táblázatok olvasása, következtetések
  - Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása lebontogatással, mérlegelvvel
  - Szöveges feladatok megoldása lebontogatással, mérlegelvvel
  - Zárójelfelbontás, összevonás, műveleti sorrend egyenletek megoldása során

- **Háromszögek, négyszögek, sokszögek:**
  - Háromszögek tulajdonságai

- Háromszögek belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések ismerete
- Háromszögek szerkesztése
- Négyszögek fajtái, tulajdonságai
- Derékszögű háromszög kerülete és területe
- Háromszögek és négyszögek kerülete és területe
- Térgeometria: testek élváza, hálója, felszíne
- A hasáb felszíne és térfogata

- **Hozzárendelések, statisztika:**
  - A hozzárendelések megadási módjai
  - Az egyenes arányosság, mint függvény
  - Fordított arányosság
  - Számtani sorozat, mértani sorozat, mint függvény
  - Grafikonok értékeinek pontos meghatározása
  - Átlag, módusz, medián
  - Gyakoriság, relatív gyakoriság
  - Kombinatív, valószínűségi és statisztikai feladatok

8. osztály

I. félév:

I. SZÁMOK ÉS BETŰK:

Halmazok megadási módjai. Venn-diagram. Halmazok uniója, metszete.

Műveletek elvégzése racionális számokkal.

A hatvány, hatványozás fogalma pozitív egész kitevő esetén. A hatványozás azonosságainak alkalmazása konkrét számokkal.

A négyzetgyök értékének meghatározása a négyzetszámok segítségével.

Egytagú algebrai kifejezések szorzása. Kéttagú algebrai kifejezés szorzása számmal. A kiemelés.

II. GEOMETRIA:

Egybevágósági transzformációk: Pont és képének meghatározása transzformáció során. Tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés elvégzése, tulajdonságainak ismerete.

Egybevágó alakzatok felismerése.

Hasonlóság: Kicsinyítés és nagyítás felismerése, hasonlóság arányának meghatározása.

Alakzatok kicsinyítése és nagyítása megadott számokkal.

III. A PITAGORASZ-TÉTEL:

A Pitagorasz-tétel alkalmazása: síkbeli és térbeli feladatok megoldása.

II. félév:

IV. EGYENLETEK: Egyenletek megoldása mérlegelv segítségével

Egyenlőtlenségek megoldása, a megoldáshalmaz ábrázolása számegyenesen

Szöveges feladatok megoldása egyenlettel, egyenlőtlenséggel

A mindennapi élethez kapcsolódó feladatok megoldása.

Pénzügyi tudatosság területét érintő feladatok megoldása.

V. HOZZÁRENDELÉSEK, VALÓSZÍNŰSÉGEK, SOROZATOK:

Egyenes arányosság grafikonjának felismerése és megalkotása.

Konkrét megfeleltetések legalább egy lehetséges szabályának megadása.

Értéktáblázatok adatainak grafikus ábrázolása.

Egyszerű grafikonok jellemzése (lineáris függvények): növekedés-csökkenés, szélsőérték, tengelyekkel való metszéspont meghatározása.

Fordított arányosság. Összefüggések felismerése.

A grafikonok értékeinek pontos meghatározása.

Szöveg értelmezése alapján grafikon készítése.

Valószínűség: Átlag, módusz, medián kiszámítása

Gyakoriság, relatív gyakoriság meghatározása

Sorozatok: Sorozat elemeinek meghatározása. Számsorozat folytatása.

VI. TESTEK:

Síkbeli alakzatok kerületének, területének kiszámítása.

Kocka és téglatest tulajdonságainak ismerete és alkalmazása. Testháló készítése. Kocka, téglatest felszínének és térfogatának meghatározása.

A hasáb felszíne, térfogata.

Hengerek: A henger tulajdonságainak ismerete és alkalmazása. Testháló készítése. A felszín- és térfogatképlet alkalmazása. Megfelelő mértékegység használata.

Gúlák: Gúla tulajdonságainak ismerete és alkalmazása.

A gömb: A gömbre jellemző tulajdonságok ismerete.

Az osztályozó- és javítóvizsga követelményei

SNI

1. osztály

I. félév

Matematika:

Összeadás, kivonás, bontás, pótlás 5-ös számkörben.

Magyar:

Szó-kép összekötése.
Hol van az autó? Névutók használata.

Környezetismeret:

Az egészséges és a beteg állapot megkülönböztetése.
Az évszakok jellemzői.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

A helyes napirend.
Tisztálkodási eszközök.

Ének:

Vers, mondóka tapsolása ritmusnévvel.

Rajz:

Színek nevei, színritmus, formaritmus.

Testnevelés:

Alapállás, terpeszállás, kartartások.
Tartásos helyzetek.
Támasz, függés, egyensúlygyakorlatok.

Erkölcstan:

Személyes adataim /név, születési hely, idő, lakcím/, szülők neve.

1. osztály

Év vége

Matematika:

Összeadás, kivonás, bontás, pótlás 10-es számkörben.
Egyszerű szöveges feladatok.

Magyar:

Másolás nyomtatottról.
Tollbamondás: szavak, rövid mondatok.
Mondatvégi írásjelek használata.

Környezetismeret:

A 4 évszak közötti különbségek felismerése, elmondása.
Időjárási naptár készítése.
Gyümölcsök, zöldségek felismerése.

Életvitel és gondolati ismeretek:

Modell és valóság. Környezetünk építményei.
Egyszerű formák nyírása, díszítése.

Ének.

Környezetünk hangjai.
A tanult gyermekdalokból 1-2 eléneklése, felismerése.

Vizuális kultúra:

Egyszerű terménybáb készítése.
Papírsárkány díszítése rajzolással.

Testnevelés:

Rövid távú futások.
Gurulóátfordulás segítséggel.
Felugrás alacsony szekrényre.

Erkölcstan:

Napirendem.
Lakóközösségem tagjai.

Lakóhelyem nevezetességei.

2. osztály

I. félév

Matematika:

Műveletek 20-as számkörben tízes átlépés nélkül.
Kerek tízesekhez egyesek hozzáadása.

Magyar:

Szósor olvasása.
Mondatalkotás minta alapján, képek segítségével, leírásuk.

Környezetismeret:

Az emberi test részei.
A fej, az arc részei.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

Papírhajtogatás.
Egyszerű figurák készítése algoritmussal.

Ének:

A ház körül élő állatok hangjának felismerése.
Dalfelismerés ritmus alapján.

Rajz:

Elképzelt egyszerű jelenet ábrázolása ragasztásos technikával.

Testnevelés:

Támasz-, függés-, egyensúlygyakorlatok.
Zsámoly-, bordásfal-, gyűrűgyakorlatok.
Kitartó futás 1-2 perc.

Erkölcstan:

Iskolám adatai /név, cím/.
Helyem a családban.

2. osztály

Év vége

Magyar:

Mondatok írása.
Cselekménysor egyeztetése rajzzal.
Párbeszédes olvasás.

Matematika:

Szöveges feladatok feldolgozása.
Műveletek 20-as számkörben tízes átlépéssel.
Mit mivel mérünk?

Környezetismeret:

A hét napjai. Pihenőnapok, munkanapok.
A tárgyak érzékelhető, mérhető tulajdonságai.
Környezetünk állatai.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

Mit segíthetünk a családban?
Feladatvállalás, munkamegosztás.
Szolgáltatások használata.
Egyszerű láncfigura készítése papírból.

Ének:

Ritmusmotívumok keresése, jelölése kottán.
Játékok, gyakorlatok.

Rajz:

Kép készítése kontrasztokkal, háttérrel.

Testnevelés:

Gurulóátfordulás előre-hátra segítséggel.
Kitartó futás 2-3 perc.

Erkölcstan:

Növények és állatok a környezetünkben.

Mit tehet egy kisgyerek a környezete védelméért?

3. osztály

I. félév

Magyar:

A magyar ABC, betűrend.
A szövegrészek megértésének bizonyítása a kérdésre adott válaszokkal.

Matematika:

100-as számkörben műveletek végzése tízes átlépés nélkül.
Római számok 20-ig.

Környezetismeret:

Élettörténet a születéstől máig.
A család.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

Önellátás, életvitel.
Az életkornak, napszaknak megfelelő táplálkozás.

Ének:

Ritmusvisszhang, dalok ritmusa tapssal és kopogással.

Rajz:

Arcséma maszkká alakítása festéssel, vágással.

Testnevelés:

Magasugrás, távolugrás alapvető mozgáselemei.

Erkölcstan:

Külső és belső tulajdonságaim.
Mindennapi feladataim az iskolában és otthon.

Informatika:

A számítógép fő részeinek ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata, „kommunikálás” a számítógéppel.

3. osztály

Év vége

Magyar:

Képről szavak, mondatok írása önállóan.
Magán- és mássalhangzók időtartamának jelölése.
A „j” és „ly” használata.
Meserészletek felismerése.
Feladatlapok kitöltése.
Hangos olvasás, mese dramatizálása.

Matematika:

Számok összehasonlítása, rendezése 100-as számkörben.
A 2-es, 5-ös, 10-es szorzótábla ismerete.
Mértékegységek csoportosítása.

Környezetismeret:

Ember és környezete.
Testünk, életműködésünk, egészségünk.
Az élettelen természet alapismeretei.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

Modellezés.
Közlekedés, közlekedési eszközök, táblák.
A helyes közlekedési magatartás.

Ének:

Más népek dalainak a felismerése.
Kották és dalcímek.
Ritmusjátékok.

Rajz:

Emberi mozdulatok és mozgások megfigyelése a képzőművészeti alkotásokon.
Emberséma alakítása gyurmából.

Testnevelés:

Kislabdahajítás helyből, lépésből.

Erkölcstan:

Magyarországi népszokások.
Családi ünnepek.

Informatika:

A számítógép fő részeinek ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata, „kommunikálás” a számítógéppel.

4. osztály

I. félév

Magyar:

Képről mondatalkotások.
Másképp ejtjük, másképp írjuk: tj, lj, dt, ts, ds a szavakban.
Látó, halló tollbamondás.
Szöveg eseménysorrendjének megállapítása.
Kérdésekre válaszadás mondattal.

Matematika:

Szóbeli összeadás, kivonás.
Írásbeli összeadás, kivonás.
Geometriai alakzatok, tulajdonságaik.

Környezetismeret:

A gyümölcsöskert fái.
A zöldségeskert növényei.
Az élővilág kapcsolatai.
Évszakok hatása a környezetre.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

Anyagok és átalakításuk.
A papír, különböző papírfajták, papírhajtogatás.

Ének:

Ritmuskíséret írása ismert dalokhoz.
Dalok és ritmusok.

Rajz:

Vegyes (forma-szín) ritmusok képzése ívelt vonalak mentén.

Testnevelés:

Labdás átadások különféle módokon.

Erkölcstan:

Iskolánk névadója. Iskolai szokások és hagyományok.
Bibliai ismeretek a világ teremtéséről és végéről.

Informatika:

Grafikus felület eszközkészletének megismerése.
Ábrák kiszínezése.

4. osztály

Év vége

Magyar:

Mondatfajták a beszélő szándéka szerint.
A szó szerkezete, a szótő és toldalék leválasztása, jelölése.
Szöveghű, kifejező, folyamatos olvasás.
Néma, értő olvasás.
Tartalommegértést ellenőrző feladatok végzése.

Matematika:

Mennyiségek és számok összehasonlítása.
Szorzás, osztás (3,4,6)
Gyakorlati mérések mértékegységek, számítások.

Környezetismeret:

Az időjárás alkotórészei.
A felszíni formák. Térképismeret.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

Önellátás, környezetellátás.
Az időjárásnak megfelelő öltözködés, a test tisztántartása.
Tervszerű munka és időbeosztás.

Ének:

Ismert dal hangkészlete.
Ötvonalas kotta olvasása.

Rajz:

Eseménykép megkomponálása, vázlat rajzolása.
Eseménykép kidolgozása zsírkrétával.

Testnevelés:

4 ütemű szabadgyakorlat.
Egyensúlyozás lefordított padon.
Gyors irány- és iramváltoztatások.

Erkölcstan:

Nemzeti és állami ünnepeink.
Magyarságot kifejező jelképek.
Magyarország másfajta kulturális közösségei.

Informatika:

Személyhez kötődő egyszerű ábrák, rajzok készítése.

5. osztály

I. félév

Magyar:

Bemutatkozás, köszönés, ismerkedés.
Véleményalkotás beszédben és írásban.
A mondat a közlő és a befogadó oldaláról.
Népmese fajtái: tündérmese, állatmese, csalimese

Matematika:

Szorzás, osztás (7-es, 8-as, 9-es) szorzótábla.
Teljes háromjegyű számok értelmezése, olvasása, írása.
Pénzhasználat.

Természetismeret:

A ház körül élő állatok, termesztett növények.
A gyümölcsöskert élete tavasztól őszig.

Történelem:

Nemzeti jelképeink.
Hazánk Magyarország.
A történelem korszakai.
Életvitel és gyakorlati ismeretek:
Tervezés, szerelés, modellezés.
Műszaki rajz szabványosított jelei.
Rajzolvasási gyakorlatok.

Ének:

Pótvonal írása ismert dal kottáján.
Tánclépés, mozgás dalhoz.

Rajz:

Csendélet festése modell után.

Testnevelés:

Futások iram- és irányváltoztatásokkal.
Kitartó futás 4-5 perc.
Távolugrás.

Erkölcstan:

Legyen képes a tanuló különbséget tenni az egészség számára jó és káros szokások között.

Informatika:

A számítógép részei: be- és kimeneti perifériák használata.

Hon- és népismeret:

Családunk története.
Hazánk természeti értékei.
Hagyományos és népi ünnepeink.

5. osztály

Év vége

Magyar:

Mondatfajták felismerése, az írásjelek helyes használata.
Szavak csoportosítása jelentésük szerint.
Szövegelemzés:
Szöveg folytatása összefüggő mondatokkal.
Szereplők jellemzése, vélemény nyilvánítása.
A tanult irodalmi műfajok felismerése.

Matematika:

Írásbeli összeadás és kivonás háromjegyű számokkal.
Háromjegyű számok bontása.
Kerület- és területszámítások.
Írásbeli osztás és szorzás.

Természetismeret:

Természetföldrajzi környezetünk.
Az időjárás elemei.
Tájékozódási ismeretek, iránytű, térkép.
A világtájak felsorolása, kijelölése a térképen.
A színek jelentése a térképen.

Történelem:

Az őskori ember élete.
Hogyan éltek az ókori görögök?
A Római birodalom bukása.
A magyarok vándorlása, letelepedési helyek.

Életvitel és gyakorlati ismeretek:

A tanult vizsgálati módszerek alkalmazása.
Munkamenet alapján tárgyak készítése, a tanult műveletek végrehajtása.
Balesetmentes anyagmegmunkálás.
Szerszámok ismerete.

A következetes és rendszeres testápolás.
Testápoló szerek és eszközök ismerete.

Ének:

Játék ritmuskártyákkal.
Hiányzó ütemek pótlása.
Dalfelismerés kották alapján.

Rajz:

Emberalakok és állatok mintázása só-liszt gyurmából.

Testnevelés:

Természetes mozgásformák alkalmazása sportjátékokban.
Térdelőrajt.

Erkölcstan:

A tanuló legyen képes különböző vallási csoportokat megnevezni, vallási hagyományokat felsorolni.

Informatika:

Alapszintű „kommunikálás” a számítógéppel.

Hon- és népismeret:

A hétköznapok rendje:
A szomszédos országok.
A magyar világörökségi helyszínek.

6. osztály

I. félév

Magyar nyelvtan:

Ismerjék fel a kérdőszavak alapján a tanult szófajokat.

Magyar irodalom:

Legyenek képesek ismert szöveg jó tempójú, értelmes, hangos olvasására.

Matematika:

A számköri ismeretek megerősítése.
Az írásbeli műveletek magabiztos végzése.

Történelem:

Hazánk jellemző településformái.
Gazdasági, kulturális értékek, néphagyományok.

Természetismeret:

A hazai tájak életközössége.
Az analizáló-szintetizáló képesség erősítése.

Földrajz:

A Föld, felszíne, felépítése.
Ismeretek hazánkról.

Ének:

Régi magyar népdalok és magyar történelmi dalok ismerete.

Rajz:

Ábrázolási törvényszerűségek alkalmazása.
A vizuális nyelv.

Testnevelés:

Hely- és helyzetváltoztatások közötti ritmikai és dinamikai eltérések.
Gimnasztikai gyakorlatok bemutatása.

Erkölcstan:

Tudja a tanuló felvázolni, melyek a legfontosabb kapcsolatok, közösségek, csoportok, amelyekhez tartozik.

Informatika:

Alfanumerikus billentyűk megismerése. Shift és a Caps Lock.

6. osztály

Év vége

Magyar nyelvtan:

A tanult szófajkörben tudjanak csoportosításokat, átalakításokat végezni.
Legyenek képesek segítséggel felismerni a helyesírási, nyelvhelyességi hibákat.

Magyar irodalom:

Tudjanak ismertetni véleményt, fontos adatot az olvasott irodalmi művekből.
Irányított véleménynyilvánítás.

Matematika:

Összefüggések, szabályok felismerése, sorozatok folytatása.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások.

Történelem:

Tájékozódjon irányítással a történelmi atlaszban.
A tanult eseményekről tudjon beszámolni néhány mondattal.

Természetismeret:

Érdeklődés az élő és élettelen környezet iránt.
Tájékozódási képesség térben és időben.

Földrajz:

A szárazföldek elhelyezkedése, óceánok, tengerek a földön.
A térkép jelrendszerének ismerete.

Ének:

Tájékozódás az új stílusú magyar népdalok, a rokon népek dalai és az ünnepek dalai között.

Rajz:

Az anyag- és technológiai ismeretek.
Alkotó alkalmazás.

Testnevelés:

A sportjátékok, és a szabályok ismerete.

Erkölcstan:

A tanuló tudjon példákat arra, hogy hogyan lehet óvni a környezetünket.

Informatika:

Vezérlő billentyűk megismerése: a Backspace és a Delete.
Egér használata

7. osztály

I. félév

Magyar nyelvtan:

A szófajkör bővítése kapcsán ismerjék a névmásokat, határozószókat, névutókat és kötőszavakat.

Magyar irodalom:

Ismerje Arany Jánost, és legismertebb verseit.
Arany és Petőfi barátsága.

Matematika:

Számok és műveletek 100000-ig.
Írásbeli osztás és szorzás egy- és kétjegyű osztóval.

Történelem:

A polgárosodás Magyarországon.
A polgári átalakulás kora.

Természetismeret:

Távoli tájak természetes életközösségei.
A mérsékelt égövi füves puszták élővilága.

Földrajz:

Ismeretek a Földről és környezetéről.
Betekintés a földrajzi övezetek és övek világába.

Ének:

Magyar és más népek dalai.

Rajz:

A mértani formák, természeti formák ábrázolása.

Testnevelés:

30 és 60 méteres síkfutás térdelőrajtból.
Magasugrás.

Erkölcstan:

Legyen képes felismerni a legfontosabb szexuális visszaélés jeleit. Tudja, hol lehet segítséget kérni.

Informatika:

Perifériák csoportosítása.
Háttértárak megismerése.

7. osztály

Év vége

Magyar nyelvtan:

Ismerjék a mondatrészeket, fogalmi jellemzőiket.
Tudják megnevezni a mondatrészek szófajait.

Magyar irodalom:

A Toldi című elbeszélő költemény eseménysora.
Önálló véleménynyilvánítás.
A novella és a regény.

Matematika:

Alakzatok és tulajdonságaik.
Műveletek sorrendje.

Történelem:

1848-1849-es forradalom és szabadságharc.
A kiegyezés kora.

Természetismeret:

Az állatok és növények testfelépítése és életműködése.

Kémia:

Kémiai alapismeretek.
Az anyagok tulajdonságai és változásai.

Fizika:

Fizikai alapismeretek.
A testek mozgása, mozgásállapot-változások.
Hőtani alapismeretek.

Földrajz:

Európa fekvése, határai, természetföldrajzi jellemzői.

Ének:

A 19. század nagy zeneszerzői.

Rajz:

A formák szerkezete.
Aszimmetria.

Testnevelés:

100 méteres síkfutás térdelőrajtból.
Távolugrás.

Erkölcstan:

Legyen képes felismerni a legfontosabb szexuális visszaélés jeleit. Tudja, hol lehet segítséget kérni.

Informatika:

Programok ablak-gombjainak használata.

8. osztály

I. félév

Magyar nyelvtan:

A szavak hangalakja és jelentése.
A mondatok a tartalom és a szándék szerint.

Magyar irodalom:

Költőink a hazáért, a haladásért.
A forradalom gondolata az irodalomban.

Matematika:

Számok és műveletek 1000000-ig
Műveletek közönséges törtekkel.

Történelem:

A XX. Század hajnalán.
Az első világháború.
A trianoni Magyarország.

Természetismeret:

Az emberi test felépítése.
Az ember anyagcseréje.

Földrajz:

Helyünk a Kárpát-medencében.
Magyarország népessége, természeti értékei, vízrajza.
Megyéink, régióink.

Ének:

Az őskor, ókor és középkor zenéi.

Rajz:

Árnyék a tárgyakon.
Az ember ábrázolása.

Testnevelés:

12 perces futás.
A futóiskola elemei.

Erkölcstan:

Becsülje az emberi élet és a természet értékeit, tudjon érvelni mellettük.

Informatika:

Operációs rendszer és a használt programok képernyőinek megismerése.
Programok ablak-gombjainak használata.

8. osztály

Év vége

Magyar nyelvtan:

A kommunikáció eszközei.
A fogalmazás szerkezete.

Magyar irodalom:

A századforduló irodalma.
A Nyugat nemzedéke.
A házi olvasmány.

Matematika:

Műveletek tizedes törtekkel.
Halmazok és tulajdonságaik.
Mérések, mértékegységek.
Kerület- és területszámítás, felszínszámolások.

Történelem:

A két világháború közötti időszak.
A második világháború.
Korunk történelme.

Természetismeret:

Életfolyamataink szabályozása.
A szaporodás.
Az egészség.

Kémia:

Fémes elemek és vegyületeik.
Nemfémes elemek és vegyületeik.
A legfontosabb vegyületcsoportok.

Fizika:

Az egyszerű gépek.
Nyomás a folyadékban, a légnemű anyagban.
A szilárd testek nyomása.

Földrajz:

Hazánk szomszédai.
Közép-Európa más országai.
Világörökség.

Ének:

Nagy zeneszerzőink.
Zenehallgatás és felismerés.

Rajz:

Az épülettípusok.
Lakberendezés.
Tárgyak tervezése.
Szimmetria.

Testnevelés:

Labdavezetések.
Kézilabda, kosárlabda, labdarúgás.

Erkölcstan:

Becsülje az emberi élet és a természet értékeit, tudjon érvelni mellettük.

Informatika:

Egyszerű, rajzos, szöveges dokumentum készítése lehetőleg önállóan

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁS KÖVETELMÉNY RENDSZERE

13 ZENEMŰVÉSZETI ÁG

Klasszikus zene

14 FAFÚVÓS TANSZAK

15 Furulya

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül.

2. évfolyam

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanuló *kizárólag helyes beidegződésekkel* rendelkezzen.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermek– vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két–három népdal, kotta nélkül.

– Egy–két könnyű tánctétel kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A *tü–dü* hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása.
Dúr skálák gyakorlása.
Rövidebb lélegzetű etűdök.
Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, kotta nélkül is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála lehetőleg figurációkkal kotta nélkül.
Egy népdal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű tánctétel, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.
Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

A összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.
„F”–alapú furulya használata.
Melodikus vagy összhangzatos moll hangsorok gyakorlása.
A fogástáblázat önálló használata.
A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete.

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

Két szonáta– vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

– Egy etűd,

– Két szonáta– vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Melodikus moll hangsorok gyakorlása.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.

– Egy etűd,

Két különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Követelmények

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Altfurulya használata.

A fogástáblázat önálló használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Két szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.
5. évfolyam „B” tagozat
Követelmények
A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően.
A trillatáblázat önálló használata.
Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.
Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.
Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Két szonáta– vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, kotta nélkül.
6. évfolyam „B” tagozat
Követelmények
Zárlati hemiolák önálló felismerése.
Önálló hangolás.
Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.
Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.
Altfurulya szólamok olvasása kóruslejegyzésben.
Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.
Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat – felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy teljes szonáta kotta nélkül.
Továbbképző évfolyamok „A” tagozat
7. évfolyam „A” tagozat
Követelmények
Zárlati hemiolák önálló felismerése.
Önálló hangolás.
Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

A t–d, t–r, d–r artikulációk egységes tempójú alkalmazási képessége.

Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

A (t–) t–r–t–r–t inégal játék önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Követelmények

A t–k t–k, d–g d–g „duplanyelves” hangindítások alkalmazása.

Egyszerűbb szabad díszítések önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála: tercek, hármashangzat, kotta nélkül.

– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Követelmények

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.
A t–d, t–r, d–r artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is.
Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.
Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.
Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenyműből két tétele, vagy egy egyéb tételpár kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Követelmények

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.
A (t–) t–r–t–r–t inégal játék önálló alkalmazása.
Összetett ornamensek.
Ujjvibrato, rekeszvibrato.
A barokk szvit tételeinek ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenyműből két tétele, vagy egy egyéb, tételpár kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.
Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának ismerete.
Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skálák tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.
– Egy versenyműből két tétele kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.

A t–k t–k, d–g d–g „duplanyelves” hangindítások használata, hármas elrendezésben is. Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– skálák: b–s mollok kibővített hangterjedelemben tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.
– Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

16 Klarinét főtárgy

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.
A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.
Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

2. évfolyam

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.
A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.
Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam„A” tagozat

Követelmény

Jól beállított légzés, befúvás, hangindítás.
A törzshangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.
A hangsor ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.
Rövid, előjegyzést nem tartalmazó gyakorlatok, népdalok, gyermekdalok fél, negyed, nyolcad értékekkel, Kovács B.: Klarinétozni tanulok I/58; 68., Balassa – Berkes: Klarinétiskola I/21, 48 stb. nehézségi fokán.
Előadási darabok (vagy népdalok), lehetőleg kísérettel. Pl. J. S. Bach: Parasztkantáta, W. A. Mozart: Francia gyermekdal (Klarinétalbum I.–Edition Music–Soft)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,
– Négy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, lehetőleg zongorakísérettel.

2. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

A tanult hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.

Előjegyzés nélküli vagy 1 előjegyzésű gyakorlatok, népdalok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad értékekkel, éles, nyújtott ritmussal vagy szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Perényi: Klarinét–etűdök: 17; 19. nehézségi fokán.

16–32 ütemes előadási darabok kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra, kísérettel. Pl. J. Brahms: Álommanó; M. Glinka: Air (Perényi: Repertoire 4., 5.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két gyakorlat a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,

Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

3. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.

Mérsékelt tempójú, egyszerű ritmusképletekből álló, különböző karakterű gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben, Perényi É.: Klarinét–etűdök 26; 32. nehézségi fokán.

Több regisztert érintő előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Ch. W. Gluck: Boldog lelkek tánca (Klarinétalbum II.– Edition Music Soft), P. I. Csajkovszkij: Régi francia dal (Perényi: Repertoire 24)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

4. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/9; 15. Balassa: Klarinétiskola II/ 7; 13. nehézségi fokán.
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. F. Schubert: Menuetto, G. Marie: Dal régi stílusban (Perényi: Repertoire 27., 19.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

5. évfolyam „A" tagozat

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok kotta nélkül; hármashangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/13., 28., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 40., 56. nehézségi fokán.
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Beethoven: Sonatine; Ch.Dancla: Romance (Perényi É.: Repertoire 35., 39.) ***Az év végi vizsga ajánlott anyaga***

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „A" tagozat

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/36., 75., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 55., 71; 81. nehézségi fokán.
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Donizetti: Concertino (Edition Music–Soft); Weber: Szonatina; Bärmann: Romance (Perényi: Repertoire 42.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Alapfokú évfolyam „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.
Gyakorlatok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad, tizenhatod értékekkel, éles, nyújtott ritmussal és szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Kovács: Klarinétozni tanulok I/196; 221;, illetve Balassa: Klarinétiskola I/.97. nehézségi fokán.
Előadási darabok kotta nélkül, kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra – kísérettel. Pl. Mozart: Allegretto (Perényi: Repertoire 28.); Martini: Andantino (The Joy of Clarinet 14

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
– Két gyakorlat (a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével),
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok és hármashangzat–felbontásaik, valamint tercmeneteik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.
Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben; bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/13., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/21. Perényi: Klarinét–etűdök: 38. nehézségi fokán.
Különböző regiszterekben mozgó előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Türk: Larghetto amoroso; Gluck: Ária (Perényi: Repertoire 29., 34.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
– Két különböző karakterű etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül,

4. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hármas– és négyeshangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai problémát feldolgozó etűdök megszólaltatása, Perényi: Klarinét–etűdök: 60; 74. nehézségi fokán.

Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár, vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása kotta nélkül, kísérettel. Pl. K. Stamitz: Rondo (Klarinétmuzsika –EMB Z. 7919); W. A. Mozart: Larghetto (Perényi: Repertoire 33.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/ 28; 59; 67. Perényi: Klarinét–etűdök: 70; 76. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Glinka: Vocalise; Barat: Szláv dal (Music–Soft)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

Kromatikus skála.

Etűdök Jean–Jean: Etűdök I. (Leduc 24740) Klose: Napi gyakorlatok (15 etűd:1.) (Leduc A.L.06400) nehézségi szintjén

Versenymű tételek és előadási darabok. Pl. Stamitz: B–dúr klarinétverseny (EMB 8993), Donizetti: Concertino. (Peters 8206), Debussy: Kis néger (EMB 7933); Klose: Fantázia (a Perényi: Repertoire gyűjteményben 45. EMB 14406) nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül, (hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.)
– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével). , kotta nélkül.

17 RÉZFÚVÓS TANSZAK

18 Trombita főtárgy

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Követelmény

A helyes be– és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C' – G'–ig.
Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten.
Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyakorlat
– Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam

Követelmények

Az egészséges, szép trombitahang kialakítása.
Hangterjedelem a kis h–tól az egyvonalas a–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Követelmény

Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.
Hangterjedelem a kis a–tól a kétvonalas c–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam „A" tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas d–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas e–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.
A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–től a kétvonalas g–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig, terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas e–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első három képlete
– Egy gyakorlat,
Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.
Kvint– és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc–kötések.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első képlete,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszása.
Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla megalapozása.
A természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötések.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas g–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála első három képlete,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.
A tanuló legyen képes egy barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.
Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.
A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–től a kétvonalas a–ig.
Ismerkedés a pedálhangokkal.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.
Terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála négy képlete,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

19 BILLENTYŰS TANSZAK

20 Zongora

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Követelmény:

Helyes ülésmód.
Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.
Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

2. évfolyam

Követelmény:

Helyes ülésmód.
Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.
Kottaolvasás kezdő szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Követelmény

Egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek.
A megismert stílusokat képviselő művek kottahű megszólaltatása.
Kottaolvasás violin– és basszuskulcsban.
A tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három mű kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus, XX. századi művek.
A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú mű kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Követelmény

Pontos kottaolvasás, ritmikusság, tempótartás.
Felszabadult játszóapparátus.
Az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mű,
A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Követelmény

Tudatos memorizálás.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs művek.
Önállóan megtanult művek.
A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.
Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.

5. évfolyam „A” tagozat

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.
Önállóan megtanult művek, a tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű,
– Egy szonatina tétel, Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.
Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes előadása.
Zenei karakterek megoldása.
Pedálok helyes használata.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott),
– Egy klasszikus szonatina tétel,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Követelmény:

Folyamatos kottaolvasás.
A tanult zeneművek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegű) művek stílushű megszólaltatása.
A tananyag körülbelül fele fejből játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy karakterdarab,
– Egy könnyű bécsi klasszikus mű,
– Egy népdal– vagy gyermekdal–feldolgozás.
3. évfolyam „B” tagozat
Követelmény:
Zongorázás könnyed folyamatossággal.
A kotta helyes olvasása és megszólaltatása.
Önállóan megtanult darabok.
Megfelelő koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejből játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.
Év vég vizsga ajánlott anyaga
– Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű)
– Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina–tétel,
– Egy karakterdarab vagy romantikus mű,
– Egy XX. századi mű.
4. évfolyam „B” tagozat
Követelmény
Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.
Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek előadása.
Bach– vagy más barokk mű, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegű művek.
A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.
Év vég vizsga ajánlott anyaga:
– Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach–mű),
– Egy szonatina–tétel,
– Egy könnyű romantikus darab,
– Egy XX. századi mű.
5. évfolyam „B” tagozat
Követelmény
Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek stílusos előadása.
Bach– vagy más barokk mű, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók) mű.
A metrum, ritmus, valamint a tempótartás pontossága.
Az anyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.
Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű (J. S. Bach–mű),
– Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel,
– Egy romantikus mű,
– Egy XX. századi mű.
6. évfolyam „B” tagozat
Követelmény
Kottahű zongorázásra való törekvés,
Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok.
A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.
Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy barokk mű,
– Egy szonatina vagy szonáta tétel,
– Egy romantikus darab,
– Egy XX. századi vagy impresszionista mű.

21 ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE

22 Billentyűs tanszak: szintetizátor–keyboard

Előképző évfolyamok

1.évfolyam
Követelmény
Rendelkezzék megfelelő kéztartással, billentéstechnikával és tudjon megfelelő ujjrenddel játszani.
Néhány gyermekdal, dallam hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban,

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három gyermekdal, vagy egyéb egyszerű dallam eljátszása, lehetőleg arranger kísérettel

2. évfolyam
Követelmény
Rendelkezzék megfelelő kéztartással, billentéstechnikával és tudjon megfelelő ujjrenddel játszani.
Néhány gyermekdal, dallam hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban,

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három gyermekdal, vagy egyéb egyszerű dallam eljátszása, lehetőleg arranger kísérettel
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat
Követelmény
Rendelkezzék megfelelő kéztartással, billentéstechnikával és tudjon megfelelő ujjrenddel

játszani.
Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három gyermekdal, vagy egyéb egyszerű dallam eljátszása, lehetőleg arranger kísérettel
2. évfolyam „A" tagozat
Követelmény
A dúr és moll hármashangzatok biztos alkalmazása bal kézben a jobb kéz egyidejű játékával.
A kar és az ujjak egysége, együttműködése hangközfelbontással, hangzatfelbontással, skálamenettel, helyes ujjrenddel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két különböző ritmuskíséretű tánczenei szám előadása arranger kísérettel
– Egy klasszikus mű előadása zongorán.
3. évfolyam „A" tagozat
Követelmény
Tudjon a tanuló dúr hármashangzat–megfordításokat játszani bal kézben, és tudja transzponálni azokat.
Tudjon tenuto és staccato játszani.
Ismerje gyakorlatban az éneklő legato játékot.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három különböző ritmusú tánczenei szám előadása, amelyben szerepelnek hetes, szűkített és bővített harmóniák;
– Egy klasszikus mű előadása zongorán.
4. évfolyam „A" tagozat
Követelmény
A dúr négyes–hangzat megfordításainak biztos alkalmazása a bal kézben.
Tudjon a tanuló jobb kézzel a dallamjáték közben harmóniahangokat is játszani.
Olyan tánczenei anyag használata, amely lehetőséget ad a bal kéz ritmuskíséret önálló eljátszására is, arranger kíséret nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy különböző ritmusú tánczenei szám, hetes, bővített, szűkített hármas– és négyes–hangzat megfordításokkal egyszerű bal kéz kísérettel arranger használata nélkül;
– Két klasszikus darab eljátszása a javasolt anyagból.
5. évfolyam „A" tagozat
Követelmény
Biztos hangszerkezelés, funkcióváltások, kiállások (fill in), hangszínváltások stb. alkalmazása a szintetizátoron – keyboardon előadott számok lejátszása közben.
Biztos kíséret bal kézzel, helyes súlypontok használata az arranger nélküli játszásnál.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy különböző ritmusú tánc–, illetve jazz–zenei szám előadása arranger kísérettel és arranger kíséret nélkül, önálló bal kéz kísérettel;
– Két klasszikus darab a javasolt anyagból.

6. évfolyam „A” tagozat
Követelmény
Legyen képes a tanuló virtuózabb játékmódra, egyszerűbb improvizációkra.
Az előző évfolyamokhoz igazítva harminc tánczenei szám ismerete különböző stílusokban, az egyszerűbbek transzponálva is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Öt különböző ritmusú tánc– és jazz–zenei szám előadása arranger kísérettel és arranger kíséret nélkül, önálló bal kéz kísérettel – lehetőleg improvizálva;
– Két szabadon választott előadási darab.
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat
Követelmény
Tudjon a tanuló dúr hármashangzat–megfordításokat játszani bal kézben, és tudja transzponálni azokat.
Tudjon tenuto és staccato játszani.
Ismerje gyakorlatban az éneklő legato játékot.
Tudja alkalmazni a tanult alterált akkordokat.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy különböző ritmusú tánczenei szám előadása, amelyben szerepelnek hetes, szűkített, bővített és suspend harmóniák
– Egy klasszikus mű és egy technikai gyakorlat előadása zongorán.
4. évfolyam „B” tagozat
Követelmény
A dúr négyes–hangzat megfordításainak biztos alkalmazása a bal kézben.
Tudjon a tanuló jobb kézzel a dallamjáték közben harmóniahangokat is játszani.
Önállóan tudja alkalmazni a 9–11–13–as akkordok bontását két kézzel a dallamhang alatt.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Öt különböző ritmusú tánczenei szám, hetes, bővített, szűkített hármas– és négyes–hangzat megfordításokkal egyszerű bal kéz kísérettel, arranger használata nélkül);
– Az arranger kísérettel előadott darabokban tudjon önállóan különböző hangszíneket váltani.
– Két klasszikus darab eljátszása a javasolt anyagból.
5. évfolyam „B” tagozat
Követelmény
Biztos hangszerkezelés, funkcióváltások, kiállások (fill in), hangszínváltások stb. alkalmazása a szintetizátoron – keyboardon előadott számok lejátszása közben.
Biztos kíséret bal kézzel, helyes súlypontok használata az arranger nélküli játszásnál.
Legyen képes a hangszerek és zenei eszközök MIDI funkcióinak kezelésére, a funkcióelmélet gyakorlati alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Öt különböző ritmusú tánc–, illetve jazz–zenei szám előadása arranger kísérettel és arranger kíséret nélkül, önálló bal kéz kísérettel, melyből kettőt tudjon transzponálni egyszerűbb hangnemekbe;
– Az arranger kísérettel előadott darabok esetében legyen képes a szintetizátor funkcióinak önálló kezelésére (pl. fill–in, intro, ending, hangszínváltás, stb.)
– Két klasszikus darab a javasolt anyagból.

6. évfolyam „B" tagozat

Követelmény

Legyen képes a tanuló virtuózabb játékmódra, egyszerűbb improvizációkra.
képes az egyszerűbb könnyű– és jazz–zenei ritmusok bontására zongorán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Öt különböző ritmusú tánc– és jazz–zenei szám előadása arranger kísérettel és arranger kíséret nélkül, önálló bal kéz kísérettel, improvizálva;
– Két szabadon választott klasszikus előadási darab.
Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

23 A KLASSZIKUS ZENEI OKTATÁS KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐ TANTÁRGYA

24 Szolfézs

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Követelmények

A „belső" lüktetés fejlesztése.
Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.
A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.
A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.
A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.
Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.
Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.
Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4–es ütemekben.
Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.
Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.
Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.
Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.
Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.
Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni. Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F–kulcsban ábécés névvel olvasni.
Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.
Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.
Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.
Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.
Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.
Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.
Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni.
Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.
A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.
Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.
Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).
Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.
Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.
Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.
Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

5. évfolyam „A” tagozat

Követelmény

Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).
Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Tudja a hármashangzatokat és fordításaikat (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim– akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.
Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim–akkordot.
Ismerje a szűkített szeptim– hangzat felépítését.
Tudjon – a tanultaknál jóval könnyebb dallamot – lapról olvasni.
Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.
Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.
Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.
Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.
Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.
Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

– Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.
6. évfolyam „A” tagozat
Követelmény
Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).
A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.
Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig.
Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.
Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.
Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat.
Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.
Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.
Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszertanulásban.
Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat
3. évfolyam „B” tagozat
Követelmény
Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánont, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni. A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4–8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4–8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.
Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel a tanult hangnemekben.
Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.
Tudja a dúr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.
Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.
Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák felépítését.
Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.
Tudja ismereteit alkalmazni hangszertanulása során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

4. évfolyam „B" tagozat

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály biciniumot énekelni.
A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális. Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5b előjegyzésig. Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult hangnemekben. Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.
Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok fordításait valamint a dominánsszeptim hangzatot. Tudja megadott hangnemben énekelni ábécés nevekkel és felismerni kottaképről is. Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Tudja az ezekre építhető hármashangzatokat. Ismerje fel a T–D funkcióváltozást hallás után. Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot lejegyezni,
Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és ábécés nevekkel,
Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás alapján.
Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.
Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A memoriter anyag egyéni bemutatással. – A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

5. évfolyam „B" tagozat

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Ismerje a kvintkört.
Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímtől a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.
Tudja a hármashangzatokat, fordításaikat és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5b előjegyzésig a dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel hallás után a dúr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításaikat; az alaphelyzetű bővített hármashangzatot, valamint a dominánsszeptim– és a szűkített szeptimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban. Tudjon hallás után lejegyezni:
– alterációt tartalmazó hangközmenetet,
– egyszerű hangzatmenetet,
– bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal.
Tudjon
– lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4b előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel
– a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
– adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
– ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,
– ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két– és háromtagúság, da capo stb.),
– legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
– A memoriter anyagból egyéni bemutatás,
– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

6. évfolyam „B” tagozat

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).
A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Ismerje
– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig,
– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után.
Tudjon lejegyezni
– alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,
– kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot
Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.
Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Tudjon rögtönözni
– periódus előtaghoz utótagot, – funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot.
Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.
Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.
Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.
Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatás.
– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

25 A TÁNCMŰVÉSZETI ÁG TANTÁRGYAI

26 NÉPTÁNC TANSZAK

Népi játék főtárgy

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket
A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre

2. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket
A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is

Néptánc főtárgy

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot
A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására

2. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre

3. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánctípus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására

4. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrót, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

A tanuló legyen képes a tánctípus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

5. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a tánctípus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat

A tanuló legyen képes a tánctípus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

6. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

Folklórismeret

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék– és táncalkalmait
A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására
4. évfolyam
Követelmények
A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit
A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására
5. évfolyam
Követelmények
A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt– és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét
A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására
6. évfolyam
Követelmények
A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánctípusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait
A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására
Népzenei alapismeretek
Alapfokú évfolyamok
1. évfolyam
Követelmények
A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit
A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására
2. évfolyam
Követelmények
A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra

3. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra

4. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra

5. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus hallás utáni felismerésére és azonosítására

6. évfolyam

Követelmények

A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

.

27 A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG TANTÁRGYAI

28 GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

Grafika és festészet műhelygyakorlat főtárgy

4. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,

– a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,

– a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,

– a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,

– a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

– munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,

– a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,

– a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,

– egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,

– képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,

– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,

– a különböző színviszonyok hatását,

– a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

– a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,

– a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,

– alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,

– véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,

– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit, a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
– a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.
Legyen képes:
– különbséget tenni a magas– és mélynyomás között,
– grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép–, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
– munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
– műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
– véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására. **Továbbképző évfolyamok**
.

A képző- és iparművészeti ág kötelező és szabadon választható tantárgyai

Vizuális alkotó gyakorlat (1-3. évfolyam)

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
– az alapvető ábrázolási technikákat,
– az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.
Legyen képes:
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
– vázlatok készítésére,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
– ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

2. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
– az alapvető ábrázolási technikákat,
– az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.
Legyen képes:
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
– vázlatok készítésére,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
– ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

3. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,

– az alapvető ábrázolási technikákat,

– a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,

– az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,

– a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

– motívumgyűjtésre, feldolgozásra,

– a látvány és jelenségek értelmezésére,

– vázlatok készítésére, átírásra,

– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,

– ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

Vizuális alkotó gyakorlat (4-10. évfolyam)

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,

– a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,

– a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,

– a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

– a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,

– egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,

– motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,

– a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,

– színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,

– kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

– változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,

– különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,

– egyéni eszközhasználatra,

– a műalkotások értő befogadására,

– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,

– a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:

– az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
– a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
– a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
– a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.
Legyen képes:
– a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
– egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
– a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
– színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
– kompozíciós ismereteinek alkalmazására, – változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
– különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
– egyéni eszközhasználatra,
– a műalkotások értő befogadására,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
– a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.
6. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
– a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
– a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
– a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.
Legyen képes:
– a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
– egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
– a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
– színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
– kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
– különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
– egyéni eszközhasználatra,
– a műalkotások értő befogadására,

– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására, – a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Művészettörténet
Alapfokú évfolyamok
3. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– az elemi kifejezési és ábrázolási módozatokat, és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
– a művészet különböző funkcióját és társadalmi szerepét az őskorban, a korai nagy kultúrákban és más földrészek művészetében,
– az európai kultúra forrásait, bölcsőjét.
Legyen képes:
– az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
– a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére,
– a tanult korszakok műtárgyainak esztétikai és funkció–szempontú elemzésére,
– a nem európai kultúrák művészetének megértéséhez szükséges szempontok és kulturális tényezők figyelembe vételére.
4. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
– az európai kultúra első nagy korszakainak szellemi és társadalmi hátterét (antik mitológia, kereszténység),
– a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a tanult művészettörténeti korokban, korszakokban,
– a római kortól a gótikáig a stílusok magyarországi vonatkozásait, itteni megjelenési formájukat, jelentőségüket,
– azokat a múzeumokat, régészeti parkokat, műemlékeket, ahol személyesen tanulmányozhatja a tanult stílusok emlékeit.
Legyen képes:
– az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
– a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi és térbeli áttekintésére,
– művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban.
5. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,

– a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
– a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, korszakokban,
– az egyes korszakok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait,
– a reneszánsztól a realizmusig terjedő korszak változásainak jellemző törvényszerűségeit, célkitűzéseit, a művészeti tradícióhoz, a valósághoz, valamint az esztétikumhoz való viszonyát,
– a tanult korszakok művészetének jellemző, kedvelt témáit és azok ikonográfiai változásait.
Legyen képes:
– az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
– a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére,
– művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
– műalkotásokat elemezni tartalmi és formai szempontból.
6. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
– a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
– egyes kiemelkedő műalkotások befogadás–történetét és utóéletét,
– a tárgy– és környezetkultúra alkotásait, ezek forradalmian megváltozó esztétikumát és funkcionalitását a 19–20. században,
– az egyes irányzatok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait,
– a modern művészet létrejöttének főbb állomásait, motivációit, korabeli fogadtatását.
Legyen képes:
– a megismert művészettörténeti irányzatok időrendi áttekintésére, összehasonlítására, értékelésére,
– művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
– műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából, sikeresen alkalmazni az összehasonlító műelemzés eszközét,
– érteni és értékelni a művészet kísérletező megnyilvánulásait, felbecsülni ezek jelentőségét a későbbi korokra nézve.
.
Népművészet
Alapfokú évfolyamok
1. évfolyam
Követelmény

A tanuló ismerje:
– a népi gyermekjátékok néhány fajtáját,
– a népköltészet néhány alkotását.
Legyen képes:
– nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.
2. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népi gyermekjátékok néhány fajtáját,
– a kiemelkedő jeles napok fontosabb szokásait.
A tanuló legyen képes:
– nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.
3. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a hagyományok szerepét,
– a népi hitvilág, a népköltészet alapjait.
Legyen képes:
– a népi kultúra értékeinek befogadására.
4. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a néprajz, a népi kultúra területeit,
– az egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét,
– a szellemi kultúra területeit, a népszokások alapjait.
Legyen képes:
– a népi kultúra értékeinek befogadására,
– a megismert népi hagyományokat és saját tapasztalatait összehasonlítani.
5. évfolyam
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népi kultúra területeit,
– a gazdálkodás szerepét, alapjait,
– a természet és az életmód alapvető összefüggéseit,
– a népi építészet fontosabb jellemzőit.
Legyen képes:
– a népi kultúra értékeinek befogadására,
– a természet és a népi kultúra közti összefüggések felismerésére,
– a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

6. évfolyam

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a népi kultúra területeit, a hagyományok szerepét,

– tárgyalkotás szerepét, területeit, fontosabb jellemzőit,

– a kézműves mesterségek fajtáit, alapjait.

Legyen képes:

– a népi kultúra értékeinek befogadására,

– az ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére, – a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

29 A SZÍN- ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG TANTÁRGYAI

30 SZÍNJÁTÉK TANSZAK

Drámajáték és színjáték főtárgy

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Követelmények

A tanulók ismerjék

– az érzékszervek működésének funkcióját, jelentőségét

– a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát

– a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikből legalább egyet)

Legyenek képesek

– adottságaiknak megfelelően a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre

– a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre

– alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre

– legalább egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására

– a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során

– a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre

– társaikkal való együttműködésre

2. évfolyam

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a csoportos játék szabályait

– az alapvető emberi, állati mozgássémákat

– a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat
– a megismert ritmushangszerek használatát
– a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan – tanultak közül mindegyikből legalább egyet)
– egyes drámajátékok szabályait
Legyenek képesek
– adottságaiknak megfelelően differenciált és pontos érzékelésre
– a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
– alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
– legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására
– a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során
– a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
– társaikkal való együttműködésre

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a tér használatát és az abban való tájékozódást
– a helyszín fogalmát, jelentőségét
– a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
– a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
– a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
– a legfontosabb légző– és hangképző gyakorlatokat
– a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat
Legyenek képesek
– egyszerű képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
– egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
– a tanult mozgáselemek összekapcsolására
– az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra
– a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentőségének felismerésére
– a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
– tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre

2. évfolyam

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását
– a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
– a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait

– a tiszta, érthető beszéd alapjait
– a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
– a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
– a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
– a mimikai bemelegítés gyakorlatait
Legyenek képesek
– figyelmük tudatos összpontosítására
– társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
– a bizalom megélésére
– érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
– tiszta és kifejező verbális megnyilatkozásokra
– egy nagyobb lélegzetű vers vagy próza pontos, tiszta, érthető elmondására
– aktív szerepjátékra
3. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– az együttérző beleélés szükséges voltát
– a szavak nélküli közlések jelentőségét
– a nonverbális kommunikáció csatornák működését
– a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
– az analógiás gondolkodás alapjait
– egyes karakterjellemzőket
– a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
– a belső feszültség élményét, szerepét a drámai történésekben
Legyenek képesek
– a szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerésére
– a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
– aktív részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
feszültségteremtő drámai jelenetek létrehozására
– beszédüket a térhez igazítani
– pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére
4. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
– a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
– a színpadi tér kreatív használatának alapjait
– az időmértékes versek ritmizálását

– a tagadás hangsúlyát
– az improvizáció szabályait
– a színpadi létezés alapszabályait
– a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait
Legyenek képesek
– mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
– véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
– kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
– különböző élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
– részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
– konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
– a tér tudatos használatára
– a ritmus és tempó tudatos alkalmazására
5. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
– a kontraszt fogalmát
– a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
– a drámák alapvető munkaformáit
Legyenek képesek
– ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő alkalmazására
– egy–egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésére
– a beszédfolyamat részeinek tudatos irányítására
– bonyolultabb feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére
– a munka eredményének bemutatására
– véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
– kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
– részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
– a tér tudatos használatára
– a ritmus és tempó tudatos alkalmazására
6. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a különböző színházi terek jellemzőit
– a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait

– a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
– a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
– a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
– az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
– a „félre” és a monológ technikai alapjait
– az előző évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetőségét
– a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat
Legyenek képesek
– alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait
– munkaformát választani az adott gondolat, érzelem kifejezése érdekében
– a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
– a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
– részvételre egy adott mű színpadi feldolgozásának előkészítésében
– a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
– az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelő improvizációban, jelenetben vagy színházi előadásban való közreműködésre

Beszéd és vers

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Követelmények

A tanulók ismerjék
– az egyszerű mozgásügyesítő gyakorlatokat
– artikulációs és ritmusgyakorlatokat
– az általában érvényes hangsúly–szabályokat
Legyenek képesek
– figyelmüket a saját beszédükre irányítani
– a szöveg zenei–ritmikai elemeinek kiemelésére
– csoportos ritmusjátékokra
– csoportban történő vers–előadásra

2. évfolyam

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a természetes és a szerep–beszédhang jellemzőit
– a vers képekre tagolásának módjait az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
Legyenek képesek
– légzésük egyszerű szabályozására
– különféle hangszínekkel karakterek és hangulatok megjelenítésére
– egyszerűbb költői képek felismerésére és kibontására
– a szövegek tartalmának kifejtésére

– a szöveg memoriterként való rögzítésére
3. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a kérdezés, felkiáltás, közbevetés helyes dallamvonalát
– a szereplők elkülönítésének néhány variációját
– az alapvető testbeszéd–formákat
Legyenek képesek
– széles hangterjedelemben, játékosan és könnyedén mondani szöveget
– rövid történetek, mesék értelmezésére, élményszerű felépítésére, közönség előtti önálló előadásár
4. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a légzés szövegtagoló szerepét
– beszédhibáik korrekciós lehetőségeit, a kreatív hangfestés eszközeit
– a hangszín szerepét a hangulatteremtésben
– a pódiumi kiállás, megszólalás alapvető ismérveit
Legyenek képesek
– légzésük tudatos irányítására
– oldott, természetes középhangjuk használatára
– saját kiejtésük megfigyelésére és elemzésére
– különböző ritmusú lírai művek érzékletes megszólaltatására
– felépített produkciók bemutatására
5. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát
– a művészi előadás gondolati (érzelmi) és beszédtechnikai feltételeit
– a hangsúly és érzelmi többletek jelentés–módosító szerepét
Legyenek képesek
– alkalmazkodni a térhez
– megfelelő hangerővel, tartósan, érthetően szöveget mondani
– a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára
6. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– az írásjelek megszólaltatásának lehetőségeit
– a kifejező beszéd lehetőségeit és hatáselemeit
– saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat

Legyenek képesek
– figyelmük megosztására
– érzelmeik kondicionálására
– fantáziájuk és előadókészségük felszabadítására
– ismeretlen szövegek értelmezett felolvasására
– önmaguk és egymás teljesítményének többirányú értékelésére

Mozgás és tánc
Alapfokú évfolyamok
1. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a versenyjátékok szabályrendszerét
– a gyakorlatok megértéséhez szükséges szakszavakat
Legyenek képesek
– a megismert játékok szabályszerű elvégzésére
– csoportos feladatokban való részvételre
– az egyensúlyra és irányváltásra épülő feladatok pontos elvégzésére
2. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a csoportos futás–, egyensúly– és bizalomgyakorlatok szabályait
– a népi gyermekjátékok menetét
Legyenek képesek
– a megismert játékok szabályszerű elvégzésére
– a dinamikus, irányváltásos feladatokban való részvételre
– az egyensúly gyakorlatok koordinált elvégzésére
3. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a tanult gyakorlatok technikai elemeit és egymásra épülésük lehetőségeit
– a tanult néptánc alaptechnikák elemeit és fűzésük lehetőségeit
Legyenek képesek
– a mozgástechnikai elemek harmonikus elvégzésére
– a magasságszintek rugalmas váltására
– az állatmozgások koordinált végrehajtására
– a táncelemek stílusos reprodukálására
4. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék

– a tanult feladatok technikai összetevőit
– az érintett feladatok szakkifejezéseit
– az ugrós–legényes táncok alapjait
Legyenek képesek
– a tánc– és mozgástechnikai elemek figyelemvezetési pontok mentén történő elvégzésére
– az egyéni és csoportos térbeli elmozdulásban rejlő lehetőségek alkalmazására
– különböző típusú tánc– és mozgástechnikai feladatok stílusos bemutatására
5. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
– az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
– az eszközös és páros táncok technikai alapjait
Legyenek képesek
– a tánc– és mozgástechnikai elemek ritmikailag és dinamikailag pontosított elvégzésére
– karaktermozgások elvégzésére
– egyszerű mozgáselemek, technikai gyakorlatok pontosítására, s motívumsorba rendezésére
6. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a tanult fizikai gyakorlatok végrehajtásának technikai, elméleti szempontjait
– az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
– kollektív táncformák technikai alapjait
Legyenek képesek
– különböző karakterű gyakorlatsorok memorizálására és koncentrált végrehajtására
– attraktív mozgástechnikai feladatok biztonságos és kellően pontosított bemutatására
– partnerrel végzett tánctechnikai feladatok kellő figyelemmel és érzékenységgel történő elvégzésére
Zene és ének
Alapfokú évfolyamok
1. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a tanult hiedelmet idéző és szokásdallamokat
– a tanult énekelt verseket
– a negyed, nyolcad ritmusképletet
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek
– csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
– az egyenletes lüktetés ill. dal– vagy szövegritmus hangoztatására
– a hallott zenemű karakterének megfelelő mozgásos lekövetésre
2. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a tanult gyermekjátékdalokat és szokásdallamokat
– a tanult énekelt verseket
– a szinkópa ritmusképletet
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét
Legyenek képesek
– csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
– három, illetve négy hangból álló motívum improvizálására
– a zene hangulatának, karakterének visszaadására mozgással
3. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely–járás szokását őrző dallamát
– a tanult megzenésített verseket
– a triola ritmusképletet
– a barokk zene jellemző stílusjegyeit
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét
Legyenek képesek
– csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
– ismert történet mozzanatait a zenei fordulatokon keresztül követni
– a triola ritmusképlet hangoztatására
4. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a magyar népdalkincs néhány, betyárvilágot idéző dalát
– a tanult énekelt verseket
– a tanult klasszicista dalokat
– a klasszicista stílus jellemző jegyeit
– a klasszicizmus kiemelkedő zeneszerzőit
– az egyszerűbb dallamjátszó hangszereket
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét
Legyenek képesek
– csoportban adottságaiknak megfelelően kifejezően énekelni
– ritmus– és dallamhangszerekkel karaktereket ábrázolni

– a klasszicizmus stílusjegyeinek felismerésére
5. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idéző dalát, balladáját
– romantikus zeneszerzők egyes dalait
– a romantika stílusjegyeit, különböző zenei formáit (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)
Legyenek képesek
– csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
– a romantikus dalok kifejező éneklésére
– egy hallott zeneműre történetet kitalálni
– a romantika stílusjegyeit felismerni
6. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a magyar népdalkincs néhány, történelmi eseményekhez kötődő dallamát, balladáját
– XX. századi zeneszerzők néhány dalát
– XX. századi költők tanult megzenésített verseit
– a tizenhatod ritmusképletet
– a XX. század jellemző stílusirányzatait
Legyenek képesek
– csoportban adottságaiknak megfelelően, az adott ének üzenetét közvetítve énekelni
– az ismert zeneművekben az adott mű stílusjegyeit felismerni
– hallott zeneműre cselekményt kitalálni és megjeleníteni
– különböző karakterek szituációban történő megjelenítésére dallam– vagy ritmushangszerekkel
Színházismeret
Alapfokú évfolyamok
3. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a színpadi szöveg fogalmát
– a téma fogalmát
– a színpadi figura fogalmát
– a szövegek legfontosabb szerkesztési elveit
– a ritmus fogalmát
– a színpadi tér fogalmát, a tér hangsúlyos pontjait, a térirányokat
– a mozgás és a gesztus fogalmát
– a kellék és a jelmez fogalmát

Legyenek képesek
– megadott szempontok alapján színpadi megjelenítésre alkalmas szöveg válogatására
– a szövegmondás egyéni és együttes módjainak alkalmazására
– felismerni, hogy egy szerkesztett játék hatása milyen alkotórészekből adódik
– egy szerkesztett játék szerkesztési elvének felismerésére
– a tér nyújtotta lehetőségek felismerésére
4. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a mese fogalmát, jellegzetes elemeit
– a mese történetének jellegzetes elemeit
– az irodalmi elbeszélés és a színpadi megjelenítés legalapvetőbb különbségeit
– a narrátor fogalmát
– a színpadi alak jellemzésének alapvető formáit, lehetőségeit
– a maszk fogalmát
– a díszlet fogalmát és legalapvetőbb fajtáit
– a jelmez és kellék használatának alapvető formáit
– a színpadi világítás fogalmát
– a szituáció fogalmát
– a jelenet fogalmát
Legyenek képesek
– egy történet alaphelyzetének, fordulatainak felismerésére
– a mesefigurák jellegzetességeinek felismerésére
– jelmezekkel, maszkokkal, kellékekkel figura teremtésére
– a tér– és díszlethasználattal megteremtett színpadi világ felismerésére
5. évfolyam
Követelmények
A tanulók ismerjék
– a szituáció legáltalánosabb összetevőit
– a szándék és a motiváció fogalmát
– a jelenet legáltalánosabb jellegzetességeit
– a jellem fogalmát
– a jellemábrázolás legalapvetőbb lehetőségeit
– az emberi viszonyok ábrázolásának legáltalánosabb jellegzetességeit
– a színpadi játék és a színpadi környezet összefüggését
Legyenek képesek
– egy irodalmi alkotás és színpadi megvalósítása közti különbség megfogalmazására
– szituációk, jelenetek elkülönítésére
– a jellemek jellegzetességeinek, motivációinak felismerésére
– a szereplők közti viszonyok felismerésére

– a színházzal kapcsolatos szókincs felhasználására véleményük kifejtésében

6. évfolyam

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a típus fogalmát

– a probléma szituációkra való bontásának lehetőségeit

– a személyesség színházi szituációkba való áttételének lehetőségeit

– a színpadi világítás alapjait

– a zene színpadi használatának alapjait

– a szituációk és a jelenetek összefüggéseit

– a mozgásszínház fogalmát és legfontosabb műfajai

Legyenek képesek

– a főbb színházi alkotóelemek (pl. alapanyag, színészi játék, tér, akusztikai elemek, jelmezek) felismerésére saját előadásban

– a hétköznapi élet problémáját színházi szituációvá alakítani

– a személyesség színházi szituációkba való áttételére

– rögtönzésekkel szituációk felépítésére

– a megismert színházi fogalomkészlet használatára a saját rögtönzések elemzésekor

2. sz. melléklet

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

Tagintézmények:

Kölcsey Ferenc Tagintézmény

Petőfi Sándor Tagintézmény

	A	**B**	
1.	**Eszközök, felszerelések**	**Mennyiségi mutató**	**Megjegyzés**
2.	Tanterem	Székhelyen: 32 Petőfi tagintézmény: 12 Kölcsey tagintézmény: 11	
3.	Csoportterem	Székhelyen: 3	
4.	szaktanterem a hozzá tartozó szertárral	Székhelyen: társadalomtudományi szaktanterem: 5 művészeti nevelés szaktanterem: 2 Petőfi tagintézmény: művészeti nevelés szaktanterem: 1	
5	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	0	
6.	tornaterem (nemenként biztosított öltözővel, benne kialakított zuhanyzóval, wc-vel)	Székhelyen: 2 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
7.	Sportudvar	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
8.	főigazgatói iroda	Székhelyen: 1	
9.	főigazgató-helyettesi iroda	Székhelyen: 1	
10.	iskolatitkári iroda	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	

11.	könyvtár (adattár, klub)	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
12.	Könyvraktár	Székhelyen: 1	
13.	orvosi szoba, elkülönítővel	Székhelyen: 1	
14.	Kiszolgáló helyiségek		
15.	Sportszertár	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
16.	általános szertár	Székhelyen: 1	
17.	aula (előtér, közösségi tér)	iskolánként (székhelyen vagy telephelyen) 1 Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
18.	Porta	0	
19.	Ebédlő	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
20.	Melegítőkonyha	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
21.	tálaló-mosogató	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
22.	Teakonyha	0	
23.	személyzeti öltöző	iskolánként (székhelyen és telephelyen): 1	
24.	személyzeti mosdó-zuhanyzó	Székhelyen: 1	
25.	személyzeti WC helyiség	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
26.	tanulói WC helyiség	iskolánként (székhelyen, és telephelyen), szintenként, nemenként 1	
27.	technikai alkalmazotti mosdó-zuhanyzó, WC helyiség	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 0 Kölcsey tagintézmény: 1	
28.	Élelmiszerhulladék-tároló	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	
29.	egyéb raktár	0	

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	**1. Tanterem**		
2.	tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	
3.	nevelői asztal, szék	tantermenként 1	
4.	eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
5.	Tábla	tantermenként 1	
6.	ruhatároló (fogas), folyosón	tanulók létszámának figyelembevételével	
7.	Szeméttároló	helyiségenként 1	
8.	sötétítő függöny	ablakonként	
9.	**2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)**		
10.	***a)* számítástechnikai terem**		
11.	tábla	1	
12.	Számítógépasztal	tanulónként 1	
13.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	tanulónként 1 felszerelés	
14.	Informatikai szoftverek, programok	szükség szerint	
15.	szkenner	1	
16.	***b)* társadalomtudományi szaktanterem**		
17.	nyelvi labor berendezés	Székhelyen: 2 (számítógépekkel megoldva)	
18.	***c)* természettudományi szaktanterem**	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
19.	vegyszerálló tanulói asztalok	három tanulónként 1	
20.	Elszívóberendezés	Nem működik	
21.	vegyszerálló mosogató	két asztalonként 1	
22.	fali mosogató	tantermenként 1	

23.	Poroltó	tantermenként 1	
24.	Elsősegélydoboz	tantermenként 1	
25.	eszköz- és vegyszerszekrény	2	
26.	méregszekrény (zárható)	1	
27.	eszközszállító tolókocsi	0	
28.	törpefeszültségű csatlakozások	0	
29.	***d)* művészeti nevelés szaktanterem**	Székhelyen: 1	
30.	rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely	
31.	tárgyasztal (állítható)	0	
32.	mobil-lámpa (reflektor)	0	
33.	vízcsap (falikút)	1	
34.	Pianínó	Székhelyen: 1	
35.	ötvonalas tábla	0	
36.	CD vagy lemezjátszó, magnetofon	1	
37.	Tárolópolcok	1	
38.	***e)* technikai szaktanterem**	Székhelyen: 1	
39.	tanulói munkaasztal	tizenöt tanuló részére	
40.	állítható magasságú támla nélküli szék	tizenöt tanuló részére	
41.	**4. tornaszoba**	0	
42.	**6. Tornaterem**	Székhelyen: 2 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
43.	Kislabda	5	
44.	Labda	5	
45.	Tornaszőnyeg	2	
46.	Tornapad	2	
47.	Zsámoly	2	
48.	Bordásfal	2	

49.	Mászókötél	2	
50.	Gumikötél	5	
51.	Ugrókötél	5	
52.	Medicinlabda	5	
53.	Stopper	1	
54.	kosárlabda palánk	2	
55.	Gyűrű	1	
56.	Mászórúd	1	
57.	Mászókötél	2	
58.	Bordásfal	10	
59.	**7. Sportudvar**		
60.	szabadtéri labdajáték felszerelése	1	
60.	magasugró állvány, léc	1	
62.	távol-, magasugró gödör	1	
63.	Futópálya	1	
64.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	
65.	**8. Főigazgatói iroda**	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
66.	Íróasztal	1	
67.	Szék	1	
68.	tárgyalóasztal, székekkel	1	
69.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	
70.	számítógépasztal és szék	1-1	
71.	Iratszekrény	1	
72.	digitális adathordók részére szekrény	0	
73.	Fax	0	
74.	Telefon	1	

75.	**9. Nevelőtestületi szoba**	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
76.	fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1	
77.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1	
78.	napló és folyóirattartó	1	
79.	Könyvszekrény	2	
80.	Fénymásoló	0	
81.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	
82.	számítógépasztal, szék	0	
83.	ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével	
84.	Tükör	1	
85.			
86.	asztal	felnőtt létszám figyelembevételével	
87.	Szék	felnőtt létszám figyelembevételével	
88.	Iratszekrény	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
89.	számítógépasztal és szék (iskolatitkári iroda)	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
90.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
91.	Telefon	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
92.	**11. Könyvtár**	Székhelyen: 1 Petőfi tagintézmény: 1 Kölcsey tagintézmény: 1	
93.	tanulói asztal, szék	egy iskolai osztály, egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	
94.	egyedi világítás	0	
95.	könyvtárosi asztal, szék	1-1	
96.	szekrény (tároló)	háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére	
97.	tárolók, polcok, szabadpolcok	2	

98.	létra (polcokhoz)	0	
99.	Telefon	0	
100.	Fénymásoló	0	
101.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	Székhelyen: 1	
102.	Televízió	1	
103.	CD vagy lemezjátszó	1	
104.	Írásvetítő vagy projektor	1	

III. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	**Taneszközök**		
2.	tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
	Fizika		
	Mechanikai eszközök		
	Rugós erőmérő 0,25 N	6	
	Rugós erőmérő 2,5 N	8	
	Rugós erőmérő 25 N	11	
	Rugós erőmérő (pond)	15	
	Kisautó	5	
	Csavarmodell	2	
	Mikola-cső	1	
	Kétkarú emelő	4	
	Egyenlő karú mérlegmodell	5	
	Akasztós súlysorozat	3	
	Iskolai táramérleg	2	
	Súlysorozat táramérleghez	6	
	Acélrugó	2	
	Azonos térfogatú hengerek		
	fa (nagy)	8	
	fa (kicsi)	7	
	alumínium	7	
	vas	5	
	Azonos térfogatú fémek (dobozban)	1	
	Körtárcsás erőmérő	2	
	Fém állványrúd szorítóval	7	
	Állványtalp	3	
	Különböző térfogatú Al hasábok	22	
	Műanyag rúd	4	
	Ebonitrúd nyéllel	1	
	Rúdmágnes	2	
	Iránytű	1	
	Patkómágnes	1	
	Üvegrúd	1	
	Lágyvas	1	
	Vasreszelék (doboz)	1	
	Mágnestű	2	
	Tűalátét	3	

Zárt síp modell	2
Állócsiga	14
Soros csigasor	2
Párhuzamos csigasor	2
Gördülőcsapágy	6
Metromom	1
Sín egyenes vonalú mozgáshoz	2
Lejtőmodell	1
Hőtani eszközök	
Calderoni-féle emeltyűs pirométer	1
Bimetál szalag szigetelt markolattal	1
Trimetál szalag szigetelt markolattal	2
Belső skálás borszeszes hőmérő	20
Fajsúlymérő	1
Pascal-féle vízibuzogány	2
Légnyomásmérő	1
Arkhimédészi hengerpár	
tanulói	5
tanári	2
Gőzgépmodell	1
Kapillárishatást bemutató eszköz	1
Közlekedőedények	3
Vasháromláb	
kicsi	5
nagy	12
Gumidugó	7
Kémcsőszorító	3
Kémcsőfogó	4
Kaloriméter	1
Barométer	2
Gumimembrános manométer	1
Gumimembrános manométer tanulói	7
Üveg hajszálcsövek	36
Kicsi üvegkád	5
Nagy üvegkád	1
Kicsi műanyagkád	18
Nagy műanyagkád	2
Mindkét végén nyitott üveghenger	4
Üvegtölcsér	1
Kémcső	26
Műanyag mérőhenger	
150 ml	2
100 ml	2

Gömblombik	17
Erlenmeyer lombik	2
Üvegbot	5
Borszeszégő	13
Üvegedény	3
Főzőpohár	
1000 ml	1
250 ml	1
150 ml	1
100 ml	1
Üveglap	5
Szívókút modell	2
Nyomókút modell	2
Szívó-nyomókút modell	1
Seegner-kerék	1
Agyagos drótháló	11
Szalol	1
Kálium-permanganát doboz	2
Ricinusolaj (üveg)	1
Fém főzőpohár	3
Hőtani tanulókísérleti készlet	2
Elektromosságtani eszközök	
Ruhmkorff-féle szikrainduktor	1
Forgótekercses középállású V/A mérő	2
Forgótekercses szélsőállású V/A mérő	1
Elektrométer	1
Elektroszkóp	7
Töltésvezető rúd nyéllel	1
Tápegység	1
Ellenállásszekrény	2
Elektromos inga	1
Indukciós tekercs	5
Egyenáramú motormodell	13
Elektromos csengő	18
Eszköz Lenz törvényére	2
Vezeték banándugóval	20
Ventillátormodell	1
Rézlemez	6
Cinklemez	8
Vaslemez	5
Elektromágnes	13
Transzformátor	2
Fémhuzalok	4

Leideni palack	5
Automata biztosíték	3
Volta-elem	4
Ellenálláshuzal	14
Kapcsoló	6
Izzó foglalat	27
Ampermérő	2
Zsebteleptartó	14
Műanyag szerelőlap	5
Kondenzátorlemez	10
Elektrovaria	1
Optikai eszközök	
Síktükör forgatható állványon	1
Gömbtükör forgatható állványon	1
Demonstrációs optikai készlet	1
Optikai pad	1
Fényforrás	4
Hartl-féle optikai korong	2
Fémernyő	1
Periszkóp	1
Lencsék és planparalel lemezek dobozban	7
Tanulókísérleti fénytani készlet	6
Tanulókísérleti lencsék	
kétszer domború	7
kétszer homorú	6
Tanulókísérleti fémtükrök	6
Színszűrők	2
Diasorozatok	
elektromosságtan	1
hőtan	1
nyomás	1
munka, teljesítmény	1
erőhatás-erő	1
Fizikai arcképcsarnok	11
Írásvetítő	1
Video oktatófilm	2
Biológia	
mikroszkóp	5
mikroszkópi metszetek (doboz)	2
tanári applikációs képcsomag	1
tanulói applikációs képcsomag	6
fólia sorozat természetismeret	1
fólia sorozat biológia 7. osztály	1

fólia sorozat biológia 8. osztály	1
Fali képek	
Nagy faliképek:	
Az erdő életközössége	2
A mező életközössége	1
A virágos növény részei	1
A virág és a termés	1
A termés részei és típusai	1
Az idegrendszer	1
A hormonrendszer	1
Közepes méretű faliképek:	
A mag, a termés és a csírázás	1
Terméstípusok	1
A fotoszintézis	1
Karsztjelenségek	1
Kisebb méretű faliképek:	
Gyökér, levél és terméstípusok	1
Vitaminok	1
Vadállatok 1.	1
Őslények	1
Dobozos készítmények	
Termések	1
A fatörzs szerkezete	1
A cserebogár részei	1
Biológiai gyűjtemény: Csigák, kagylók	1
kisméretű doboz: zuzmó,gomba fajok	3
Modellek	
A növényi sejt részei	1
Szár keresztmetszete	1
Levél keresztmetszete	1
Gyökér hosszmetszete	1
Termő hosszmetszete	1
Virág modellek:	
Tulipán virágmodell	1
Pillangós virágmodell	1
Kalászvirágzat	1
Burgonya virága	1
Tölgyfa porzós és termős barkavirágzata	1
Gomba modell	3
Zöld szemes ostoros modell	1
Bőr modell	2
Szem modell	1
Fül modell	1

Fogmodell	1
Agymodell	1
Gerincvelő modell	1
Az ember belső szervei modell	1
A vese hosszmetszete	1
Fogtípusok gyűjteménye	1
Sejtosztódás modell	1
Emberi csontváz (hiányos)	1
Sertés koponya	1
Juh koponya	1
Párosujjú patás láb	1
Hal csontváz	2
Béka csontváz	3
Gyík csontváz	2
Vízisikló csontváz	1
Madár csontváz	3
Macska csontváz	1
Folyadékos készítmények	
Dévérkeszeg belső szervei	2
Légzőszervek	1
Tavi kagyló	1
Madár embriófejlődése	1
Német	
Falitáblák	
Die Zeit	1
Unregelme3ige Verben	1
Deutschland	1
Das Verb	1
Nyelvtani táblázatok	
Személyes névmás ragozása	1
Erős ige ragozása	1
A névelő	1
Az elöljárószó	1
Gyenge igék ragozása	1
A főnév szótári alakjai	1
Melléknévragozás	1
Főnévragozás	1
CD jelenleg használt tankönyvekhez	
Konfetti	1
Das neue Deutschmobil 1-3. kötete	1
Goethe Intézettől ajándékba kapott segédanyagok	
(fóliák – DVD-k – hangkazetták – videók)	
Klar - Sicht	1

Transparente Landeskunde	1
Wer kommt mit?	1
Übersichten	1
Deutsch konkret 1-3	1
Manó német 1 Cd	1
Német nyelv alapfokon – kazetta	1
Német nyelvlecke gyermekeknek	1
Grü3 dich – videó	1
Ein Wort gibt das andere – kazetta	1
Spielt mit 1-2. – videó	1
Deutsch praktish – kazetta	1
Mesék – Der Froschkönig	1
Régebben használt kazetták	
Schulbus tankönyvhöz készített kazetta	1
Kinderthemen	1
Komm mit!	1
Unterwegs – középiskola	1
Ez hallatlan – Hörverstehen	1
Deutsch mit Peter und Petra	1
Deutsch Konkret	1
Villám német – 8×4 db kazetta	32
Nagyobb alakú szemléltető képek (50×40 cm)	
Különböző témákhoz ajándékba kapott képek	1
Flip – Poster	1
Matematika	
Geometriai szerkesztések eszközei	
Egyenes vonalzó (1 m-es)	1
Derékszögű vonalzó	12
Szögmérő	11
Körző	9
Méterrúd	7
Műanyag geometriai testek	
Gömbök	2
Kúpok	10
Hasábok	36
Hengerek	13
Gúlák	7
Fém mérőedények	
1 literes henger alakú	1
1 deciliteres henger alakú	2
Falitablók	
Lineáris függvények	2
Eltolás	1

Tengelyes tükrözés	2
Elforgatás	1
Halmazelmélet	2
Merőleges szárú szögek	2
Párhuzamos szárú szögek	2
A kör	2
Mértékegységek	2
Az egyenes henger	2
Pitagorasz tétele	1
Egyenes körkúp és gúla	2
A hasáb, téglatest és kocka	1
A hasáb	1
Abszolút érték	1
Kerület-, területszámítás	2
Síkidomok kerülete és területe	2
Négyszögek csoportosítása	2
Testek felszíne és térfogata	2
Másodfokú függvények	1
Nagyméretű falitablók	
Mértékváltás (m^2 és m^3)	3
10×10-es számtáblázat	3
Technika	
kalapács	12
csuklós mérő	12
ráspoly	80
vasfűrész	16
fűrészkeret	28
szorító	1
videófilm	9
közlekedés történeti könyv	18
reszelő	17
fogók	11
olló	23
motor modell- 2 ütemű	1
- 4 ütemű	1
ár	26
illesztő fűrész	18
satu	29
fa kalapács	5
kézi fúró	10
kézi lemezvágó olló	7
asztali kefe	4

tolómérő	6
elektromos szerelő doboz	6
csavarkulcs	10
csavarkulcs készlet	7
elektromos szerelőkészlet	3
transzparens készlet	3
lyukasztókészlet	1
mélytányér	20
lapos tányér	13
lábas	3
fazék	3
serpenyő	1
gáztűzhely	1
villanytűzhely	1
kés	38
kanál	17
villa	38
porcelán tál	3
jénai tál	1
műanyag tál	5
tepsi	2
szűrő	1
kompótos tál	9
desszertes tál	14
reszelő	1
húsklopffoló	3
fakanál	3
húsdaráló	1
gyúrótábla	1
mérleg	1
diódaráló	1
habverő	1
krumplitörő	1
Fali tablók	
Közlekedés autópályán, autóúton	1
Útkereszteződés	2
Tilalmak	1
Veszélyt jelző táblák	3
Közúti jelzőtáblák és útburkolati jelek	1
Húzás	1
Elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák	1
Bekanyarodás balra és megfordulás	1
Közlekedés vasúti átjáróban és villamos pályán	1

Párhuzamos közlekedés	1
Járművek forgalmára vonatkozó tilalmi jelzőtáblák	2
Porszívó	1
Útfajták	1
Előzés	1
Útvonaltípust jelző táblák	1
Várakozás	1
Elsőbbség az útkereszteződésben	1
Tájékoztatást adó jelzőtáblák	2
Fafeldolgozás	1
Hengerelés	1
Fémek átalakítása	1
Villanyvasaló és főzőlap	1
Mosógép és centrifuga	1
Kerékpár felszerelése	1
Bekanyarodás	1
Magatartás a gyalogosokkal szemben	1
Porlasztó	1
Akkumulátoros gyújtás	1
Gyalogos közlekedés	1
Utasítást jelző táblák	2
Kétütemű benzinmotorok működése	1
Járművek utasaira vonatkozó szabályok	1
Egyéb forgalomirányító jelzőtáblák	1
Közlekedés kerékpárral	1
Leggyakoribb műanyagjaink	1
Kresz tabló	3
Útburkolati jelek	1
Megállás	1
Forgalomirányító kar- és fényjelzések	1
Üveggyártás	1
Rendőr kisegítő karjelzései és a gyalogos jelzőlámpa működése	2
A közúti forgalommal kapcsolatos fogalmak	1
Megkülönböztető jeleket használó gépjárművek	2
Fémek megmunkálása	2
Faipari kézi szerszámok, műveletek	1
Menetkészítés	2
Funér- és lemezipari termékek	2
Huzalok – huzalgyártás	2
Fémlemezek és gyártásuk	2
Faipari gépek	2
Forrasztás	2

Hazai ipari fafajták	1
Forgácsolás gépei	2
Fa hibái és betegségei	2
Kovácsolás – sajtolás	1
Fa és víz kölcsönhatása	2
Fakötések	2
Lyukasztás, szegecselés	2
Műanyagok feldolgozása	1
Négyütemű benzinmotor működése	1
Segédmotoros kerékpárral tilos	1
A vasérctől az öntetig	2
Az út részei	1
Közúti járművek	2
Segédmotoros kerékpár felszerelése	1
Művészetoktatás	
Nagyméretű szőnyeg	1
Tűzzománc kemence	1
Paraván	1
térelválasztó	1
Angol	
Fali oktatótáblák	
Irregular verbs	1
Patterns for sentence building	1
Time and seasons	1
The senses	1
The british Isles	1
The English Alphabet	1
Képleíráshoz képek	1
Történelem	
Történelem falitérképek:	
Magyarország 1526-1606	1
Magyarország István korában	1
A magyar nép vándorlása	1
Magyarország a dualizmus korában	1
Amerikai függetlenségi háború	1
A magyar szent korona országai	1
A feudális magyar állam kialakulása	1
Szabad királyi városaink 18-19.sz.	1
A nagy földrajzi felfedezések	1
A békeszerződés története(2)	1
Európa 1000 körül	1
Európa 1930-1990	1
Magyarország népei a 18. század végén	1

Európa Nagy Károly korában	1
A magyar Tanácsköztársaság harcai	1
Az emberiség az őskorban	1
Az ókori Róma	1
A Magyar Királyság vármegyéinek pecsétjei	1
A feudális Magyarország	1
Magyarország a korai feudalizmus idején	1
Magyarország 1938-1945	1
A gyarmati rendszer felbomlása	1
Európa az őskorban	1
Az ókori Kelet	1
Honfoglalás és letelepedés	1
Európa a 11. sz. végén	1
Forradalom és szabadságharc 1848/49	1
A magyar történet áttekintése a honfoglalástól	1
Az ókori Kelet nagy birodalmai	1
A gyarmati rendszer :1930-1914	1
Magyarország a Hunyadiak és Jagellók korában	1
Európa az 1. világháború idején	1
Európa a 2. világháború idején	1
Európa a 19. sz. 2.felében	1
Az ókori Görögország	1
Nyelvtani falitablók	
hagyományos írásmód	2
helyesírás	1
Magyarország kiemelkedő irodalmi-történelmi személyiségei	15
Keretezett-üvegezett falikép:Az írás története	1
Földrajz	
Térképek	
Magyarország domborzata	7
Magyarország közigazgatása és közlekedése	3
Kárpát medence domborzata	2
Föld domborzata	1
Ázsia	3
Európa domborzata	4
A Föld országai	2
Közép-Európa domborzata	3
Afrika	1
Észak-Ázsia	1
A Föld népsűrűsége	1
A Föld csapadék térképe	1
Világtérkép	1

A Föld mezőgazdasága	1
Észak és közép-Amerika	1
Budapest és környékének gazdasága	2
Németország	1
Nyugat-Európa	1
Magyarország gazdasága	1
Ázsia északi része	1
Ausztrália	2
Észak-Amerika gazdasága	1
Dél- Amerika domborzata	1
Közép- és Dél-Amerika	1
Afrika gazdasága	1
Budapest	1
Dél-Dunántúl gazdasága	1
Észak-Dunántúl gazdasága	1
Észak-Európa	2
Európa országai	1
Földgömb	
- nagy	2
- közepes	1
- tanulói	5
Nap-Föld (A Föld mozgásai) modell	1
Transzparens sorozat 7.osztály	1
8. osztály	1
Kőzetgyűjtemény	
-tanári	1
-tanulói	3
Kontúrtérkép mágneses táblához	20
Faliképek	
A hegyvidékek függőleges övezetessége	
– közepes	1
-kicsi	
- A Naprendszer	1
- Világörökségeink és a hungarikumok	1
- Magyarország idegenforgalma	1
- Néprajzi értékeink	1
- Magyarország természetvédelme és idegenforgalma	1
- Tájékozódás a térképen	1
Testnevelés	
Tornatermi berendezések:	
tornapad	9
tornagyűrű	1

ugrószekrény	3
mászókötél	4
húzókötél	2
talajszőnyeg	10
ugródomb	2
ugródeszka	2
ugrózsámoly	16
súlypontemelkedésmérő	1
testmagasságmérő	1
mászórúd	2
buzogány	20
bordásfal 2 szakaszos	22
Atlétikai szerek	
kislabda	30
magasugró mérce	3
magasugró léc	2
súlygolyó (3, 5 kg)	3
váltóbot	2
mérőszalag	2
stopperóra	3
ásó	1
gereblye	1
Kéziszerek	
gumi vagy műanyaglabda	40
medicinlabda(1,2,3,4,kg)	35
ugrókötél, gumikötél	30
kézisúlyzó(2,3 kg)	4
erőfejlesztő gépek	3
súlyzó rúd	2
súlyzó tárcsák	60
tornakarika	40
Sportjátékok eszközei	
kézilabda kapu	2
kézilabda	40
kosárlabdapalánk (pár)	2
kosárlabda	15
röplabdaállvány (pár)	1
röplabda	5
futball labda	10
labdafújó kompresszor	2
sporthálók (pár)	4
kézilabdaháló	2
labdarúgó kapuháló	1

röplabdaháló	2
labdatartó háló	3
focikapu	1
mini foci kapu	1
floorball grn	1
pingpong asztal	1
pingpong háló	2
pingpong labda (doboz)	2
bója	35
Mezek	
sportmezek	60
kapusmez	2
jelölőtrikó	20
Vízi sport	
polifoam matrac	5
úszódeszka	15
súlypont emelő baba	5
Kémia	
pálcika modell	5
mágneses modell	6
VISCOLOR - tesztkészlet	1
Kémiai tanulókísérleti egységkészlet (7. osztály)	1
Kémiai tanulókísérleti egységkészlet (8. osztály)	1
Kémiai transzparenskészlet (7. osztály)	1
Kémiai transzparenskészlet (8. osztály)	1
Molekula modellkészlet	1
Hoffman-féle vízbontókészlet	1
vegyszeres kanál	2
kémcső	50
főzőpohár (600 ml)	8
főzőpohár (250 ml)	2
főzőpohár (150 ml)	4
főzőpohár (100 ml)	4
főzőpohár (50 ml)	4
főzőpohár (30 ml)	3
Elenmayer lombik	16
állólombik 100 ml	10
állólombik 500 ml	18
csapostölcsér	2
gázfejlesztő	3
borszeszégő	5
mérőhenger	8
kétkaru mérleg súlysorozattal	1

üveg és műanyagtölcsér	10
üvegkád	4
kémcsőállvány	6
kémcsőfogó	9
óraüveg	10
oldalcsöves (desztilláló) lombik	3
Falitábla: fémek reakció vizzel	1
Falitábla: fémek reakció savval	1
Falitábla: sav-bázis reakció	1
Falitábla: Közömbösítés	1
Falitábla: Redukáció a redukáló sorban	1
Falitábla: Atomok elektrovonzó képessége	1
Falitábla: Fémek jellemezősségi sora	1
Falitábla: Periódusos rendszer	1
1-2 évfolyam	
Betűhívókép készlet	8 készlet
Nyelvtani szemléltető táblák	62
Matematikai szemléltető táblák	48
Számkártyák	8
Szorzótábla fali	8
Környezetismeret szemléltető falikép	20
Betűtartó	8
Környezetismereti szemléltető doboz	2
Számhívókép	8 csomag
Űrmértékek	4 készlet
Színesrúd készlet	30
Súlykészlet	2
Méterrúd	8
Papípénz	4 csomag
Körző	8
Nyelvtani applikációs készlet	2
Kép és szókártya helyesíráshoz	2 készlet
Betűsín	8
Kérkarú mérleg	1
Vonalzó	8
3-4. évfolyam	
Szemléltető tábla magyar	56
Szemléltető tábla matematika	50
Nyelvtani applikációs képek	4 csomag
Szókártyák 3-4. osztály	1
Dallamkirakó	1
Térkép Magyaro.	3
Súlykészlet	2

	Méterrúd	7	
	Vonalzókészlet	7	
	Szögmérő	4	
	Körző	7	
	Földgömb	2	
	Ritmus és kottás olvasókészlet	3	
	Mesélnek a századok	3	
	Űrmérték készlet	7	
	Kétkarú mérleg	2	
	Hangjegy tábla	1	
	Mértani testek	4 készlet	
	Papírpénz	1 csomag	
	Szorzótábla falikép	1	
	Színesrúd készlet	7	
	SNI		
	Apáczai szemléltető tábla	16	
	Romankovics szemléltető tábla	5	
	Szalay szemléltető tábla	1	
	Vonalzó	1	
	Matematika szemléltető	2	
	A mező életközössége szemléltető	1	
3.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális taneszközök	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
4.	magnetofon	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	szaktanteremnél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető
5.	CD vagy lemezjátszó	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető
6.	Televízió	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető

4.1 AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK, TANSZAKOK KÖVETELMÉNYEI

4.1.1 ZENEMŰVÉSZET (ZENEISKOLÁK)

A helyiségek az Esze Tamás Művelődési Központtól bérelve

A	B	C	
1.	***Eszközök, felszerelések***	***Mennyiségi mutató***	***Megjegyzés***
2.	*Helyiségek*		
3.	egyéni és kiscsoportos órák tanterme	6	
4.	csoportos órák, együttesek tanterme, próbaterme	2	
5.	hangversenyterem csatlakozó helyiségekkel	A művelődési ház kiállítóterme	figyelembe vehető más célra létesített (többcélú hasznosítás szempontjai szerint kialakított), nagyméretű terem is, amennyiben a hangversenyterem funkciójának megfelel
6.	*Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei*		
7.	*Egyéni órák, kiscsoportos órák, tanterme*		
8.	tanári asztal	1	
9.	tanári szék	1	
10.	tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	
11.	szekrény	tantermenként 1	
12.	zongora vagy pianínó	tantermenként 1	
13.	zongoraszék	tantermenként 1	
14.	lábzsámoly	tantermenként 2	
15.	kottatartó állvány	tantermenként 2	
16.	metronóm	tantermenként 1	
17.	CD lejátszó	100 tanulónként 1	
18.	álló tükör	tantermenként 1	
19.	tanított hangszer, tanulói használatra	az adott hangszert tanulók 30%-ának megfelelő számban iskolánként	
20.	tanított hangszer	hangszerfajtánként 1	
21.	hangszertartozékok	0	

22.	Hangfelvevő eszköz	0	
23.	párologtató	0	
24.	*Csoportos órák, együttesek tanterme*	*2*	
25.	tanári asztal	1	
26.	tanári szék	1	
27.	tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	
28.	ötvonalas tábla,	választás szerint tantermenként 1	
29.	DVD lejátszó, televízió	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
30.	számítógép, perifériákkal	0	
31.	nyomtató	200 tanulónként 1	
32.	szekrény	tantermenként 1	
33.	zongora vagy pianínó	tantermenként 1	-
34.	zongoraszék	tantermenként 1	-
35.	lábzsámoly	tantermenként 1	-
36.	zenekari pultok	0	
37.	metronom	1	
38.	párologtató	0	
39.	*hangversenyterem (csatlakozó helyiségekkel)*		
40.	szék	a terem befogadóképessége szerint	
41.	zongora	1	
42.	zongoraszék	1	
43.	zenekari pultok	0	
44.	énekkari dobogó	iskolánként (székhelyen) 1	
45.	alapvető színpadi és akusztikai berendezések	Székhelyen: 1	
46.	hangológép	0	

4.1.2. TÁNCMŰVÉSZET

(néptánc tanszak)

A	B	C	
1.	*Eszközök, felszerelések*	*Mennyiségi mutató*	*Megjegyzés*
2.	Helyiségek	-	
3.	tanterem	0	
4.	táncterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	figyelembe vehető más célra létesített, de funkciójának megfelelő, a többcélú hasznosítás szempontjai szerint kialakított nagyméretű terem is
5.	tanári öltöző, tusoló	0	
6.	tanulói öltöző, tusoló	0	
7.	kellék- és jelmeztár vagy kellék- és jelmeztároló	0	
8.	Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
9.	Tanterem	0	
10.	tanulói asztalok, székek	0	
11.	tanári asztal, szék	0	
12.	eszköztároló szekrény	0	
13.	Tábla, vagy flipchart	0	
14.	CD lejátszó	0	
15.	televízió, digitális kamera, DVD lejátszó	0	
16.	szeméttároló	0	
17.	*Táncterem*		
18.	Zongora, pianínó, vagy elektromos zongora	0	
19.	zongoraszék	0	
20.	rögzített, vagy mobil tükör	1	
21.	Rögzített, vagy mozgatható balett rudak	0	
22.	Jelmezek, viseletek, kellékek	0	

4.1.3. *KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET*

A	B	C	
1.	***Eszközök, felszerelések***	***Mennyiségi mutatók***	***Megjegyzés***
2.	Műhely *(a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai és a tanszaki műhelygyakorlat termei*)	1	
3.	Valamennyi tanszak és a kötelező közös tantárgyak alapvető eszközei (*a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai tantárgyak)*		
4.	Projektor vagy diavetítő	iskolánként székhelyen és tagintézményenként 1	
5.	Tanári laptop	iskolánként székhelyen és tagintézményenként 1	
6.	Videó-felvevő	0	
7.	Fényképezőgép	0	
8.	Fénymásoló	0	
9.	Szkenner	0	
10.	Égetőkemence	iskolánként 1	
11.	Grafikai prés	0	
12.	Mobilizálható installáció	0	
13.	Archívum	0	
14.	Tanulói asztal, szék	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
15.	Zárható tároló szekrény	termenként 1	
16.	Szárító-tároló polc	0	
17.	Mobil lámpa	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 2	
18.	Rajztábla A/2 – A/3 méretben	0	
19.	Elektromos főzőlap	0	
20.	Festékfőző-keverő edények	0	
21.	Vasaló	0	
22.	Varrógép	0	
23.	Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell vagy zsírkréta, tus, karctű	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
24.	Gumihenger	0	
25.	Különböző papírok, kartonok	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	

26.	Festő eszközök: ecsetek, vizes edény, vízfesték, tempera, spaklik, kések	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
27.	Mintázó eszközök, mintázó fák	0	
28.	Konstruáló eszközök: olló, snitzer, ragasztószalag, rögzítőeszközök	0	
29.	Kézi szerszámok: kalapács, fogó, ár, fűrész, véső, kés, reszelő	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő arányban	
30.	Mérőeszközök: vonalzó vagy szalagmérce	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő arányban	
31.	Gyűjtött tárgyak, modellek, drapériák (tanulmánymunkákhoz)	az egyidejűleg foglalkoztatott csoportlétszámok figyelembevételével	
32.	Szemléltető anyag: képek, könyvek, CD, DVD)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) a foglalkozások szükséglete szerint	
33.	*Grafika és festészet tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein felül)*		
34.	Munkaasztal, szék	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban	
35.	Rajztábla	0	
37.	Linómetsző készlet	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
38.	Kormozó eszköz	0	
39.	Lemezfogó	0	
40.	Grafikai lapok: kartonok, papírok, vagy műanyaglap	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	
41.	Grafikai anyagok: linó festék, szitafesték	0	
42.	Zárható vegyszertároló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	

4.1.4 SZÍNMŰVÉSZET-BÁBMŰVÉSZET

	A	B	C
1.	*Eszközök, felszerelések*	*Mennyiségi mutató*	*Megjegyzés*
2.	***Helyiségek***		
3.	próbaterem	0	
4.	gyakorlati műhely	0, bérelt helyiség	
5.	jelmez-, kellék- és díszlettár	0	
6.	Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei		
7.	Próbaterem (átrendezett tanterem)		
8.	mozgatható dobogók	0	
9.	tábla, vagy flipchart	próbatermenként 1	
10.	sötétítő függöny	ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben	
11.	CD-lejátszó	0	
12.	televízió, projektor vagy DVD-, illetve video lejátszó	0	
13.	paravánok	1	bábművészeti ágnál
14.	egészalakos tükör	0	
15.	videokamera	0	
16.	egyszerű ritmus és dallamhangszerek,	0	
17.	Báb- és díszletkészítés gyakorlati műhelye		
18.	tanulói munkaasztal	kettő tanulónként 1	
19.	varrógép	0	
20.	tároló szekrények, ládák, kosarak	0	
21.	bábtartó állvány	0	
22.	kéziszerszámok	tanuló létszámnak megfelelően	
23.	zárható vegyszertároló	0	

3. sz. Melléklet

A közösségfejlesztési tevékenység keretei.

Tantestületünk a hagyományápolást kiemelt feladatnak, értéknek tekinti. Nevelő-oktató munkánk során ezen tevékenységgel is a tanulók sokoldalú személyiségfejlesztéséhez járul hozzá. A hagyományápolás a közösségfejlesztési tevékenység egyik fő pillére. Kiemelt szerepet játszik a gyermek- szülő- civil szervezetek kapcsolatának mélyítésében. Az elmúlt években pl. a Szüreti-kavalkád sikeresen bizonyította. Ezért intézményünk a Köznevelési Törvénnyel (2011.évi CXC törvény és módosításai) összhangban vállalja, hogy az iskolai rendezvények, versenyek, nyilvános események és ünnepek szervezését az aktív szülők bevonásával és közreműködésével szervezi, építő ötleteiket beépíti a programba. Ebben a közösségfejlesztő folyamattevékenységben tudatosan felhasználható az TÁMOP 3.1.4/B-13/1-2013-0001 projekt Partnerség és hálózatosodás moduljának módszertani segédanyaga, amit rendelkezésünkre bocsájtanak.